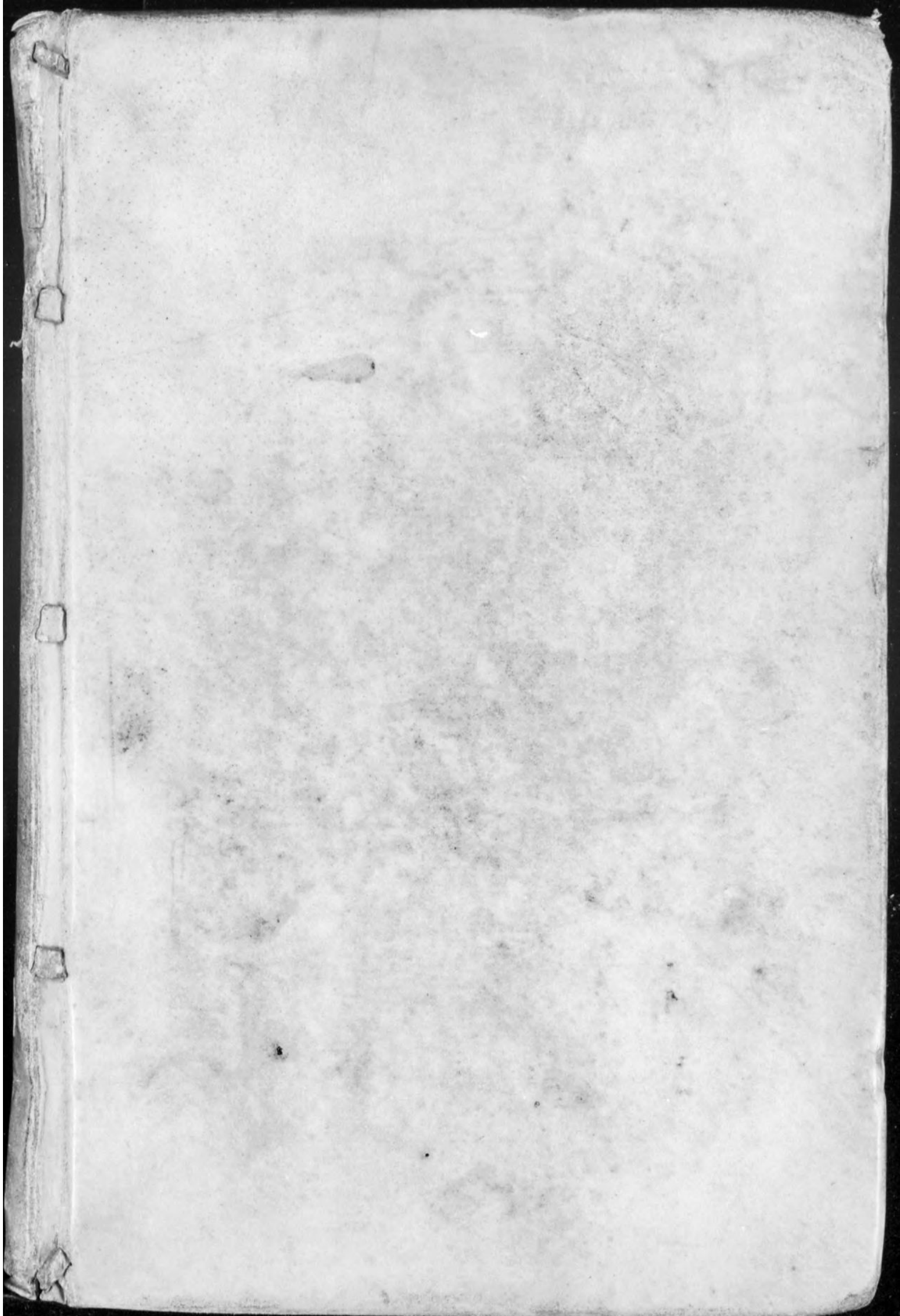

UBL: BKNOOG 349

Brackenoogen

1340

Ab. quina Van S.

DEN
GETROUWEN
HERDE

T'AMSTERDAM, à Schoonbeek fec.
by Jacobus van Hardenberg.

18349.

De
GETROUWE
HERDER,

Blyëindend Treurspel,

Van den doorluchtigen Ridder

BATTISTA GUARINI.

Vit Italiaansche in Nederduitsche

Vaarzen vertaalt

door

DAVID de POTTER, LODOWYKSZON.

Van nieuws overzien, en verbeter t.

AMSTERDAM,
Gedrukt by JACOBUS van HARDENBERG,
Boekdrukker en verkooper, in de Stilleeg, 1695.

Aan den

LEZER.

Ons woord te houden geven wy u hier onzen Getrouwen Herder. Een werk, dat wy met geene onnoodige lofredenen zullen opschikken, als zijnde al te wel bekend, en reeds eenige reizen in het Nederduitsch gedrukt, tot een teken dat de lezers zig niet hebben kunnen verzadigen aan deze lekkernien des doorluchtigen Ridders, doorzult met zoo veel aardigheden en bevalligheden, dat het byna onmogelijk is dezelve in een andere tale te evenaren. De vertaler heeft het zoo verre gebragt, als hem mogelijk was, hier in te prijzen dat hy zijne naarstigheit en yver getoont heeft, en deswegen uwe gunst verdienende, ook verschooninge, zoo hy ergens, gelijk menschelijk is, mogt gefeilt hebben. Ontfang het nu, goedwillige lezer, uit onze handen, en zijt verzekert, dat 'er tot noch toe geen naaukeuriger druk van dit boek is uitgekomen, dan deze. Wy zullen midlerwijlen niet nalaten onze drukpersse gaande te houden, en u wel haast nieuwe geregten verschaffen.

MIJ. DER NED.
LETTERKUNDE
TE LEIDEN

Op den

GETROUWEN HERDER

Van den beroemden Ridder

G U A R I N I.

O Nederland, geniet nu vry
Deze uitgeleze lekkerny,
Die u **G U A R I N I** mededeelt,
Nu zijn gedicht uw zinnen streelt,
En u onthaalt op Helikon,
En laaft u met de hengstebron,
Daar niet dan goddelijk banket
Aan uwe smaak word voorgezet.
Erken dit Italiaansche licht
(Waar voor het alles buigt en zwicht)
Dat voor uw oogen staat ten toon.
Wie zag de goudeeuw oit zoo schoon
In dicht of ondicht uitgedrukt,
Als aan dien Ridder is gelukt?
Wie zag de deugd oit schooner staan,
Dan hier geschildert op dees blaên?
Oit trouwer minnaar, dan Mirtil?
Oit kuischer bruid, dan Amaril?
Oit grooter liefde in doodsgevaar?
Elk spiegle zig aan zulk een Paar.

IN-

I N H O U D.

Die van Arkadia offerden jaarlijks
aan hare godinne Diana een jon-
ge dogter des zelve lands, ge-
lijk hen, nu een ruimen tijd ge-
leden, van 't orakel was geraden,
op dat daar door zekere zwaare
plagen mogten ophouden: welk orakel, niet
lang daar na wederom gevraagd zijnde na
't einde van deze zoogroote plagen, hen op
deze manier had geantwoord:

*Verwagt geen einde van uw kwaad,
Voor dat' er twee van hemels zaad
Door liefde zijn aan een gebonden;
En van een trouwelooze vrouw,
Door een's getrouwen Herders trouw,
Verbeterd werden d'oude zonden.*

Montano, Priester van de zelve godinne, bewo-
gend door deze voorzegginge, en rekenende zig
afkomstig van Herkules, bevorderde dat aan Sil-
vio, zijnen eenigen zone, ten huwelijk belooft
wierd Amarillis, een zeer edele nimf, en daar
en boven een eenige dogter van Titiro, af-
komstig van Pan. Welk huwelijk, al hoe wel
het de vaders door alle mogelijke middelen
zogten te voltrekken, niet geraakte ten ge-
wenschten einde; aangezien de Jongeling, die
geen grooter vermaak ter wereld had als in de
jagt, leefde zonder eenige de minste gedagten
van liefde te gevoelen. Ondertusschen was op
de

I N H O U D.

de verloofde Amarillis met ongemeene liefde ontsteeken een Herder, genaamt Mirtillo, zone (zoo hy zelfs meende) van Karino, eenen herder geboren in Arkadia, woonagtig van over langen tijd in 't land van Elis. Zy daar en tegen was ook verliefd op hem, maar dorst het hem niet openbaren, uit vreeze van de wet, de welke der vrouwen trouweloosheid zeer scherpelyk met de dood straffe. Welke zaak bekwame gelegenheid gaf aan Koriska, om deze nimf hinderlijk te wezen, de welke zy zeer nydig was, om de liefde van Mirtillo, op wien zy zelfs uitermaten verzot was; hopende door den dood van haar medevryster, de standvastige trouwe van dien herder te ligter te winnen: zoo dat zy te weeg bragt door bedrog en leugenen, dat deze twee onnozele Gelieven, zonder argwaan, en tot een heel ander einde, als hen te last geleid werd, zig begaven in een spelonk, waar in zy beide (door eenen Sater beschuldigt) gevangen worden. Amarillis, niet magtig hare onnozelheid te verdedigen, word ter dood verwezen. Mirtillo geloovende dat zy den dood maar al te wel verdient had, en wetende dat hy, volgens de wet, welker straffe op de vrouw alleen komt, wel mogt vry gaan; besloot egter voor haar te sterven: het welke hem door de zelve wet werd toegelaten te mogen doen. Derhalven word hy van Montano, dien als opperpriester,

I N H O U D.

ster, deze last toe kwam, ter dood geleid. Karino, uitgegaan om hem te zoeken, komt hem daar, als by geval, te vinden in eenen staat niet min elendig als onverwagt, en hem niet minder, als zynen eigen natuurlijken zone beminnende, gebruikt hy al zijn kragt om hem van den dood te verlossen, tragtede door zijn redenen te bewyzen dat hy een vreemdeling is, en derhalven onbekwaam ten slagtoffer voor een ander: en ontdekt voorts (zelfs daar niet op denkende) dat Mirtillo is de zoon van den Priester Montano; de welke zijn regte vader zijnde, met grote droefheid zig beklagt van te moeten zijn een dienaar der wet in zijn eigen bloed. Tirenio, een blinde waarzegger, verklaart en bewijst door uitlegginge van 't Orakel zelfs, dat deze offerhande niet alleen strijd tegens den wille der Goden: maar daar en boven dat het einde der elenden en plagen van Arkadia, door 't Orakel voorzeid, gekomen is: met welke voorzegginge al het voorgevallen over een brengende, zy besluiten dat Amarillis met niemand anders mag noch moet de bruid zijn als met Mirtillo. Silvio, een weinig te voren, meenende een wild te schieten, kwam Dorinda, de welke magtig op hem verliefd was, te treffen; door welk toeval zijne gewonelyke hardigheid in minnende meedogentheid verandert, en de wonde, die men geloofde doodelyk te wezen, weder tot stand van

I N H O U D.

van genezinge gebragt zijnde, word Amarillis de bruid met Mirtillo. Silvio nu ook een minnaar geworden, trouwt Dorinda. Door welke zeer gelukkige, ongelooflijke, en onverwagte voorvallen, Koriska eindelijk tot voorzigtigheid opgewekt, na datze van deze lievende bruidegom en bruid vergevinge verkregen had, zig bereid wel getrooft, doch der wereld zat zijnde, van leven te veranderen.

PER.

P E R S O N A E D I E N.

ALPHEUS, *een Rivier in Arkadia: die de Voorreden maakt in 't Italiaans.*

SILVIO, *een zoon van Montano.*

LINKO, *een oud man, dienaar van Montano.*

MIRTILLO, *minnaar van Amarillis.*

ERGASTO, *medegezel van Mirtillo.*

KORISKA, *verliefd op Mirtillo.*

MONTANO, *vader van Silvio, Priester.*

TITIRO, *vader van Amarillis.*

DAMETA, *een oud man, dienaar van Montano.*

SATIRO, *een oude Sater, eertijts minnaar van Koriska.*

DORINDA, *verliefd op Silvio.*

LUPINO, *een geitenherder, dienaar van Dorinda.*

AMARILLIS, *dogter van Titiro.*

NIKANDRO, *opperdienaar des Priesters.*

KORIDON, *minnaar van Koriska.*

KARINO, *een oud man, gewaande vader van Mirtillo.*

URANIO, *een oud man, medegezel van Karino.*

BODE.

TIRENIO, *een blinde waarzegger.*

REI van $\left\{ \begin{array}{l} \text{HERDERS.} \\ \text{JAGERS.} \\ \text{NIMFEN.} \\ \text{PRIESTERS.} \end{array} \right.$

AAN.

AANWYZINGEN

Op de

VOORREDEN.

DE Voorreden is van den Poëet, den welken vry staat in dezelve alleen te spreken met de toehoorders, het welke den toneelspeelders niet toegelaten word, waarom Donatus, over Terentius, aldus zegt:

Prologus est velut praefatio quaedam fabulae, in quo solo licet praeter argumentum aliqua ad populum, vel ex poeta, vel ex ipsius fabula, vel ex actoris comitudo loqui. Dat is: De Voorreden is als een voorbericht van het spel, waar in alleen het vry staat iets naar de gelegenheid van den digter, of het spel zelf, of ook den toneelspeler tot den volke te spreken.

En hierom heeft hy een vry en open veld om te zeggen het gene hem beliest, meest dienende om goed gehoor en gunst te verkrijgen. Het eene met den toehoorder leerzaam te maaken, 't ander, of met zich zelve te beschermen, (hoewel Terentius dat zeld een misbruik te wezen) of met een ander te prijzen. De leerzaamheid word gemaakt met aan te wijzen de plaats, dewelke het spel vertoont; de personen, dewelke daar ingevoerd worden; en het voorwerpzel dat'er verhandelt word. Dit leste deed Plautus veeltijds in de Voorreden, Terentius nimmermeer, en (zonder twijfel) met grooter konst. Dit is zoo veel aangaat de leerzaamheid. Nu wat aangaat de goedgunstigheid; zoo de Schrijver van den *Getrouwen Herder* een waarzegger waar geweest, hy zou zich beschermt hebben tegen die genen, die hem moesten bespringen: maar den haat noch niet tegen hem gebooren zijnde, keert hy zich, de bescherminge agter wege latende, tot het prijzen. Het werk dezer Voorreden is drierlei:

I. De plaats t'ontdekken.

II. De personen t'openbaren.

III. Den toehoorder te prijzen.

Het welk is dienende om goedgunstigheid te verkrijgen. Tot alle drie is zeer bekwaam de persoon van Alfeus; konnende niemand beter als hy erkennen noch aanwijzen dat landsgedeelte, en die plaats daar hy gebooren is, gelijk hier na vertoont zal worden, welke werken op hare plaatzen zullen aangewezen werden.

VOORREDEN.

ALFEUS, een Rivier in Arkadia.

(a) **A**S u door d'oude Faam (verwaarlooft en verschooven,
Of ligt by u geagt onwaardig te gelooven)
Geen opening gedaan? of hebt gy nooit
een woort

Van al het wonder eens verliefden Vloeds gehoord?

Die Arethuzas vogt voorvlugtig en afkeerig,

Als zijn beminde, staag vervolgte zeer begeerig?

Die tot (ô liefdes kragt!) in 't alderdiepste diep

Der zee, door 't ingewand der aarden henen liep,

(b) Tot onder Etnas zwaar gewigt? van waar die trotze,

En zeer verwaande reus, door klooven van de rotze,

Met

(a) *Is u door d'oude Faam, enz.]* De fabel van Alfeus is by een yder heel wel bekend. Arethusa navolgeresse van Diana, zich badende in den vloed Alfeus, liep gevaar van haren maagdom te verliezen, door dien die vloed met hare liefste ontsteecken was; zoo dat zy, den zelve ontvlugtende, door het overvloedig zweeten verandert wierd in een fontein. Diana, door medelijden opende haar de aarde, en dus liep Arethusa onder door de zee, ontrent Sicilie, zonder zich in 't minste met het zout water te vermengen; agter dewelke Alfeus, verandert in zijnen vloed, ook nooit ophield van loopen, tot dat hy geraakte in 't eiland Ortigia, gelegen dicht by Sarragozza, een stad in Sicilie. Waar van Virgilius spreekt in 't derde boek der Eneade.

*Alpheum Fama est huc Elidis amnem
Occultas egisse vias subter mare: qui nunc
Ore Arethusa tuo Siculis confunditur undis.*

*De Faam vertelt ons, dat Alfeus, Elis vliet,
Al stil door zee geboort, een doorgang vind, en schiet,
O Arethuze, door uw mond, en komt gedolven
Zig entlijk mengen met de Siciliaansche golven.*

(b) *Tot onder Etnas zwaar, &c.]* Een beschrijvinge van Sicilien, waar in de berg Erna zeer vermaart, door de vlammen, die hy uitschiet, gelegen is. Waar by plaats gegeven word

V O O R R E D E N .

(Met blixem slaande) of zelfs (het welk ik niet wel weet)
 Geslagen, vlammen vol van spijt en innig leet,
 Schiet na den hemel, die hem vyand schijnt te wezen?
 Dat ben ik: 'k weet gy hebt het wel gehoord voordezen;
 Nu ziet gy het bewys, dat vast en zeker staat,
 Zoo dat geen ongeloof in uwe zinnen gaat.
 Ziet, ik stel d'oude en welbekende loop ter zyen;
 En om een weg (c) door d'onbekende zee te snyen,
 Loop ik de baren en den schrikkelijken vloed
 Des trotzen konings van de stroomen te gemoet.
 Hier kom ik uit het diep my wederom ontblooten,

(d) Om

word aan de fabel, die vermeld, dat de reus Enceladus, een van die gene, dewelke oorlogden tegen de sterren, en van Jupiter met den blixem geslagen zijnde, daar bleef begraven: waar over onze Poëet zeyd, dat hy ook blixem schiet tegen Jupiter. Virgil. in 't derde boek der Eneade,

*Fama est Enceladi semustum fulmine corpus
 Urgeri mole hac: ingentemque insuper Aetnam
 Impositam ruptis flammam expirare caminis.*

—— — Men zegt dat hier het reuzelijf
 Enceladus, gebrand of half gebrand, getroffen
 Van wederlicht, met geweld ter aarde neêr kwam ploffen,
 Geslet van dit gevaarte, en Etna, neêr gesmakt
 Met zijn zwaarlijvigheid, legt hem op 't lijf gepakt,
 Van waar de reus noch vier vlammen, onder 't raazen,
 Uit zijn geborste keel en schoorsteen, poogt te blaazen.

Hy heeft dan drie merkelyke teekenen van Alfeus te wezen: het eene, dat hy loopt onder de zee; het tweede, dat hy loopt na Arethusa; het derde, dat hy loopt omtrent Sicilie, het welke geen andere vloedden eigen is als hem.

(c) Door de onbekende zee, enz.] Hy neemt zijnen weg naar gewoonte, strekkende na 't westen, maar latende Sicilie aan de linker hand, en trekkende wat na 't noorden, komt hy in de golf van Venetien, en door den mond van de Pó loopt hy tegen stroom, zoo lang tot dat hy de riviere Dora vind, dewelke loopt door de stad Turino, alwaar de bruilofsteest van deze Princen gehouden wierd, en daar zich de fabel ver-
 toont.

(d) Om

V O O R R E D E N .

(d) Om 't oude vaderland, daar uit ik ben gesprooten,
 Met vreugd eens weêr te zien, (e) voorheen zo schoon en
 Maar nu berooft van troost in droeve slaverny. (vry,
 O waarde moeder, nu erkent van uwen zone
 Arkadia! dewijl ik my voor u vertoon,
 Erken uw lieven zoon Alfeus, welkers naam
 Niet min als d'uwe wel berugt is door de Faam:
 (f) In deze bosschen en eertijds roemrugtige erven,
 Plag d'oude dapperheid te leven en te sterven.
 (g) 't Was in dees hoeken dat van uit den hemel kwam
 De schoone goudeeuw, en alhier haar woning nam:

Zich

(d) Om 't oude vaderland, waar uit ik ben gesprooten.] Alfeus is gesprooten, na de getuigenisse van de vermaardste Schrijvers, uit het zelve land Arkadia. Pausanias zeyd in 't 5. boek het klaar met deze woorden:

*Nequetamen Alphae ipsius in Eleo agro, sed in Arcadia fontes
 sunt, de quo vulgata est fabula, &c.*

*En egter zijn de bronnen van Alfeus zelf niet in het land van
 Elis, maar in Arkadie, waar van het verdigtzel be-
 kent is, enz.*

Strabo in 't 8 boek, daar hy spreekt van Elis, zeyd aldus:

*Praterfluit autem Alphaeus ex Arcadia in mare Triphyliaicum, &c.
 Alphaeus nu vloeit uit Arkadie in de Triphylische zee, &c.*

En daarom noemt hy ze zijne moeder, met groote reden.

(e) ——— Voorheen zo schoon en vry,
 Berooft van troost, maar nu in droeve slaverny.] De Landouwen van deze vloed zijn twee. d'Eene nieuw, in der daad troosteloos, en in slaverny, met den Barbarissen naam; en d'andere oud, verziert, schoon en vry, met den Arkadiffen naam. d'Een word daar vertoon voor d'oogen van Alfeus met zulken waarschijnlijkheid, dat hy die maar even konde kennen, en hem dagt de oude te zien; waar over deze woorden: Maar nu berooft van troost. Zich gedragende tot die gene dewelke noch op heden het juk draagt, en na de Barbarisse manier in slaverny is.

(f) Dit zijn de bosschen en eertijds roemrugtige erven.] Hy beziet, en doorziet met smaak het oude Arkadia, gelijk een minnaar 't afbeeldsel van zijn beminde plag te doen, zoo dat hem dunkt die levendig en tegenwoordig te hebben.

(g) 't Was in dees hoeken, enz.] Dit is gezeid om te toonen
 de

Zich hebbende (zoo 'k vast geloof) ter vlugt begeven,
 Van 't boos kwaadaardig volk. Hier zag men ieder leven
 In zachte vryheid, wel geregelt, onbenijd.
 Hier zag men onbewaart, en egter gantsch bevrijd
 In eenigheid, geruft het land in welvaart groeijen,
 En eene vaste vrede op 't alderschoonste bloeijen.
 Dit ongewapent volk, rondom besloten, leid
 In wallen van de deugd en van onnoozelheid,
 Veel vaster als die ooit om 't magtig Thebe waren
 Gestigt van steenen, (b) die Amfion door zijn snaaren
 En zoeten zang bewoog: dus als heel Griekenland
 Door oproer en door krijg stond als in lichten brand,
 (i) En als Arkadia haar krijgsvolk bragt in wapen,
 Bleef dit gelukkig deel alleen in vrede slapen;

In

de oudheid die de geheugenis van alle Schrijvers te boven gaat, om in de duisterheid van die oude tijden te beter te kunnen verziën zulk een Staatkunde als hem tot zoödanigen fabel van noode is. En daarom zeyd hy, dat de gulde eeu daar haar toevlugt genomen had, dewelke agtervolgens 't gene de Schrijvers daar van zeggen, en inzonderheid Ovidius, overvloedig was van alles goeds, en de oudste van alle eeuwen. Derhalven is 't geen wonder, dat, de natuurlijke gerechtigheid daar zijnde, ook alle andere deugden daar te vinden waren.

(h) *Die Amfion, enz.*] Amfion word gezeid geweest te zijn een zoon van Jupiter en Antiope, en koning van Thebe, die zoo wonderlijk was in zang en in 't spelen op de cyter, hem (na 't verziën der Poësen) van Mercurius gegeven, dat hy daar mede de harde steenen trök in 't gebouw der muuren van Thebe. Horatius,

Diflus & Amphion Thebana conditor urbis.

Ja vorst Amfion boude out Thebe door zijn luit.

Zie Eusebius en Palefatus, dewelke gelijkenissen bybrengen op deze fabel, overeenkomende met den zin van deze plaats.

(i) *En als Arkadia haar krijgsvolk bragt in wapen.*] De oorlogen, die het Arkadisch volk gevoert heeft, zijn zoo bekend by alle goede Schrijvers, dat het onnodig is dezelve te verhalen. 't Is zeker dat Homerus het stelt in den Troiaanschen oorlog, en dat het tegen Herkules geoorloogt heeft, gelijk Pausanias schrijft, tot den welken de lezer zig heeft te gedragen.

(k) In

(k) In dit gewijd vertrek, in dit gezegend oort,
 Wierd geen trompet van vriend noch vyand ooit gehoord.
 (l) Korinthen en Megare, en Thebe, met Micenen,
 Ook die van (m) Sparta, met het volk van (n) Patraschee-
 Zoo zeer genegen, dees inwoonders al te saam, (nen
 Godsdienstig en beløeft, den hemel aangenaam,

Van

(k) *In dit gewijd vertrek.*] Eén toevlugt, die hy gewijd noemt naar de getuigenisse van Polybius, gelijk hier na gezeid zal worden. Asylum of toevlugtplaats is te zeggen vryigheid, een grieks woord, om dat d'eerste was gemaakt t'Athenen, agtervolgende dewelke Romulus noch een andere gemaakt heeft te Romem; deze was een tempel, in den welken al wie vlugte, vry was; gelijk hedendaags noch word in 't gebruik gehouden, dat de doodschuldigen niet mogen gevangen werden in de Kerken. Virgilius in 't 8. boek der Eneade, Titus Livius, Statius, Servius.

(l) *Korinthen en Megare, en Thebe met Micenen.*] Thebe was een Grieksche stad in Beotia, gebouwt van Cadmus, zone van Agenor, welker muuren, gelijk wy boven gezeid hebben, het werk waren van Amfion. 't Was een zeer vermaarde stad in haren tijd; het vaderland van Epaminondas en van Findarus, beide overtreffelijk, d'een een krijgsman, d'ander een poët.

Korinthen.] Ook een stad in Griekenland, en 't hooft van Achaja, gelegen tusschen twee zeeën, de Aegische en Ionische, zeer magtig en rijk eerze van de Romeinen ingenomen wierd, en vermaard by alle Historyschrijvers. De Ionische en Egeische zee.

Micenen.] Een stad in Peloponnesus, alzoo genaamt van Micena, een Nimf: in deze stad regeerde Agamemnon, gelijk te zien is by Homerus en andere Grieksche schrijvers. d'Archipelago, en de Aegyptische zee omereent den Nyl.

Megare.] Een stad gelegen by de Isthmus, dat is de engte van 't land van Korinthen tusschen Peloponnesus, Attica en Beotia, het vaderland van Euclides, een vermaard schrijver van de Geometrie of Landmeterie.

(m) *Sparta.*] Dit is een en het zelve ding met Lacedaemonien; een zeer vermaarde stad in Peloponnesus, dewelke met grooten lof en eere geoorlogt heeft tegen die van Athenen, om het oppergebied van Griekenland, en immers alzoo oud als eenige andere. Peloponnesus het be-roomste half eiland van gantsch Europe, daar de Isthmus op zijn naaust is

(n) *Patraschee.*] Een stad van Achaja, genaamt van Patreus. Ovidius in het zeste boek der Herscheppinge,

Messeneque ferox, Patrasque humilisque Cleone.

Messene en Patras met Kleone, klein gaagt.

Van alle deze steden word gewag gemaakt by Pausanias, Strabo, Plinius, en veel andere waardige Schrijvers.

**

(o) Zy

V O O R R E D E N .

Griekenland
gehegt
tussen
de Egeische en
Ionische zee.

Van allen overlast te schutten en te weeren,
Als hunne vyanden met zege t'overheeren:
(o) Zy waren voor dit volk een welgezegent schut,
Hier op der aarden; en dit volk was hen een stut
Daar boven by de Goôn: schoon zy met wapens streden,
Dees hielden stadig aan met heilige gebeden;
(p) En schoon een ieder hier een herders kleeding droeg,
En had een herders naam, zoo blijkt doch klaar genoeg,
Dat zy gebruikten goed verstand en goede reden,
En waren ook voor al niet plomp in goede zeden.
(q) d'Een onderzocht 't geheim van hemel en natuur:

Een

(o) Zy waren voor dit volk een welgezegent schut. Deze Republiik is geformeert veel eer van 't ware als van het waarschijnlijke, gelijk men klaarlijk zien kan in 't vierde boek van de historie van Polybius, alwaar hy aldus zaid:

Videntur autem mihi hoc veteres instituisse, cum quod olim multitudo agriculturam communiter exercebat, tum potius, quod olim Sacram vitam vivebant. & ex Graecorum, propter certamen Olympicam confessione, sacram & tutissimam regionem habebant, omnium malorum, & omnis bellici tumultus expertes.

De ouden nu dunke my dat dit hebben ingestelt eensdeels, om dat de gemeente eertijds den landbou gelijkelhand had gevoeffent, of ten anderen lier, datze wel eer een heilig leven leidden en uit de bywooninge der Grieken, ter oorzaak van de Olimpische strijdspeelen, een heilig en veilig land bezaten, bevrjyd van alle rampen, en alle rampoeren des oorlogs.

En hierom noemt hy deze plaats een gewijrd vertrek of toevlugtplaats: hierom zaid hy, dat Griekenland haar beschermdende voor alle quaad, en handhaafde haar in vrede: het welk noch veel klaarder te zien is in de volgende woorden van Polybius: waar toe de lezer zich kan gedragen. Tot hier toe heeft de Poët verklaart de hoedanigheid van de plaats, nu treed hy voort tot de verklaringe van de personen.

(p) En schoon een yder hier, enz.] Deze herderlijke Republiike was geschikt na 't gebruik van de konst, en (om de bepalinge van Aristoteles te gebruiken) van de beste en van de slegtste: deze pasten op de dienstbare werken, op het bezorgen en hoeden van grof en klein vee; d'andere bragten haren tijd adelijker door, onder dewelke de voornaamste plaats hadden de halve Goden, die in Egipten woonden, van leven zijnde regte herders, gelijk men klaarlijk leeft in vele plaatzen in Genesis.

(q) d'Een onderzocht 't geheim, enz.] Dewijl onder de Herders

V O O R R E D E N .

Een ander van de lucht, van water, aarde, en vuur:
En andre waaren weër genegen om te weten
Den gantschen ommeloop van sterren en planeten:
d'Een volgde 't vlugtig wild gestadig op het spoor;
Een ander grooter lot betragende nam voor
Den beer te vellen, of 't wild varken te bespringen;
d'Een was heel snel ter loop; een ander niet te dwingen
In 't worstelen, of hield zig dapper stout en trots
Op 't werpen met de schicht (r) en 't vegten met de knods:
d'Een met de pijl en boog liet nimmer zich verdrieten,
Na 't voorgestelde wit zig t'oeffenen in 't schieten:
Een ander had weër lust tot eenig andre zaak,
(f) Gelijk een ieder volgt zijns eigen herts vermaak.

(t) Zy

waren eenige van de halve Goden of grootste edelen, zoo is 't zeer waarschijnlijk datze groote genegentheid hadden tot de wijsheid, dewelke (na 't zeggen van Aristoteles) in zijn boeken der Overnatuurkunde, den menschelijken geslachte een ingeboren aart is. Daarom zaid hy: Zy begosten met de verwondering, de voornaamste mannen onderzoekende 't geheim van de natuur en van den hemel, wierden daar na Sterrekenners of Philosophen, dat is wijsheids liefhebbers; ja noch meer in den zelve text van 't eerste boek. Het zelve schijnen noch te doen de boeren van de dorpen, dewelke door langduurige opmerkinge der hemelsche dingen, beter weten te voorzegen goede of quade toekomst van de tijden, als de sterrekenners; het welke te weten is een gedaante van filosoferen ofte wijsheid oeffenen, alhoewel noch ruuw en onvolmaakt, egter zoodanig, dat zy zich genoegzaam daar van kunnen dienen. Alzo wierden de Arabiers en Chaldeen groote sterrekenners, door de gelegentheid, die zy hadden in 't agt nemen op de sterren in dien hemel, dewelke vele maanden agtereenvolgende, schoone en stille nagten heeft. 't Is zeker dat het menschelijc verstand geboren word met de natuurlijke genegentheid van t'onderzoeken de redenen en gronden van 't gene dat het ziet, en dat is niet als filosoferen, gelijk met getuigenis van Aristoteles gezeid is.

(r) En 't vegten met de knods.] Dit is een maniere van een kolf, voorzien met eenige loode koegels, die daar aan hangen, vast gemaakt met ledere snoeren, waar mede Virgilius, in 't 5 boek der Eneade Dares en Entellus doet vegten.

(f) Gelijk een yder volgt zijns eigen herts vermaak.] Dit is overgezegt uit Virgilius:

— *Trahit sua quemque voluptas.*
Een yder mensch word van zijn zinnelijkheid bekoort.

* * *

(t) Zy

V O O R R E D E N .

(f) Zy waren 't meeste deel genegen te beminnen
De vrye konsten en haar heilige godinnen.
Leergierigheid en liefde, in zulk een schoonen tijd
Gelukkig, zijn nu ongelukkig, en benijd!
(v) Maar wie doet my weêr zien in't eind na zo veel dagen,
Het schoon Arcadisch land, (x) als van zijn plaats verdra-
gen,
Daar twee rivieren, elk in schoonheid ongemeen,
(y) De Dora met (z) de Pó zig mengen onder een?

Dit

(f) *Zy waren 't meeste deel*] Dit is ook genomen (gelijk hier voren gezeid is) uit Polybius in 't vierde boek zijner historien, alwaar hy zeid, dat d' Arkadiers op geen ding ter werelt met meerder zorge en leergierigheid agt namen als op den zang, waar mede zy hunne goden en halve goden vereerden, het welk niet kan gedaan worden zonder groote wetenschap en kennisse van schoone en goede samenvattingen, gelijk'er veele in dit tegenwoordig Spel te vinden, en derhalven waarschijnlijk zyn. Dit is zoo veel aangaat de kennisse der perfoonen. Nu volgt het gene besteed word tot lof van d'aanschouwers, dienende om goedgunstigheid van dezelve te verkrygen, gelijk wy gezeidt hebben van de bescherminge van zig zelve, die mede ten zelve einde strekt.

(v) *Maar wie doet my weêr zien*] Hier voren wees ons Alfeus aan 't land van Arkadia; nu gaat hy onderzoeken hoe het zelve is, als van zyn plaats overgedragen in Piemont: een welgevoegde stelling, die goede gelegenheid geeft, om in lof te verheffen de doorluchtige Infante Katharina, tot welkers bruijloftfeest dit Spel geschikt was.

(x) *Als van zijn plaats verdragen?*] Dit verdragen van d'een plaats op d'andere moet verstaan worden, gelijk boven gezeid is. *Die eerst heel schoon en vry was*: en derhalven niet hoe groot, maar hoedanig; niet het tegenwoordig land, maar d'oude gedaante daar van: en het gene hier na gezeid word van landen en volkeren te verplanten, is Poëtisch gesproken, om te toonen dat het verziende landschap het oude zoo gelijk is, dat het Alfeus sicheen te zijn het zelve dat in de gulde eeuw plag te wezen.

(y) *De Dora*.] Deze Rivier komt van de Alpes, de welke Italiën van Frankrijk scheid; van ouds genaamt Duria Riparia, van de welke Strabo spreekt in 't 4 boek.

(z) *De Pó*.] Deze vloed is de vermaarde koning van de rivieren in Italiën, edel en van grooten name door den val van Feronte; spruitende uit den schoot van den uitmuntenden hoog berg Vesulus, in de landpalen van Ligurie, en strekkende na 't Marquizaat van Saluffo, en loopende met vele uitgangen in de Adriatische Baci.

(a) Van

V O O R R E D E N .

Dit's noch het slot, en dat schijnt immers 't hof te wezen
(a) Van Ericyna, en het geen zoo hoog geprezen
Zig daar verthoont, is noch de kerk van ouden tijd,
(b) De magtige godin Diana toegewijd.
(c) Maar wat verschijnt my hier? ô wonderlijke kragten!
Zoo zeldzaam, dat ik daarvoor schrik in mijn gedagten!
Wat onghoorde of ongewoone dapperheid!
Wat nooit geziene deugd! wat ongemeen beleid!
Zie 'k met mijn oogen aan! van hier aan alle kanten,
Geheele volkeren en landen te verplanten!
O koninklijke spruit! ô dogter jong bejaart!
Uirmuntende allezins niet min, dan of gy waart
Een vrouwe, nu alree gekomen tot haar jaren,
Begaaft met groot verstand, in wetenschap ervaren!
O vriendelijk gezicht! ô deugdelijk gemoed!
Dit is de dapperheid, gesproten uit uw bloed.
(d) Gy Katharine zijt (het komt my nu te voren)
Van 't bloed, (e) diens monarchy staag worden nieuw ge-
boren

Ge-

(a) *Van Ericina*] Van den tempel van Venus Ericina, waar van Pausanias verhaalt, zeggende, in Arkadia houd men voor waarschynelijk dat'er nergens anders kon wezen een spelonke, na haar genaamt, Ericina.

(b) *De magtige godin Diana toegewijd*.] Ontallijke tempels van Diana verhaalt Pausanias, na de verscheiden namen en toe-eigeningen, aan de zelve; als Pironia, Euripea, Imnia, Ermesia, Stinfalia, Canacalida, Callista, Sospita, en meer andere.

(c) *Maar wat verschijnt my hier? &c.*] Men kost met geen kragtiger uitwerkinge vertoon en aan d'oogen van het toneel, het regte wezen van het oude Arkadia, als met te zeggen, dat het Alfeus verscheenen is, dewelke alleen het zelve kan kennen, niet verziert, niet nagebootst, maar opregt en in der daad, verplant van d'een plaats in d'ander, noch met grooter konst treden tot den lof van het koninklijke huis van Oostenrijk, door d'overwinninge van de nieuwe wereld, waar van wy hier na breeder zullen spreken.

(d) *Gy Katharina*.] Deze is de tweede geborene van Don Philips van Oostenrijk, Koning van Spanjen, getrouwt met Don Carlos, Hertog van Savoien.

(e) *Diens Monarchy &c.*] Zoo werelden geboren worden door de kragt van 't Oostenrijks bloed, zoo kan 't ook gebeuren dat door de kragt eens aangezichts, een klein deelje der wereld

VOORREDEN.

Geheele werelden : dees werken , deze magt ,
 Die in een ieders oog een wonder zijn geagt ,
 Zijn altijd in 't gebruik by u geweest te merken ;
 Ja dat noch meer is 't , zijn uw ingeboren werken .
 Gelijk de wereld baart , en voortbrengt in 't gezigt
 Der zonne , (die in 't oost vernieuwt haar daaglijks licht)
 Zo menig geestig ding , als bladren , kruid en blommen ,
 En daar en boven staag noch doet te voorschijn kommen
 Zoo menig duizenden van groot en klein gediert
 Dat op d'aarde leeft , of door de lucht en water zwiert :
 Zoo ziet men uwe zon , in magt zeer hoog verheven ,
 Die uit het westen , dat gy klaarheid hebt gegeven ,
 Haar hoogen oorspronk heeft , toekomen over al ,
 Veel koninkrijken en landschappen groot van tal .
 Men ziet den pallemboom tot zegeteekens groeijen ,
 En over al triomf uitbotten in het bloeijen .
 Ik buig my dan voor u , ó dogter hoog in staat
 Van dien monarch , (f) voor wien de zon nooit onder gaat !
 O bruid des Hertogs ! in wiens handen van de Goden ,
 De zorge is over gantsch Italiën geboden !
 Wat zijn ons de Alpes nu van noode tot een borgt ,
 Met al het steil gebergt , terwijl gy voor ons zorgt ?
 Nu gy de zorge draagt voor d'Italiaansche kusten ,
 Nu een verheven ziel haar trouw beschermen zal ,
 In plaats van de Alpes , die haar strekten vooreen wal
 d'Onwinbre muur , in krijg omringende haar steden ,
 Maaktge als een tempel van den vyand aangebeden .
 Daar deze godheid wert geëert van yder een .

Leeft

verplant word . Dat de werelden den huize van Oostenrijk ge-
 boren worden . word gezeid van de nieuwe koninkrijken in In-
 diën , van een ieder genaamt de Nieuwe Werelt .

(f) *Voor wien de zon nooit onder gaat .*] Zijn oogmerk is noch al
 op de zelve koninkrijken van d'Indiën , de welke gelegen zijn by
 de Antipodes , dat is , die met de voeten tegen ons aangaan ,
 en dienvolgende als de zon vertrekt van onzen horizon , daar
 de Koninkrijken van Spanjen ook in zijn , dan verschijnt zy op
 den anderen horizon , daar de koninkrijken van de Indiën
 zijn ; en daarom zeid hy Poëtischer wijze , dat de zon voor
 dien koning niet onder gaat , dewyl die niet onder gaat voor
 zyne koninkrijken .

(g) *Zeer*

VOORREDEN.

Leeft grootē zielen lang in eenigheit met vreēn ;
 Want van dit heerlijk en heilig samenknoopen ,
 Mag nu de wereld vry wel grootē dingen hoopen ,
 En heeft noch wel , waar op te gronden hōp en troost ;
 Ziende op 't verlooren Rijk en scepters in het oost :
 Een veld , 't welk gy alleen zijt waardig te betreden ,
 Waar in te vinden zijn tot op den dag van heden ,
 O Karel , moedig vorst ! voetstappen , die voorheen
 Uw grootē vaders zelfs daar hebben in getreēn .
 (g) *Zeer heerlijk is dat land ;* (h) *zeer heerlijk uwe namen ;*
 (i) *Uw bloed , gedaante , en uw gedagten zijn te samen ,*
 Met uw gemoederen , doorluchtig in der daad ;
 Dies ook de werken , en d'afkomst van deze staat ,
 Haar zelve hoogvermaard en heerlijk zullen toonen :
 Maar schoon ik u voorzeg een reer van goude kroonen
 U door het voorbesluit der Goden toegeleit ;
 Laat echter deze noch , die voor u zijn bereid ,
 (k) *In Pindus beemden ,* (l) *door de blyde Zanggodinnen ,*
 Van bloemtjes en van kruid , maar zoo veel gunst ge-
 winnen ,

Dat

(g) *Zeer heerlijk is dat land .*] Hy ziet op de stad Turinō , ge-
 naamt van Ptolomæus en van Cornelius Tacitus , *Augusta Turin-
 orum* , dewelke Plinius zeid een oude stam te wezen van de Li-
 gurenzen ; de stoel der Herrogen van Savoien , alwaar het
 Spel vertoont word .

(h) *Zeer heerlijk uwe namen .*] Hy ziet op den naam van
 Karel den bruidegom van Katharina , den welken zoodanigen
 naam gegeven wierd , ter gedagtenisse van keizer Karel den vijf-
 den , die zijns vaders oom was ; vermits de moeder van Philib-
 bert , vader van den voorzeiden Karel , was een zuster van de
 huisvrouw van Karel den vijfden .

(i) *Uw bloed .*] Het ene en 't ander zijn wonder wel bekend ;
 te weten het bloed van Oostenrijk , in Katharina , door lang-
 durige agtereenvolgende regeeringe van zoo veel Keizers : zoo
 ook dat van Karel , gesproten zijnde van de Harrogen van Saxen ,
 de welke in hare huizen gehad hebben vier Keizers , Arrigo ,
 Otto , Lotaris den tweeden , en eenen anderen Otto .

(k) *In Pindus beemden .*] Pindus is een berg in Italiën , Apollo
 en de Zanggodinnen toegewijd ; en kroontjens of kransjens
 van Pindus is zoo veel te zeggen als Poëtische samenstellingen ;
 een maniere van overbrenging of verandering met gelijkenis ,
 gebruikelijk by de Grieken , Latijnen , en gemeene Poëten . Der-
 halven zeidhy :

(l) *Door de blyde Zanggodinnen .*] Beschrijvinge van de Mufen , ge-
 naamt

V O O R R E D E N .

Dat gy die niet versmaad; maar wel zijt vergenoegt,
Gemerkt, die door de hand te zamen zijn gevoegt
Dier Maagden, (m) welke in spijt des doods iets kunnen
geven,

Dat iemand, na zijn dood, gestadig houd in 't leven.
't Is waar, de gift is klein; maar niet te min zoo goed,
Dat, by zoo verre die komt uit een rein gemoed,
De Hemel noch de Goôn de zelve nooit verftie en;
Zoo uit uw heldre troon ook deze maar genieten
Een goedertieren lucht, daar gunst niet aan ontbreekt;
(n) Zal mijne cyter, wiens geluit geen woorden spreekt
Dan van de (o) tedre (p) liefde en zoete bruijlofsvreugden,
In 't end uw wapenroem verbreiden, en uw deugden.

naemt Maagden, gelijk als Theodorus Siculus zeyd, om dat de wetenschappen verborgen zijn, en verciert met ingeborene schoonheid, gelijk de Maagden. En Lucianus in zekere zijne famenspreekingen, verziert met groot oordeel, dat Cupido, de God der Liefde, groote eerbiedigheit draagt aan de Musen, om datse maagden zijn: maar mogelijk heeft het den ouden belieft dit alzoo te verziere, om dat het Venuswerk, dikwylder geoeffent als 't van nooden is, de verftanden heel tegen en schadelijk is.

(m) — *welke in spijt des doods iets kunnen geven,*

Dat iemand na zijn dood gestadig houd in 't leven.]
Dat is; maaken de gedagtenisse der menschen onsterffelijk.

(n) *Zal mijne cyter, enz.]* Dat is, die Poëet, (in wiens persoon Alfeus spreekt) die nu uw bruijlofsfeest vereert, zal ook verziere uwe oorlogsdaden en triomfen: zulks dat de liefde, bruijlofszang en zoete minnevreugden zig gedragen tot het gene hy voorhenen gezeid heeft, tot lof van de koninklijke bruijlofsfeest, en daarom zeyd hy de cyter.

(o) *Teedre,]* Is een byvoegfel van de liefde en vereeniging; gebruikt by Ovidius.

*Quere novum vatem tenerorum mater amorum.
O Moeder, die 't geval der teedre min vereert,
Zoek andre dichters, daar uw naam door word geeert.*

En in 't beginsel zijns boeks van de Minnekonst:
*Me Venus artificem tenero praecepit amori
De teedre liefde is aan mijn onderwijs betrouwt
Door Venus zelf.*

(p) *Liefde.]* Om dat Himen niet kan bestaan zonder de Liefde; waar over Martialis zeyd:

*Instaurare iubet tunc Hymenaea Venus.
De Mingoân belast de bruijlofs aan te waarden.*

E E R-

*Dit is GVARINIJS beeld. Toskanens helder licht.
De glans des gouden tyds Straelt wirt zyn godlyck dicht.*

EERSTE HANDELING.

Eerste Uitkomst.

SILVIO. LINCO.

GAat gy te samen heen, die 't schriklijk en boos-
aardig
Wild Zwijn omcingelt hebt, en geeft met eenen
vaardig.

't Gewoone teeken van ons voorgenomen Jagt ;
Blaaft op de hoorn , op dat het heesch geluit de magt
Des slaaps uit de oogen drijf; laat al uw roepen strekken
Om ieders herte tot manhaftigheid te wekken.
Was ooit Arcadia van Harders van Diaan
Voorzien , die zich de Jagt ter herte lieten gaan,
Heeft eenig eël gemoed , door eertzugt aangedreven,
Zorg dragende voor 't bosch , sig ooit ter Jagt begeven,
Die toon' het heden , en die volge my op 't spoor,
Daar 't Wild op 't ruime veld bezet is; dat 's u voor:
Nu zal 't dat yffelijk wanschappen monster gelden,
't Welk rukt en scheurt , en kwetst al wat het op de velden
Ontmoet ; de Bouman heeft een schrik door 't heele lant
Voor 't Zwijn , dat zig onthoud in 't bosch van Erimant.
Gaar heen , zoo spoedig als gy kunt , en loopt te voren
De slaperige Auroor , en wekt haar met de horen ;
Wy , Linco , zullen eerst , met alle eerbiedigheid
De Goôn gaan bidden , op dat wy door haar geleid,
Haar hulp en zegen doch verkrijgen , dezen morgen,
Zoo volgen wy de Jagt met dies te minder forgen.
Wie wel begint , die heeft zijn werk reeds half gedaan ;
Begint men zonder God , zoo vangt men kwalijk aan.

L I N C O .

Zig yverig ten dienst der Goden te bevlijen ,
Dat prijze ik , maar indien het zelve zou gedijen
Tot eenig ongemak , tot nadeel of verdriet
Der genen , die de Goôn bedienen , prijs ik niet.

A

't Slaapt

't Slaapt alles nog, en wie kan iemand 't opstaan vergen?
Eer 't zonnelicht beschijsnt de toppen van de bergen?

S I L V I O.

Gy zijt noch naau ontwaakt, en meent noch voor gewis,
Dat alle ding met u tot slaap genegen is.

L I N C O.

O Silvio! waar toe heeft u natuur gegeven
Die bloem der schoonheid in het beste van uw leven?
Daar gy zoo yverd om dezelve te vertreên;
Kost ik my zelven mer zoo welgemaakte leên,
En bloejend aangesicht, als gy nu hebt, vergieren,
Ik schoot de bosfchen op met al de wilde dieren;
Ik leefde in spel en vreugde, ik volgde een ander dier,
Des zomers onder 't loof, en 's winters by goed vier.

S I L V I O.

Nooit hebt gy my geraên met zulk een ernst voor dezen,
Hoe komt ge u zelven nu dus ongelijk te wezen?

L I N C O.

Verandering van tijd schijnt nieuwe zorg te voên:
Was Linco Silvio, dan zou hy licht zoo doen.

S I L V I O.

Indien ik Linco waar, 'k zou ook als Linco leven;
Maar nu is 't best, by raad van Silvio gebleven.

L I N C O.

O dwaze Jongeling! die u eens vragen mogt,
Waar toe 't gevaarlijk Wild zoo ver van huis gezogt?
Daar 't u veel nader is als eenig Wild derf komen,
Waar van gy geen gevâar of onheil hebt te schroomen;
't Woont onder eigen dak u zelf gestadig by.

S I L V I O.

Hoe Linco: is dit ernst, of enkel razerny?

L I N C O.

Gy raaft: ik niet.!

S I L V I O.

Is 't dan zoo na by my te vinden?

L I N C O.

Gy kunt u zelven aan u zelf niet nader binden.

S I L

S I L V I O.

Maar waar, of in wat Bosch, heeft zich dit Wild vertoont?

L I N C O.

Gy zijt dat zelve Bosch, en 't Wild, dat daer in woont,
Is uwen wilden aart.

S I L V I O.

Ja, 't schort u aan de zinnen;

Ik dagt het zeker wel.

L I N C O.

'Is 't mogelijk, niet te minnen?

Een eed'le Nimf, zoo schoon! Wat schiet my in den zin,
Te spreken van een Nimf? 'k zei beter een Godin,
Een jonge frisse Nimf, wiens zoete kaakjes bloezen
Veel aangener dan de blyde morgenroozen,
Ik zag zoo schoon een beeld nooit over voeten gaan;
Zoo sagt, als eenig dons, veel witter als een zwaen:
Geen Herder is'er, die, hoe hoog tot staat verheven,
Niet wenscht om in haar min te slijten al zijn leven.
En zeker niet vergeefs, haar schoonheid is het waart;
Deez word van God en mensch voor u alleen gespaart,
Deez mag u, zonder zugt, of traan, of lang te treuren,
Al waar 't nog dezen dag, indien gy wild, gebeuren:
O Jongeling! niet waard dat u 't geluk zoo vleid!
Veracht en vlied gy noch deez Nimf u toegeseyd?
O Silvio! en zal ik noch niet zeggen mogen,
Dat u de koude borst met staal is overtogen?
Ja dat gy hebt een hert van eenig wild gediert,
Dat noch door zoete min, noch reden word bestiert?

S I L V I O.

Zoo zonder liefde zijn, voor wreedheid word gehouwen;
Is wreedheid my een deugd, die my noit zal berouwen.
Die wreedheid zette zich in mijn gedachten neêr,
Ja 'k reeken het my zelf tot lof en grooter eer.
De liefde is uit mijn hart door haar alleen verstoffen,
Een dier, dat alles gaat in wreedheid ver te boven.

L I N C O.

Verdreef zy u de Min, die gy nooit hebt gesmaakt?

A 2

S I L

S I L V I O.

Tot dezen zegen ben ik zonder proef geraakt.

L I N C O.

Had gy maar eens beproeft! wist gy wat uitgelezen
Geluk, en zoete gunst het is, gemint te wezen,
En wat een Minnaar deugd van een weêrminnend hert
Geniet; ik weet, gy zeide, ô liefde! ô soete smert!
O levens zoetigheid! waarom niet eer gekomen!
Had gy doch in mijn hert wat vroeger plaats genomen!
O dwaaze Jongeling! laat vaaren, (doe mijn zin)
Laat vaaren 't Bosch en 't Wild, begeef u tot de Min.

S I L V I O.

Zeg, Linco, wat gy wilt: als ik een Wild zou koopen,
Het welk mijn hond Melamp had op de Jagt beloopt,
Gekneveld en geveld, tot het zijn moed verloor,
Daar gaf ik williglijk wel duizend Nimsen voor:
Die 't beter lust, als my, zijn minnebrand te koelen,
Geniete deze vreugd: 'k heb daar van geen gevoelen.

L I N C O.

Wat zoud gy voelen doch, die zelf geen liefde voeld!
De bron van al 't gevoel, dat in de wereld woeld!
Geloof vry Jongeling, 't gevoelen zal u steeken
Voorzeeker in dien tijd als u zal tijd ontbreken.
De liefde wil in 't hert eens toonen watze kan,
Ik zelfs neem rechtevoort, helaas! de proef daar van.
Daar is geen swaarder pijn, dan als in de oude dagen
Het jeukzel van de min de menschen komt te plagen:
Want die dan word gewond, en na genezing tragt,
Die doet verloren werk: de wil is zonder magt.
Maar zoo de liefde trest een jong en jeugdig herte,
De zelve liefde zalft de wonde, en heelt de smerte.
Indien de liefde u kwelt met pijn en ongeneugt,
Door hope scheidtze weêr in 't hert een nieuwe vreugd.
Al schijnt een jeugdig hert door min gedood te wesen,
Zy sal 't ten lesten weêr opwekken en genezen:
Maar komt ons liefde aanboord in de ouden grijzen tijd,
Als wy zijn 't beste deel van onze kragten kwijt,
Die wy dan dikwijls meer als andrer schuld beklagen;
Men is ter dood gewond: de pijn is niet te draagen:
En

En zoekt men dan vergeefs medogenheid, 't is quaad:
En vind men die; men is in noch veel erger staat.
Ay! zoek niet voor den tijd des tijds elendigheden:
Want grijpt de liefde u aan in de oude traage leden,
Zoo steekt gy tot de keel in tweederlei verdriet:
Het een, al was het in uw magt, begeerd gy niet:
Het tweede, als u de jeugd en schoonheid zijn ontweken,
Zult gy eerst willen, als de magt u zal ontbreken.
O dwaaze Jongeling! laat vaaren, (doe mijn zin)
Laat vaaren 't Bosch en 't Wild; begeef u tot de Min.

S I L V I O.

Zoo hoore ik wel, agt gy die menschen niet te leven,
Die 't ongeneesbaar mal, van min, geen voedzel geven.

L I N C O.

Indien ge in deze zoete en aangename lent,
Die 't aardrijk bloeijen doet en nieuwe kragt toezend,
Bevond, in plaas van 't veld bekleed met bloem en bladen
Een dorre schraale wei: gy zaagt geen bosch beladen
Met zyn verweend cieraad, van groen en geestig lof:
En de Eyk, en Denneboom, stond dor; zeg my dog, of
Gy dan niet zeggen zoud, de wereld mist haar kragten?
Natuur is heel verzwakt? Nu sla eens uw' gedagten
Op deeze nieuwigheid en schrikkelijk gezicht,
Zoo wonderlijk, zoo vreemt; en breng in tegenwicht
U zelve; gy zult zien dat dit op u zal passen,
Dat gy de lente zijt, daar in geen groen wil wassen.
Hoewel de Hemel niet alleen elk 't leven geeft,
Maar schikt ook ieders doen, na tijd, dien hy beleeft.
Zoo weinig als het past dat oude lieden minnen,
Zoo weinig past het dat een Jongeling zijn zinnen,
Als vyand van de Min, den Hemel tegensteld,
Daar mee hy lijf en ziel beschaadigt drukt en kwelt.
Kom Silvio! in uw gedagten eens verhandelt
Des werlds loop, en die met uw gepeis doorwandelt:
Al wat ter wereld schoon, of edel is van aert,
't is liefde, en anders niet, die 't alles heeft gebaart:
De Hemel zelf bemint, de aerd word tot min gedreven,
En aan de woeste zee is zelf deez drift gegeven.
Zie daar die dertle Ster, voorlooper van Auroor,

Ze is schoon en lustig: maar al mee in 't minnespoor,
 De minnevlam haars Zoons doet haar geduurig blaken:
 Zy, die een ander slaaf der liefde weet te maken,
 Geeft, zelfs geraakt van min, haer flikkerig gestraal.
 En 't is nu tijd misschien datze uit de gulde zaal,
 Daar zy haar minnery gemeenlijk pleegt, komt treden;
 Daar ze is omhelst geweest met duizend zoerigheden.
 Ik bid u, zie eens hoe zy glinstert, hoe zy lagt:
 't Schijnt, zy verhaald haar vreugd van den voorleden nagt.
 De dieren die het bosch, de bergen, of de velden
 Ooit bragten aan den dag, hoe wonderlijk, hoe zelden
 Gezien, ze minnen all', hoe wild of wreed van aart:
 De snelle Dolfijn mind en zoekt te zijn gepaart;
 De grootste monsters in de zee zijn meê genegen
 Te minnen. En kan u de liefde niet bewegen?
 Let hoe dat vogeltjen zig zelf beweegd en springt
 Van de eene op de andre tak, hoe lieflijk het zingt;
 Nu ziet gy 't op den Eyk, dan op de hooge Dennen,
 Dan weder op de Myrt: 't gaf voor gewis te kennen,
 (Kon 't spreken als een mensch) ik brand van liefde, ik
 brand.

O ja, het brand van liefde, en spreekt na zijn verstant;
 Zoo dat het word verstaan van zijn geminde diertje;
 't Welk antwoord in zijn taal: ik brand van 't zelve viertje.
 De wreede Leeuw verwekt in 't Bosch een groot gerugt,
 Maar 't is van gramfchap niet, 't is enkel minnezugt.
 Ik bid u Silvio! zie hoe de domme Koeijen,
 Haar tochten tot de Min beteekenen met loeijen.
 Wanneerge op alles let, waar zaagt gy eenig ding,
 Dat nooit in 't ingewand een minnestraal ontling?
 De lucht, en aarde, en zee, met zoo veel duizend zielen,
 Beminnen, en elk moet voor Venus Altaar knielen.
 En zult gy, Silvio, alleen op aarde zijn,
 Die niet gevoeld in 't hert de zoete minnepijn?
 Ach! dwaze Jongeling! laat varen de bosfschaadje
 Met al het Wild gediert; begeeft u tot vryaadje.

S I L V I O.

Is dan mijn groene jeugt u daarom toevertrouwt?
 Dat gy tot Vrouwelust die gaande maken soudt
 Om mijn gedagten met een laffe Min te voeden?

Kunt

Kunt gy niet, wie ik ben, en wie gy zijt, bevroeden?

L I N C O.

Ik hou my voor een mensch, van menschelijken aart;
 En gy zijt ook een mensch, of 't hoorde, dat gy 't waart;
 En zie, ik spreek u aan van menschelijke zaaken;
 Doch zo de naam van mensch u geenzins kan vermaaken;
 Zie dat gy van een mensch, niet tot uw eigen spot,
 Verandert, in een dier, in plaats van eenen Godt.

S I L V I O.

Die gròote dwingeland van monsters, leeuwen, draaken,
 Die, wat hem tegen stond, zicht'onder konde maaken,
 Wiens hoogberugte Faam tot in den hemel zweeft,
 Uit wiens beruchten stam mijn bloed zijn oorsprong
 heeft,
 Had nooit in kragt noch faam, zoo hoogen trap betreden,
 Had hy de liefde niet veragt en hard bestreden.

L I N C O.

O blinde Jongeling! zie hoe gy u verzint;
 Waar waart gy nu doch, had Alcides niet bemint?
 Zelf dat hy strijden won, en helche monsters doodde,
 't Was liefde, liefde was 't, die hem daar meest toe noodde.
 In plaats van 't Leeuwevel verkoos hy 't Vrouwekleed,
 Om zijne Omfale alleen (ik denk niet, dat gy 't weet)
 En voor zijn harde knods, waar mee hy plag te strijden,
 Nam hy de spinrok; en smeet al 't geweêr ter zijden,
 Om rust te geven aan zijn afgesloofde leên,
 En in haar zagten schoot zijn liefde te besteên;
 Daar nam hy zijn vertrek, als in een stille haven,
 Van liefde en zoet vermaak; daar hy van 't lastig slaven,
 Van kommerlijke zorg, en al zijn oud verdriet,
 Zijn adem scheppende, al 't verdrietig zugten liet:
 Wanneer hy zuchtte, 't was om weer een kans te wagen,
 En 't al te temmen door vervarellijke slagen,
 En even, als het staal, onhandelbaar en hard,
 Dat met een zagt metaal door konst gematigd werd,
 Veel langer kan bestaen, als 't had gedaan te voren,
 Entot veel nutter dienst van yder word beschooren;
 Zoo word een trots gemoed, en ongetemde kragt,

A 4

Doot

Door eigen dolligheid, veeltijds tot niet gebragt:
 Maar komt de liefde die met zoetigheid te mengen,
 Zoo zal ze'er kragten en manhaftigheid in brengen.
 Zoo gy dien grooten Held nu na te volgen tragt,
 En Neef van Hercules wilt waardig zijn geagt:
 Dewijl gy doch de Jagt en 't Bosch niet wilt verlaaten;
 Volg die: maar wil voor al het minnen doch niet haaten:
 Een min zoo wettig en zoo wigtig in waardy!
 Als deez van Amaril! die niemand haat als gy!
 Dat gy Dorinda vlied, dat kan ik u vergeven;
 Ja daar van word u lof en eere toegeschreven,
 Vermits uw eël gemoed, dat lust tot eere heeft,
 Gestoolen liefde niet in 't herte woonplaats geeft:
 Om uw' beminde Bruyd niet te verongelijken.

S I L V I O.

Hoe! Amaril, mijn Bruyd? neen, dat kan nog niet blijken.

L I N C O.

Is u, naar oud gebruik, van Amaril dan niet
 De trouwbelofte zelf op 't groote Ffeest geschiet?
 Omoedig Jongeling! wagt u de Goôn te vergen
 Iet, dat haar eenigzins tot toornigheid mogt tergen.

S I L V I O.

't Schijnt, dat de Hemel zelfs deez vryheid in ons sterkt,
 Die, 't geen hy sterkte geeft, nooit kragtig tegenwerkt.

L I N C O.

Indien gy hoort en wel verstaat de regte meening,
 De Hemel, Silvio! roept u tot deez vereening,
 Die dit uw Huwelijk, met zoo veelgunst en eer
 Te zegenen belooft, als gy begeert, en meer.

S I L V I O.

Wel dat komt geestig, 't schijnt, u dunkt, dat nu de Goden
 De zorg van deeze zaak het rusten heeft verboden:
 Als of zy anders niet betragten onder een,
 Dan hun'bekommeren met deeze zaak alleen:
 Noch deez, noch gene min zal ooit mijn hert bekooren;
 Een Jager ben ik wel: maar Minnaar niet gebooren.

Gy,

Gy, die van ouds, de min te volgen zijt beluft;
 Ga henen vry naar huis, en leg u weêr te rust.

L I N C O.

Gy, wreede, van de Goôn of Hemelsch zaat gesprooten!
 Gy Jongeling! zijt gy een van des Hemels looten?
 Neen, dat geloove ik niet; noch 't menschelijk geslagt,
 Geloove ik zelf dat u ter wereld heeft gebragt;
 Doch zoo uw oorspronk is uit menschen zaad gerezen,
 't Moet niet door Venus zoet vermaak gekomen wezen:
 Eer zou ik zweeren, dat gy moet ontfangen zijn,
 Of uit Alecto's, of uit Tifiphós fenijn.

*Tweede Uitkomst.**Mirtillo. Argasto.*

M I R T I L L O.

Wreede Amaril! die zelf met uwen name, my
 (Helaas) zoo bitter leert, wat zaak het Minnen zy:
 O! Amaril! die u van schoonheid meugt beroemen,
 Die ver te boven gaat Ligusters witte bloemen,
 Maar doover, vlugtiger, en immers al zoo wreed,
 Als de alderlimste slang, die 'k in de wereld weet:
 Dewijl ik het by u met spreken kan verkerven;
 Zoo swijg ik stil, en zal al zwijgende gaan sterven.
 Doch, of ik zwijg, zoo roept voor my dat vlakke veld,
 Dit bosch, die bergen, daar ik dikwils heb gemeld
 Uw' overzoeten naam, om hun te leeren spreken,
 Door klinkende weergeluid, als my sal spraak ont-
 breeken:

Engy Fonteynen! zult beweenen mijn elend;
 Ja door het zagt geruysch der winden werd bekend
 Gemaakt mijn droeve klagt, en wat'er mag ont-
 breeken,
 Zal liefde en droefheid in mijn droevig wezen spreken.
 Op 't lest, schoon alle ding waar stom, mijn sterven zal
 Mijn droeve en wreede pijn vertellen overal.

E R G A S T O.

De min, Mirtillo, geeft steeds harde en wreede plagen;
 Hoe meer men die verbergt, hoe lastiger te dragen:
 Want

Want uit den breidel, die de minnezieke tong
Eerst vast gebonden hield en stil te zwijgen dwong,
Trekt liefde voedsel, en vermeerderd hare kragten:
Men moet een kerker, ô Mirtil, te swaarder agten,
Hoe dat die vaster fluit, en min werd opgedaan:
Gy moest al over lang my hebben doen verstaan
Het minnevier, dat u verzengde hart en âren,
Dewil de vlam in 't kort zig zelf stond t'openbaren.
Hoe menigmaal heb ik gezegd: hoe brand Mirtil
In een besloten vuur! hy slijt, en zwijgt al stil.

M I R T I L L O.

Beleefde en waarde vriend Ergasto, 'k heb gezwezen,
Om haar niet te misdoen, en was my zelve tegen.
Ook had ik noch wel licht u niet een woord gezegd,
Ten waar my nu de nood dwong tot vrymoedigheid:
'k Hoor eenig stil gerugt, daar word zoo wat gemompelt,
Dat my, door de ooren, 't hert verwond en overrompelt.
Dat is, dat Amaril de Bruid haast wezen zal;
En die daar meest van spreekt, die zeld my niet met al.
Ik egter durf de zaak niet verder ondertasten,
Om niet met quaad vermoên my zelve te belasten,
En niet te vinden, daar ik voor bekommerd ben;
De liefde heeft my niet bedrogen, ik beken,
Dat mijn geringe staat en armoe geenzins lijden
Dat ik mag hoopen nu, of ooit, te geener tijden,
Een Nimf, zoo schoon, zoo rijk, van Adelijk geslagt:
Wiens geestig wezen van een yder word geagt
Regt Goddelijk te zijn, vol van bevalligheden,
My tot een lieve Bruid te krijgen; neen, de reden
Is, dat ik langen tijd, den grond van mijn Planeeet
Wel heb gekent, en noch maar al te zeker weet:
Het schijnt wel dat ik tot de vlamme ben geboren;
Mijn noodlot heeft my brand, maar geen genot beschooren.
Dewil dan het geheim der Goden vast besloot,
Dat ik mijn leven niet moest minnen, maar mijn dood:
Ik was'er mee te vreên, ik zou gewillig sterven,
Kon ik van haar, die daar van d'oorzaak is, verwerven,
Dat slegts mijn droeve dood haar aangenaam mogt zijn,
En op mijn leste zugt de zoete zonnescijn
Van haar schoone oogen zy niet weig'rig was te toonen,
En

Endan te zeggen, sterf. Ach! eer zy komt te kroonen
Een ander met het heil van dit haar huwelijk.
Ergasto! zoo gy my toond van uw liefde blijk,
Ach! weygerd my geen hulp, ik ben 'er om verlegen;
O! mag mijn ramp u tot meedogentheid bewegen,
Beleefde vriend Ergast! ik bid u, doe uw best,
Dat zy my noch maar eens hoor spreken voor het leest:

E R G A S T O.

O al te redelijk verzoek eens Minnaars! egter,
Diend voor een stervend' mensch de gunst voorwaar, niet
slegter:

En daarenboven is 't een moejelijk stout bestaan;
Want merkt de Vader dit, of komt haar iemand aan
Den Opperpriester, haar schoonvader, te beklagen,
Dat zy geluisterd heeft na heimelijke vragen,
En beden tot de Min, haar leven is te nier:
Waarom zy mogelijk uitwendig van u vliedt,
U minnende in haar hert, al laat zy 't u niet blijken:
Men mag ons daar in niet by 't Vrouwvolk vergelijken;
Zy zijn zoo zwak als wy, of immers ruim zoo broos;
Maar in 't verbergen van haar liefde ons veel te loos.
Schoon haar gedagten zelf, haar tot uw' minne rieden;
Wat konze u anders doen, als allerwegen vlieden?
Want, zie, het is vergeefs te hooren iemands klagt,
Wanneer de klager daar geen hulpe van verwacht.
Een, die met stille staan een ander zou doen lijden,
Vlied met barmhertigheid, om 't quade te vermijden:
En mijns bedenkens is 't een zeer gezonde raad,
Dat ieder, 't gaen hy niet kan houden, haast verlaat.

M I R T I L L O.

Och of dat waar mogt zijn! o mogt ik dat gelooven!
't Geluk ging al mijn pijn en zwarigheid te boven.
Getrouwe vriend Ergast, des Hemels zegen zy
Met u, indien gy niets verborgen houd voor my:
Wie is die Herder, van den Hemel zoo gezegent,
En van de sterren met zoo groot een gunst bejegend?

E R G A S T O.

Kent gy niet Silvio, den Soone van Montaan?
Zoo magtig en zoo rijk, een Priester van Diaan?

Die

Die braave Jongman zal met Amaril gaan paaren.

M I R T I L L O.

O Jongeling! die in de onrype tijd van jaaren,
Uw noodlot onverwagt alrêe zoo riep bevind!
Wat zytge een heilryk en een driemaal zalig kind!
Doch ik misgun u niet, ô neen! 't geen u mag beuren;
Laat ik myn noodlot vol van rampen maar betreuren.

E R G A S T O.

Benijd hem zeeker niet 't geen hem is toegeleid,
Want zijn bedroefde staat eyscht eer medogentheid.

M I R T I L L O.

Waarom medogentheid?

E R G A S T O.

Om dat zijn jonge zinnen
Geheel niet strekken om deez waarde Nimf te minnen.

M I R T I L L O.

En is hy levendig? of leeft hy zonder hert?
Of is hy blind? doch, als 't wel overwoogen werd,
Daar schein by haar geen vlam meer overig te wezen,
Voor iemand, als voor my, doenze uit haar uitgelezen
Gezicht voor de eerste maal blies in mijn ingewand
Al hare liefde, en al haar zoeten minnebrand:
Waar toe dit kostelijk juweel doch weg gegeven
Aan een die 't geenzins kent, ja 't schijnt te wederstreeven?

E R G A S T O.

Om dat Arcadie beloften zijn gedaan,
Van door dit Huwelijk haar jammeren te ontgaan.
Of is u onbekent, dat hier word alle jaren
Betaald 't onnozel bloed eens Juffers, op de Altaren
Van Cintia? voorwaar een schatting, met een woord,
Vol doodelijken rouw.

M I R T I L L O.

Dat heb ik nooit gehoord;
Doch dat is niet zeer vreemt; want ik noch weinig dagen
Heb hier te Land gewoont: ook heb ik (na 't behaagen
Van 't noodlot en de liefde) altyd in 't Bosch geleefd:
Maar zeg, wat zonde doch deez zwaare plaagen heeft

Ver-

Verdient? was 't mogelijk een Hemelsch hert t'ontsteeken
Met zulken toornigheid?

E R G A S T O.

Wel aan dan, hoor my spreken;
'k Zal van den oorsprong af u maaken gaan bekent
Den droeven aanhang van onze overgroote elend:
Die de Eikenboom ontroert; ja zelf de harde keijen
Tot medelijden trekt, en voort beweegt tot schreijen,
Iklate staan den mensch: 't gebeurde in dezen tijd,
Als 't heilig Priesterdom wierd statig ingewijd,
Dat zeker Jongman zig, als een, die 't eenig leven
Nu had verworpen, had ten Echtenstaat begeven:
Een edel Harder, toen ter tijd, genaamt Amint!
Was Voogd en Priester van het Geestelijk bewint.
Deez had Lucrina lief; een Nimf zoo schoon en lustig,
Soo aangenaam in 't oog: maar weder zoo onrustig,
Soo ydel, zoo doortrapt, en trouweloos daar by,
Dat elk verwonderd was. In 't eerste veynsde zy
Alvry een ruimen tijd, hem weder te beminnen;
Zy toonde een schoon gelaat; ja zijn verliefde zinnen
En ongeveinsde Min, wist zy bedriegelijk
Te voen met valsche hoop: doen was 'er noch geen blijk,
Van dat'er nevens hem was eenig medevryer,
Die haar ter eere quam verzoeken: denk of hy 'er
Niet kwalijk aan was: want zoo haast zy kreeg de lucht,
(O! groote losheid!) van een Boerenharders zucht,
Die haar (ô swakke Vrouw!) kwam d'eerste reis belonken,
Weerftond zy hem geenzins: maar voelde minnevonken
Van nieuwe liefde, die zy voedde in volle kracht;
Eer eens Amintas op jaloers te wezen dacht.
O! armen hals Amint! die nu van haar versteeken,
Veragt wierd en geschuwt, zy wilde hem nooit spreken,
Noch zien. Bedenk eens of hy niet van droeffenis
Verfomolt, die door de proef verstaat wat minnen is.

M I R T I L L O.

O droeffenis! waar van geen weerga schijnt gebooren!

E R G A S T O.

Daar na doen hy de moed door droefheid had verloren.
Verdween hem ook 't gezucht, veroorzaakt door de Min,
En

En wierp zich voor 't Altaar der magtige Godin,
 Ach! (sprak hy) Cintia! heb ik ooit van mijn dagen
 U met een rein gemoed slagtoffer opgedragen,
 Indien, op uw Altaar, mijn schuldelooze hand,
 Uw heylig Offer ooit gesteecken heeft in brand,
 Wreek gy nu mijnen brand, die, onder trouwverbonden,
 Word van een schoone Nimf verraderlijk geschonden.
 Dees trouwe Minnaar had noch naauw 't gebed gedaan,
 Of zy nam 't klagen van haar lieven Priester aan.
 Dies haar medogentheid, door gramschap opgeblazen,
 Den toorn verwekte, die van wreetheid schein te razen,
 En zy, haar stercke boog voorts nemende in de hand,
 Schoot haastig midden in 't bedroefde Arcadisch Land
 Onzichtb're pijlen, die 't onmogelijk was te mijden.
 Wie daar van wierd geraakt (daar hulp geen medelijden)
 Moest, sterven, zonder hulpe, en haastelijk vergaan:
 De dood zag nog geslagt, nog tijd, noch jonkheid aan.
 Vergeefs was alle raad, het vlugten kwam te spade:
 Geen konsten golden daar: terwijl men ging te rade
 Met Meesters, hun verstaande op konst van Artzeny:
 De Meester kreeg de plaag, en raakte zelfs in ly.
 Noch was 'er eene hoope in deze groote elenden,
 Dat namelijk ons mogt de Hemel hulpe zenden.
 Dies wierd de toevlugt na 't Orakel toegewend,
 Om raad te vragen aan het naaste daar omtrent:
 Het antwoord, dat'er quam, was wel met klare reden,
 Maar maakte bitt'ren rouw en schrik door onze leden;
 't Welk was, dat Cintia op 't hoogste was gestoort;
 Derhalven bragt het ons dit droevig middel voort:
 Dat wel haar toornigheit een weinig mogt verzagten,
 Wanneer Amintas hand ten offer zoude slagten
 De trouwelooze Nimf Lucrina; of zoo niet,
 Een ander, voor haar, uit het zelve Landsgebied;
 Têr eere van de groote en magtige Godinne:
 Na datze dan vergeefs geweend had droef van zinne,
 En in den wind gestrooit haar jammerlijke klagt;
 Na datze ook lang genoeg had op ontzet gewagt
 Van haren Minnaar, wierd dees jammerlijke Joffer
 Met pracht, heel feestig, na 't Altaar gebragt ten offer;
 Alwaar zy moest voor hem, die nu zoo langen tijd

Haar

Haar hadde nagevolgt, haar had vergeefs gevrijd;
 Dien zy zoo trouweloos verraden had, ten lesten,
 Gaan buigen hare knien, en geven 't hoofd ten besten,
 Verwagtede van hem, wiens gunst zy eerst genoot,
 Nu door een staale kling een harde en wreede dood.
 Hy vattende onverzaagd het heilig zwaard in handen,
 Scheen uitterlijk van wraak en grimmigheid te branden,
 En treênde na haar toe, zei, met een diepe zugt,
 De voorboef van zijn dood, Lucrijn! aanschouw de vrugt
 Uws ramps; zie wat gy voor een Minnaar hebt genooten;
 En welk een Minnaar gy zoo trouwloos hebt verstootten,
 Dat toond u deze slag: hier zweeg hy, en zijn hand
 Stiet zelf het vinnig zwaard tot in zijn ingewand.
 Hy viel door 't bloên verflaut (wie zou zig niet erbarmen?)
 Zelfs zijnde Priester, en het offer in haar armen.
 De Nimf verschrikt van 't wreed en onverwagt gezigt,
 Inwendig overtuigt van naargelaten pligt,
 Viel neder, tusschen dood en leven heel bezweeken,
 Niet wetende wat haar van beiden had doorsteeken,
 De droefheid of het zwaard: doch eindelijk zoo ras
 Zy spraak bequam, en nu de schrik bezadigd was,
 Verhief zy hare stem, met tranen en met klagten;
 O trouwe Minnaar! ò wonderlijke kragten!
 Die ik (helaas! te laat) leer kennen in doods nood,
 Die, stervende my geeft het leven en de dood.
 Was 't dat ik u verliet, een schuld, niet om verschoonen;
 'k Verbeter 't nu, mijn ziel zal eewig by u woonen.
 Dit hebbende gezegt, trok zy de zelve kling
 Uit den gewonden, daar noch 't lauwe bloed anhing.
 Van 't hert, dat zy, door min (doch al te laat) verzelde,
 Waar meê zy door een steek haar zelve nederverelde;
 En viel alzoo gewond Amintas op het lijf,
 In bei zijn armen, die noch mogelijk haar bedrieff
 Verftond, midshy den geest toen noch niet had gegeven:
 Dus raakten beide dees Gelieven om haar leven.
 Een al te groote liefde, een trouwelooze smaad,
 Bragt dit rampzalig Paar in zulk een slegten staat.

M I R T I L L O.

Elendig Harder! doch gelukking noch daar neven;
 Dien zulk een open veld en ruimte wierd gegeven,

Om

Omt'openbaaren d'ongeveinstheid van zijn trouw,
Die met zijn dood ontfak meedogentheid en rouw
In aller menschen hert; maar lieve laat eens hooren!
Hield toen de plaag niet op? was toen die heete toren
Van Cintia verzoent?

E R G A S T O.

De gramfchap ('t is wel waar)
Was wat gekoelt, maar niet gebluft; zoo dat een jaar
Daar na, regt op dien tijd, de wrok vernieuwde weder,
En sloeg met feller spijt en wreetheid 't volk ter neder:
Doen wierd weer op een nieuw 't Orakel raad gevraagd:
Welx antwoord meerder dan het eerste wierd beklagt,
Om dat die woorden veel meer wreetheid mede bragten:
Men moest Diana nu een Maagd ten offer slagten,
En dan voorts alle jaar een frifche en jonge Maagd,
Die tuffchen drie maal vijf en twintig jaaren draagd:
Op dat aldus het bloed van eene mog: verzetten
De gramfchap nu bereid, om vele te verpletten;
En daarenboven wierd het Vrouwelijk geflagt
In 't naau der wreetheid, van een staale wet gebragt:
De welke, zoo men wel op haaren aart wil agten,
Het gantsch niet mooglijk is volkomen te betragten:
Wet, die in plaats van inkt, gefchreven is met bloed,
Waar tegen, zoo een Vrouw, of jonge Maagt misdoet,
't Zy met befmetten van de trouw, of met het breeken
Van trouwbeloften, die word zonder tegenspreken,
En zonder uitfel of genaê gedoemt ter dood;
Ten zy een ander ferve, en rukk' haar uit dien nood.
De goede Vader hoopt dees jammerlijke elenden,
Door 't Huwlijk van dees twee, van onzen hals te
wenden:

Men deed na zek'ren tijd 't Orakel weêr een vraag,
Wat eind' den Hemel had gestelt aan onze plaag:
De vraag was niet zoo haast geeindigt, of wy hoorden
Tot antwoord, 't geen hier volgt, met duidelijke woorden.

„Verwagt geen einde van uw kwaad,
„Voor dat'er twee, van Hemels zaad,
„Door liefde zijn aan een gebonden,
„En van een trouwelooze Vrouw,

„En

„Door eens getrouwen Harders trouw,
„Verbeter worden de oude zonden.

En nademaal nu in het Land naar alle fchijn
Geen andre spruiten van der Goden wortels zijn,
Als Silvio, de laatste uit Herkules gefprooten
En Amarill, de laatste uit Pans gewijde looten,
En hebbende tot noch toe nooit een tijd beleeft,
Die dees gelegenheid ons voorgeworpen heeft,
Kon zig wel beter paar van Man en Vrouw ontmoeten,
Als dees geflagten beide, om onze fchaê te boeten?
Derhalven is het ook niet buiten reden, dat
Montaan uit deze zaak een goede hoope vat;
En fchoon al 't geen dat ons 't geheim belooft te zullen
Gefchieden, wy tot op dees dag niet zien vervullen;
Dit 's evenwel de grond, 't is daar op aangeleid;
En wat'er meer in fchuld, dat 's in verborgentheid
Der Goden wyze raad van eeuwigheid beslooten
Dit Huwlijk zal 't ons ook te zijner tijd ontblooten.

M I R T I L L O.

O ongelukkige, rampzalige Mirtil!
Dus veele vyanden met my in een gefchil?
Dus vele wapens in den oorlog te zien zwerven,
Om een hert dat van angst zieltoogend leid op fterven?
Was 't niet genoeg, dat zig de liefde tegen my
Kwam kanten? moest de raad der Goden daar nog by?

E R G A S T O.

Dat Minnaars treurig zijn, en 't hert vol droefheid laaden,
Voed wel de liefde, maar het zal ze niet verzaaden:
Mirtillo! kom met my, 'k wil u belofte doen,
Van mijn geheel verftand tot uwen dienst te spoên,
Op dat de zoete Ninf u heden hoore fpreken;
Zijt wel te vreden, wil uw hartflens zoo niet breeken.
Dit heet gezugt verkoeld niet (zoo gy meent) uw hert,
Maar ftrekt veel eerder tot vergrooting van uw fmert.
Dees zugten zijn gelijk de harde felle winden,
Die, blazende in den brand, het vuur noch meer verflinden.
Dees draaiwind van de Min brengt de arme Minnaars aan
Blasgolven van verdriet, en regens van getraan.

Om t'openbaaren d'ongeveinstheid van zijn trouw,
Die met zijn dood ontstak meedogentheid en rouw
In aller menschen hert; maar lieve laat eens hooren?
Hield toen de plaag niet op? was toen die heete toren
Van Cintia verzoent?

E R G A S T O.

De gramschap ('t is wel waar)
Was wat gekoelt, maar niet gebluft; zoo dat een jaar
Daar na, regt op dien tijd, de wrok vernieuwde weder,
En sloeg met feller spijt en wreetheid 't volk ter neder:
Doen wierd weer op een nieuw 't Orakel raad gevraagd:
Welx antwoord meerder dan het eerste wierd beklagt,
Om dat die woorden veel meer wreetheid mede bragten:
Men moest Diana nu een Maagd ten offer slagten,
En dan voorts alle jaar een frissche en jonge Maagd,
Die tusschen drie maal vijf en twintig jaaren draagt:
Op dat aldus het bloed van eene mogt verzetten
De gramschap nu bereid, om vele te verpletten;
En daarenboven wierd het Vrouwelijk geslagt
In 't naau der wreetheid, van een staale wet gebragt:
De welke, zoo men wel op haaren aart wil agten,
Het gantsch niet mooglijk is volkomen te betragten:
Wet, die in plaats van inkt, geschreven is met bloed,
Waar tegen, zoo een Vrouw, of jonge Maagt misdoet,
't Zy met besmetten van de trouw, of met het breeken
Van trouwbeloften, die word zonder tegenspreken,
En zonder uitstel of genaë gedoemt ter dood;
Ten zy een ander sterve, en rukk' haar uit dien nood.
De goede Vader hoopt dees jammerlijke elenden,
Door 't Huwlijk van dees twee, van onzen hals te
wenden:

Men deed na zek'ren tijd 't Orakel weër een vraag,
Wat eind' den Hemel had gestelt aan onze plaag:
De vraag was niet zoo haast geeindigt, of wy hoorden
Tot antwoord, 't geen hier volgt, met duidelijke woorden.

„Verwagt geen einde van uw kwaad,
„Voor dat'er twee, van Hemels zaad,
„Door liefde zijn aan een gebonden,
„En van een trouwelooze Vrouw,

„En

„Door eens getrouwen Harders trouw,
„Verbeterd worden de oude zonden.
En nademaal nu in het Land naar alle schijn
Geen andre spruiten van der Goden wortels zijn,
Als Silvio, de laatste uit Herkules gesprooten
En Amarill, de laatste uit Pans gewijde looten,
En hebbende tot noch toe nooit een tijd beleeft,
Die dees gelegenheid ons voorgeworpen heeft,
Kon zig wel beter paar van Man en Vrouw ontmoeten,
Als dees geslagten beide, om onze schae te boeten?
Derhalven is het ook niet buiten reden, dat
Montaan uit deze zaak een goede hoope vat;
En schoon al 't geen dat ons 't geheim belooft te zullen
Geschieden, wy tot op dees dag niet zien vervullen;
Dit 's evenwel de grond, 't is daar op aangeleid;
En wat'er meer in schuld, dat 's in verborgentheid
Der Goden wyze raad van eeuwigheid beslooten
Dit Huwlijk zal 't ons ook te zijner tijd ontblooten.

M I R T I L L O.

O ongelukkige, rampzalige Mirtil!
Dus veele vyanden met my in een geschil?
Dus vele wapens in den oorlog te zien zwerven,
Om een hert dat van angst zieltoogend leid op sterven?
Was 't niet genoeg, dat zig de liefde tegen my
Kwam kanten? moest de raad der Goden daar nog by?

E R G A S T O.

Dat Minnaars treurig zijn, en 't hert vol droefheid laaden,
Voed wel de liefde, maar het zal ze niet verzaaden:
Mirtillo! kom met my, 'k wil u belofte doen,
Van mijn geheel verstand tot uwen dienst te spoën,
Op dat de zoete Nimf u heden hoore spreken;
Zijt wel te vreden, wil uw hartens zoo niet breeken.
Dit heet gezugt verkoeld niet (zoo gy meent) uw hert,
Maar strekt veel eerder tot vergrooting van uw smert.
Dees zugten zijn gelijk de harde felle winden,
Die, blazende in den brand, het vuur noch meer verslinden.
Dees draaiwind van de Min brengt de arme Minnaars aan
Plasgolgen van verdriet, en regens van getraan.

B

Derde

Derde Uitkomst.

C O R I S C A.

Wie zag zijn dagen ooit, wie hoorde van zijn leven,
 Bewegingen zoo vreemt, door minzugt aangedreven;
 Wie vond ooit lastiger, ja zotter wreeder ding,
 Als, daar een felle haat, en min sich onderling
 Vermengen? daar het een door 't ander word gebooren;
 't Eene is des anders dood; het eene gaat verlooren;
 En 't ander regt zig op, 'k weet niet te zeggen hoe,
 Door liefde neemt de haat, door haat de liefde toe.
 Want lette ik op Mirtil, zijn schoonheid en zijn leden,
 Van boven tot beneên; zijn aanzigt zoo besneden,
 Zijn zeden en zijn doen, zijn woorden, zijn gezigt,
 Zijn heuschen ommegang, die ieder een verplicht,
 Zijn lichte treden, en op zijn aanminnnig lonken,
 Zoo voel ik liefde in my met zulken magt ontfonken,
 Die my bespringt tot in het binnenste ingewand,
 Dat my dan 't heele lijf staat als in ligten brand;
 De liefde wint het al, 't schijnt voor haar moeten wijken
 Haat, gramschap, blijdschap, vrees; 't moet al de vlagge
 strijken.

Maar als ik weêr gedenk aan zijne groote Min,
 Die hy een ander draagt; hoe by my uit zijn zin
 Te stellen schijnt, om haar, en niet na my te vraagen;
 En mijne schoonheid, (ach! hoe kan ik dat verdraagen?)
 En mijn bevalligheid, van duizenden gemint,
 Veragt, versmaad, vertreed, en los slaat in den wind;
 Dan voel ik weêr mijn hert met zulken haat ontsteeken,
 Dat ik hem schuw, ja schrik, van hem te hooren spreken;
 Dan schijnt het in mijn zin onmoglijk, dat mijn hert
 Om hem, door minnebrand, ooit aangesteeken werd:
 Dan zit ik zomtijds by my zelve in gedagten,
 Omogt ik van om hoog eens zoo veel gunst verwagten,
 Dat ik mijn liefste vriend Mirtil zoodanig mogt
 Bezitten, dat hy nooit op andre Nimfen dogt!
 Dat hy geheel waar mijn; ô! wie zou ik dan wijken?
 Wie was in zegening by my te vergelijken?
 Dan rijst weer in mijn hert een overgroote schat,

Van

Van zoetigheid en vreugd, die my beweegt, zoo dat
 Ik schier te rade ben, van hem steeds na te volgen,
 Te bidden, ja het geen mijn hert heeft opgeswolven,
 Hemt'openbaren al: wat dient'er meer gezeid?
 Dan roert zoo sterk de liefde al mijn genegtheid,
 Dat ik hem dan wel zou aanbidden: waar't my mooglijk:
 Aan de andre zyde zwelt de spijt onmededooglijk,
 En zegt; een trotsse vent, een bloed, die niemand agt,
 Afkeerig, vlugtig, die (dat meer is) heeft de magt
 Van my te laten, en een andre Nimf te minnen!
 Een, die my aanzien durft en noch weêrhoud zijn zinnen!
 Die zig voor myn gezigt zoo sterk gewapent heeft,
 Dat hy niet sterft van min, maar even moedig leeft!
 Ik, die hem hoor te zien, gelijk veel andre moeten,
 Met tranen en gebeên, hier leggen voor mijn voeten!
 Zal ik, om wedermin, met traanen en gebeên,
 Hem zelfs ootmoedelijk te voet gaan vallen? neen,
 O neen, dat doe ik nooit: en dan door dees gedagten
 Vergaart de gramschap in mijn hert weêr nieuwe kragten,
 Die hem, en zelfs ook my, met harde wraake dreigt,
 Om dat ik ooit hem na te volgen was geneigt:
 Of dat ik ooit eens dagt 't gezigt na hem te keeren;
 Zoo dat ik dan de dood min haat, dat derv' ik zweeren,
 Als mijne min, ja zelfs den name van Mirtil:
 Ha! mogt ik hem doch zien, dat waar mijn wensch en wil,
 In ramp en tegenspoed, veel meer als eenig Harder,
 Die tegenwoordig leeft; dan wensch ik, ja noch verder,
 Dat ik (waar 't in mijn magt) hem met mijn handen zelf
 Van hier verzenden zou, na 't onderaardsch gewelf.
 Dus komt de spijt verzelt met liefde, en met verlangen,
 My, met gemeener hand, tot fellen oorlog prangen.
 En ik, die staag, tot nu toe, duizent zielen hiel
 In minnebrand, haar zijnde een quelling in de ziel,
 Brand nu van liefde zelf, en met gestadig kwynen,
 Smaak ik in mijn verdriet eens anders minnepynen.
 Ik, die zoo menig jaar heb altyd de eergehad
 In 't schoonste en treffelykst gezelschap van de Stad,
 Van onverwinnelyk te zyn: het ernstig vryen,
 't Verlangen van de geen, die hoopten te bedyen,
 Was my maar tijdverdrijf: en krygt een slegte Boer,

B 2

Een

Een plòmpe Harder my nu vast in 't minnesnoer?
 Ach! al te elendige Korisca! wat zou 't wezen
 Met u? had gy nu niet een Minnaar meer, als dezen?
 Waar mede zoud gy doch dees dulle razerny
 Der min verzagten? laat nu alle Juffers vry
 Op mijne kosten, en met mijne schade leeren,
 Van Vrijers zig voorzien: waarheen zou ik my keeren?
 Was ik nu met Mirtil niet dapper wel voorzien?
 Moest my van hem alleen dan vreugd en deugd ge-
 schien?

Een Nimf is duizentfout en meer geraân ten kwaaden,
 Die zig uit arremoê van eene min laat raaden:
 „ Zoo zot, zoo bot zal nooit Korisca kunnen zijn;
 „ Wat is stantvastigheid, of trouw? Een ydle schijn,
 „ Een ingebeeelde waan, een yverzigtig klappen,
 „ 't Zijn yd'le namen, om de onnoozle te betrappen.
 „ De trouw in 't herte van een Juffer, voor gewis,
 „ (Indien'er regte trouw by haar te vinden is,
 „ Want ik geloof het niet) is zeker, na mijn oordeel.
 „ Geen prijzenswaarde deugd, die strekt tot eenig voordeel:
 „ Maar 't is een harde wet, een schrikkelijke dwang,
 „ Een onverdraaglijk pak der liefde en harde prang,
 „ Voor die bevallijkheid of schoonheid is ontweeken,
 „ Die een alleen bemint, en die om dees gebreeken
 „ Aan vele niet behaagt, of niet behaagen kan.
 „ Een eed'le schoone Vrouw, op 't yverigste, van
 „ Veel minnaars hoog van staat, verzogt en aangebeden
 „ Versmaad zy ze altemaal, of houd zy haar te vreden
 „ Met een uit al den hoop; ik zeg, ze is een van bei,
 „ Geen Vrouw, of is ze een Vrouw, zoo leutert haar de kei.
 „ Wat 's schoonheid, nooit gezien? of schoon gezien by
 wylen,
 „ Indien ze niet van haar schiet zoete minnepijlen?
 „ En of ze al word gevrijd van een; dat 's niet met al,
 „ Hoe rijker, deftiger en meerder in 't getal
 „ De Minnaars zijn, hoe zy moet heerlijker wezen,
 „ En hoe haar schoonheid meer van ieder word geprezen.
 „ Heeft ook een schoone Vrouw veel Vrijers aan de hand,
 „ Zoo heeft ze hier op aard zoo veel te vaster pand.
 „ De glans en heerlijkheid van schoone jonge Vrouwen,
 Bestaat

Bestaat daar in, dat haar veel Minnaars onderhouwen,
 En zoo doen in de steên de schoonste Juffers meest,
 Ja zelfs de magtigste en scherpzinnigste van geest.
 Een Minnaar af te slaan is zonde by de Grooten,
 En 't is een zottigheid hen voor het hoofd te stooten.
 Ook doen wel veel het geen niet doen kan een alleen.
 Want de een is t'uwen dienst gestadig op de been;
 Een ander moet'er zijn, om dit en dat te schenken?
 En voor een derde kunt gy ander werk bedenken?
 d'Een maakt ook dikwils (schoon daar van niet onderrigt)
 Dat d'yverzigt verdwijnt, die d'ander had gestigt;
 Of zal 'er ligt wel een tot jealousy verwekken,
 Wiens zinnen noit voorheen daar schenen toe te strekken,
 En zoo word in de steên van 't Vrouwelijk geslagt,
 (Hoe geestig zy ook zijn) het leven doorgebracht.
 Daar ik, door mijn vernuft en 't voorbeeld my gegeven,
 Van zekre groote Vrouw, heb in mijn jonge leven
 De Minnekunst geleert: zy zeide my, men moet „
 Met Vrijers handlen als men met de kleedren doet; „
 Veel hebben doch maar een, om dagelijks te draagen, „
 Verandren dikwils, want langby zijn baartmishaagen: „
 Waar uit gemeenlijk spruit veragting, smaaden spijt, „
 En deze baaren dan in 't einde haat en nijt. „
 En 't quaadste dat een Nimf begaan kan van haar leven, „
 Is datze wagt tot haar de Vrijer wil begeven: „
 Maak liever dat gy zelfs, door eigen tegenheid, „
 Hem af te snijden schijnt, eer dat hy van u scheid. „
 Zoo heb ik ook gedaan: hoe meerder jonge baazen,
 Hoe ik het liever heb: 'k weet haar met praatjes t'aazen
 En t'onderhouden, 'k neem den eenen by de hand,
 Den anderen voor 't oog: den besten van verstand,
 Daar mee ik met gemak best over een kan komen,
 Dien neem ik in den schoot; doch hebbe voorgenoomen
 Te hinderen, zoo veel ik kan, met alle magt,
 Dat geen van allen in mijn hert of ziel vernacht.
 Maar nu (helaas!) ik schijn in liefde gansch verzoopen;
 En weet niet hoe Mirtil is in mijn hert gesloopen:
 En 't quelt my zoo, dat ik gelijk gedwongen zugt:
 Maar 't ergste is, dat ik (en dit maakt my meest bedugt)
 Nu met geen andre spot: ik zugt om eigen reden;

Ontsteelende mijn oog den slaap, de rust mijn leden:
 'k Verlang des nagts dat eens de dag ontgonnen wert,
 De beste tijd voor elk onrustig minnend hert.
 En ziet! hoe dat ik hier vast heen en weêr ga trappen,
 Door 't dik beschaduw't Bosch, nazoekende de stappen
 Van mijn gehaatten en op 't hoogst geminden vriend:
 Wat raad Corisca nu? wat danckt u dat'er dient
 Gedaan? Zoo gy hem zoekt met bidden te bewegen,
 De haat verbied het, schoon ik had daar zelfs niet tegen;
 Zult gy hem vlieden dan? ook niet; want dat verbied
 De min, daar reden my nochtans vraagt, waarom niet?
 Wat staat my dan te doen? 'k zal eerst hem zien te trekken
 Met vleijende gebeên, en dan hem gaan ontdekken
 De liefde wel, maar niet den minnaar; kan dat nog
 Niet helpen, zoo begin ik eenig valsch bedrog:
 Zoo dat niet helpen kan, zoo zal de spijthem krenken,
 Met wraake, die men lang na dezen zal gedenken:
 Mirtil indien u dan mijn liefde niet behaagt,
 Zoo proeft gy met'er haast de haat van eene maagd,
 Ik zal haast maaken dat het Amaril zal rouwen,
 Datze u mint nevens my, en word zoo waard gehouden;
 En vorder zult gy bei beproeven met'er tijdt,
 Wat een verliefde Vrouw verrigten kan door spijt.

Vierde Uitkomst.

Titiro Montano Dameta.

TITIRO.

't Is waar, Montaan! ik weet dat ik nu kom te spreken,
 Met een, by wiens verstand het mijne vergeleeken,
 Zeer verre schiet te kort: d'Orakels niet te min,
 Zijn altijd duisterder, of daer 'swat anders in,
 Als veeltijts word geloofst: de woorden dieze ooit spraken,
 Die kunnen ons by 't mes een vergelijking maken;
 Het welk by 't hegt gevat ons dienen kan ter nood;
 Maar vat men 't op de snee, zoo wond het vaak ter dood.
 Want is mijn Amaril (naar uw bewijs) geboren,
 Of door het hoog besluit des Hemels uitverkooren
 Tot het gemeene heil van gantsch Arcadia,
 Wie is 't, die meer, als ik verlangen moet daar na?

Wie

Wie doch, zou 't liever zien als ik? wie is haar nader,
 Vermits (gelijk gy weet) ik ben haar eigen Vader.
 Maar zoo men met verstant 't Orakel wel doorloopt,
 Zoo zijn de teekens ver van 't geen men daar uit hoopt:
 Indien de liefde moet dees twee te samen paaren,
 Als een van beiden vlied, hoe zullen zy vergaaren?
 Of kan de smaad en haat verstrekken voor een touw,
 Waar meê de liefde een paar te samen binden zou?
 Zig tegens 's Hemels wil te kanten valt bezwaarlijk:
 En word die wederstaan, zoo blijkt ons daar uit klaarlijk,
 Dat in den Hemel sulks nooit is beslooten: maar
 Indien de Hemel wou dat Amarillis waar
 De Vrouw van Silvio; de Hemel zou hem fierer,
 Veel meer tot liefde, als tot de Jagt van Wilde dieren.

MONTANO.

Siet gy niet dat hem dat zijn kindsche jonkheid geeft;
 Dewijl hy noch vol uit geen agtien jaren heeft?
 Hy zal noch met 'er tijdt den minnebrand wel voelen.

TITIRO.

Die zal hy met geen Nimf, maar met de Jagt wel koelen.

MONTANO.

Dat past nôch best aan die niet hooger zijn bejaart.

TITIRO.

En liefde niet? ons zijnde een ingebooren aart?

MONTANO.

Wanneer de liefde voor de jaaren raakt aan 't groejen,
 Dat 's onvolmaaktheid in den aart.

TITIRO.

Men ziet die bloeijen,

In 't groenste van de jeugt.

MONTANO.

't Is waar: maar zonder vrugt.

TITIRO.

De min heeft met de bloem (zijt daar in niet bedugt)
 Altijd haar vrugten rijp. Montano gy moet weten,

B 4

Al

Al kom ik hier, dat ik my geenzins wil vermeten,
 U te berispen of te kwellen met krakkeel,
 Dat kan, noch wil, noch moet ik niet in 't minste deel;
 Ook ben ik Vader van een eenige aangenaame,
 En (zoo 'k met u verlof zoo spreken mag) bequaame
 En waarde Dogter, van een ieder hoog geagt,
 Die van veel Vrijers word gelieft en opgewagt.

MONTANO.

Schoon, Tityr, door 't geheim der Alvoorziede Goden
 Dit Huwelijk niet scheen beslooten of geboden;
 't Geloof hier op der aard schijnt ons daar toe te raên,
 Het welke schenden, waar een groote fout begaan;
 Het waar de Majesteit van Cintia geschonden:
 En Amaril is aan haar Godlijkheid verbonden:
 Gy weet, behalven dat, hoe haast zy is gestoort,
 Wy zien de vrugten van haar gramschap regtevoort:
 Maar voor zoo veel ik hier met zinnen door kan booren,
 De hooge orakelen der Goden na kan spooren,
 En wat in 't raadsbesluit des hemels is geschikt,
 De hand van 't hoog bestier heeft deze knoop gestrikt.
 En heb maar goet geloof, de voorbeduidzels zullen
 Op haar bestemden tijd zig altemaal vervullen:
 Ook is my dezen nagt een wonderlijk gezigt
 Verscheenen in den droom, van zonderling gewigt;
 Waar door mijn oude hoop, veel meer alsooit te vooren,
 Word in mijn hert, gelijk van nieuws af, weêrgebooren.

TITIRO.

Een droom blijft maar een droom; maar zeg, wat zaagt
 gy doch?

MONTANO.

'k Wil wel gelooven, dat u zal gedenken noch
 (Doch, wiens gedenken zou, by ons, zoo weinig deugen,
 Den welken deze nagt vol droefheid niet zou heugen?)
 Als Ladons sterke vloed zoo hoog gezwollen was,
 Dat al het Land daar door wierd een gemeene plas:
 De vloed brak dijk en dam, ja was zoo hoog geklommen,
 Dat, waar de vogeltjes eerst woonden, visschen zwommen:
 Het gulzig water nam gantsch weg, met eenen loop,
 Mensch, beesten, schapen, stal, huis, hof, al overhoop.
 Het

Het was die zelve nagt, waar in ik heb verlooren
 Mijn hert, (ah droef verlies!) ja dat ik had verkooren
 Voor aangenaamer, als mijn hert; een zuygeling,
 Noch leggende in de wieg, daar al mijn hert aan bing;
 Mijn eenig krooft, mijn Zoon, die 'k zo beminde in 't leven,
 Dat, na zijn dood, die liefde als blijft in 't hert geschreven:
 Dat heeft my 't water doen ontruk, (ach 't is te wreed!)
 Eer dat'er iemand van ons konde zijn gereed,
 (Begraven in den slaap, in schrik en duisternissen)
 Om 't kind te helpen, of weêr uit den vloed te vissen:
 Ja zelf de wieg, daar in het kind was neergeleid,
 Was weg; ik heb altijd geloofd en vaak gezeid,
 Een regte slindkolk heeft bei wieg en kind verzwolgen.

TITIRO.

Wat kan me 'er anders van gelooven? dat moet volgen:
 'k Heb (zoo my dunkt) wel meer van dit uw ongeluk
 (Mischien wel van u zelf) verstaan: ô scherpe druk!
 O jammerlijke en onvergetelijke schade!
 Zeg vrijelijk, dat van twee Zoons uit uwen zade,
 De een is, ô ongeluk! geboren tot den vloed,
 En de andre tot het Bolch geteelt en opgevoed.

MONTANO.

Barmhertigheid zal ligt den Hemel nog bewegen,
 En in den levenden my geven zijnen zegen,
 En boeten zoo mijn schaê, van dien, die nu is dood:
 Wy moeten doch altijd 't best hoopen in den nood.
 Nu bid ik luister eens wat my is wedervaaren:
 Een weinig tijds eer haar Auroor quam openbaaren,
 Die tusschen dag en nagt, de duisternis en 't ligt,
 Met graauwen nevel noch haar wieken had gezwigt,
 Als ik vast denkende op dees groote huwelijkxzaaken,
 Het meeste van den nagt had doorgebracht met waaken:
 Bewoog my eindelijk vermoeidheid tot de rust,
 En dus wierd ik allengs in zagten slaap gezuft:
 Waar in my een gezigt vertoont wierd, zoo volkomen,
 Dat ik haast slapend sprak: Ik zie, het zijn geen droomen.
 Ik vond my (zoo my dagt) gezeten op den grond
 Van dien vermaarden vloed Alfeus: daar ik vond
 Een groenen Lindeboom, wiens schaduw' my vermaakte,
 Daar

Daar ik den hengel nam en aan het vissen raakte.
 Ik zag daar komen op uit 't midden van het diep
 Een naakt oud statig Man. My dagt het water liep
 Hem van zijn hair en baart, met groote druppels neder,
 Die goedertieren met zijn handen my gaf weder
 Een naakt, een schreijend kind; hou daar (zei hy) uw Zoon;
 Maar zie wel toe, dat gy hem niet besluit te doên!
 Dit hebbende gezeld, zoo zonk hy onder 't water;
 Daar op de Hemel fluks met yffelijk geklater
 Een donkre regen storte, en was rondom ontfelt,
 En 't onweer dreigde my met schrikkelijk geweld;
 Ik riep door vrees, en zocht 't kind in mijn schoot te dekken,
 Ach! wilt de zelve stond die 't gaf, my weêr onttrekken;
 En vorder dagt my dat in 't eigen oogenblik
 De Hemel stilde, en raakte in 't einde weêr in schik:
 De blixem, heel tot asch verbrand, viel in de stroomen,
 Ik zag met duizenden van boven nederkoomen
 Gebroken pijlen boog; doe scheen dat uit de stam
 Des groenen Lindebooms al zidderende kwam
 Een dunne scherpe lucht, daar ik een stem uit hoorde,
 Met kraakende geluit, my zeggen deze woorden;
 Montaan, heb goeden moed, uw Land Arcadia
 Zal noch in welvaart schoon en heerlijk zijn hier na:
 En zoo is in mijn oog mijn hert en geeft gebleeven
 Die zoete droom, als met een staale pen geschreeven;
 Alwaar ik ben by daag, ja heele nagten door,
 Komt my dees aangename afbeeldinge steeds voor:
 Maar 't meeste noch van al, het wezen van dien goeden
 Beleefden ouden Man: 'k zou noch by na vermoeden
 Hem wezentlijk te zien: dies ik opstaande voet
 Ging na den Tempel, daar ik u toen heb ontmoet,
 Om daar met offeren verzeekering te maaken,
 Dat dit gezigt eens mogt ten goeden einderaken.

T I T I R O.

De droomen zijn veel eer een yd'le beeltenis
 Van onze hoop, en 't geen ons daags verscheenen is,
 Als voorbeduidzels van noch ongeschiede dingen,
 Die door de schaduw van den nacht tot beuzelingen,
 Bedorven en vervormt, geheel wat anders zijn, Als

Als wy vermoeden door bedriegelijken schijn: „

M O N T A N O.

De ziel slaapt niet altijd, wanneer de zinnen rusten: „
 Maar zal zig zoo veel meer in wakkerheid verlusten, „
 Als haar de zinnen zijnde in slaap min dwaalen doen, „
 Door 't zien van velerlei bedriegelijk fatsoen. „

T I T I R O.

Om 't kort te maaken, 't geen de Hemel van onz kind'ren
 Heeft vast beslooten, (schoon het niemand kan verhind'-
 ren)

Zoo gaat het evenwel voor ons al t'ongewis:
 En dat uw Zoon dat schuwt, maar al te zeker is.
 Hy schijnt, (als vyand van natuur, en haare wetten)
 't Gevoelen van de Min gantsch uit zyn hert te zetten.
 Wat heeft myn Dogter meer tot noch op dezen dag,
 Als 't binden van de trouw? van 't loon is geengewag:
 Doch of zy liefde voelt, of niet, kan ik niet merken:
 Maar dat zy liefde doet in veele Minnaars werken, „
 Dat weet ik, en my dunkt onmoogelijk, dat zy „
 (Daarze andre minnen doet) zelf blijft van liefde vry; „
 'k Zie wel, dat haar gezigt verandert, en haar wezen, „
 En datze niet zoo is gelykze was voor dezen: „
 Want ze is altyd by my geweest, zoo lang my heugt, „
 Geneigt tot lacchen of vermaakelyke vreugd. „
 Maar die een Dogter eerst ten Huwlyk heeft bewoogen, „
 En stelt het uit zyn zin, die heeft haar regt bedroogen, „
 En geeft aan 't Huwelyk een merkelijke krak, „
 Gelyk een eed'le roos eerst aan haar moedertak, „
 Staande in een schoonen Hof, met teere groene dopjes, „
 Rondom besluitend van haar blaên de purpre topjes, „
 En onder schaduw van de duist're nacht verdrukt, „
 Van niet een mensch gekent, blyft hangen ongeplukt; „
 Zo haast als de eerste straal uit 't Oost haar komt genaken, „
 Zy voelt het, en zy schijnt van stonden aan t'ontwaaken, „
 En aan de Zon, die haar belonkte en gunst aanbod, „
 Vertoont zy 't purper en den schoon gecierden schoot. „
 Daar 't Bietge 's morgens vroeg komt inorrende in ge- „
 vloogen, „
 En nimmer aflat, voor 't den dauw heeft afgezogen: „

„ Zoo dan het roosje niet geplukt word in de koelt,
 „ En zoo 't de hitte van de middagzon gevoelt, (nen,
 „ Zoo raakt het droevig, als de Zon weêr daalt, aan 't kwy-
 „ De struyk beschadwt 't rood, 't zal naauw een roosje
 schynen.
 „ Zoo gaat het hedensdaags ook met een jonge Maagd,
 „ Zoo lang de Moeder haar bewaart, en zorge draagt
 „ Dat zy besloten blijft, zoo zal zy zig ook sluiten
 „ Voor minnezieke min, en houden lust daar buiten:
 „ Maar zoo een Minnaar komt die zynen dienst aanbied,
 „ En van een dertel oog verliefde pylen schiet;
 „ Zy die niet anders hoort als staage minnezugten,
 „ Het kan niet missen, of de binnenste gehugten
 „ Des herten moeten zig dan openen terstond,
 „ Voor liefde, daar voorheen de min geen plaats ooit vond,
 „ Zoo zy 't door schaamte dan niet aan den dag laat komen,
 „ Of zoo de vreeze komt haar tonge te betoomen,
 „ Zoo is dan de arme Maagd heel jammerlijk daar aan,
 „ En moet door ongedult al zwygende vergaan;
 „ Dus, duurt dit vuur te lang, gaat haare schoonheid henen,
 „ En die den tyd verliest; verliest 't geluk met eenen.

MONTANO,

Ei Tityr hou goê moed en stel uw hert te vreên,
 Laat menschelijke vrees u niet zoo haast vertreên;
 „ Die op der Goden hulp kan hoopen met vertrouwen,
 „ Word van den Hemel met goede inspraak onderhouden;
 „ Daar klimt geen flauw gebed tot in der Goden schoot.
 „ Nadien een ieder dan moet bidden in den nood,
 „ En hoopen op de Goôn; wien zal het meer betaamen,
 „ Als die men reekent dat zelf van de Goden quamen!
 „ Uw kind komt van de Goôn; 't mijne is een Hemelspruit;
 „ Die elks zaat groeijen doet en roeit het zyn niet uit.
 Kom Tityr, laat ons gaan, kom zonder lang te wagten,
 Regt na den Tempel toe, daar zullen wy gaan slagten
 Ter offerhande, gy, den Grooten Pan, een Bok,
 En ik, aan Hercules, een jongen Stier, die 't jok
 Noch noit gedragen heeft: die 't vee kan vrugtbaar maken,
 „ Maakt vrugtbaar, die met vrugt van vee, den Altaar naken.
 „ Dametas ga, en zie dat gy geen tyd verliest
 Ten stall', en met 'er haast, zie dat gy daar verkieft
 Een

Een van mijn alderbeste en vetste jonge Stieren,
 Zoek vry den schoonsten uit, om op 't Altaar te vieren:
 Kom langs den berg weêrom, den kortsten weg van al,
 En breng hem in de Kerk, daar ik u wagten zal.

TITIRO.

Dametas vriend, ei breng ook van de schoonste Bokken,
 Een uit myn kudde hier.

DAMETAS.

't Zal beide zyn voltrokken. *Hy*
 Ik wensch Montaan, dat u uit dezen uwen droom, *gaat*
 Door goedheid van de Goôn, zoo veel geluks toekoom, *henen*
 Als gy daar wel uit hoopt. Maar (ach! wat zal 't al wezen?) *en*
 Ik weet, en my is lang bekend geweest voordezen, *spreeke*
 Hoe groot de teekens van geluk zyn, die gy vind, *voort*
 In 't staâg herdenken aan uw lang verlooren kind. *by zig*
seluen.

Vijfde Uitkomst.

SATYR.

Gelijk een harde vorst de planten maakt te schanden,
 Een schraale Sonnebrand de bloemen doet verbranden;
 Gelijk een hagelbui de koorenâar verslaat,
 Gelyk de worm vernielt 't in d'aard geworpen zaad;
 Gelyk men 't vogellym den Vogel ziet bezetten,
 Gelyk het vlugtig hert tot vyand heeft de netten;
 Zoo word de mensch geplaagt door min, zoo lang hy leeft;
 En die de min den naam van vuur gegeven heeft,
 Die kent zyn boozen aart en trouweloze streken:
 Want als men 't vuur aansiet, men mag met reden spreken;
 Wat schoonder ding is dat? maar raakt het met de hand,
 Gy voelt van stonden aan een fellen heeren brand,
 Geen wreeder monster was ter wereld ooit te vinden:
 Het steekt gelijk een mes, 't is als een Wild in 't slinden,
 't Vliegt als de wind, en daar het steld een vasten voet,
 Daar 's magt nog sterkte, die daar niet voor wijken moet.
 Hy dwaalt, die liefde voor iet anders meent te houwen:
 Want zoo gy die maar eens komt onvoorziens t' aan-
 schouwen,
 In twee schoone oogen, of een schoone blonde vlegt;
 Hoe lokt zy aan! gy zijt daar daadlyk aan gehegt:
 O! wat is 't aangenaam! hoe weiden uw' gedagten!
 Gy meent, daar uit is niet als enkel vreugt te wagten!
 t Be.

't Beloof u vrede: maar zoo gy 't te veel verzoekt,
 Of komt gy 't al te na, zoo dat het zig verkloekt,
 Begint het vast allengs in kragten voort te kruipen,
 En eindelyk tot in het herte door te sluipen;
 Hircanie had nooit een Tyger zoo verwoed,
 Nooit wierd in Libia zoo fel een Leeuw ontmoet;
 Geen Slang zoo doodelyk, daar liefde voor zal wyken,
 Of die me in wreetheid kan by liefde vergelijken,
 De liefde is wreeder als de hel, ja als de dood;
 Een dienaers der wraak, van alle deugd ontbloot,
 't Is liefde en liefde niet: doch waar toe dient dit schelden?
 Waarom zal ik de liefde alleen voor schuldig melden?
 Is 't liefde niet, die altyd oorzaak is geweest
 Van dat de wereld zig bezondigde onbevreesd?
 Niet minnende: maar slechts in yd'le razernyen,
 O vrouwentrouw'loosheid! 'k moet u de schuld opstryen,
 Van 't kwaat en eerverlies, dat uit de liefde spruit;
 Want word de liefdekwaad, of wreetheid toegeduid,
 Dat komt alleen van u, de liefde is heel goedaardig,
 Behagelyk en zoet, behulpelyk, meêwaardig;
 Maar by u zynde, zoo verdwynt weêr met 'er spoet,
 Al 't geen daar in voorheen was aangenaam en zoet:
 Terstond weet gy den weg te sluyten en te dwingen,
 Waar door de liefde zou tot in den boezem dringen,
 Om voort na 't hert te gaan, die gy, van buiten aan,
 Met vleijen onderhoud, maar laat die buiten staan:
 Uw zorg, uw pracht en al het geen u kan vermaaken,
 Leid in 't geschildert vel van uw gebloofde kaaken:
 Gy houd zeer weinig, van te maaken, dat de trouw,
 Van die umint, met trouw verschuldigt worden zou;
 Gy kunt, tot die u mint, geen wedermin beseffen,
 Veel minder tragten, hem, in liefde te overtreffen;
 Noch maaken, dat een hert, twee boezems onderhiel,
 Om aan twee willen vast te binden eene ziel.
 Gy weet een valsche pruyk met gourschoon op te hullen,
 En duizent knopen in een deel daar van te krullen,
 Waar door u 't voorhoofd met een schaduwe is bezet,
 Het ander deel weert gy te weven als een net,
 En 't een met 't ander zoo te gieren en te schikken,
 Dat menig Minnaars hert daar door valt in uw strikken

Door

Door onvoorzigtigheid. Wat deugt het meer als niet?
 Wanneer men door 't pinceel uw kaaken schildren ziet,
 Om de aangebooren en door tijd verkregen vlekken,
 In 't aangezigt, daar meê behendig over te dekken?
 Gy maakt scharlakenroot, dat eerst was vaal en bleek,
 En wederom sneeuwit dat eerst heel bruin gelek:
 Gy maakt uw voorhoofd glad, en effent uwe rimplen,
 En weet door 't een gebrek het andre te bewimplen;
 Doch, gy vergroot het eer: gy kruist vaak eenen draad,
 En houd 't een einde met uw tanden; gy weet raad,
 Om met uw slinker hand het andre vast te houwen,
 En met uw rechter handt een losse strik te brouwen,
 Die gy zoo, met een zwier, doet open en weêr sluit,
 En dan gelijk een schar, weert op de oneffen hult
 Uw's voorhoofds, daar de wol het meest is, zoo te passen,
 Dat gy de ruigte daar mee scheert; en komt 'er wassen
 Zoo hier en daar wat hairs, daar 't niet behoort te staan,
 Dat roeit gy samen uit; doch die dit werk begaan,
 Die lyden zulken pijn, dat zelf in deze zonden,
 De straf, voor dieze doen, word groot genoeg bevonden:
 Maar dat 's noch niet met al, gelijk uw werken zijn,
 Zoo zijn uw zeden ook, maar uitterlijke schijn:
 Wat hebt gy, dat niet is met veinzen overtoogen!
 Gaept maar, gy liegt, of zugt, uw zugt riekt na de loogen,
 Verwikt ge uw oogen, of verdrait gy maar uw hals,
 't Is altemaal geveinst, want uw gezigt is vals:
 Kort om, al uw gelaat, uw wezen en uw werken,
 Zoo wel 't geen men u ziet, als 't geen men niet kan
 merken,

Het zy dan dat gy spreekt, of iets hebt overdagt,
 Gy gaat, gy staat, gy zingt, gy lokt, gy schreit, of lagt:
 Al wat gy doet, of denkt, is anders niet als liegen:
 Dit 's noch een kleine zaak: maar aldermeest bedriegen,
 Dien, die u meest vertrouwt, en d' alderwaardsten vriend
 Veel min te minnen, als die 't alderminst verdient;
 Ja veel meer, als de dood, te haten en mispryzen,
 Die, door getrouwe Min, u gunst en eer bewyzen;
 Dit zijn de konsten, die de liefde maaken wreed
 En quaad; dies moet ik u, van al 't verdriet en leet,
 Dat ons van liefde komt, alleen de schuld opleggen:
 Hoe!

Hoe? u de schuld alleen? ei, ei, wat mag ik zeggen!
 Daar heeft doch niemand schuld, als hy, die u gelooft:
 Ik zelf heb dan de schuld, om dat ik zoo berooft
 Van zinnen ben geweest, dat ik, ô booze Vrouwe!
 Meineedige Koriske, u zoo ter goeder trouwe
 Gelooft heb, die (zoo 'k meen) komt uit het heilloos Land
 Van Argos, anders niet, als tot mijn schade en schand,
 Daar 't leste proeffstuk is bestaande in overdaaden:
 Want zoo geveinst, doortrapt en slim zijn uwe paaden,
 Zelfs in 't verbergen van het geen gy hebt gedagt,
 Dat gy verkeert by die men voor de eerwaardigste agt,
 Zijnde op eens anders naam van eerbaarheid hovaardig,
 Die gy (ô snoode Vrouw!) in 't minste niet zijt waardig.
 Wat heb ik zwarighêen en angsten uitgestaan!
 Wat wederwaardighêen zijn my wel aangedaan
 Van deze trotse Vrouw! ô wat is 't my berouwen!
 Ja zelf, ik ben beschaamt, van dat ik mijn vertrouwen
 Zoo qualijk heb besteed. O Minnaars, zonder gal!
 Komt ziet, wat mijn verdriet en straf u leeren zal;
 „Wagt u doch van zoo verre in 't Minnen te geraaken,
 „Dat gy de schoonheid zoud u tot een Afgod maaken:
 „Gelooft voorzeeker, dat een aangebeden Maagd
 „Den naam van een Godin niet zonder reden draagt;
 „Doch van den Hemel niet, maar van den poel der hellen,
 „Want op haar schoonheid komt ze in hoogmoed zoo te
 zwellen,
 „Dat ze over u, (die voor haar buigende uwe knien,
 „Haar aanbid als Godin) zal heerschen en gebiën,
 „U, als iet sterflijks vliën, en haars onwaardig noemen,
 „En van haar vroomheid en haar deugd haar zelf beroemen,
 „Zoo hoog als gy (ô bloed!) haar dagelijks verbeeld,
 „En prijft haar, wat bedrog zy u ook hebb' gespeelt.
 Waar toe zoo veel gevleid? waar toe zoo veel gebeden?
 Waar toe geweend, gezugt? waar toe zoo veel geleden?
 Ik meen dat dit geweer veel beter passen zou
 Aan jonge kinderen, of eene slappe Vrouw.
 Ons hert moet rou en sterk, ja manlijk zijn in 't minnen.
 Voor dezen dagt my, dat der Nymfen hert te winnen,
 Of op te wekken was tot liefde, door gebeën,
 Door traanen, of gezugt: maar nu bemerk ik neen;

Ik heb gedwaald: is 't hert van steen, of harde keijen,
 Vergeefs is 't, zoo gy daar komt weke traanen schreijen;
 Meent gy, door flaauwe lucht van zugten in 't gevry,
 t'Ontfonken haren brand met uw liefkoozery?
 Zoo gy 't niet brengt te weeg door vuurstaals harde slagen,
 Hou vry van zugten op, geen traanen meer te wagen,
 Tragt gy te winnen die gy hertelijk bemind,
 Schoon gy de minnevlam onblusselijk bevind,
 Sluit liefde in 't hert en tragt uw tochten t'overheeren;
 Doe, met gelegenheid, het gene gy zult leeren
 Van liefde en van natuur: Geschiktheid van een Maagd „
 Is maar een deugd, die zy alleen in 't wezen draagt; „
 Dies, zoo gy met haar meent van zedigheit te praaten, „
 Dat dient, als misverstand, heel achterweeg gelaaten: „
 By andre willen zy die zelf gebruiken: maar „
 „Zy houden in den haat, die die gebruikt, by haar; „
 „Zy willen dat men zal geschiktheid in haar speuren; „
 „En schijnen die geheel in Minnaars af te keuren; „
 „Draag u na deze wet natuurlijk, regt en goed, „
 „Zoo blijft (na mijn verstand) u steeds het minnen zoet. „
 Nooit vind Koriska my ooit meer van haare dagen,
 Haar Minnaar, die haar hert, en zin had opgedragen;
 Veel eer word zy gewaar mijn wreede vyandschap,
 Die 'k haar bewijzen zal zoo haast ik haar betrap.
 Met vrouwelijk geweer zal ik mijn moed niet koelen:
 Maar zy zal slagen van mijn mannewapens voelen;
 Ik heb die booze pry tot twee maal toe betrapt,
 En ze is (ik weet niet hoe) my elke reis ontsnapt:
 Maar krijg ik haar nu voor de derde reis in handen,
 Zoo knevel ik haar wel zoo vast in sterke banden,
 Dat zy niet ligtlijk weër zal raaken uit de knel:
 O! dat ik wel bedagt: zy komt zomwylen wel
 Hier onder dit geboomte om schaduwe te zoeken,
 En ik loop, als een brak, doorsnuffen alle hoeken,
 Krijg ik haar in de klem, hoe stel ik my ter wraak!
 'kZal haar door schimp en spot verdrukken met vermaak,
 En toonen haar, hoe dat, die lang als blinde loopen,
 Noch zomtijds weder zien en doen hun oogen open,
 En dat een ligtekooy van trouwelozen aart,
 Vol slim en vuil bedrog, geen lange jaren gaart,

Om op haar trouwloosheid, wel waardig te verdoemen,
En op haar ligten aart te stoffen en te roemen.

R E Y.

Hoogste wet, in magt verheven,
In den boesem vast geschreven
Van den grooten Dondergodt!
Of veel eer daar in geboren,
Die hier alles hebt beschooren
Door uw Minnekragten, tot
Alles dat gy weet te dwingen,
Ziel, natuur en alle dingen,
Wat'er in de wereld leeft;
Waar van alles, door 't gevoelen,
Wel bevind een innig woelen,
Maar nooit zelf begrepen heeft!
Gy hebt niet alleen gegeven,
Tijd van sterven, tijd van leven,
Deez vergankelijke huid;
Met verloop van uur en tyden;
Die de reden naauw kan lyden,
Dat gevoel word toe geduid:
Maar gy stiert en doet bewegen,
Alles wat'er is gelegen,
Zelf ook in 't verborgen zaad;
Ja gy weet den grond te raaken
Van 't beginsel aller zaaken,
Door uw eeuwig wyzen raad:
Zoo natuur, die 't al komt geven,
Ooit te voorschijn bragt in 't leven
Menig schoon en wonder ding,
Dat, door 't vier der Zon, van verre,
Of door 't licht der maan, of sterre,
Kragt en geest naar eisch ontving:
Zoo de dieren aan der heiden,
Kruid en planten in de weiden:
Zoo ooit 't menschelijk geslagt,
Uit des werlds groote ronde,
Zijnen oorsprong nemen konde,
Door een sterke mannekragt:

Zoo

Zoo met bloemen de aard betrokken,
's Winters weêr met witte vlokken,
Haar gerimpelt hoofd bedekt;
Uwe bron geeft gloeden leven
Aan het geen men hier ziet zweeven
Dat uit u 't bewegen trekt.
Doen des Hemels hooge zaalen
Op de menschen nederdaalen
Ramp, of heil in overvloed;
Zien we een Ster tot ons genegen,
Zomtijds weder een daar tegen,
Welker stuursheid schroomen doet;
Staat den mensch een tijd van sterven,
Van geboort'; van hier te zwerven,
Onbeweeglijk vast gezet;
Is 't gemoet heel wel te vreden,
Of met zijn begeerlijkheden
Ingenomen altemet;
Gaat het ons na zin en wenschen,
't Is 't Geval (gelijk de menschen
Meenen) dat het alles geeft:
Maar de werelt is bedroogen;
Want uw Goddelijk vermoogen
Alles zoo beslooten heeft:
Onvermijdelijk waeragtig
Woord! hebt gy bescheiden kragtig,
Dat, na zoo veel ongeval,
Kommer en verdrietig lijden,
't Lant noch in aanstaande tijden
Rust en vreê beleven zal;
Woorden zijn ons niet ontbroken,
Door 's Orakels mond gesproken,
Van een Bruidegom en Bruid;
Zijt gy 't, dieze ons deed verkonden,
En dit Huwlijk hebt gebonden
Door een eeuwig vast besluit;
Zijn die woorden zonder loogen,
Wie heeft dan in zijn vermoogen;
Is ter wereld wel een man,
Die de tijden, van 't volbrengen,

C 2

Uw

Van uw willen doen verlengen,
 Of geheel vertragen kan;
 d'Een is scherp en wreed van zinnen,
 Harde vyand van het minnen,
 Vyand van medogendheid;
 Wel van Hemels zaad gekomen,
 Maar met twist heel ingenomen,
 Tegen 's Hemels hoog beleid.
 De ander schijnt weêr met zijn vrijen
 Uwen wille te bestrijen
 Door vergeeffsche trouwigheid:
 Want hoe min hy heeft te wagten,
 Loon voor dienst en minneklagten,
 Hoe zijn brand zig verder spreid:
 Niettemin word hem van boven,
 Deze schoonheid toegeschoven,
 Maar een ander toegedagt;
 Die haar, door afkeerig vlieden,
 Staâg by alle slag van lieden,
 Haat en spottelijk veragt.
 Sullen hier dan twee besluiten
 't Eene tegen 't ander stuiten?
 Kan de oneindelijke magt
 Scheuring in haar zelve lijden?
 Kan die met haar zelve strijden?
 't Waar die veel te klein geagt.
 Kan die 't ongerijmde wenschen,
 Of de hoop van dwaaze menschen,
 Die den hemel tegenstaan,
 Ook wel eenigzins beletten,
 Met zig legerwijs te zetten
 Tegen 's Hemels kragten aan?
 Minnaars, en die niet beminnen,
 Tragten hier den strijd te winnen,
 Met hun wapenen, gelijk
 Eens de groote Reuzen deden,
 Die zig kanten en die streden
 Tegen het gesterde Rijk:
 Kan men zulke groote dingen
 Door een yd'le hoope dwingen,

Daar

Daar 't verstand voor stille staat?
 Hoe! word de overwinnigs zegen
 Door twee blinde dan verkregen,
 Trouwe liefde, en fellen haat?
 Hoogste magt, daar 's Hemels lichten;
 Daar het noodlot voor moet zwichten!
 Heerscher over 's Hemels rond!
 Die, van daar gy zijt gezeten,
 Alles, door uw Godlijk weten,
 Tot zijn eind bestieren kond?
 Zie eens aan met medelijden,
 Hoe wy staan aan alle zijden
 In een wankelbaren staat;
 Maak, dat liefde en haat te samen
 Met het noodlot vreê beramen,
 Eer 't hier al verlooren gaat,
 Door uw Vaderlijken yver.
 Alregeerder, Albedrijver!
 Matig zoo door uw beleid,
 Koude vorst en hittig branden,
 Dat ons daar uit komt ter handen
 Aangename matigheid.
 Die zijn Lief ten deel moet werden,
 Doet hem minnen en volharden,
 Tot dat hy zijn deel ontmoet:
 Die noodtzaakelijk moet vlieden,
 Bid ik, dat gy door 't verbieden
 Van de liefde, vlieden doet.
 Laat het godloos blind verlangen,
 Ons niet hinderen t'ontfangen
 't Einde van zoo lang een druk.
 Doch, wie weet? het kan geschieden,
 Schaê, die wy niet kunnen vlieden,
 Kan ons strekken tot geluk.
 Weinig ziet men stervelingen,
 Met vernuft ten Hemel springen;
 „Want het sterffelijk gezicht
 „Heeft in 't sterffelijk behaagen,
 „'t Kan den glans ook niet verdraagen
 „Van het helder Zonnelicht.

C 2

TWEË-

TWEEDE HANDELING.

Eerste Uitkomst.

Ergasto. Mirtillo.

E R G A S T O.

W

At heb ik stappen wegs om uwent wil getreden,
Eerst boven op den berg, dan wederom beneden!
'k Heb over al gezogt daar ik u zoeken kon;
Omtrent de waterkant, in 't veld, ook by de bron.
'k Doorzogt de strijdplaats, en het loopveld, en allerwegen:

M I R T I L L O.

Ergasto, wel wat nieuws, dat gy met zulken haast,
Zoo langen tijd, na my gezogt hebt, zoo verbaast?
Wat hebt gy nu voor my? mijn sterven of mijn leven?

E R G A S T O.

Al had ik schoon de dood, die zou ik u niet geven:
Het leven hoop ik u te geven, alhoewel
Ik 't zelf niet heb: maar vriend, mag ik u bidden, stel
Uw droefheid aan een zy, laat u die niet verwinnen,
Verwin u zelf, verjaag dees smart uit uwe zinnen,
Zijt lustig wel gemoet; uw zugten zy bepaalt,
Zoo dat gy nu en dan den adem eens herhaalt.
Maar nu Mirtil, om u de reden te verhaalen,
Die my, met zulken haast, beweegt naar u te taalen;
Zoo luister toe: Kent gy de Suster van Ormijn?
(Doch waar zou 't wezen, daar zy niet bekend zou zijn?)
Een Nimf, eer groot als klein, met schoon blond hair
behangen,
Heel vrolijk van gezicht, en wat geblooft van wangen!

M I R T I L L O.

Haar naam?

E R G A S T O.

Koriska.

M I R T I L L O.

O! dieken ik met bescheid,
Daar heb ik menigmaal een praatje meê geleid.

E R

E R G A S T O.

Weet dan dat deze Nimf, nu voor een tijd geleden,
 (Ei let doch op 't geval) ik weet niet door wat reden,
 Of ongemeene gunst, zig heeft gemeen gemaakt
 Met Amaril, en is haar speelnoot zoo geraakt;
 Deez heb ik goet gedagt in stilheid uwe zaaken
 Van uw lief Amaril, terstond bekent te maaken:
 'k Heb haar, het gene gy van herte wenscht, heel rond
 En opentlijk vertoont; waar op zy my terstond
 Haar hulp en trouwheid tot de zaake ging belooven.

M I R T I L L O.

O! duizend maal en noch wel duizend maal daar boven,
 Gelukkige Mirtil! gelukkiger als al
 De Minnaars kunnen zijn, zoo dat geschieden zal!
 Maar door wat middel? wouze u daar niet wat van zeggen?

E R G A S T O.

Gantsch niet: Coriska zegt, zy kan niet overleggen
 Van 't middel, eer zy weet wat zeekerder bescheid
 Van 't geen daar is gebeurt, en hoe 't met alles leid,
 Waar door zy beter en op 't veiligst mag verspieden,
 Hoe 't hert van deze Nimf gestelt is: 't kan geschieden,
 Dat zy daar uit verstaat, hoe zy haar dragen moet
 Met bidden, of bedrog, of op een andre voet,
 En wat 'er dient gedaan, en wat 'er dient gelaaten,
 Daarom zocht ik, ter haast, eerst wat met u te praaten,
 't Zal goet zijn, dat gy my verhaalt van voren aan,
 Al't gene dat in uw' vryaadje is omgegaan.

M I R T I L L O.

'k Zal 't doen Ergasto: Maar 't gedenken (acht'elendig!
 En al te scherp, voor die ontsteeken zijnde inwendig,
 Moet leven zonder hoop, in staage Minnekoorts)
 Is, als in harde wind, een aangesteeken toorts,
 Waar van, hoe meer de brand beweegt word door de
 winden,

Hoe meer de vlamme zal de gloënde toorts verslinden;
 Indien men aan een pijl, in 't vleesch geschoten, trekt,
 Door 't roeren word de wond vergroot, en pijn verwekt.
 Mijn vriend Ergasto, 'k zal u daadlik iet verklaaren,
 Het welk aan ieder een genoeg zal openbaaren,

Hoe los, hoe ydel, hoe bedrieglijk en onwis
 Gemeenlijk de hoop van alle Minnaars is;
 Hoe liefde een wortel heeft, die zoet is en vermaaklijk,
 Waar van de vrugten zijn heel bitter en onsmaklijk:
 't Was d'aangename tijd, doen 't nieuwe jaar begoft,
 Wanneer de nagt den dag in lengte wijken most,
 Als deze zoete Nimf in bévaard is gekomen,
 Als deze schoonheids Zon in klaarheid uitgenomen
 Verscheenen is, en heeft met haar verweend gezicht,
 Als, door een aangename en nieuwe Lent verlicht
 Het land van Elis en van Piza, daar ik woonde,
 Dat zy, met zoete vreugd, geluk en eerbekroonde,
 Zy van haar Moeder, daar gebragt op dezen tijd,
 Als na gewoonte wierd het offer toegewijd
 Den grooten Jupiter, (wanneerze met tournooijen
 En speelen, dees zoo wijd beroemde Feest voltooijen)
 Had dees schouwspeelen haar schoone oogen toegedagt,
 En niet als zegen en vermaak daar uit verwacht,
 Daar liefde een schouwspel in dees oogen heeft gevonden
 Veel ongemeener als al de andre wezen konden:
 Derhalven, ik, die nooit te vooren had gevoelt,
 Hoe 't felle minnevuur in jonge herten woelt;
 Zoo haast (helaas!) mijn oog dat minlijk wezen naakte,
 Zoo voelde ik schielijk dat mijn hert in brand geraakte:
 Haar eerste lonk gemikt regt op mijn oogen aan,
 Was my niet mogelijk te konnen wederstaan:
 Ik voelde dat 'er kwam een schoonheid ingesloopen,
 Die, met een hoog gebied, (tot in mijn hert gekroopen)
 My zeide; Kom Mirtil, kom geef uw hert aan my.

ER G A S T O.

Wat brengt de liefde in ons al wondre kragten by!
 Dat weet geen mensch, als die de zelve komt te smaaken.

M I R T I L L O.

Zie, wat de schalke liefde al wonders weet te maaken,
 In 't zagt en teer gemoed, in 't slegt eenvoudig hert:
 Ik doe mijn Zuster mijn gedagten en mijn smert
 Verstaan, om dat zy en mijn wreede Nimf te samen
 Somwilen hier en daar in een geselschap kwaamen,
 Terwijl vast Amaril in Pize en Elis was,

Hier

Hier kwam de trouwigheid mijns Zusters my te pas:
 'k Heb haar getrouwen raad, di my nu was van noden,
 En minnelijke hulp, zoo mild my aangeboden,
 Als aangenaamen dienst, in 't minste niet versmaad.
 Zy schikt my sijntjes op in Vrouwelijk gewaad, (jes,
 Zy ciert my 't hooft met hair, met bloemtjes en met kwik-
 Zy kruift de lokjes op met duizend vreemde strikjes;
 Zy hing my voort den boog en pijlen aan mijn zy;
 Ik leerde daar een deel verzierde spreukjes by;
 Ik leerde statig zien; ik leerde vriendlijk lonken;
 Ik leerde, na den eisch, dan lachen en dan pronken:
 De ruigte in 't aangezigt deed daar toe niet veel kwaads,
 Mits ik noch, voor den baart, maar had de bloote plaats:
 Voorts op bestemden tijd zoo gingze my geleiden,
 Daar deze schoone Nimf by andre was bescheiden,
 Daar zy, tot haar vermaak, haar dikwils ging vertreên,
 Daar ik veel Nimsen van Megara zag by een,
 Die mijn Godin heel na, van Adel, liefde en bloede
 Besonden, (na dat ik verstond, of wel vermoedde)
 Waar onder Amaril verheven van den grond,
 Gelijk een eed'le roos by violetten stond,
 Terwijl ze dus vernoegt wat by malkandren zaaten,
 En scheenen meer van zorg als van vermaak te praaten,
 Stond zekre Juffer van de Megareesche rei,
 Regt over eind, bewees eerbiedigheid, en zei,
 Hoe! zal me in tijd van vreugd, van zoo veel schouw-
 toonneelen,
 Daar zoo vermaard een prijs te winnen is met speelen,
 Hier ledig zitten? ô! dat dunkt my veel te slegt;
 Waar aan ontbreekt het ons, om ook een loosgevegt,
 Zoo wel als 't mannevolk, hier onder ons te maaken?
 Aan Wapens? Zusters hoort; zoo u mijn raad kan smaaken,
 Zoo laat ons onder ons, uit jok en boertery,
 Ook onze wapenen gaan proeven, zoo als wy
 Die tegen 't mannevolk, in ernst, als 't tijd zal wezen,
 Gebruiken zullen: komt men zal hier zonder vreezen
 Malkandren kussen, en met kusjes, elk om strijd,
 Gaan vegten; die zig hier het alderbest in kwijt
 En met behendigheid het aangenaamste leven,
 Op 't aldersmaakelijkste aan 't kussen weet te geven,

Word

Word deze schoonste krans, voor overwinnings loon,
 Geschonken, om op 't hoofd te dragen als een kroon.
 Zy lachten alle met de voorgestelde reden,
 En waren dadelijk daar alle meê te vreden:
 Daar was'er al een deel die d'eene de andre niet
 Vertrouwden, zoo als dat in 't strijden veel geschied;
 Ook veel, die, zonder wenk of teken af te wagten,
 In 't honderd kussende een verwarden strijd aanbragten.
 De Megareese Maagd, hier over wat misnoegt,
 Heeft haar slagorden eerst bekwamelijk gevoegt;
 Doen zei ze, dat men die als Regteresse stelle,
 Die schoonst van mond is, dat die vaardig 't oordeel velle;
 Daar op verklaarden ze alle eenstemmigharen wil
 Te wezen, dat men zou verkiezen Amaril;
 De welke zoetelijk haar schoone uitmuntende oogen
 Terstond, als wat beschaamt, heeft nederwaarts bewogen,
 Daar op een zedig, zoet, een schoon, een eerbaar root,
 Het welk in 't aangezicht van Amarillis schoot,
 Bewees de schoonheid, die van binnen in haar woonde,
 Zoo groot te wezen, als die zy van buiten toonde:
 Of zou 't wel zijn geweest dat dit schoon aangezigt,
 Den mont benijden wou die eer, haar toegerigt,
 't Welk met zijn purpren kleed heel deftig opgestreken,
 Niet minder als de mond, van schoonheid scheen te spreken?

Als of het zeggen wou; Al zijt gy schoon en bly,
 Van purper en van roos, ik ben zoo schoon als gy.

ERGASTO.

O Minnaar! die 't geluk ter regter tijd zoo gunstig
 Gelegenheid aanbod, waar door ge u zelve kunstig
 Veranderde in een Nimf; het welk niet ongewis
 Van uw aanstaande vreugd een voorbeduidel is.

MIRTILLO.

Dees schoone Nimf was nu gezeten en te vreden,
 Als Regteresse in haar aanminnig ampt te treden,
 Alwaar toen, na 't gebruik en regel van Megaar,
 By beurten, elke Nimf zig voegen ging by haar,
 Daar ieder, met haar mond, haar kusjes op het zoetste,
 Aan deze schoonheids uitgelezen proefsteen toetste.

O mond!

O mond! ô schoone mond! gelukkig in der daat!
 O sierelijke mond! die 'k stel in eenen graad
 Met al het parlemoer van de Indiaansche kusten,
 Daar in veel edele uitgezogte peerlen rusten;
 En daar beneven is dat aangenaame deel,
 Het welke dezen schat, dit kostelijk Juweel
 Besluit en altemet weêr opent tot vertooning,
 Schoon purper, ondermengt met d'alderzoetsten honing.
 Ach! mijn Ergasto! kost ik, van de zoetigheid,
 Die 'k in het kussen voelde u geven regt bescheid?
 Een zoetigheid, die met geen mond is uit te spreken,
 En tot bewijs, van 't geen ik zeg, zy dit een teeken,
 Dat deez mijn eigen mond, die daar de proeve van
 Genomen heeft, u zelfs dat niet beduiden kan.
 Laat al de zoetigheid vry by malkandren garen,
 Van 't Cijpers Suikerriet, behalven dat, al waren
 De Honigraten van gantsch Hybla t'zaam geraakt,
 't Is enckel niet, by 't zoet, dat ik daar heb gesmaakt.

ERGASTO.

O dievery, zoo wel gelukt! ô zoete kusjes!

MIRTILLO.

Wel zoet: maar noch geen regt vermaakelijke lusjes;
 't Was geen volkomen vreugd, dat scheelde noch te veel,
 Vermits daar aan ontbrak het alderbeste deel;
 Want liefde gaf ze haar: maar gaf ze my niet weder.

ERGASTO.

Maar zeg my doch Mirtil, (kom zet u hier wat neder)
 Hoe 't u, wanneer 't uw beurt te kussen was, beviel?

MIRTILLO.

Op deze lippen kwam terstond mijn gantsche ziel,
 Mijn levens geesten, t'zaam gedrongen zijnde, scheenen
 Op zulk een kleine plaats heel in een kus verdweenen;
 Mijn leden beefden; 'k was als kragteloos en lam,
 Toen ik den blixem van haar oogen nader kwam,
 Voornamelijk, om dat my 't hert inwendig maande,
 Dat dit bedrog nu was in dievery bestaande:
 Toen schrikte mijn gemoet, toen wierd ik aldermeest,
 Voor de eerbare Majesteit haars aangezichts bevreesd:
 Maar door haar vriendelijke en aangename lachjes,

Zoo

Zoo stelde zig mijn hert geruft; dies ik al zagjes
 Wat nader by haar kwam. De liefde, Ergasto, stond
 Gedooken tusschen bei de lipjes van haar mond,
 Gelijk het Bietje hangt bedooven in de roozen,
 Wanneerze 's morgens op haar alderschoonste bloozen.
 Dewijl zy stond en hield haar lieve mondje reê,
 (Op dat ik ook daar aan mijn proef van kusjes deê)
 Als onbeweeglijk (schoon ik kuste dat het raakte)
 Zoo was 'er niets, als 't zoet des honings, dat ik smaakte:
 Maar, doen zy desgelijks het zoet gesuikerd rood,
 Van haare lippen, als twee schoone roozen bood;
 ('t Was heusheid, of geluk, dat haar de lippen roerde,
 Geen liefde, die my tot den smaak dier gunsten voerde,
 Haar kusjes en de mijne, elkander drong te moet).
 O schat! die 'k hooger agt als al des werlds goed!
 Ben ik u kwijt geraakt, en blijf ik noch in 't leeven?
 Doen voelde ik, dat my tot in 't herte wierd gedreeven
 De treffende engel van de zoete Minnebie;
 En 't hert, dat eerst my was gezonken in de knie,
 Dat voelde ik wederom na de oude plaats verheffen,
 Op dat het liefde dies te beter zoude treffen.
 Ik, die nu voelde, dat ik was ter dood gewond,
 Had schier, alshoopeloos, de lippen en den mond,
 Die my de dood aandeên, gebeten en doen bloeden,
 Indien het niet by tijds had komen te verhoeden
 Ai my de zoete lucht en aangename geur
 Haars vriendelijken monds, die my weêrhield, waar deur,
 Als deur een geest, van haar vergoode ziel gekomen,
 Ik, (dees uitzinnigheid doen zijnde weggenomen)
 Heel zedig wierd en stil.

ERGASTO.

O zedigheid! een pak
 Voor Minnaars, vol van zwaar en lastig ongemak!

MIRTILLO.

Elk hadde nu gedoelt na 't voorgestelde baaken;
 'k Zag ieder een met ernst en lust na 't vonnis haaken;
 Doen oordeelde Amaril, die nooitvolprezen Maagd,
 Dat mijne kusjes haar ver hadden best behaagt,
 In smaak en aardigheid; dies had zy 't kransje vaardig,
 Tot

Tot loon, van die zy 't vond als winnareffe waardig,
 Het welke zy my stelde op 't hoofd met eigen hand;
 Maar (laas!) nooit open veld leed zulken fellen brand,
 In heeren zomertijd, wanneer de landen splijten,
 En als de Hemelhond aan 't baffen raakt en bijten,
 Als mijn rampzalig hart toen brandde, en wierd verheert
 Van zoeten minnelust, en in dien gloet verteert.
 Hoewel ik was gestelt in 't midden van den zegen,
 Ik egter schiep weêr moed, en stelde my daar tegen:
 'k Nam 't kransje van mijn hoofd, en bood 't haar weder
 Dees eere, zeide ik, kan, o Nimf! u niet ontstaan; (aan:
 Dit kransje komt u toe, 't zal niemand beter voegen,
 Want al het zoet, waar mee mijn kusjes u vernoege,
 Komt haar van nergens toe, als van uw zoeten mond,
 Die heeftze zoo verzoet, dat gy ze zoet bevond.
 Zy, die in 't eerst haar met beleeftheid weig'rig toonde,
 Nam 't kransjen aan, daar meê zy hare vlegten kroonde,
 En met het ander, dat haar strekte tot een kroon,
 Bekroonde zy mijn hoofd, tot overwinnings loon.
 Dit's noch de zelve krans, die my doen wierd gegeven,
 Die 'k draag en draagen zal, zoo lang als ik zal leven,
 Tot in mijn graf (verdort, verdroogt, gelijk gy ziet)
 Ter zoeter heugenis van 't geen doen is geschied:
 Doch ongelijk veel meer, tot een onfeilbaar teeken
 Van mijne doode hoop, die my nu is ontweeken.

ERGASTO.

Gy zyt beklagens waard, meer dan te zyn benijd,
 Die Tantalus by na gelijk geworden zijt.
 Die veel in 't minnen meent te jokken en te mallen, „
 Kan, eer hy 't weet, met ernst, in pijn en kwelling vallen. „
 Uw vreugd staat u te dier Mirtil, uw dievery
 Bragt u 't vermaaken en de straffen teffens by.
 Maar is haar dit bedrog altijd bedekt gebleven?

MIRTILLO.

Daar op kan ik regtuit u niet wel antwoord geven:
 't Is waar, zoo lang zy 't land van Elis met haar licht
 Vereerde, wierd my staag een vriendelijk gezicht,
 En menig lonkje met beleeftheid toegeschooven;
 Maar't wreede noodlot kwam zoo schielijk my berooven
 Van

Van dit geluk, dat ik het naauwlijks wierd gewaar,
 Waarom, verlatende al het gene dat my daar
 Gewoon was alderlieft en aangenaamst te wezen,
 (Getrokken zijnde, door de kragt van de uitgelezen
 Schoone oogen, hier te land) alwaar mijn Vader noch
 Van over zoo veel jaar, bewaart (gelijk u doch
 Bekent is) de oude hut, ter herberg, voor den zijnen,
 Zoo zag ik voor altyd ten ondergang verdwijnen
 (Helaas!) den schoonen dag, diens morgenstond voorheen,
 Zoo helder, tot geluk, van mijne liefde scheen:
 Zoo haast ik by haar kwam, zoo zag ik my vertoogen
 Van onverwagte smaad, een blixem in haar oogen,
 Die zy doen nedersloeg en elders henen schoot;
 Dit, zei ik, zijn (ô ramp!) de teekens van mijn dood:
 Mijn Vader onderwijl tot kennisse gekomen,
 Van dat ik zoo, met haast, de reis had aangenomen,
 Was ongerust, en viel (door droefheid onderdrukt)
 In krankheid, die by na hem 't leven had ontrukkt;
 Derhalven moest ik (door noodwendigheid gedreven)
 My weder op de reis, na 't Vaderland begeven:
 't Is waar, mijn Vader wierd wel wederom gezont,
 Door mijne wederkomst: maar ik verviel terstond
 (Helaas!) in 't branden van een minnekoorts, vol pijnen,
 Die my in korten tijd bragt aan 't gestadig kwijnen,
 Zoo dat ik scheen te zien mijns levens ondergang,
 En bleef zoo slegt gestelt wel zeven maanden lang;
 En (zonder twijfel) 'k waar daar noch niet van ontslaagen,
 Had, door medoogenheid, mijn Vader niet gaan vraagen
 't Orakel om goê raad, 't welk hem tot antwoord gaf,
 Dat my de lugt, en 't Land Aradia, hier af
 Alleen verlossen en gezondheid geven konden;
 Dies heb ik, weêr tot haar te keeren, goed gevonden:
 De welke 't lichaam slegts tot zijn gezontheit bragt.
 O stem! Orakelstem! bedriegelijk bedagt
 Om eeuwig mijne ziel in zwakheid neêr te dringen!

E R G A S T O.

Voorwaar Mirtillo, gy verhaalt my vreemde dingen:
 Wie is op aarde, die niet zeer beklagen zal
 Met medelyden, dit uw droevig ongeval?

Maar

Maar 't is de beste raad, in hoopelooze zaken,
 Gantsch hoopeloos te zyn van tot geluk te raaken.
 Nu, 't is al tyd, dat ik zou na Koriska gaan,
 Om haar, 't geen gy my hebt gezegt, te doen verstaan;
 Ga wagt my by de bron, in schaduw van die boomen,
 Daar ik, zoo haast ik kan, zal weder by u komen.

M I R T I L L O

Ga met geluk, mijn vriend, de Hemel zy uw loon,
 't Geen ik niet loonen kan, vergelden u de Goôn.

Tweede Uitkomst.

Dorinda. Lupino. Silvio.

D O R I N D A.

Trouhartig Beest! ô zorg! en aangenaam vermaaken,
 Van mijnen Silvio! wiens schoonheid my doet smaaken
 Zyn onbarmhertigheyt: ach! waar ik zoo gemint
 Van uwen wreeden Heer, als hy u heeft gezint;
 Melamp! hy strykt en streelt u met zyn witte handen,
 De welke vast myn hert beslaan in Minnebanden;
 Hy geeft u minnelyk de kost, en al waar hy
 By daag is, of des nagts komt rusten, daar zyt gy,
 En ik, die tot hem draag een liefde, zonder vrugten,
 En hem aanbidde, moet vergeefs gestadig zugten;
 Maar noch bedroeft my meest, dat hy, met zulken lust,
 U vattende om uw hals, met zulken liefde kust:
 Ach! mogt ik maar van hem een enkel kusje wagten;
 Zoo zou ik my voorwaar op 't hoogst gelukkig agten,
 Gelukkige Melamp; en nademaal my nu
 Niet beters beuren mag, kom aan, zoo kus ik u:
 Of zou 't wel wezen, dat de Hemel heeft bescheiden,
 U, door een Sterre van de min, tot my te leiden,
 Op dat gy 't regte spoor uws Meesters my ontdekt?
 Gaan wy, daar u natuur, en my de liefde trekt.
 Maar zus, my dunkt, ik hoor iets door 't geboomte razen,
 Het is al digt hier by: 'k hoor op den hooren blazen.

S I L V I O.

Thé thé Melampo thé.

D O R I N D A.

Die stem is hier ontrent;
 En my (zoo ik niet zûf van liefde) wel bekend;

O!

Dorinda vind
 den
 hond
 Melampo,
 dien Silvio
 op de
 Jagt
 verloren
 had.

O! dat 's voorwaar de stem van mijnen hooggeminden
En schoonen Silvio, die om zijn Hond te vinden,
Loopt roepen door het Bosch.

S I L V I O.

Thé thé Melampo thé.

D O R I N D A.

't Is ook zijn eigen stem, mijn oordeel houd noch steê.
O! welgezegende en gelukkige Dorinde!
De Hemel maakt dat ik daar ik na tragt hier vinde;
My dunkt, 't waar best, dat ik van stonden aan den Hond
Hier ergens aan een zy wat uit zijn oogen zond;
'k Zal mogelijk hier door zijn liefde tot my trekken.
Lupino?

L U P I N O.

Wat gelieft Mevrouw?

D O R I N D A.

Ga u bedekken

Met dezen Hond, daar in die ruigbewassen haag;
Verstaat gy wat ik zeg?

L U P I N O.

Zeer wel Mevrouw: de vraag
Is, wat ik daar zal doen?

D O R I N D A.

Za! dat dat voort geschiede,
En kom daar niet weêr uit, voor dat ik 't u gebiede.

L U P I N O.

't Zal zoo geschien.

D O R I N D A.

Ga ras.

L U P I N O.

Ik bid u, doe gy 't ras;
Wie weet? indien dit Beest by my verhongert was,
Het mogt my met een slok wel in zijn darmen schokken.

D O R I N D A.

O slegt eenvoudig mensch! hy stikte aan zulke brokken:
Voort, voort, ga gy maar heen.

S I L-

S I L V I O.

O my! wat gaat my aan?
Waar heen vervolg ik u? of wat weg zal ik gaan,
Om u, mijn trouwe beest Melampo, weêr te zoeken?
'k Heb nu vergeefs doorzocht, berg, dal en alle hoeken,
Ook voel ik my alree heel slap en zeer vermoeit.
't Wild, dat ik volgde, zy vervloekt en gansch verfoeit,
Maar ginder zie 'k een Nimf, gaan wandlen door de kruiden,

Die zal my van den Hond ligt eenig spoor beduiden.
O ramp! wat vind ik hier? nu is de Bot vergalt;
Dit is dezelve, die my staag zoo moeilijk valt:
Wat raad? Voor deze reis moet ik haar doch verdraagen:
O schoone Nimf! laat my eens toe een woord te vraagen;
Weet gy van mijnen hond Melampo geen bescheid,
Die 'k flus hier in dit Bosch loste op een wilde Geit?

D O R I N D A.

O wreede Silvio! Ik schoon? my schoon te noemen?
Daar doch uw oogen my altijd voor leelijk doemen?

S I L V I O.

Of schoon, of leelijk, 't scheelt my niet: zeg met een
woort,
Hebt gy mijn Hond gezien? of anders ik ga voort.

D O R I N D A.

O Silvio! kan zoo uw wreetheid, zonder reden,
Zich kanten tegen die u staag heeft aanbeden?
Wie had gedacht, dat in zoo minnelijken schijn,
't Bewegen des gemoeds zoo wreed zou kunnen zijn?
Gy kruist geduurig 't Bosch, ja loopt geheele dagen,
Langs steile bergen heen, om 't vlugtig Wild te jagen;
Gy draaft met groote moeite op 't spoor en op 't geblaf
Van eenen Hond, en slooft (helaas!) u zelve af;
En ondertusschen my, die tot u ben genegen,
Ontloopt gy, waar gy kunt, en spreekt my smadig tegen.
Ik bid u, volg niet meer een Wild, een vlugtig dier:
Maar een, dat liefde draagt, dat stil en goedertier
Zich zelve williglijk liet vangen en liet binden,
Daar 't niemand heeft gejaagt met brak of hazewinder.

D

S I L-

S I L V I O.

Hoor Nimf! ik kom, om hierte zoeken na mijn Hond
Maar niet om tijdverdrijf. Vaar wel, en blijf gezond.

D O R I N D A.

Ai! wreede Silvio, zoo haastig niet te loopen,
Ligt dat ik van Melamp u goede tijding open.

S I L V I O.

Houd gy den spot met my Dorinda?

D O R I N D A.

Ach! mijn hert!

Ik zweer u by de Min daar in ik ben verwert,
Geloof my Silvio, ik zweer u by de Minne,
Die my nu heeft gemaakt uw dienstmaagt, uw flavinne;
'k Weet waar Melampo is; gy hebt hem flus geloft
Op eenig Wild gediert, dat hy niet krijgen kost.

S I L V I O.

't Is waar, ik liet hem los, maar 't Wild was ver te voren.
Ik volgde: maar ik had terstond het spoor verloren.

D O R I N D A.

Zeer wel: de Hond en 't Wild zijn beide in mijn geweld.

S I L V I O.

In uw geweld?

D O R I N D A.

Ik zeg u, ja, 't schijnt dat u kwelt
(Ondankbaare als gy zijt) aan my verplicht te wezen,
Die u doch self aanbid.

S I L V I O.

Nu dan, mijn uitgelezen
Dorinda! kom mijn Lief, geef my mijn waarde schat,
Mijn Hond en zijne vangst, ik bid u, haast u wat.

D O R I N D A.

O losse Jongeling! waar toe kom ik te raaken,
Dat my een Hond, of Wild, u aangenaam kan maken?
U worden dadelijk de Hond en 't Wild gehaald:
Maar niet mijn hert, voor dat gy 't bergloon my betaalt.

S I L V I O.

't Is reden, 't zal geschiën. Nu moet ik haar wat scheeren.

D o:

D O R I N D A.

Maar Silvio, wat zult gy my voor loon vereeren?

S I L V I O.

Een paar Goudapp'len, die mijn lieve Moeder my
Eergift'ren heeft vereert.

D O R I N D A.

Ei hou uw App'len vry,
Dat ik die heb gebrek, behoeft gy niet te denken,
Ik zou'er u mischien wel schoonder konnen schenken,
En smaakelijker, zoo mijn gift niet wierd versmaad.

S I L V I O.

Wat dan? een Bokjen, of een Lam? mijn Vader laat
My zoo veel vrygheid tot noch toe niet beheeren.

D O R I N D A.

Een Bock of Lam zou ik van u niet eens begeeren!
Maar u, mijn leven, u begeer ik maar alleen;
Uw liefde, Silvio, daar ben ik meê te vreên.

S I L V I O.

Niet anders?

D O R I N D A.

Anders niet.

S I L V I O.

Daar 's weinig aan bedreven,
Die schenk ik u: maar nu, mijn Lief, moet gy my geven,
Gelijk gy zegt, den Hond, met zijn gevangen Wild.

D O R I N D A.

O wist gy, wat de schat, daervangy schijnt zoo mild
Te wezen, waardig is! Ach! dat uw hert met eenen,
Het geen uw tong spreekt, mogt zonder veinzen mee-
nen.

S I L V I O.

Hoor schoone Nimf! gy spreekt van liefde, dag op dag,
Daar ik niet denken kan wat liefde wezen mag:
Gy wilt, dat ik u zal liefkoozen, en beminnen,
Ik doe't, en weet niet hoe ik 't anders zou beginnen:
Gy zegt ik ben te wreed, daar ik geen wreetheid ken;
Ik weet u niet te doen.

D 2

D o:

DORINDA.

Elendige als ik ben!

Rampzalige Dorinde: ach! waar na moogt gy tragten?
 Waarop hebt gy gehoopt? waar zult gy troost van wagen,
 Van schoonheid? die niet voelt een vonkje van den gloet,
 Die heel de wereld deur de Minnaars branden doet?
 O Minnestookend kind! de brand is niet te koelen,
 Die gy my stookt in 't hert. En zelfs geen brand te voelen?
 Gy ademt niet dan liefde, en voelt geen liefde in 't hert:
 Gy moet van die Godin, de welke in Cyprus werd
 Gediend en aangebeên, na dat zy had genomen
 Uws Moeders schoon gezigt, ter wereld zijn gekomen:
 Gy hebt het vuur, gy hebt de pijlen in uw hand,
 Dat weet mijn arme ziel, gewond, en schier verbrand;
 Indien ge uw schoudren met twee vleugels wilt verrijken,
 Gy zult den Minnegod Cupido wel gelijken;
 't En zy dat in uw hert, van ys en kou verbleekt,
 Niet anders aan de liefde, als liefde zelf ontbreekt.

SILVIO.

Maar wat is Liefde doch?

DORINDA.

Zie ik het schoon gewemel
 Van uw verweent gezigt, zoo is my liefde een Hemel:
 Maar overleg ik, hoe 't gestelt is in mijn hert,
 Zoo is my liefde een hel, vol klagelijke smert.

SILVIO.

Al praats genoeg, geef my mijn Hond, en 't geen hy
 roofde.

DORINDA.

Maar geef my eerst uw liefde, als gy my flus beloofde.

SILVIO.

Die heb ik immers u gegeven al voorheen.
 O my! wat heb ik moeite, eer ik haar stel te vreên!
 Nu neem ze en doe 'er meê al wat u mag behaagen.
 Wie is 't die ze u onthoud, of diese u zoekt te ontjaagen?
 Wat wilt gy meer van my? waar toe zoo lang getoest?

DORINDA.

Rampzalige Dorinde! ach! ach! dit is bedroeft:
 Gy werpt uw zaad in 't zaat, en schijnt den Moor te schuur-
 ren.

SIL-

SILVIO.

Maar Nimf, wat hebje voor, zal dit noch langer duuren?

DORINDA.

Trouwlooze ik geef 't u noch zo haast niet, want ik dugt,
 Dat, alzoo haast gy 't hebt, gy weder van my vlugt.

SILVIO.

Neen zeker schoone Nimf.

DORINDA.

Geen pand in mijn bewaring?

SILVIO.

Wat pand?

DORINDA.

Ai my! ik ben beschroomt, te doen verklaring.

SILVIO.

Wat doet u schroomen?

DORINDA.

Niet, als dat ik ben beschaamt.

SILVIO.

Derft gy dan eiffchen, 't geen is schand te zijn genaamt?

DORINDA.

Ik wou wel gaarne zijn verstaan met stille zwijgen.

SILVIO.

Is 't schand te zeggen, en geen schande te verkrygen?

DORINDA.

'k Zal 't zeggen, zoo gy my daar van belofte doet.

SILVIO.

En ik beloof 't u, mits dat gy 't dan zeggen moet.

DORINDA.

Ach! gy verstaat my niet, mijn hoogste schat op aarde.

'k Zou 't zelfs verstaan, zoo gy maar zoo veel openbaarde.

SILVIO.

Gy gaat in argheid my te boven.

DORINDA.

Zeg dat niet:

Maar liefde heeft op my veelheftiger gebied;

Ook ben ik niet zoo wreed.

SILVIO.

Ik kan niet zien in 't aanschijn

Wat 't hert inwendig denkt, dus spreek, wilt gy ver-
 staan zijn.

D 3

D e-

DORINDA.

Ach! een van die, die u uw Moeder dikwils geeft.

SILVIO.

Een klink aan de ooren.

DORINDA.

Die haar hert en zinnen heeft
Geoffert, Silvio, aan u, verdient die slagen?

SILVIO.

Op zulk een wijs onthaalt mijn Moeder my by vlagen.

DORINDA.

Ach! weet ik niet, dat gy de waarheid daar verzwijgt?
En dat gy nu en dan wel kusjes van haar krijgt?

SILVIO.

Mijn Moeder kust my nooit, ook kan ze niet wel lijden,
Dat my een ander kust: nu dat gestelt ter zijden,
Zou 't pand een kusje zijn? my dunkt ik 't zoo versta;
Geen antwoord? gy word rood, dat is te zeggen ja;
Ik dagt het zeker wel? nu 'k heb'er niet veel tegen:
Maar eerst, den Hond, en 't Wilde eens voor den dag ge-
kregen.

DORINDA.

Belooft gy 't Silvio?

SILVIO.

Ei twijffel daar niet aan.

DORINDA.

En zult gy 't houden?

SILVIO.

Dat zal vast en zeker gaan.

Ei quel my doch niet meer.

DORINDA.

Lupijn! kom nu te voorschijn;
Lupijn, kom uit Lupijn; wel zal'er geen gehoor zijn?

LUPINO.

O moeilijk mensch! wie roept me daar? Ik komje by,
Ik sliep voorzeeker niet, de Hond sliep aan mijn zy.

DORINDA.

Zie daar is nu de Hond, die ik nu moet gelooven,
Dat u, in dezen, in beleeftheid gaat te boven.

SIL-

SILVIO.

O! nu ben ik te vreên.

DORINDA.

Hy kwam, en lei zig neêr
In dees mijn armen, die gy zelf versmaad zoo zeer.

SILVIO.

O mijn trouhartig beest, Melamp!

DORINDA.

Hy mogt mijn zugten,
En kusjes, die 'k hem gaf, al redelijk wel lugten.

SILVIO.

Ik kus u' duizend maal, en duizend maal, daar aan.
Maar hebt ge in 't loopen ook u ergens zeer gedaan?

DORINDA.

O wel gelukkig Beest, wat mag my doch beletten,
Mijn ramp, met uw geluk, in ruiling te verzetten?
Maar is 't ook mogelijk? hoe ben ik ook zoo mal,
Dat ik, om eenen Hond, in Minnenijd verval?
Lupijn! ik wilde wel, dat gy nu gingt te velde,
En alles, wat ter Jagt vereischt word vaardig stelde;
Ik zal u volgen, eer een uur voorby zal gaan.

LUPINO.

Wel aan Mevrouw, dien last neem ik gewillig aan.

Derde Uitkomst.

Silvio. Dorinda.

SILVIO.

Mijn Beest! 't is goed, dat ik u onbeschadigt vinde;
Maar waar is 't Wild, dat gy my hebt beloofd, Dorinde?

DORINDA.

Begeert gy 't levend of gedood?

SILVIO.

Wat vreemder ding!
Kan't leven, zoo 't mijn Hond gedood heeft, toen hy 't
ving?

DORINDA.

Maar of het nu de Hond niet hadde dood gebeten?

D 4

SIL-

S I L V I O.

Is 't levend dan?

D O R I N D A.

Ja, 't leeft.

S I L V I O.

En daarom moet gy weten
Dat ik 't te liever heb, en dat ik 't hooger schat:
O brave Hond! die 't zoo behendig hebt gevat,
En nergens hebt geraakt, noch eenig lid gekneuzelt.

D O R I N D A.

't Heeft eene wonde in 't hert..

S I L V I O.

Dorinda, of gy beuzelt,
Of steekt den spot met my: Hoe! is 't in 't leven noch,
Daar 't hert doorschooten is?

D O R I N D A.

Ik bid u, hoor my doch;
Het dier, daar van ik spreek, ben ik, die ongeschonden,
En ongeraakt, als uw gevangen, ben gebonden:
Ik leve Silvio, zoo gy my tot u neemt;
Maar ik ben doodt, indien gy u van my vervreemt.

S I L V I O.

Is dit het lieve Dier, daar van gy zeid voor deezen?

D O R I N D A.

Dit is 't, en anders geen. Ai my! 'k zie dat uw weezen
Verandert, en dat gy van gramschap staat en trilt:
Hoe! mint gy dan een Nimf niet meer als eenig Wild?

S I L V I O.

Soude ik u minnen? u? ô lastig, en gansch nietig!
O leugenagtig mensch? gy zijt my staag verdrietig:
Neen, neen, 'k bemin u niet; ik haat u meer.

D O R I N D A.

O Goôn!

O barffe Silvio! is dit 't beloofde loon?
'k Verwagte, dat gy my, in plaats van zoo te hoonen,
(Ondankbare als gy zijt) zoud dankbaarheid betoonen:
'k Schenk

'k Schenk u Melampo, en my zelve noch daar by,
Mits dat gy weérkeert, en niet weigert meer aan my
De lieve zon van uw schoone oogen te beschouwen;
Zoo stel ik me in uw hand: 'k zal u gezelschap houwen,
Ik zal u wezen veel getrouwer nagt en dag,
Als uw getrouwe hond Melampo wezen mag:
'k Zal u, als gy vermoeit zijt, en u rust zal lusten,
Gaan droogen 't voorhoofd af, en nooden u te rusten,
Op deze zyde, die gestadig, waar ze zweeft,
Om uwent wil in zorg en ongerustheid leeft.
Ik zal de wapenen, u dienstig, tot het Jaagen,
Ik zal 't gevangen Wild altijd gewillig draagen:
Ontbreekt 'er zomtijds Wild te schieten in het Bosch,
Schiet al uw pylen vry dan op Dorinda los;
Gy kond op deze borst u oeffenen in 't schieten,
En altijd mynen dienst naar uwen wil genieten.
Ik zal u staag den boog nadraagen als slavin,
En als 't gejaagde Wild, zelfs proeven niet te min;
'k Zal uwe pylen, als gy na de Jagt zult trekken,
Voor kooker niet alleen, maar ook voor doelwit strekken.
Maar wie (helaas!) spreek ik dog aen! u? die my niet
Wilt hooren, en gelijk een schaduw van my vlied?
Doch vlied, waar heen gy wilt, ik volg u op de hielen,
Alwaar 't tot in de hel, by de afgepynde zielen;
Zoo 'k anders wreeder hel, voor my, te vinden weet,
Als deze wreetheid, en mijn droevig herten-leet.

Vierde Uitkomst.

K O R I S K A.

Hoe komt nu het geluk veel meer, als ik dorst hoopen,
Myn voorgenomen werk met haare gunst bedroopen;
Doch zonder reden niet; 't is gunstig aan de geen,
Die gansch niet slaperig het daarom heeft gebeden:
Het mag van groote magt zig vryelijk beroemen,
En al de wereld heeft ook reden het te noemen
Een magtige Godin: maar die het nimmer vleid,
Of het ontmoet, en dan den weg niet wel bereid,
Zal ondervinden, dat het nooit aan traage leeden
Zijn zegen en geluk verwaardigt te besteeden.

In-

Indien mijn gaauw verstand niet had te weeg gebragt,
 Dat deze my voor haar vriendin en speelnoot agt:
 Zou deez genegentheid my nu wel helpen konnen,
 Om uit te werken 't geen ik listig heb begonnen?
 Een andre slegte doos had ligt in dit geval,
 Haar mede-vryfter fluks ontvloten, en, als mal,
 In 't aangezigt getoont een oogenschijnig teeken
 Van jalouzy, en had ze ongunstig aangekeeken,
 Het welk in deze zaak een mislag had geweest.
 Nooit word een vyand, die bekend is, zoo gevreesd,
 Als die, dewelke zig verborgen houd in 't strijden.
 De gaauwste Stierman kan geen blinde klippen mijden.
 Een vyand, die als vriend geen vriendschap iemand bied,
 Is (schoon hy vyand is) noch de alderquaadste niet.
 Van daag zal blijken, wat Koriska weet te brouwen:
 Maar zeker, niemand hoeft my voor zoo slegt te houwen,
 Dat ik geloof, dat zy hem niet beminnen zou;
 Dat bond men ligtelijk een slegthoof op de mou,
 Maar my voorzeker niet, die (zonder veel te roemen)
 My wel Meestresse van die konst mag laten noemen:
 Een Maagd zoo teer, zoo jong, eenvoudig opgevoed,
 Eerst komende uit den dop; daar liefde 't eerste zoet
 Al lang heeft ingedrukt; die van zoo braaven vryer
 Vervolgt is, en zoo trouw bemint zoo lang als hy 'er
 Heeft kennis aan gehad, en ('t welk den minnelust
 Noch meer ontsteekt) daar zy zoo dikwils is gekust,
 En wederom gekust, zou die volstandig blijven?
 Die dat gelooft, is zot; ik zou 't heel anders drijven;
 En (voor zoo veel als my belangt) 'k geloof het niet.
 Zie daar, het schijnt dat my mijn noodlot hulpe bied;
 Ik zie daar Amaril van pas na my toe-komen,
 Om uit te voeren 't geen ik hebbe voorgenomen;
 Nu moet ik veinzen als of ik haar niet eens zag,
 En gaan wat aan een zy, zoo zoetjes als ik mag.

Vijfde Uitkomst.

Amarillis. Koriska.

A M A R I L L I S.

O welgezegend woud! gelukkige Boffchaadje!
 O stille in eenigheid gelegene plantaadje!

Woon-

Woonplaatzen van de vrede, en van de zoete rust!
 Hoe gaarne kom ik u bezoeken! wat een lust
 Heb ik om u te zien! ô! hadden 's Hemels ligten
 Doch mijn gelegentheid zoodanig willen rigten,
 Dat ik in stilheid hier een leven had geleid,
 Slegts voor my zelve, na mijn eigen zinlijkheid;
 Uw schoone schaduw zou by my veel meerder gelden,
 Dan ik die ruilen wou voor de Elizesche velden,
 Schoon zy de lufthof van de halve Goden zijn.
 Wat is doch 't aardfche goed? maar kwelling, last en pijn;
 Want als me 'er wel op let; die 't goed heeft overvloedig,
 Die heeft het alderminst; 't verrukt den mensche spoedig:
 Zoo dat de gantsche mensch, veel eer, van lid tot lid,
 Van 't goed bezeten word, als dat hy 't goed bezit.
 Is 't regte rijkdom? neen, 't zijn strikken opgehangen,
 Om ons op 't onverziens de vryheid af te vangen.
 En schoon gy zyt vermaart, in 't groenste van de jeugt,
 Van schoonheid, rijkdom, eer, of wat gy wenschen
 meugt;
 Ja laat uw sterflijk bloed van Goden zyn gesproten,
 Van Hemel en van aard, met zegen overgoten;
 Heb Land, dat weelig groeit, heb Hof en Heerlijkheid,
 Heb weiden, daar gy veel vrugtbare kudden weid,
 Van Schapen, van grof Vee: ik vraag (niet zonder reden)
 Wat is dit altemaal, als 't hert niet is te vreden?
 O zaalge Herderin! wiens lend'nen zyn omgord
 Slegts met een wit gewaad, niet op zyn Hoofs geschort;
 Doch propertjes en net, daar in men ook ziet zwieren,
 Een eigen rijkdom, die natuur heeft willen cieren
 Met aardigheid, zoo dat zy zelf dus kloek van moed
 Geen arremoede kent, noch ook van 't aardfche goed
 Geen ongemak gevoelt; doch zy bezit daar tegen,
 Het geen haar nimmer tot begeerte kan bewegen,
 Van staat of rijkdom: 't is wel waar, ze is arm en naakt;
 Maar door 't vernoegen is haar alle ding volmaakt.
 Zy weet haar gaven zelf te voên, en op te kweeken,
 Met gaven van natuur; de melk met melk t'onfstecken;
 Ja met het zoet, dat van de Bietjes word vergaart,
 Mengt zy den honing van haar eigen zoeten aart;
 De bron, daar uit zy weet vogt voor den dorst te trekken,
 Moet

Moet haar ook voor een bad en voor een spiegel strekken.
 Als zy te vreden is, de heele wereld is 't;
 Ja 't is vergeefs, dat zig met dikke nevelmist
 De Hemel overtrekt: stortregens, hagelsteen,
 Laat komen wat'er wil; wie zal niet egter meenen,
 Dat deeze in de arremoë geen vrees ter wereld heeft,
 Die alhoewel ze is naakt, nochtans te vreden leeft?
 Zy heeft niet anders, als een zoete zorg te dragen,
 Van alle quelling, last, en moeilijkheid ontslagen,
 De Schaapjes, haar vertrouwt, drijft zy te weide op
 't kruid;

Sy weid haar Herder ook: zy geeft hem voedzel uit
 Haar vriendelijk gezigt; zy krijgt hem na haar wenschen

Door min, niet door't beschik van sterren of van menschen.
 Zy word op 't vriendelijkst in Mirten schaauw belonkt,
 En lonkt haar Herder toe: zoo hy haar hert ontvonkt,
 Zy derft met vrijer hert hem dat wel openbaaren;
 En kan geen brand in haar, die hy niet voelt, verklaren.
 Al is haar arremoede en naaktheid toegevoegt,
 Zy leeft des niet te min op 't hoogste vergenoegt:
 Dat is regt leven; ô! dat leven kan niet sterven,
 Voor dat de dood ons komt den draad des levens kerven.
 Ach! mogt ik doch met u verwisselen mijn staat!
 Daar komt Koriska, zoo my dunkt aan haar gewaad:
 De Hemel zy met u Koriska, mijn vriendinne.

K O R I S K A.

Wie roept me? ô! Amaril! zijt gy 't, die 'k meer beminne
 Als eigen oog, of hert, daar al mijn zin op leid;
 Waar heenen gaat gy doch, dus in uw eenigheid?

A M A R I L L I S.

'k Ga na geen ander plaats, als hier, daar ik u vinde,
 Waar kan ik beter, als by u zijn, mijn Beminde?

K O R I S K A.

Hier vind gy (Amaril) die nu noch nimmermeer
 Van u gescheiden is, mijn hertje! 'k was nu weër
 Al bezig, met in mijn gedagten t'overleggen
 Waar gy nu wezen mogt, en in mijn hert te zeggen;
 Zoo ik haar ziele ben, is 't mogelijk, dat zy

Zoo

Zoo lang kan van my zijn? Daar op kwaamt gy by my.
 Mijn zoete ziel! gy pleegt Koriska meer te minnen:
 Maar dat is nu gedaan, gy stelt haar uit uw zinnen.

A M A R I L L I S.

Ei! waarom zegt gy dat?

K O R I S K A.

Vraagt gy noch, waarom dat?

Die heden zijt de Bruid?

A M A R I L L I S.

Wie? ik!

K O R I S K A.

Ja, gy, en wat

Is d'oorzaak, dat gy dit voor my dus hebt verzwegen?

A M A R I L L I S.

Uw zeggen, daar ik nooit heb kennis van gekregen?

K O R I S K A.

Noch veinst en loochent gy het geen is openbaar.

A M A R I L L I S.

Ei! spot gy noch met my?

K O R I S K A.

Gy spot: 't is egter waar.

A M A R I L L I S.

Mag ik voorzeker dan gelooven dat het waar is?

K O R I S K A.

Hoe? weet gy nergens van? ik zweer u, dat het klaar is.

A M A R I L L I S.

'k Weet, dat ik over lang al ben verlooft geweest:
 Maar niet, dat ik zoo na ben by mijn Bruiloffeest.
 Ik bid u, zeg me doch, wie is 't, die 't u eerst meldde?

K O R I S K A.

Het is mijn Broër Ormijn, die zei, doen hy 't vertelde,
 Dat hy 't zoo hier, zoo daar, van velen had verstaan,
 En dat 'ernu by na geen praatjes omme gaan,
 Als van die zaak alleen: hoe? daarom dus verslaagen?
 Is dat quaê tyding, om zoo zeer u te mishaaagen?

A M A R I L L I S.

Het is een groote stap van de eene in de andre staat:
 Mijn Moeder was met my, een tijd geleên, in praat,

En

En zei, men wierd dien dag weêr op een nieuw geboren.

K O R I S K A.

Dat's waar; tot beter tijd, en leven, als te vooren,
Derhalven hoorde gy van herte bly te zijn:
Waar toe dit zugten? laat hem zugten, die door pijn
Tot zugten reden heeft, en jammerlijk gestelt is.

A M A R I L L I S.

Wie wilt gy zeggen dat zoo pijnlijk gekwelt is?

K O R I S K A.

Ik spreek van Mirtil, die tegenwoordig was,
Doen't my mijn Broeder zei, die op dat zelve pas,
(Het scheelde weinig) had gesturven voor mijn oogten.
Had medelijden my tot bystand niet bewogen,
Hy waar voorzeker dood. Ik zei hem (zoo hy wou)
Dat ik dit Huwelijk wel haast omstootten zou:
't Is waar, dit zei ik slegts, om 't hert hem wat te sterken;
Dog ik waar vrouws genoeg om dat stuk uit te werken.

A M A R I L L I S.

Maar zoud gy zoo veel herts wel hebben?

K O R I S K A.

Waarom niet?

A M A R I L L I S.

Hoe zou gy 't doen?

K O R I S K A.

Heel ligt, zo gy't my maar gebied,
En u daar wat na voegt.

A M A R I L L I S.

Koriska, mag ik hoopen,
Dat gy my raad weet, om dit huwelijk te sloopen;
Beloof my dan op trouw, te zwijgen, 't geen gy hoort;
Ik zeg u, 't geen ik lang heb in mijn hart gesmoort.

K O R I S K A.

Ik u verklikken? neen: eer ik iets openbaarde,
Zoo wenschte ik, dat ik mogt verzinken onder de aarde.

A M A R I L L I S.

Weet dan (wanneer ik denk, hoe dat ik my verbind,
In onderdanigheid, Koriska, aan een kind,

Een

Een Jongen, die my haat, my vlied, en geen behaagen
Noch zorg ter wereld heeft, als in 't gestadig Jaagen;
Die zijnen Hond of 't Wild, gevangen op de Jagt,
Meer, als de zoete min van duizend Nimfen agt:
Dat ik heel ongeruft, en te eenemaal t'onvreden,
Leef zeer na buiten hoop: maar ik verzwijg 't om reden,
Voor eerst om de eerbaarheid zoo hou ik alles digt.
Ten anderen heb ik mijn trouw te vast verpligt,
Zoo aan mijn Vader, als (het welk ik zwaarder agte)
Aan de Opper Majesteit van Cintia, die 'k tragte
Te blijven onderdaan: indien dan uw beleid
(Behoudens 't leven, eer, trouw en godvrugigheid)
Die kommerlijke knoop, waar mede ik ben verbonden,
Aan stukken breeken konde; ik zou uw lof verkonden,
Gy waart mijn welvaart, ja mijn leven.

K O R I S K A.

Amaril!

Hebt gy zoo menigmaal daarom gezugt zoo stil?
't Is zonder reden niet: hoe dikwils heb ik klagten,
Van wegen uw verdriet, gestort in mijn gedagten;
O! dat men zulk een bloem zoo schoon een peerel geeft
Aan een, die die versmaad, ja zelf geen kennis heeft
Van zulk een rijk juweel! gy zijt te zeer geslepen;
Of al t'eenvoudig: had ge u zelve niet misgrepen,
Maar liever my by tijds uw kwelling doen verstaan.

A M A R I L L I S.

'k Heb schaamte.

K O R I S K A.

Zuster, ô! gy zijt'er kwalijk aan:
'k Zou dolligheid, of koors, ja kanker daar voor kiezen.
Maar Amaril gy zult die noch zoo wel verliezen:
Een reisje is al genoeg, (indien gy my gelooft)
't Zy dat gy die verzaakt, of stapt haar over 't hoofd.

A M A R I L L I S.

Deschaamte, die natuur den mensch heeft opgedraagen,
Kan niet verloochent zijn; want tragt men die te jaagen
Uit 't binnenste van 't hert, zy vlugt naar 't aangezigt.

K O R I S K A.

Mijn Amaril, ei hoor eens hier op mijn berigt,
Die al te wijs wil zijn in kwelling te verzwijgen,

Roept

Roept eindelijk, als gek, om hulp, en kan geen krygen.
Had gy my van 't begin uw hert bekent gemaakt,
Gy waart al over lang uit dit verdriet geraakt.
Wat nu Koriska kan, word heden ligt vernomen:
Gy mogt uw leven in geen trouwer handen komen,
Nog in voorzigtiger: maar alzo haast gy dan
Door mijne hulp verlost zult zijn van een quaad man,
Wilt ge u dan niet voorzien van beter vriend, daar tegen!

A M A R I L L I S.

Wy zullen met gemak daar na dat overwegen.

K O R I S K A.

Voorzeker, gy behoorde (indien ik u mag raên)
Uw trouwen vriend Mirtil voor al niet af te slaan:
Gy weet, dat onder al de Herders geen zoo aardig
Te vinden is, als hy, die uwe liefde is waardig,
Ten aanzien van zijn deugd en ongeveinsde trouw,
Behalven dat hy noch in schoonheid de andre zou
Al ver te boven gaan: zie dezen laat gy sterven,
(O al te wreede Nims!) en niet zoo veel verwerven,
Dat hy mag zeggen; zie, ik sterve om uwent wil:
Ei lieve, hoor hem maar eens spreken Amaril.

A M A R I L L I S.

Hy zou veel beter doen, dat hy dit heen liet vaaren,
En blufte 't vier dat nu verteerd zyn hart en aaren.

K O R I S K A.

Ik bid u Amaril, ei! laat hem doch een woord
Van troost genieten, eer hy in den druk versmoort.

A M A R I L L I S

Wat kan dat anders, als zijn zwaarigheid vergrooten?

K O R I S K A.

Laat gy die zorg voor hem, wil u daaraan niet stooten.

A M A R I L L I S.

Maar komt dit aan den dag, hoe staat het dan met my?

K O R I S K A.

Bevallige Amaril, hoe kleinen hert hebt gy!

A M A R I L L I S.

Het zy zoo klein, als 't is; mag 't maar ten goede strekken.

K O R I S K A.

Vind ge Amaril dan goed, u hier in my te ontrekken,
'k Heb oorzaak, die genoeg op reden is gegrond,

U

U hier te laten staan: Vaar wel, en blijf gezond.

A M A R I L L I S.

Koriska! zoo niet heen; ei hoor my noch eens spreken.

K O R I S K A.

'k Hoor niet een enkel woort, zoo gy blijft in gebreken
Uw woord te geven.

A M A R I L L I S.

Ik zal hooren wat hy zeid;
Kom, dat beloove ik u: doch met dit onderscheid,
Dat dit my geenzins tot iet anders zal verbinden.

K O R I S K A.

't Verzoek gaat verder niet, gelijk gy zult bevinden.

A M A R I L L I S

Maar maak dat hy gelooft, dat ik in 't minste niet
Bewust ben van het geen, dat tusschen ons geschied!

K O R I S K A.

Ik zal 't zoo maaken dat hy anders niet kan merken,
Als dat het blind geval daar in heeft willen werken.

A M A R I L L I S.

Ook dat ik, als her my belieft, zal mogen gaan,
Daar in hy geenzins my zal mogen tegenstaan.

K O R I S K A.

Gaan? Ja, als 't u belieft: maar eerst moet gy hem hooren,

A M A R I L L I S.

Maar dat hy 't kortjes maak beding ik van te voeren.

K O R I S K A.

Dat zal al meê geschiên.

A M A R I L L I S.

Ook, dat hy mijn gezigt
Niet nader koom, als tot de lengte van dees schigt.

K O R I S K A.

O my! wat heb ik werks, om deeze eenvoudigheden,
Op andre vormen van gedaante te versmeden.

Ik zal hem al de leên gaan binden wel zoo vast,
Dat gy vry buiten vrees meugt zijn van overlâst:
Alleen de tonge zal hem ongebonden blijven;
Begeert gy noch iet meer? ik zal u noch gerijven.

E

A M A

A M A R I L L I S.

Neen; meer begeer ik niet.

K O R I S K A.

Wanneer vangt gy het aan?

A M A R I L L I S.

Als 't u beliest: mits dat ik eerst eens t'huis mag gaan;
Ik bid u, weiger niet my zoo veel tijds te gunnen;
Want ik zal lichtlijk daar noch yets vernemen kunnen,
En onderregt zijn van dit nakend Huwlijxfest.

K O R I S K A.

Ga heen: maar wagt u; zijt voorzigtig, onbevreesd:
Hoor, wat ik daar bedenk; gy diende wel te komen
Regt op den middagtijd, hier onder deze boomen;
Hier in de schaduw zal ik u verwagten dan;
Maak dat gy komt alleen, en brengt doch niemand van
Uw Nymfen mede; 'k zal my daar ook vinden laten,
En onderhouden tot dien einde wat in 't praaten
Aglauro en Likoor, Phillis en Nerijn,
Met mijn Eliza; want dees zoete Nymfen zijn
Mijn speelnoots, die niet min verstandig en voorzigtig,
Als trouw zijn, heusch en digt, in zaaken zwaar en wigtig.
Hier mede zult gy dan (gelijk gy dikwils pleegt)
De blinde speelen, 't welk Mirtil dan ligt beweegt
Zich in te beelden, dat gy niet om zijne zaaken
Gekomen zijt: maar om u zelve te vermaaken.

A M A R I L L I S.

't Behaagt my wonder wel: maar als Mirtil met my
Zal spreken, 'k wensch 'er al deez Nymfen dan niet by.
Verstaat gy 't?

K O R I S K A.

Ja genoeg: gy weet het wel te schikken;
Laat my maar zorgen, daar voor hoeft gy niet te schrikken;
Ga henen, en vergeet gy ondertuschen niet
Te lieven die u dees getrouwe hulpe bied.

A M A R I L L I S henen gaande spreekt:

Nadien ik nu mijn hert gestelt heb in haar handen,
Zoo staat het nu geheel in haar geweld, de banden
Van mijn genegentheid te trekken gins en weêr.

K O.

K O R I S K A.

Wat dunkt u? staat zy niet al vast? Ik moet noch meer
Gewelt en kragt op dees zoo harde rots gebruiken;
Kan zy den aanval van mijn woorden dan ontduiken:
Zy zal die van Mirtil gewis niet tegenstaan;
'k Weet ook, wat eertijds door gebeden is gedaan,
En wat het bidden van een aangenamen Minnaar
In 't jonge Maagden hert vermag: word hy verwinnaar,
En zy daar toe gebragt: zoo is 't voor haar geen spel;
Want ik zal, niet alleen (zy wil of niet) heel wel,
Zelfs door haar eigen praat verspiên, hoe 't hert gestelt is,
Maar ook haar brein doorzien? 't welk nu in mijn ge-
weld is.

Na dienze al haar geheim my heeft bekend gemaakt;
Nu maak ik, zonder last, datze aan haar end geraakt;
'k Doe met haar wat ik wil, en zal de zaak zo voegen,
Dat zy (ik zwyge 't volk) haar zelve zal vernoeogen,
Geloovende, dat haar niet mijne konst daar in
Gebragt heeft: maar veel eer haar ongetoomde Min.

Zeste Uitkomst.

Koriska. Satyr.

K O R I S K A.

Ai my! ach! ik ben dood.

S A T Y R.

En ik ben noch in 't leven.

K O R I S K A.

Keer weêr, mijn Amaril, ach! wil my niet begeven,
Ik ben gevangen, ach!

S A T Y R.

Dat word zy niet gewaar;

Nu is 't uw beurt: sta vast.

K O R I S K A.

Ai my, ai my, mijn haïr!

S A T Y R.

Ik heb vast over al zoo lang op u gaan mikken;
Nu komt gy noch op 't lest eens vallen in mijn strikken;

E 2

Dit.

Dit 's nu de mantel niet , Koriska , dat gy 't weet ;
't Is 't hair.

K O R I S K A .

Hoe Satyr , meent gy my ? gy doet my leet.

S A T Y R .

U meen ik , die zoo gauw en kunstig zijt in 't liegen ,
Uitmuntende Meestresse in schalkheid en bedriegen ,
Die valsche hoop , en praat , en wat daar meer op loopt ,
Door valsche lonkjes voor zoo dieren prijs verkoopt ;
Die my zoo veelzins hebt verraân en quaad gebrouwen ,
En hebt gestaadig noch met my den spot gehouwen ;
Bedriegster in uw hert : zijt gy Koriska niet ?

K O R I S K A .

Koriska ben ik wel , (mijn lieve Satyr , ziet
Doch voor u wat gy doet) niet die gy pleegt te minnen.

S A T Y R .

Uw lieve Satyr ? Ja ? 'k begreep dat met mijn zinnen ,
Toen gy me om Koridon zoo schandelijk verliet.

K O R I S K A .

Ik u verlaten ? Ik ? wanneer is dat geschied ?

S A T Y R .

Hebt gy my niet geraên , dat ik (hoor nu wat wonders ,
Voor uw opregt gemoet , wat nieuws en wat byzonders)
Eens Kloris sluijer , 't kleed van Daplmis , en den boog
Van Lilla , heimelijk en dieffelijk onttoog ;
En Silvia bestal , om dat mijn dieverijen
My scheenen tot een loon voor uwe Min te dijen ,
Waar van my vastelijk belofte was gedaan ,
En die een ander wierd gegeven : Korts daar aan
Toen gy die schoone krans , die ik u had geschonken ,
Aan Nizo gaaft , daar ik hem daaglijks meê zag pronken ;
My stelde me op de wagt , nu hier by 't keldergat ,
Dan by de Bron , dan weêr in 't Bosch , daar ik dan zat
Geheele nagten deur , daar my de kou deê beeven ,
En wierd , tot uw vermaak , de spot met my gedreeven .
Wat dunkt u , was ik toen niet aardig en beleeft ,
Doortrapte vyandin ? 't Is tijd nu , dat gy geeft
Eens reden van uw doen : nu zult gy tol betaalen
Van al uw schelmery en al uw dertel maalen.

K o-

K O R I S K A .

Ai my ! ach Sater ! ach ! hoe trekt en rukt gy toe ?
Voorwaar niet anders , of ik was een jonge Koe.

S A T Y R .

Dat hebt gy wel gezeid , en schoon gy schoon wat martelt ,
'k Ben niet bekommert dat gy my nu ligt ontspartelt :
Hier komt u niet te pas noch loosheid , noch bedrog ;
Eens zijt gy my ontsnapt : maar dat gedenkt my noch ;
O snoode ! zoo gy hier niet denkt uw hoofd te laten ,
Gy komt niet uit mijn hand ; uw woelen zal niet baten .

K O R I S K A .

Ach ! gun my dan voor 't minst den tijd , dat ik u mag
Met reden spreken .

S A T Y R .

Nu , zeg op .

K O R I S K A .

Hoe kan ik ? ach !

Die dus onhebbelijk gevat ben , met u spreken ?
Laat maar een weinig los .

S A T Y R .

U los ? ik ken uw strecken .

K O R I S K A .

Ik zal u niet ontvliên ; 'k belooft u by mijn trouw .

S A T Y R .

Wat trouw is doch by u ? zeg trouwelooze Vrouw ?
Hoe ! derft gy noch by my wel eens van trouwe waagen ;
'K zal u naar 't duister hol hier by de klippen draagen ,
Zoo naar , zoo schrikkelijk , als ik mijn leven zag ,
Dat nooit een zonnestraal beschijnt den heelen dag :
Ja noch veel minder word van eenig mensch betreden :]
Verwagt van 't geen ik u noch verder doe geen reden ?
Dat zult gy , door 't gevoel gaan worden haast gewaar :
'K zal u , tot mijn vermaak , en t' uwer schande daar ,
Met smaad bespotten , en in 't minste niet verschoonen :
Maar na verdiensten al uw schelmery beloonen .

K O R I S K A .

Ach wreede ! kunt gy nu dit hair , daar in uw hart
Voor dezen plag te zijn gebonden en verwart ,

E 3

Kunt

Kunt gy dit aengezigt, dat eerst u kon vermaaken,
Daar na gy meer, als naar uw leven pleegt te haaken;
Kunt gy Koriska nu, die gy droegt in uw borst,
Daar gy zoo menigmaal, ô Satyr! zweeren dorst,
Dat gy om harent wil te sterven zoet kond agten,
Hoe kunt gy doch u onderwinden, met gedagten,
Deez overlâst te doen? ô Hemel! ô geval!
Waar op heb ik mijn hoop gestelt? en waar op zal
Ik my rampzalig mensch voortaan nu meer betrouwen.

S A T Y R.

Noch schijnt het, dat gy my (ô schuim van alle Vrouwen)
Wel woud bedriegen, door uw valsche en slim beleid,
Ja sineertong, daarom is 't dat gy zoo zagjes vleid.

K O R I S K A.

Beleefde Sater vol van heusheid! hoe kan 't wezen,
Dat gy zoo wreedelijk mishandelt, die voor dezen
U aangebeden heeft, en noch in 't hert bemint?
Gy zijt geen Wild gediert, dat alles stout verslind;
Gy hebt geen hert van rots of harde marmersteen;
'k Val voor uw voeten neêr; aanzie mijn bitter weenen;
En heb ik u in 't minst voor dezen iet misdaan,
Ach afgod van mijn hert, gedenk daar niet meer aan:
Vergeef my doch de schuld, dat bid ik u demoedig,
By deeze uw sterke knien, in kragten overvloedig,
En meer, als menschelijk, die 'k in mijn armen vat,
Daar voor ik nederbuig; ik smeek, behalven dat
Door de oude liefde, die gy me over jaar en daagen
Hebt met eerbiedigheid zoo gunstig toegedraagen;
'k Bid door die zoerigheid en aangename kragt,
Die gy zoo menigmaal, door minnevoênde magt
Trokt uit mijne oogen, die gy dorst voor sterren waanen,
Die nu fonteynen zijn van droeve en bittre traanen;
Erbarm u over my; 'k bid u, ontla my doch.

S A T Y R.

Dees trouwelooze zou my ligt bewegen noch,
En had ik maar na mijn genegentheid geluistert,
Ik was verwonnen, en mijn wraaklust weêr verduistert;
Kort om, 'k geloove u niet, ik weet wel dat gy liegt,
En dat gy die u meest vertrouwt, ook meest bedriegt;
In

In dees ootmoedigheid, in al dit treurig smeeken,
Houd haar Koriska nu verborgen met haar streeken;
Hoe waar 't u mooglijk, dat ge u zelve niet geleekt?
En houd gy noch al aan?

K O R I S K A.

Ach wreede! 't schijnt gy breekt
My 't hooft aan stukken, ai! ik bid u, laat wat schieten,
Laat my ten minsten doch maar een genaê genieten.

S A T Y R.

Wat eischt gy voor genaê?

K O R I S K A.

Ik bid maar om verdrag,
Tot dat ik met bescheid u noch eens spreken mag.

S A T Y R.

Op hoop, of 't noch geviel, dat uw verziende woorden
En bedeltraanen my vermurwden of bekoorden?

K O R I S K A.

Ach Satyr! is 't u ernst, my zoo te schenden dan?

S A T Y R.

Kom, ga maar voort, gy krijgt terstont de proef daar van.

K O R I S K A.

Ach is 'er geen genaê?

S A T Y R.

Geenzins.

K O R I S K A.

Zoo vast beslooten?

S A T Y R.

O ja, zoo vast, dat gy 't noch niemad om zal stooten.
Kom voort; is 't noch geen eind van deze toovery?

K O R I S K A.

O! onbescheiden schelm, die zoo tyrannig my
Rukt by de vlegten, ô! gy valt my hard en moeilijk,
Gy halve bok, half mensch, gantsch beestig en ver-
foeilijk,

Verdoemlijk wangestel! ô vuil en stinkend aas!

O afbreuk aan natuur! 't schijnt, gy gelooft, ô dwaas!

Dat ik u niet bemin, hoe zou ik u beminnen;

Wat hebt gy doch het geen verrukken zou mijn zinnen,

Dees schoone yerkens muil? of zoud ik zijn verzot

E 4

Op

Op dezen lieven baart, bemorst met quijl en snot?
Deez ooren van een bok? Dit tandelooze bakhuis,
Vervuult, en half verrot, ja stinkende als een kakhuis?

S A T Y R.

Ha! spreekt gy my zoo toe?

K O R I S K A.

Ja, zoo spreek ik u toe.

S A T Y R.

Ja snoode! noch zoo stout? Of zijt ge uw leven moê?

K O R I S K A.

Gy onbeleeftde bok.

S A T Y R.

'k Zal u wel leeren bokken,

En u die hondsche tong uit dat quaad bakhuis rokken.

K O R I S K A.

Heb eens zoo stouten hert, dat gy my komt aan 't lijf.

S A T Y R.

Hoe! kan in zulken staat, een slegt, een nietig wijf,
Daar ze in mijn handen is, noch zoo moedwillig wezen,
Dat zy my schelt, veragt, en lastert zonder vreezen?
Ik zal...

K O R I S K A.

Wat zult gy schelm?

S A T Y R.

'k Zal u, van enkel spijt

Gaan vreeten levend op.

K O R I S K A.

Gy zijt uw tanden quijt:

Ey lieve doch waar meê?

S A T Y R.

O Hemel! kunt gy 't lijden?

Maar, zoo 'k u niet betaal; kom voort maar, hier ter zyden.

K O R I S K A.

Ja zeeker, als ik zal.

S A T Y R.

Zult gy niet komen dan?

K O R I S K A.

Neen, 't spijt uw bakhuis, neen.

S A T Y R.

Nochtans gy moet'er an.

Al

Al wist ik, dat ik bei mijn armen hier zou laten.

K O R I S K A.

Al koste 't ook mijn hoofd; uw trekken zal niet baten.

S A T Y R.

Sa voort, laat zien dan, of uw hals zoo taei en sterk
Is, als mijn armen zijn. Zoo zoo, stel vry te werk
Uw handen, slimme pry; gy komt het niet te booven.

K O R I S K A.

Dat zullen wy nu zien.

S A T Y R.

Dat wil ik u belooven.

K O R I S K A.

Trek Sater, trekt u best. Zoo; daar meêloop ik heen?
Daar leid hy; 'k wou hy had gebroken hals en been.

S A T Y R.

Ai my! mijn hoofd, mijn zy, mijn rugen al mijn leden!

Helaas! ik ben vol pijn, van boven tot beneden:

Wat zwaarder val is dit? Hoe of ik op zal staan?

Ai my! ik kan my naauw bewegen om te gaan.

En is het echter waar, dat zy dit weet t'ontvlieden?

Wie zag zijn leven zulk een wonderdaad geschieden?

Wat vreemder ding is dit? Verlaat zy zoo haar hoofd?

Wat ongehoorder ding? Wie had dat ooit geloofd?

Komt Nimfen, Herders komt, en ziet hier voor uw oogen,

Een schrik van tooverkonst, waar door ik ben bedroogen

Van dees doortrapte Hoer, die zich ter vlugt begeeft,

Die my haar hoofd hier laat, en evenwel noch leeft.

Hoe licht is 't! 'k denk, het moet heel weinig brein om-
vatten: (spatten.

Maar hoe mag 't wezen? 'k Zie daar noch geen bloed uit

Wat mag ik ook staan zien; ik zinnelooze lomp,

Zy 't hoofd quijt? Gy zijt zelf een hoofdelooze romp:

Wie heeft zijn dagen meer van zulk bedrog vernomen?

Wie wierd ooit zoo bespot, als gy nu? Ze is 't ontkomen,

Dat ziet gy nu, ja zelf, doen gy haar meende meest

Te houden in de klem: troulooze Toovergeest!

Was 't u noch niet genoeg het hert te kunnen veinzen?

Her lacchen, het gezigt, de woorden en gepeinzen?

Moest gy noch boven dat, zoo valsch zijn in uw hair?

Ziet hier, Rijmkonstenaars, 't natuurlijk goud; ziet daar

Dea

Koriska

maakt

met

behen-

digheid

haar

valsche

pruik

los, en

houdze

met

haar

handen

vast.

Koriska

laat

haar

valsche

pruik

los, waar

door de

Satyr

komt te

vallen.

Den Amber onvervalscht; dien gy met uw gedigten
 Als zotten prijft, en schijnt ten Hemel op te ligten.
 Word nu van schaamte rood, beroofde van verstand,
 Herzingt uw aart, en tot uw stoffe, neemt ter hand
 De Konst van een onreine en booze Tooveresse,
 Die van een's anders hair zig zelve maakt voogdesse,
 Het welk zy heimelijk steelt van een stinkend hoofd,
 En zoo door dievery de graven zelf berooft:
 Dat weetze aan 't haare met behendigheit te voegen,
 En doet u pryzen, 't geen u anders zou misnoegen;
 Daar van gy grooter schrik zoud voelen in uw hert,
 Als van Megera's hooft, vol slangen, vuil en swart,
 Ziet Minnaars, zijn dit niet uw lieve Minneknoopen?
 Ziet arme bloên, waar zult gy nu van schaamte loopen,
 Indien uw herten zijn hier in (gelijk gy zegt)
 Gevangen, komt by my; ligt raakt gy hier te recht,
 Daar ieder zonder traan, of zugt, of angstig hygen,
 Ja zonder moeite nu zijn hert kan weder krijgen:
 Maar wat vertoeve ik noch te maaken openbaar,
 Haar eerelooze smaad en schande; want voorwaar,
 Die schoone Hemelpruyk verçiert met zoo veel ligten,
 Deed nooit het aardtsche licht zoo door haar klaarheid
 fwigten,
 Als ik nu deze pruyk, en diese droeg, veel meer,
 Zal drukken met mijn tong ter ewiger onçer.

R E Y.

Ach! wat was 't een swaare smet!
 (Oorzaak onzer aller plaagen)
 Zig zoo trouwloos te misdraagen,
 Tegen liefdes hoogste wet;
 Dies de wraaklust van de Goôn
 Schijnt tot noch toe niet te willen
 Sich door bloed en traanen stillen,
 Hoe veel zielen wy ook doên.
 Ziet, zoo word dit regt betragt,
 Trouw, (een wortel aller deugden,
 't Regte zielçieraad) met vreugden,
 In den Hemel hoog geagt.
 d'Oppermanaar, zonder end.

Die

Die onz zielen om zijn zegen,
 Laat ter geener tijd verlegen,
 Elk zijn regte liefde zend.
 Blinde sterffelijke mensch!
 Die aan rijkdom hangt uw sinnen,
 En in geld en goed te winnen,
 Stelt uw alderhoogsten wensch!
 Ja, gelijk (ach 't is te plomp)
 Naakte geesten staag gaan doolen,
 Om haar graf, zoekt, 't geen verhoolen
 Houd een goude doode romp.
 Door wat zugt of liefde laat
 Iemand zoo zijn hert vervoeren,
 Dat hy gaat gestadig loeren
 Op een levenloos çieraad!
 „Al de rijkdom, dien men heeft,
 „Is maar liefde zonder leven:
 „Maar de ziel alleen kan geven
 „Liefde, daar de ziel door leeft.
 „Zonder welke, al wat men vind,
 „Mits daar niet is in te vinden,
 „Dat tot liefde kan verbinden,
 „Is niet waard te zijn gemint:
 „Maar alleen de ziel verdient
 „Min en Minnaar te genieten,
 „Mits zy nooit haar laat verdrieten,
 „Weêr te Minnen haren vriend.
 Egter, die den regten grond
 Zoo begreep, en uit kon leggen,
 Als gy Minnaars, die zou zeggen,
 (Schoon men kuste een zoete mond)
 Dat de kus is dood en luf,
 Als de schoone niet wil denken,
 Om een kusje weer te schenken,
 Aan die haar het kusje gaf.
 O! wat is 't een zoet gesmek!
 Als twee paar verliefde lippen
 Kleven aan elkanders tippen:
 Als twee Duyfsjes, bek aan bek,
 Daar door zoete Minnewraak,

We.

Wederzijds de Minnepylen,
 In elkanders boezem ylen;
 Dat zijn kusjes vol vermaak,
 Daar elk zoo veel kusjes geeft,
 (Om regtvaardigheid te plegen)
 Als hy zelf eerst heeft gekregen,
 Of misschien genomen heeft.
 Kus vry 't voorhoofd opgetooit,
 Hand of borsten; stel als regter,
 Eenig neuswijs kuffer; egter,
 'k Wed, hy van zijn leven nooit,
 Iet in schoone Juffers vond,
 't Welk (al kust hy 't duizend maalen)
 Weêr met kusjes kan betaalen,
 Als alleen de lieve mond;
 Daar dan, met een gragen lust,
 Bei de zielen zig ontmoeten,
 En (om ook haar lust te boeten)
 De eene ziele de andre kust;
 Wiens volmaakte levensgeest,
 Deze kussende robynen
 Dan veel levender doet schijnen,
 Als die zijn voor heen geweest.
 Zoo, dat eindlijk tot besluit,
 Dees gezielde kusjes saamen
 Spreken, en wat groots beraamen,
 Met een wonder klein geluit.
 De een spreekt de ander zagjes aan
 Van bedekte zoetigheden;
 De een verstaat des anders reden;
 Maar geen ander kan 't verstaan.
 Tot de proef van zulken zoet
 Kan de ziel in 't vryen raaken:
 Maar, om 't leven regt te smaaken,
 Ziel met ziel vereenen moet.
 Als twee herten, wel geruft
 Zig verzaamlen met veel lusjes,
 Dat is, als de zoete kusjes,
 Kusjes, van de min gekuft.

DER;

DERDE HANDELING.

Eerste Uitkomst.

M I R T I L L O.

Aangenaame lente , in schoonheid hoog te roemen!

O jonkheid van het jaar! ô moedervan de bloemen,

En van het nieuwe kruid , en van de nieuwe Min!

Gy komt wel wederom en maakt een nieu begin :
 Maar quaat gy doch verzelt met aangenaame tyden ,
 Daar in ik vreugd genoot , in plaats van al dit lyden !
 Gy komt wel wederom ; gy komt wel weêr , ô jaa :
 Maar brengt niet anders mede , als heugnis van mijn
 Ichaê ,

En overgroot verlies , zoo droevig en elendig,
 Van mijn zoo waarde schat. Gy zijt en blijft uitwendig
 Noch al zoo schoon en fris , gelijk gy waart voor heen :
 Maar ik ben niet , gelijk ik was , een tijd geleên ;
 Ik plag in ieders oog heel aangenaam te wezen :
 Maar dat is nu gedaan , 't is niet als 't was voor dezen ;
 O liefdes zoetigheid veel bitterder dan roet !
 Het valt veel harder , als men u verliezen moet ,
 Dan of men nooit den smaak te vooren had genooten.
 O! 't minnen waar een staat met zegen overgooten,
 Zoo niet 't gesmaakte zoet verdween , gelijk een rook ,
 Of , als het ons begeeft , indien met eenen ook
 De heugnis van die smaak mogt heel en al verdwynen,
 En nooit daar naar in ons gedagten weêr verschynen.
 Zoo nu mijn hoope niet zoo breeklijk is als glas ,
 Gelijk die ooit voor heen gewoon te wezen was ;
 Of zoo de zelve , door een al te groot vertrouwen ,
 Zig niet te hoog verheft ; maar middelmaat kan houwen ;
 Zoo zal my heden hier verschynen voor 't gezigt
 Mijn aangenaame Zon , mijn 's herten helderligt :
 Of zoo door yd'le waan ik my niet vind bedroogen ,
 Zoo zal ik immers haar bezien met bei mijn oogen.

Hier

Hier zal zy stille staan, en luyfren na 't geluit
 Van 't zugten, dat, om haar, mijn bange borst ontfluit;
 Hier zal mijn graag gezigt, na lang verdrietig vasten,
 Op 't zoet, van haar gezigt, zig lekkerlijk vergaften;
 Hier zal die wreede Nimf (dat zal ik immers zien)
 My 't flik'rend ligt van haar hoogmoedige oogen zien;
 De welke, zoo ze op my niet zoet en geestig lonken?
 Ten minsten zal ik die dan zien als wilde vonken.
 Of zijze niet gelaên met minnestoekend zoet,
 Ten minsten dan zoo wreed, dat ik 't besterven moet.
 O dag, van my zoo lang vergeefs gewagt, met zugten!
 O liefde! zoo gy my, na zoo veel ongenugten,
 Na zoo veel miltig weêr, van traanen en geklag,
 Maar zoo veel gunst bewijst, dat ik op dezen dag
 De Zon van mijn gezigt haar omloop zie verrigten,
 In Amarillis twee gemakelijke ligten,
 Zoo zeg ik, dat gy zijt een dag van groot geluk:
 Maar egter dien ik wel te letten op mijn stuk;
 Ergaſto heeft my hier gezonden, en hy zeide,
 Dat Amarillis en Koriska zouden beide
 Zig hier bevinden, om te speelen 't blinde ſpel;
 Ik loop vast heen en weêr, ik zoek; maar evenwel,
 'k Zie hier geen blinde; hier is anders niet te vinden,
 Als mijn verblind begeer, het welke zig laat blinden,
 En onder vreemd gelei vergeefs zoekt naar zijn ligt;
 Of 't wreede noodlot (my benydende 't gezigt
 Van mijne Zon) heeft, om mijn zoetigheid te mindren,
 Door enig bitter leet, haar komſte willen hindren;
 Dit lang vertoeven ſtaat my dapper kwalijk aan,
 Derhalven komt de vrees my 't hert ter neder ſlaan.
 Wanneer een Minnaar moet naar zijn Beminde wagten,
 Is ieder oogenblik een jaar in zijn gedagten:
 Maar wie kan weten, hoe 't met deze zaake ſtaat,
 't Kan wezen, dat ik zelf gekomen ben te laat,
 En dat Koriska my gewagt heeft met verlangen,
 Daar ik nochtans mijn komſt by tijds heb aangevangen?
 O my elendig mensch! ô zoo 't zoo is geſchied!
 Ik ſterf aanſtonds, om dat het leven my verdriet.

Tweede Uitkomſt.

Amarillis. Mirtillo. Rey van Nimfen. Koriska.

A M A R I L L I S.

Hier is de Blinde nu.

M I R T I L L O.

Hoe kon ik 't beter paſſen?

O Heerlijk gezigt!

A M A R I L L I S.

Gy wilt my niet verraffen;

(Zoo 't ſchijnt) ik bid u, zeg, waartoe zoo lang gewagt?

M I R T I L L O.

O ſtemme! die my wondde, en weêr genezing bragt
 In 't eigen oogenblik.

A M A R I L L I S.

Waar hebt ge u doch verſteeken?

Wat doet gy? 'k hoor u niet; waar zijt gy heen gewe-
 ken?En gy Lizetta, die na 't blindespel (zoo 't ſcheen)
 Verlangde, toefte noch? Waar is Koriska heen?

M I R T I L L O.

Nu word hier in der daad het ſpreekwoord waar bevon-
 den,

Dat liefde is blind, en dat haar de oogen zijn verbonden;

A M A R I L L I S.

Maar nu, dit 's niet genoeg; kom luister eens na my,
 Gy die my by de hand geleid, aan elke zy,
 Als ons Speelnootjes by malkandren zijn gekomen,
 Zoo leid my dan wat ver van deze jonge boomen:
 Verkies een plaats daar 't veld heel effen is en kaal,
 Breng my daar midden in, verſpreid u altemaal,
 En gaat rondom my ſtaan; zoo raakt het ſpel begonnen.

M I R T I L L O.

Maar hoe zal 't my vergaan? 'k Zie niet, hoe my zal kon-
 nen

Iet dienen in dit ſpel, tot 's herten laeffenis;
 Ik zie Koriska niet, die 't regte baaken is,
 Daar ik na zeilen moet: zijt Hemel goedertieren,
 En wilt dog alles hier ten goeden einde ſtieren!

Ama-
 rillis
 ge-
 blind:
 Mirtillo
 wat ter
 zijden,
 daarze
 hem
 niet
 zien
 noch
 hooren
 kunnen.

A M A R I L L I S.

Hoe is 't? Zijt gy nu eens op 't lest by een geraakt?
Of dunkt u, dat gy nu hebt spels genoeg gemaakt,
Met my te blinden? Segt, gy dertele zottinnen?
Meentge anders niet te doen? Komt voort, laat ons begin-
nen.

R E Y van N I M F E N.

„O liefde gy word blind gehouwen:
„Maar ik geloof het nimmermeer;
„Want die hem derft op u vertrouwen,
„Maakt gy verblind in zijn begeer;
„Is u 't gezigt heel klein en duister,
„Uw trouw is kleener noch bekent;
'k Wed ik naar uw verzoek niet luister;
Liefst loop ik dan van hier omtrent:
Zelf Argus kon met hondert oogen
Voorwaar zoo klaar niet zien, als gy;
Hebt gy my blindeling bedroogen,
Ik raakte blindlings in de ly;
Zou ik nu (daar ik ben ontkoomen,
Uit uwe banden, weder tot
Mijn eerste vryheid) u niet schroomen;
Weêr te gelooven, ik waar zot.
Vlugt zoo je kunt, 't zal my niet scheelen;
'k Wed ik my nu wel van u hou;
Meent gy te maaken met uw speelen,
Dat ik my weêr op u vertrouwen?
De boertery kan wel verlokken,
Wanneer zig iemand geeft te bloot,
Want gy met niemand ooit kunt jokken,
Dien gy met een niet brengt ter dood.

A M A R I L L I S.

Gy speelt van al te ver, en spreid u veel te wijd,
Het schijnt, dat gy 't gevaar te kommerlijk vermijdt,
Gymeugt wel vlugten, ja: maar eerst moet gy my raak-
ken;

Kom hier, tast my maar aan; ik wed ik haast sal maaken
Dat gy niet vry zult gaan

M I R T I L L O.

O alderhoogste Goôn!
Waar

Waar ben ik nu, op aarde, of in des hemels troon?
Wat is dit? Hemel! ach! of ook in uwe ronden
Wel zulk een zoet geluit van maatzang word gevonden?
Of zijn uw sterren ook zoo vriendlijk wel van licht?
O my! wat is my dit een aangenaam gezicht?

R E Y van N I M F E N.

Maar gy roept my looze blinde,
Die 'k zoo trouweloos bevinde,
Om te boerten over hand;
Zie ik ben al doende; want
Met mijn hand kom ik u groeten,
En ik vlugt met vlugge voeten;
'k Geef u slagen op de huid:
Zie, ik loop, en maak geluit;
Draai gy naar u welgevallen,
Ik kom weder met u mallen,
En u stooten op het lijf;
Daar noch eens al even stijf,
Egter wil 't u noch niet lukken,
Iemand by de mouw te rukken,
Blinde liefde, om dat wy nu
Voelen 't hert bevrijd van u.

A M A R I L L I S.

Likoris! neen; dat 's mis; ik meende, zonder loogen,
Dat gy dat waart: maar 't is een boom; ik ben bedroogen;
Gy lacht; ik hoor u wel.

M I R T I L L O.

Ach! waar ik doch die boom?
'k Zie daar Koriska (zoo my dunkt) of is 't een droom?
Neen, 't is geen droom, 't gaat vast; daar zie 'k haar
zitten duiken,
En wenkt (ik weet niet wat) van agter gene struiken;
Noch blijft ze al wenken; (dit 's een wonder vteemde gril)
Ik kan niet vatten wat zy daar mee zeggen wil.

R E Y van N I M F E N.

't Ongebonden hertje lugtig!
Rept zijn snelle voetjes vlugtig;
Slimme linkert, tragt gy noch
My te vangen door bedrog?

F

Meent

Meent gy door geveinsde treeken,
 My te lokken tot uw streeken!
 Meent gy, liefde door uw lust,
 My te maaken ongeruft?
 Neen: ik derf wel zonder schroomen,
 Weêr van nieuws digt by u komen:
 'k Zwier gestadig om u heen;
 'k Geef u slaagen op de leên;
 'k Loop en draaf vast op en neder,
 'k Neem de vlugt, dan keer ik weder;
 Noch en krijgt gy my niet vast,
 Schoon gy dapper op my past:
 'k Wil u, blinde Min, niet agten:
 't Is vergeefs op my te wagten;
 Want ik voel mijn hertje vry
 Van uw strenge slaverny.

A M A R I L L I S.

O boom! yervloekte boom! krijg ik u weêr in handen?
 'k Wou dat ge ontwortelt en gedroogt waart omte branden.

Doch, na 'k aan 't wagglen voel, zijt gy de zelve niet,
 Daar ik my de eerste reis zoo jammerlijk aan stiet?
 Denk, of ik deze reis my zelf niet vast verbeeldde,
 Eliza, daarze zat heel zorgeloos en speelde,
 Te krygen in de knip, omtrent het wagepad,
 Ja 't geeft my wonder dat ik noch heb misgevat.

M I R T I L L O.

Koriska houd noch aan met wenken en met neigen,
 Zoo spijtig als zy kan, ja zelf, zy schijnt te dreigen;
 Wat ofze zeggen wil? dat ik van stonden aan
 By deze Nimfen my zal geven op de baan?

A M A R I L L I S.

Moet ik dan dezen dag niet als met boomen spēelen?

K O R I S K A.

Moet ik noch (of ik wil of niet) met luider keelen
 U komen spreken hier, en uit mijn schuilhoek gaan?
 Ga lshert, vang haar in uw armen; blijf niet staan;
 Ik denk, gy wagt tot dat ze u in den arm komt stappen;
 Maak gy ten minsten dat zy zelf u komt betrappen;
 Kom voort, geef hier die pijl; treê toe, gy slegte bloet!

M I R

M I R T I L L O.

O! wat een onderscheid is tusschen onzen moed,
 En onzes herten lust! 't hert wil wat groots verwerven,
 Maar zal't iet groots bestaan, 't zal veeltijts qualijk derven.

A M A R I L L I S.

Sa, kom noch deze reis aan 't spel! elk passe op 't slag;
 Ik ben alreê zoo moê, dat ik niet langer mag;
 't Is zeker te onbeleeft; gy zoekt my maar te tergen,
 'k Loop veel te lang, gy hoort my zoo veel niet te vergen.

R E Y van N I M F E N.

Ziet dees Godheid, die door 't minnen
 Alle ding schijnt te overwinnen,
 Die, al wat in minne leeft,
 Goddeloote schatting geeft;
 Ziet, hoe word die nu geslaagen;
 Ziet, hoe moet die spot verdraagen,
 Als een Vleermuis blind en kaal
 In een ligte zonnestraal,
 Daar gestadig duizend veugels,
 Rondom zwieren op haar vleugels,
 Die haar schandelijk versmaên,
 En den oorlog brengen aan;
 't Schijnt zy tragt weêrom te pikken:
 Maar die blind is, kan niet mikken;
 't Is vergeefs; zy rijft, of duikt,
 Of wat middel zy gebruikt;
 Min, zoo komt men met u gekken,
 En van alle kanten trekken;
 De eene stoot, en de andre slaat;
 De eene komt, en de andre gaat:
 De eene boft u op de kaaken;
 De andre past den rug te raaken;
 Slaat de wicken, rekt uw' leên,
 Egter loopje een blaauwe scheen.
 „t Zoete spel, en boerteryen,
 „Helpen ligt een mensch aan 't vryen:
 „Maar het is van binnen met
 „Taai en smertend lijm bezet;
 Als de vogel is gevangen,

F 2

of

Of aan 't vogellijm blijft hangen,
 Word hy (doch al veel te laat)
 Eerst gewaar 't verholen quaad.
 „Yder spele in minnetukken,
 „'t Vlugten zal hem nooit gelukken;
 „Want die met de liefde malt,
 „Eindelijk in haar strikken valt.

Derde Uitkomst.

Amarillis. Koriska. Mirtillo.

A M A R I L L I S

Amaril Ha! daar heb ik u vast; Aglauro, dat zijt gy;
grijpt Ho ho! gy loopt noch; neen, gy raakt noch zoo niet vry;
Mirtillo Nu zal ik u zoo vast in bei mijn armen knoopen,
blinde- Dat gy geen nood hebt van my deeze reiste ontloopen.
ling.

K O R I S K A.

Gewis, had ik hem haar, met eenen stoot zoo slijf,
 Op 't onvoorzientle niet gestooten tegen 't lijf,
 Mijn moeite waar vergeefs, hy dorst het noch niet waagen.

A M A R I L L I S.

Zijt gy 't Aglauro, of niet? geef antwoord op mijn vraagen.

K O R I S K A.

Ik zet de schicht hier neêr, en ga wat op de wagt
 Hier agter deze struik, om eens te nemen agt
 Wat vreemdigheid aanstonds hier uit zal zijn gerezen.

A M A R I L L I S.

My dunkt, nu voelik al, nu weet ik wie 't zal wezen;
 Het is Koriska, zy is zonder pruik; sta vast;
 'k Heb niemand zoo gezogt; dat 's immers wel gepast.
 Om u regt na mijn zin met vuisten af te smeeren:
 Hou daar, hou daar noch eens; gy swijgt; ik sal u leeren
 Antwoorden als ik vraag: noch niet te spreken? Kom,
 Gy, die my hebt geblind, ontblind my wederom;
 Ei lieve haast u wat, mijn hert! mijn zoete zusje!
 'k Zal u gaan geven dan het vriendelijkste kusje
 Dat gy uw leven had; ei spoed u doch: maar hoe?
 Uw handen beeven, (zoo my dunkt) zijt gy zoo moê?
 Zoo

Zoo gy 't niet sloopen kunt met naag'len of met handen,
 Bezoek dan of gy 't los kunt maaken met uw tanden;
 O my wat zijt gy bot! kom, laat my maar begaan,
 'k Wed ik my zelve wel ontlast van stonden aan;
 Moest gy my ook zoo vast met zoo veel knoopen binden?
 't Is wel: maar zoo 't mijn beurt eens word u weêrte
 blinden...

Zie daar! los is 't; nu heb ik de oogen weder bloot.
 Wat 's dit? ai my! laat los verrader! ik ben dood.

M I R T I L L O.

Mijn hert! mijn eigen ziel! ei wil u niet ontstellen!

A M A R I L L I S.

Ik zeg u, laat my gaan, laat los, hou op van quellen:
 Ach! dagt ik dat men zoo de Nimsen deed geweld?
 O! dagt ik zoo te zijn verraên in 't vrye veld!
 Ach help Eliza, help! Aglauro! komt my nader!
 O trouwelooze hoop! 'k zeg, laat my los, verrader!

M I R T I L L O.

Zie daar, ik laat u los.

A M A R I L L I S.

Voorzeker, dit bedrog
 Komt van Koriska, en van niemand anders; doch
 Ga heen nu met het geen gy daar meê hebt gewonnen!

M I R T I L L O.

Waar heen? ô wreede Nimf! ach! zal ik nu niet kunnen
 Verwerven, dat gy ziet mijn dood en droeve smert?
 Zie, daar meê stoot ik doch die schicht dwars door mijn
 hert.

A M A R I L L I S.

Ach? ach! wat doet gy? ach!

M I R T I L L O.

'k Doe anders niet, ô wreede!

Als 't geen u rouwen mogt, als 't iemand om u dede.

A M A R I L L I S.

Ai my! ik ben als dood.

M I R T I L L O.

Of dient dit werk verricht
 Van uwe hand; zie daar, neem dees mijn scherpe schicht,
 Hier is mijn bloote borst.

A M A R I L L I S.

't Waar loon naar uwe werken:
Maar wie raad u zoo stout? Wie mag u hier in sterken?
't, Schijnt dat uw stoutheid zig al vry wat voor laat staan.

M I R T I L L O.

De liefde.

A M A R I L L I S.

Deeze kan tot niet oneerlijks raên.

M I R T I L L O.

Nochtans, nadien ik my getoont heb zoo bescheiden?
Geloof vry, dat mijn hert zig liet door liefde leiden;
En nademaal gy zelf my eerst hebt aangetast;
Kan geen oneerlijkheid my worden toegepast;
Want als my tijd en plaats gelegentheden booden,
En alles my tot iets te wagen scheen te nooden;
Als ik my van de wet der liefde dienen mogt,
Toen heeft beleeftheid in mijn hert te weeg gebrogt
Dat my ten naasten by was heel en al vergeten
Dat ik een Minnaar was.

A M A R I L L I S.

Laat my niet zijn verweten,
Het geen ik blindling en onwetend heb gedaan.

M I R T I L L O.

'k Zal u in blindheid ruim zoo ver te boven gaan,
Als u mijn minnend hert in 't minnen gaat te boven.

A M A R I L L I S.

Een eerlijk Minnaar zal met listigheid niet rooven:
Maar voeren zoete praat, met smeeken en gebeên.

M I R T I L L O.

Gelijk een gulzig Wild, het welk (een tijd voorheen,
Gejaagt van hongers nood) zig buiten 't Bosch laat
vinden,

Om vreemdelingen op hun reize te verslinden;
Zoo is 't met my gestelt, die leve van uw licht,
En trek mijn voedsel uit uw vriendelijk gezigt,
Nadien uw wreedheid, of mijn noodlot schijnt te wee-
ren,

Deeze aangename spijs, die 't hert wel zou begeeren;
Ik grage Minnaar quam nu springen uit het wout,
Daar my de honger lang en deerlijk heeft benouwt,
En

En vond dit middel, tot behoudnis van mijn leven,
't Welk Mins noodwendigheid my zelf heeft ingegeven.
Derhalven wreede Nimf, geef my doch niet de schult,
Die gy voorzeker in u zelve vinden zult;
Gy zegt, die minnen wil, en weêrmin zoekt te kweken,
Heeft maar beleefdelijk te bidden en te smeeken,
Ook dat gy deze daad van my niet had verwacht;
Uw stuurse afkeerigheid heeft my zoo ver gebragt,
Dat ik niet heb gekost, noch kunnen zal na dezen,
Een wijs, beleeft, en regt bescheiden Minnaar wezen.

A M A R I L L I S.

Gy waart bescheiden en beleeft genoeg, indien
Gy niet had na gevolgt, die staag moet van u yliên,
Te meer, nadien u doch bekend is van te vooren,
Dat, schoon gy my vervolgt, uw arbeid is verlooren.
Wat wilt gy dan van my?

M I R T I L L O.

Dat ik een beê verwerf,
Hoor my ten minsten eens, eer ik daar henen sterf.

A M A R I L L I S.

Dat slaagt u dapper wel; gy hebt u beê verkregen,
Eer gy noch hebt verzogt my daar toe te bewegen;
Derhalven ga nu heen, uw zaak is afgedaan.

M I R T I L L O.

Ach Nimf! 't geen gy van my tot noch toe hebt verstaan,
Moet gy voor eene van de minste droppels agten
Der grondelooze zee van al mijn bittere klagten;
Als geen medogentheid uw hert vermurwen kan,
Zoo hoor (ô wreede!) tot vemaak ten minsten dan
De leste snikken van uw Minnaar, die tot sterven
Genegen is, alleen om u te moeten derven.

A M A R I L L I S.

Om dan uw dwaaling weg te nemen, en met een
My van belemmering te ontlasten; 'k ben te vreên,
Laat horen: maar 'k beding, dat gy 't heel kort sult maaken,
Ook haast zult henen gaan, en nooit my weêrgenaaken.

M I R T I L L O.

Ach wreede! gy gebied, dat ik (ô moeilijk ding!)
Mijn groote liefde in zulk een kleinen bundel dwing:

De welke indien'er iet was, dat die konde meten,
 Als 't menschelijk vernuft alleen, zo moerty weten,
 Schoon alles wat begrijpt te samen waar gehecht;
 't Begreep noch even wel mijn liefde niet te regt:
 Want ik bemin u, ja 'k ben meer tot u genegen
 Als tot mijn leven zelf; strijd uw geloof daar tegen,
 Of weet gy 't wreede niet? zoo zeg het u dit woud,
 Vraag al het wild gediert, dat zig daar in onthoud.
 Vraag ginse stronken; vraag dees klippen en die steenen
 Van 't steil en hoog gebergt, die door mijn bitter wee-
 nen

En klagten, menigmaal bewogen en verzagt,
 Tot medelijden van mijn lijden zijn gebragt,
 Dees zijn 't al t'samen u te zeggen overboodig:
 Doch waar toe zijn'er ook zoo veel getuigen noodig,
 Van mijn getrouwe min, daar zulken schoonheid leeft?
 Laat al de schoonheid, die de schoone Hemel heeft,
 Met al de schoonheid, die ter wereld is te vinden,
 Vergadert in een klein begrip, te samen binden,
 Gy zult van stonden aan be merken met verstand,
 Hoe zeer de nood my dringt van dezen mijnen brand.
 Zoo de ingebooren aart het water dwingt te daalen,
 De vlamme trekt om hoog, de lucht doet driftig dwaalen,
 Den Hemel draaijen; de aard doet houden haren rust;
 Zoo vinde ik ook tot u al mijnen wensch en lust,
 Als tot haar hoogste goed, natuurlijk-zig bewegen;
 Mijn ziele zoekt en loopt, als van natuur genegen,
 Met al de kragten, die ze by haar zelve vind,
 Na deeze schoonheid, dieze op 't alderhoogste mind;
 En of'er iemand dagt, de zelve te verleiden,
 Om haar van 't aangenaam voorwerp fel te doen scheiden;
 Eer wrong hy met geweld uit haar gewoonen loop,
 Lugt, Hemel, Aarde, Vuur, en Water overhoop;
 Hy zou de wereld zelf eer van zijn plaats verzetten,
 Als hy mijn ziele zou in haren loop beletten.
 Nadiea gy my beveelt, dat ik heel weinig zeg,
 'k Zal weinig zeggen, zoo 'k u maar te vooren leg
 (O wreede!) een enkel woord: ik sterf: noch agt ik
 't sterven

Veel min, zoo 'k let op 't geen gy wilt na mijn verderven:
 Maar

Maar nu, 'k zal doen het geen in deze droeffenis,
 Rampzalig minnende, my enkel ovrig is.
 Maar zeg my, wreede ziel, zult gy van al mijn plaagen,
 Ten minsten na mijn dood ook medelijden draagen?
 Ach Schoone! ô schooner dan de heldre zonneschijn!
 Die pleegt mijns levens kragt en zoet vermaak te zijn,
 Dewijl 't de Goden zoo liefde te bestieren;
 Ik bid u, zijt my doch noch eens zoo goedertieren,
 En toon my, eer ik sterf, voor't lest, eitoon my hier
 Die schoone sterren, vol van minnestoekend vier,
 Zoo vredig, minzaam, en zoo vol van medelijden,
 Als ik die ooit gezien heb in voorgaande tijden;
 Zoo valt my 't sterven, en mijn duldeloos verdriet,
 Zoo veel te zoeter: 't waer oock buiten reden niet,
 Dat dit gezigt, wel eer het doelwit van mijn leven,
 My nu tot teeken van mijn sterven wierd gegeven;
 Dat die schoone oogen, dat aanminnig aangezigt,
 Die mijne aanleiders zijn geweest tot minnepligt,
 (Dewijl dat ik doch van het leven moet verscheiden,))
 My nu met eenen na mijn sterven ook geleiden:
 En die de morgenster mijns levens is geweest,
 Zy nu mijn avondster, in 't geven van den geest.
 Maar uw verstokt gemoed blijft even onbewoogen,
 En voelt noch niet een vonk van eenig mededoogen.
 't Schijnt dat mijn smeeken u verhard: helaas! gy hoort
 Mijn droeve klagten aan, en spreekt gy niet een woort?
 Ach ik ellendig mensch! voor wie stort ik mijn klagten?
 Voor stomme marmarsteen! Wat antwoord zal ik wagten?
 Ach Nimf! indien gy my niet anders zeggen kond,
 Zeg dan ten minsten sterf, zoo zult gy my terstond
 Zien sterven. 'k Mag met regt, ô wreede Min, wel klagen,
 Dat dees elende noch de grootste is, die 'k mijn dagen
 Beleeft heb; nu een Nimf al te ongenadig wrang,
 Op 't hoogst begeerig na mijns levens ondergang,
 (Op dat men mijne dood voor hare gunst niet reeken)
 My 't sterven weigert, zijnde onwillig uit te spreken,
 ('t Geweer om my te doën) een wreede, een spijtig woord,
 Op dat ik sterven mogt, zoo haast ik 't had gehoord.

A M A R I L L I S.

Had ik u antwoord op uw reden van te voren

Beloofst,

Beloofst, gelijk ik u beloofst heb aan te hooren,
 Gy mogt, met reden, of met eenig schijn van regt,
 Dan klagen over mijn gezwijg: maar nu gy zegt
 Dat ik zoo wreed ben, schijnt ge u zelve in te beelden,
 Of dees verwijtingen van wreedheid my verveelden,
 Dat gy de zelve, met gemak en goed beleid,
 Misschien veranderen mogt in medogentheid;
 Maar 't schijnt dat gy niet weet, dat nooit die schoone
 woorden,

Daar meê gy my verheft, mijn zinnen zoo bekoorden,
 Dat ik den lof, die 'k niet verdiend heb, niet begeer,
 En dat mijn hart meer walgt van deze roem en eer,
 Als dat ik staag u hoor, my stuurse en wreede noemen;
 Elk zal de wreedheid (ik beken 't) voor zonde doemen:
 Maar valt somtijds een Nimf haar Minnaar wreed en
 straf,

Dat is opregte deugd, die de eerbaarheid haar gaf,
 Maar laat (gelijk gy zegt) aan iemand wreedheid plegen,
 Een zonde zijn; wanneer was Amarillis tegen
 Mirtillo dan zoo wreed? Ik denk, gy zeggen zult,
 Doen 't had gerechtigheid geweest, gantsch geen gedult
 Noch medelyden tot verschooning te gebruyken,
 Daar ik u egter deed een wreede dood ontduiken.
 Ik spreek van dien tijd, doengy, door dertle lust,
 In 't Jufferlijk gewaad behendig toegerust,
 U quaamt in 't midden van dat eêl gezelschap zetten,
 En 't eerbaar zuiver spel der Maagden zoo besmetten,
 Gy mengde, een vuile kus met geile lust verzelt,
 Met de onze onnoozle, tot vermaak maar ingestelt:
 Dies zig 't gedenken noch, van schaamte schijnt te bui-
 gen;

Maar 'k heb u niet gekend, dat zal de Hemel tuigen,
 Ook dat het my daar na met dapper hertenleed,
 Toen ik 't te weten quam, op 't alderhoogste speet.
 Doch ik heb my verhoed, wanneer uw mond my naakte,
 Dat uw onkuische lust mijn ziele niet eens raakte;
 Zoo dat ik zeker ben, dat in mijn eerbaar hert
 Het Minneziek fenijn niet ingelaten werd.
 Gy hebt in 't end niet meer geschondenals de tippen,
 En 't uitterlijke vel van deze mijne lippen.

De

De mond, die met geweld van iemand word gekust,
 Spuwt deze kus maar uit, zoo word de schand gebluft:
 Maar zegt, indien ik u had willen openbaren
 Voor al de Nimsen, die daar by malkandren waren,
 Wat had uw dievery te byster onbedagt
 U dan op 't leste doch voor vrugten toegebracht!
 De Tracische Orfeus was nooit in zulk groot bouwen,
 Die by den Heber, van de Thraciaansche Vrouwen,
 (Aan wie hy reden gaf om zoo te zijn gestoort)
 Wierd jammerlijk verscheurt, gemartelt en vermoort,
 Als gy toen had geweest, indien het medelijden,
 Van die gy wreede noemt (om deze ramp te mijden)
 U niet geholpen had. Ze is u niet wreed genoeg;
 Want nademaal Mirtill zig zoo vermeten droeg,
 Dewijl ik was zoo wreed: wat zou hy niet beginnen,
 Als hy bevond dat ik hem weder zou beminnen?
 Al 't medelijden, dat mijn pligt en deugd my ried
 Met u te hebben, zeg, betoonde ik u dat niet?
 Meent gy my daarom op een andre zin te vryen?
 Uw bidden is vergeefs; uw hoop zal niet bedyen:
 Een dogter, die door min medogentheid betoont,
 Word zelf heel zelden met medogentheid beloont.
 Draagt gy my liefde toe, door reine zugt gedreven,
 Zoo min alleen mijn eer, mijn welvaart en mijn leven.
 't Geen gy begeert, kan in het minste niet bestaan;
 Want dat verbiên de Goôn, de wereld ziet het aan;
 Ja zelf onse eigen hert zou 't vonnis daar van spreken,
 En eindelijk de dood is zulks gewoon te wreken.
 Voor al mijn eerbaarheid lijd dat in 't minste niet,
 Die 't met veel vaster schild gewapent, sterk verbied.
 Een vrome ziel, om niet haar eere te verliezen,
 Kan nooit een trouwer wagt, als eerbaarheid verkiezen.
 Mirtill, 't is nu genoeg, ga stel uw hert te vreên,
 Doe my geen oorlog aan; ik bid u, ga doch heen,
 Vertrek vry ver van hier, en laat u van my raaden,
 Nooit door kleinmoedigheid het leven te versmaaden;
 Want die door ongedult, of innerlijke smert (hert.
 Sterft, heeft geen eêl gemoed, noch geen grootmoedig
 Die regt manhaftig is, zal hert en zinnen trekken,
 Van 't geen hy lieft, als 't hem ten quade zoude strekken.

M I R =

M I R T I L L O.

't Is niemand mogelijk, die zijne ziel verliest,
Den dood te ontvlugten, schoon hy 't leven zelf verkiest.

A M A R I L L I S.

Vertrouw u op de deugd, en wapen u met reden,
Zoo word gy meester van al uw genegentheden.

M I R T I L L O.

Daar Min heeft de overhand, geld dapperheid noch deugd.

A M A R I L L I S.

Kunt gy niet 't geen gy wilt, zo wil 't geen gy vermeugt.

M I R T I L L O.

Noodwendigheid van Min wil zonder wetten wezen.

A M A R I L L I S.

In 't afzijn kan de tijd veel ongemak genezen.

M I R T I L L O.

Wie kan ontvlugten 't geen hy zelf in 't herte draagt?

A M A R I L L I S.

Daar komt wel nieuwe Min, die de oude gantsch verjaagt.

M I R T I L L O.

Ja, wierd me een andre ziel en herte toegesmeten.

A M A R I L L I S.

Hoe dikwils heeft de tijd de liefde op 't lef gesteten!

M I R T I L L O.

Eer zou de wreede Min mijn ziele doen vergaan.

A M A R I L L I S.

Is voor uw zieckte dan geen middel voor te slaan?

A M A R I L L I S.

Geen ander als de dood.

A M A R I L L I S.

De dood? 'k Wil dat niet achten:
Maar hoor, en hou dit voor een wet in uw gedagten.
Niet tegenstaande my van ouds wel is bekend,
Dat een verliefde tong zulk zeggen is gewent,
Schoon dat het sterven nooit in 't hert is voorgenomen.
Dan of zoo vreemden gril u ooit mogt overkomen,
Weet, dat u v sterven is geen dood voor u alleen,
Maar voor mijn goeden naam en eerbaarheid met een;

Zoo

Zoo leef dan, (mint gy my) gaa heen, en wil u pijnen,
Niet meer na dezen voor mijn oogen te verschijnen;
Zoo gy al uw vernuft hier toe besteed met vlijt,
Zoo zal my blijken dat gy recht verstandig zijt.

M I R T I L L O.

O vonnis al te wreed! hoe! zal ik kunnen leven,
Als ik mijn leven mis? Hoe! zal ik kunnen geven
Een einde aan mijn gequel en troosteloos verdriet?
Neen Amaril, ik kom daar zonder sterven niet.

A M A R I L L I S.

Mirtillo nu, ga voort, de tijd is al verscheenen,
Gy zijt al veel te lang gebleven, gaa doch henen,
En troost u zelve; want oneindig is 't getal
Van Minnaars nevens u, in zulken ongeval;
Meent gy 't alleen te zijn, die minnepijn doet treuren?
Men ziet het alle daag aan duizenden gebeuren.
De minnepijl is niet alleen op u gedoelt:
Maar weet, dat elke wond haar eigen smert gevoelt.

M I R T I L L O.

'k Weet dat men onder al de geen die trouw beminden,
My niet alleen in druk elendig zal bevinden:
Maar denk, dat ik alleen van levende en van doon
Een voorbeeld van veel smart rampzaliglijk vertoon:
Niet konnende (om een eind van lijden te verwerven)
Gelijk ik wenschen zou, vry leven of vry sterven.

A M A R I L L I S.

Nu 't is hoog tijd, ga heen.

M I R T I L L O.

Ach droevig sterven! ach!
Ach eind mijns levens: hoe! van sterven geen gewag?
Dewijl ik van u schei? Daar ik nochtans de smerten
Des doods gevoel en smaak? Hoe trek ik dit ter herten?
Ik voel in 't scheiden zelfs een sterven, dat staag leeft
En aan mijn droeve pijn gestadig leven geeft,
En schijnt met een mijn dood onsterffelijk te maaken,
Op dat my 't herte sterf, en nooit ter dood mag raaken.

Vierde Uitkomst.

A M A R I L L I S.

Mirtillo! ach mijn ziel! Mirtil! indien gy zaagt
 Hier binnen, hoe het hert gestelt is van een Maagt,
 Die vaak van u de naam van wreede heeft ontfangen,
 Ik weet, zy zou van u medogentheid erlangen,
 Die gy van haar begeert. O zielen vol van druk!
 In 't minnen al te ver versteeken van 't geluk!
 Mijn Lief! wat helpt u doch van my gemint te wezen;
 Wat helpt my, dat ik heb een Minnaar uitgelezen?
 Waarom, ó wreede geheim! scheid gy van een het geen
 De liefde samen voegt? Waarom voegt gy by een,
 Trouwlooze liefde, dat de Hemel heeft gescheiden!
 O driemaal zalig Wild, dat in het veld loopt weiden!
 Waar aan natuur geen wet van liefde, als liefde gat!
 O menschelijke wet, onmentchelijk en straf!
 De welke ons geeft de dood, om dat wy trou beminden,
 Dewijl wy dit gebrek zoo aangenaam bevinden;
 Nadien de wet vereischt geen zonde te begaan,
 Natuur is onvolmaakt; het welke wy daar aan
 Bemerken, datze staag de wet wil wederstreeven,
 Of anders is de wet te hard aan ons gegeven,
 Die tegen ons natuur ooit strijdig is geweest.
 Maar hoe? De liefde is klein, daar 't sterven word gevreesft.
 Mirtil, mijn hert! ach mogt den Hemel doch behaagen,
 Dat ik niet anders, als den dood tot straf zou draagen!
 O heilige eerbaarheid! die, als een Godheid zijt
 De vroomme ziel alleen onschonbaar toegewijd;
 Dees mijn verliefde wil, die 'k heb bestaan te ontleden,
 Door 't scherpe zwaard van al uw onbarmhartigheden,
 Dit heilig Offer, dus onnozel nu geslagt,
 Word hier op uw Altaar ter offerhand gebragt.
 Mirtil, mijn lieve ziel! ach! wil het my vergeven,
 Dat ik u ben tot noch zoo hard en stuurs gebleven,
 Mits niet geoorloft is u vriendelijk te zijn;
 Vergeef my, die maar ben in woorden en in schijn,
 Uw' stuurse vyandin; en voel mijn hert hier binnen,
 Vol van meewaardigheid, genegen u te minnen:

Doch

Doch of gy echter mogt tot wraak genegen zijn,
 Wat zwaarder wraake vind gy doch, als eigen pijn!
 Dewijl ik, als mijn hert en ziel, u houde in waarde,
 (Gelijk gy zijt, in spijt van hemel en van aarde)
 Gy zugt nu, ja gy stort van traanen eenen vloed;
 Dees uwe traanen zijn voorwaar mijn eigen bloed;
 De zugten, die gy zugt, die zijn mijn geest en leven;
 Derhalven, als gy zugt, schijn ik den geest te geven;
 De pijn en al 't verdriet, die gy gevoelt in 't hert,
 Treft u alleen niet, maar het is mijn eigen smert.

Vijfde Uitkomst.

Koriska. Amarillis.

K O R I S K A.

Nu hoeft gy langer u niet zoo bedekt te houwen.

A M A R I L L I S.

Elendige als ik ben! 'k had anders geen vertrouwen,
 Of ik was hier alleen: helaas! ik ben verspied.

K O R I S K A.

'k Heb 't maar te wel verstaan: nu zeg eens, of ik 't niet
 Al wel geraden heb: zeide ik niet, dat gy minde?
 Daar 's nu geen twijfel aan, nu ik het zelf bevinde:
 Maar hoe? Bedekt voor my? My dat verzwijgen? My;
 Die u zoo lief heb? Word niet root, ei, 't staat u vry,
 Die quelling is gemeen.

A M A R I L L I S.

Ach! ik ben overwonnen,

'k Bekent.

K O R I S K A.

Ja, nu gy 't niet meer loochenen zoud konnen.

A M A R I L L I S.

Het swakke hert (helaas!) dat word ik nu wel vroet,
 Is veel te naauw een vat voor spring van minnevloed.

K O R I S K A.

Gy valt Mirtil te wreede, u zelve noch veel wreeder.

A M A R I L L I S.

Ik bid u overleg de zaak een weinig breeder;
 Kan 't wreedheid wezen, 't geen uit medelijden spruit?

K o-

K O R I S K A.

„ Men weet, dat Aconijt en Heilgijt spruiten uit
 „ Gezonde wortels: maar wat oordeelt gy voor 't beste,
 Of wreedheid, die ons quelt, of deernis, die op 't leste
 Niet helpen kan?

A M A R I L L I S.

Ai my Koriska!

K O R I S K A.

Dit gezugt

Is maar kleinmoedigheid, uw zwakheid baart dees vrugt,
 Een eigenschap voorwaar van slegte laffe vrouwen

A M A R I L L I S.

Maar zeg eens, zoud ik my dan niet veel wreeder houwen,
 Zoo 'k liefde zonder hoop ging voeden in mijn hert?
 Dat ik hem allezins ontvlê; daar mede word
 Hem aangewezen mijn meewar digheid, een teeken
 Te wezen, van dat ik zijn smert de mijne reeken.

K O R I S K A.

Maar waarom zonder hoop?

A M A R I L L I S.

Hoe! weet gy dan noch niet
 Dat ik aan Sylvio verlooft ben? Ook gebied
 De Wet, dat ieder Maagd 't zal met de dood betaalen,
 Wanneerze in 't schenden van de trouwe komt te dwaalen.

K O R I S K A.

„ O slegt eenvoudig hert! weêrhoud u dat alleen?
 „ Welke is hier onder ons doch de oudste wet van tweên?
 „ Die van Diaan? of die van liefde? laat eens hooren?
 „ Dees werd (mijn Amaril) in onze borst gebooren,
 „ Groeit met de jaaren op: ook word ons niet geleert,
 „ Noch onderwezen: maar natuur heeft die begeert
 „ In 't menschelijke hert met eigen hand te drukken;
 En onder haar gebied moet zelf de Hemel bukken,
 'k Laat staan de wereld.

A M A R I L L I S.

Maar, zoo dit nu kwalijk lukt,
 En zoo Dianas wet my 't leven eens ontrukkt,
 De wet der liefde zal my niet te hulpe komen.

K O R I S K A.

Dat 's al te ver gezien, en al te naauw genomen;
 Indien

Indien de Juffers hier zoodanig waren al,
 En merkten alles op zoo scherp in dit geval,
 'k Zei al de vreugd goê nagt; ook heb ik meest bevonden,
 Dat de onervaarne zig aan deze straf verbonden:
 De wet is niet gemaakt voor Juffers van verstand:
 En zouze dooden al die schuldig zijn; in 't Land,
 Geloof my Amaril, bleef niet een vrouw in 't leven:
 Maar komt'er nu en dan een slegthoof in te sneven,
 't is reden, dat men die belette datze steelt,
 Die niet met aardigheid haar dieverijen heelt. „
 Zoo my, wat eerbaarheid is, iemand komt te vraagen „
 Niet anders, als een konst van eerbare schijn te draagen, „
 Een ieder neem dit aan, zoo als hy 't best verstaat, „
 Voor mijn deel, ik geloof dat het niet anders gaat.

A M A R I L L I S.

Vriendin Koriska! dat zijn al maar ydelheden:
 'k Houd 't daarvoor, dat een mensch gebruikt verstand
 en reden,

Die haastelijk verlaat 't geen hy niet houden kan. „

K O R I S K A.

Maar wie, ô slegthoof! heeft u dat verboden dan?
 Ons leven is voorwaar te kort, om zoo te slijten
 Met eenen Minnaar: en den mannen is te wijten, „
 Dat zy gemeenlijk zijn te spaarzaam, of te vrek, „
 ('t Zy dan door hoogmoed, of door innerlijk gebrek) „
 In 't mededeelen van al hun bevalligheden; „
 Dieze aan ons mildelijk behoorden te besteden, „
 Hun liefde te onswaarts heeft een aangenaame schijn, „
 Zoo lang als wy noch schoon, noch jong en jeugd'ig zijn: „
 Maar neemt de jonkheid weg, stelt schoonheid eens ter „
 zijen,

Wat zijn wy? Anders niet, als korven, daar de Byên „
 Wel vliegen uit en in: maar zonder honighraat, „
 En zonder honig? ja niet anders in der daad, „
 Als stronken dor en droog, van ieder een verlaaten. „
 Ei Amarillis, laat de mannen zoo wat praaten,
 Wat weten zy van 't loon? zy voelen, noch verstaan
 Geen ongemak, daar mee het vrouwvolk is belaên.
 Daar's tusschen mannenstand, en de armer vrouwen zaa-
 ken,

Een al te grooten keur en onderscheid te maaken:
 „Want zoo veel als de man veroudert, zoo veel weêr
 „Gevoelt hy, dat hy word volmaakter meer en meer;
 „En komt zijn schoonheid met de jaaren te verdwijnen,
 „Zoo zal zijn wetenschap met schooner luister (schijnen);
 „Maar zoo de schoonheid en de jonkheid ons ontschiet,
 „Daar aan zig 't mannen brein en magt eerst binden liet,
 „Ontvalt ons al ons goed: wat vind men met gedagten,
 „Het geen men is gewoon ooit spottelijker te agten,
 „Als oude Vrijsters? Maar eer gy noch henen gaat,
 „Tot dezen onzen algemeenen slegten staat,
 „Bedenk uw waardigheid, en zoo dit tijdelijk leven
 „U van de Goden is ter regter hand gegeven,
 „Gebruik het dan niet slinks. Wat voordeel geeft de kragt,
 „En wreetheid aan den Leeuw, zoo hy 't gebruik veragt?
 „Wat voordeel kan een man van zijn verstand genieten,
 „Die ter bequamer tijd 't gebruik zig laat verdrieten?
 „Laat ons dan ook alzoo de schoonheid onzer jeugd
 „Gebruiken, (zijnde in ons een aangeboren deugd)
 „Zoo wel, als in den man de wijsheid en de reden,
 „En zoo, als in den Leeuw de sterkheid zijner leden.
 „Ei Sustert! laat ons vry genieten dag op dag
 „De vreugd, en al 't vermaak, dat ons gebeuren mag;
 „De tijd vliegt haastig heen; ons jonge jaaren moeten
 „Des kouden ouderdoms verdriet en schade boeten;
 „Als onze jonkheid heeft genomen haren gang,
 „Zy spruit niet weder uit, al leeft men noch zoo lang,
 „Een oude grijze vrouw, met het gezicht vol vlekken,
 „Zal wel de liefde, maar geen Minnaar tot haar trekken.

A M A R I L L I S.

Dit zeggen (zoo 'k geloof Koriska) strekt veel meer
 Om eens een rechte proef te nemen van mijn eer,
 Als om het geen gy zelf daar van gevoelt, te zeggen;
 Derhalven weet gy my geen middel voor te leggen,
 Dat niet heel moeilijk om doen is: - maar voor al,
 Dat al de wereld ook voor eerlijk keuren zal,
 Om 't Huwelijk, dat my zoo tegen is, te slaaken:
 Zoo hou voor vast, dat ik de dood my tot een baaken
 Onwederroepelijk voor oogen heb gezet,

Eer

Eer ik iet neem ter hand dat de eerbaarheid besmet.

K O R I S K A.

Nooit is my vrouw mensch zoo hardnekkig voorgekomen;
 Doch zoo gy dit besluit zoo vast hebt voorgenomen,
 Ik ben 'er meê te vreên: maar Amaril meent gy,
 Dat uwe Silvio zoo grooten Minnaar zy
 Van onvervalschte trouw, als gy, van 't eerbaar leven?

A M A R I L L I S.

Kan hy zijn zinnen tot oprechte trouw begeven,
 Om die te omhelzen, zijnde een vyand van de Min?

K O R I S K A.

O slegt eenvoudig hert! stelt dat vry uit uw zin;
 Meent gy, dat Silvio een vyand is van 't minnen?
 Hoe heet die meening ingenomen uwe zinnen?
 Ik weet dat Silvio kan doen en zwijgen stil.
 Gy kent hem niet te regt, bevallige Amaril,
 En boven dat, men moet niet al te veel vertrouwen,
 Die met een heulch gelaat zig staag afkeerig houwen.
 Geen minnedievery geschied met minder vreës,
 Met meerder listigheid, en kleinder zorg als dees;
 Die veeltijds (onder schijn van eerbaarheid bedooven)
 Den mensch wat anders, als de daadis, doet gelooven
 Dat Silvio dan mint staat daar geen twijfel aan,
 Maar zuster, u niet, daar op meugt gy zeker gaan.

A M A R I L L I S.

Wat schooner beeld moet dat dan wezen, die zijn minne
 Ontsteeken heeft! ik denk voorzeker een Godinne;
 Neen, ik geloof niet dat het is te weeg gebragt
 Door Nimf, of Juffer, van dit sterffelijk geslagt.

K O R I S K A.

Voorzeker 't is geen Nimf, veel minder een Godinne.

A M A R I L L I S.

O my! wat zegt gy?

K O R I S K A.

't Is mijn eigen Herderinne.

Kent gy Lizetta niet?

A M A R I L L I S.

Die uwe schapen hoed?

K O R I S K A.

De zelve.

Derde Handeling.

A M A R I L L I S.

Wat ? is 't waar?

K O R I S K A.

Deze is zijn hoogste goed,
Zijn leven en zyn ziel.

A M A R I L L I S

Ha! nu zijt gy (hoe byster
Afkeerig gy eerst waart) wel met een braave vryster
Voorzien.

K O R I S K A.

Niet waar? Hy sterft, in minnebrand verfmagt;
Gy weet, hy veinst zich, of hy daaglijks ging ter jagt.

A M A R I L L I S.

Dat 's waar, de morgenstond is daaglijks naau gebooren,
Of ik verneem 't geluit van zijn vervloekten hooren.

K O R I S K A.

Hy ondertusschen weet op 't midden van den dag,
Als al sijn volk op 't heetste in 't jaagen wezen mag,
Regt op zyn uurtje van 't gezelschap af te druipen,
En komt zoo stil alleen na mijnen Hof toe sluipen,
Langs eenen stillen weg, die weinig is betreên,
Daar zy zijn heet gezugt, gevele en minnebeên
Komt hooren, door een haag, die met haar jonge löoten
Een zoete schaduw maakt, en houden Hof beslooten:
Dan komtze my dat weer vertellen onbedagt,
En dapper in haar schik; want ik bemerk, zy lacht
Zoo lang zy bezig is met alles te vertellen.
Maar luister, wat ik heb gedagt in 't werk te stellen,
Of 't is tot uwen dienst van nu af al gedaan:
U is heel wel bekend (daar twijfel ik niet aan)
Dat door de zelve wet, de welke aan alle vrouwen
Gebied haar Bruidegom opregte trouw te houwen,
Ook word geboden, dat, wanneer een jonge Maagd
Vindt, dat haar Bruidegom zig in de Trouw misdraagt,
Ook tegen Ouders dank hem daarom mag verlaaten,
En weêr met eere van een ander Huwlijk praat.

A M A R I L L I S.

*Exem-
pel of
voor-
beeld.* Ik weet voorzeker dat de wetten zulks gebiën,
Ik heb 'er menigmaal exempel van gezien;
Want was Leucippe niet aan Liguriën verbonden?

En

Vijfde Uitkomst.

En heeft zy Liguriën niet trouweloos bevonden?
Was ook Licota niet aan Egle vast beloofd?
Den welken zy bevond van regte trouw beroofd?
Was aan Armilla van Turingo niet gegeven
Belofte, van met haar in de Egtestaat te leven.
Dees Bruigoms hebben al de opregte Trouw besmet;
Dies zijn haar Nimfen weêr in vryen stand gezet.

K O R I S K A.

Maar hoor? ik heb aan mijn Lizetta raad gegeven,
Dat zy dees Jongeling, noch slegt en onbedreeven,
Zou spreken, van met hem in die spelonk te gaan,
En dat op dezen dag; dit heeft hy toe-gestaan;
Hy is zoo in zijn schik, zoo bly en wel te vreden,
Als mensch ter wereld is: nu, om daar heen te treden,
Wagt hy maar op zijn uur: gy nu, eilieve, stapt
Daar heen, 'k wil dat gy zelfs hem op de daad betrapt.
Ik zal getuige zyn, van wat wy zien of hooren;
Want zonder dat, gewis, ons aanslag is verlooren;
Gy, zonder groot gevaar, met uwe en 's Vaders eer,
Raakt ligt van deze knoop geheel ontslagen weêr.

A M A R I L L I S.

'k Weet niet Koriska, hoe gy dit zoo hebt verzonnen:
Maar nu, wat dunkt u, dat voor eerst wel dient begonnen?

K O R I S K A.

't Geen gy nu zult verstaan, let op mijn woorden wel:
In 't midden der spelonk, de welke van gestel
Is vry wat lang en smal, daar 's aan de regter zyde
Der uitgeholde klip, van tamelijke wijdde,
Een kelderken rondom, met groene klim bekleed,
't Zy door natuur gemaakt, of, dat ik niet wel weet,
Door menschelijk vernuft; het licht komt door een gaatjen,
Van boven af, daar in, voor een zoet minnepraatjen,
Of minnesnoepery, een heel bekwaam vertrek:
Gy moet voor alle ding niet blijven in gebrek,
Van, voor haar daar te zijn, en op haar komst te wagten,
Terwijl ge u daar verschuilt, zal ik Lizetta jagen
Om daar te komen; stapt dan Silvio in 't hol,
En klimt hy na beneên, zoo volg ik straks den Pol,
En vat hem by den hals, om 't vlugten te beletten,
Voorts zal Lizetta my wel helpen, hem bezetten,

G 3

En

En maaken groot getier, gelijk en ik en zy
 Dat hebben overleid, en op 't gerugt komt gy:
 Beroep u op de Wet, die haar gewoonlijk oordeel
 Ten eersten tegen hem zal spreken tot uw voordeel.
 Wy zullen dan met mijn Lizetta famen gaan,
 En geven deze zaak den Priester te verstaan:
 Ik kan voor deze reis geen beter middel vinden,
 Om u van deze knoop op 't veiligste te ontbinden.

A M A R I L L I S.

Maar moet dees aanklagt voor zijn Vader zijn gedaan?

K O R I S K A.

Ja zonder twijfel, ja: doch wat is ons daar aan
 Gelegen? Meent gy dat Montaan zich zal verkloeken,
 Zijn eigen welvaart voor het algemeen te zoeken?
 Of 't geen onheilig is, door Priesterlijke magt
 Zal hooger stellen, als het geen men heilig agt?

A M A R I L L I S.

Wel aan Koriska, kom, ik wil my dan bereiden,
 Om my, met de oogen toe van u te laten leiden,
 'k Hou my gelukkig dat gy my stiert naar uw zin.

K O R I S K A.

Nu dan, mijn hertje, toef niet langer, ga 'er in.

A M A R I L L I S.

Maar liever zoude ik eerst eens na den Tempel treden,
 En tot mijn hulp de Goön verwekken tot gebeden;
 Want zonder hun beleid kan zelden aan den mensch
 Alhier beneden iets gelukken na zijn wensch.

K O R I S K A.

Gy moet u Amaril nu aan geen Tempel binden,
 Want die de Goden vreeft, zal ieder plaats bevinden
 Een Tempel voor zijn hert; dan zoo gy echter wilt,
 Ga heen: maar denk dat daar veel tijds mee word gespilt.

A M A R I L L I S.

Terwijl die zelfs den tijd beheerschen ons verhooren,
 Gedurende ons gebeên, gaat nimmer tijd verloren.

K O R I S K A.

Nu dan mijn hert, ga heen, en kom wat haastig weêr,
 Mijn werk (naar allen schijn) gaat noch alzo 'k 't begeert;
 Alleen dit lang vertoef begint my te verdrieten,

Doch

*Amaril
 wil gaan
 na den
 Tempel.*

Doch ligt zal ik daar noch wat voordeel uit genieten.
 Nu moet ik wederom gaan brouwen nieuw verraad,
 Ik vinde goed, te doen gelooven in der daad,
 Mijn vrijer Koridon, dat ik heb voorgenomen,
 Hem in dat zelve hol ten eersten by te komen.
 'k Zal hem naar Amaril daar voorts gaan zenden heen,
 En door een stillen weg, voor ieder niet gemeen,
 Zal ik de Dienaars van Diana daar bescheiden,
 Om Amarillis voort in hegtenis te leiden,
 De welke men gewis, als schuldig, daadlijk zal
 Ter dood verwyzen: door mijn medevrijsters val
 Zal ik Mirtillo ligt tot mijne liefde winnen;
 Want zy is de oorzaak van dat hy my niet kan minnen.
 Ziet ginder komt hy gaan, zoo wonder wel te pas,
 Op zoo bekwamen tijd, als 't ooit te wenschen was.
 Komt hy voor Amaril, dat kan de zaak niet schaden,
 'k Heb ondertusschen tijd, om hem daar toe te raden:
 Want 't is heel noodig dat ik hem eerst onderrigt.
 De liefde stijgt my voorts in tong en aangezicht.

Zeste Uitkomst.

Mirtillo. Koriska.

M I R T I L L O.

Gy helfsch en troosteloos gespuis, kom neig uw ooren;
 Gy zult een nieuwe soort van pijn en kwelling hooren;
 Zie hier een wreeden aart in vriendelijken schijn,
 Mijn Nimt, veel wreeder, als de hel zou kunnen zijn;
 Om dat haar wreede wil zig geenzins kan verzaaden,
 Met eene dood alleen op mijnen hals te laaden.
 Zoo is mijn leven, als een eindelooze dood;
 Behalven 't welke zy, te leven my gebod,
 Op dat mijn leven, al de sterfelijkheid ontvlooden,
 Ten woonplaats ieder dag zou zijn voor duizend dooden.

K O R I S K A.

Ik zal my veinzen of ik hem niet had gezien,
 'k Hoor ergens hier omtrent (niet wetende van wien)
 Een pijnelijk geluit, een stem vol bitter klaagen.
 O! zijt gy 't lieve vriend Mirtil; hoe dus verlaagen?

G 4

M I R -

M I R T I L L O.

O! waar ik niet dan stof en schaduwe in de plaats!

K O R I S K A.

Maar zeg, hoe vaart gy nu, nadien gy zoo veel praats
Een ruimen tijd nu hebt gehad met uw Beminde?

M I R T I L L O.

Koriska, weet dat ik my zoo gesteld bevinde,
Als iemand, die in ziekte, en droog op zijne borst,
Na 't staag verboden nat, heeft langen tijd gedorst,
En daar na, by geval, komt drinken te verwerven,
Hy drinkt, (elendig mensch) maar moet den dronk
besterven;

Hy drinkt den dood in 't lijf; want word zijn grage lust
Verzadigt, word met een zijn leven uitgebluscht:
Zoo heb ik (die zoo lang door ziekte staag ging kwijnen,
My doende een minnedorst al brandende verkwijnen)
Op 't lest gedronken het fenijn dat my bevangt,
Uit twee Fonteynen, daar mijn hert heeft na verlangt,
Die van een hard gebergt door de adren komen slippen,
Uit 't hert, dat harder is als de alderhardste klippen,
Daar niet dan ys uitvloeit, en dus word zoo veel eer
Mijns levens eind vervult, als 't geen dat ik begeer.

K O R I S K A.

„ O lieve vriend Mirtil, de kragt der liefde is even
„ Zoo groot, als wy ze zels, met eigen herte geven;
„ Gelijk als een Beerin door 't lekken met haar tong,
„ Met tijd, gedaante geeft aan haar wanschapen Jong,
„ 't Welk anders leefde onnat: zoo komt aan de eerste lusten
„ Een Minnaar kragten en gedaante toe te rusten,
„ De welke in haar geboorte eerst waren wonder zwak,
„ Waar in zelf wezen en gestaltenis ontbrak,
„ Uit welke lusten, nu volmaakter dan te voren,
„ De liefde op 't leste word, gelijk een kind, gebooren,
„ De welke in ons is staag vermaakelijk, en zoet,
„ Zoo lang men die in dees zoo kindse zwakheid voed:
„ Maar neemtze de overhand in 't groeiën van haar krag-
ten,
„ Zoo staat'er hardigheid en wreedheid van te wagten.

„ t Beurt

„ t Beurt dikwils, dat de lust, veroudert in ons hert,
„ In zwaare kwelling en gebrek verandert werd;
„ Want komt de ziel op een gedagte alleen te speelen,
„ Die door inbeelding zig daar hegt en doet vereelen,
„ Dan word de liefde, die eerst zoetheid was en vreugd,
„ Verkeert in droefheid en in enkele ongeneugt.
„ Ja, dat noch slimmer is, ze zal op 't leste geven,
„ Of een uitzinnigheid, of nemen ons het leven.
„ Derhalven, zeg ik, is hy wijs en wel bedagt,
„ Die zels't veranderen van zijn min houd in zijn magt.

M I R T I L L O.

Eer my verandering doet mijn eerste wit verliezen,
Zoo zal men my de dood, voor 't leven, zien verkiezen;
Want, of dat schoone beeld, mijn lief, mijn Amaril,
Haar anders niet, als wreed en stuurs vertoonen wil,
Nochtans is zy alleen mijn leven: daar beneffens,
Een lichaam draagt een hert, een ziel, en niet meer teffens.

K O R I S K A.

Elendig Herder, geef onwetenschap de schuld,
Niet wetende hoe gy de min gebruiken zult. (nen?)
Zou 'k iemand, die my vlied? Zou 'k, die my haat, bemin-
Zoo was ik zekerlijk berooft van al mijn zinnen.

M I R T I L L O.

De trouw, Koriska, wil door droefheid en door pijn,
Gelijk het goud door 't vuur, veeltijds gezuivert zijn;
Want zonder wreedheid kan volständigkeit in 't minnen
Niet toonen dat haar magt onmogelijk is te winnen;
Dees aangename troost verkwikt my noch 't gemoed,
Geneest mijn druk, en maakt mijn zuuren arbeid zoet;
Laat vry gestadig 't hert in minnevuuren blaaken,
Of treurig kwijnen, of een wreede dood genaaken;
Laat komen zugt op zugt, met droevig hertenleet,
Daar kome, wat'er wil, 'k wijk niet een vinger breed;
My sal noch schimp, nog pijn, nog ballingschap verdrieten,
Om dees uitnemenheid van schoonheid te genieten.
Eer zal ik met geduld ontbinden 's levens knoop,
Als ik dees hegten band van regte trouwe sloop:
Hoe! zoud ik van mijn wil verandering verwerven?
Dat waar my zwaarder als een wreede dood te sterven.

K O

K O R I S K A.

O deftig overleg! ô Minnaar kloek en trots!
 Hardnekkig, onverfaagt, ja harder als een rots,
 Die geen gevoelen heelt; gy zijt in 't wederstreeven
 Zoo dom als eenig Wild, door koppigheid gedreeven;
 Daar is geen wreeder pest, noch doodlijker fenijn,
 Voor een verliefde ziel, als staag te moeten zijn
 Gebonden aan de trouw. O hert, met ramp ontmoogen!
 Dat van zulk ydel spook der dwaaling word bedroogen,
 Die de aangenaamste lust in 't minnen van ons voert,
 En door een staag gekwel al ons vermaak beroert!
 Nu Minnaar zonder gal, met al uw zoetigheden,
 Geef van de deugd van dees volstandigheid eens reden.
 Wat is in Amaril, dat gy zoo zeer bemint?
 Daar gy niet anders als veragting by haar vind?
 Zijt gy tot schoonheid, die niet de uwe is, zoo genegen?
 Of kan gemiste vreugd u tot haar min bewegen?
 Is 't haar meewaardigheid, daar gy zoo vaak om zugt?
 Of hoopt gy zonder eind op weérmin, zonder vrugt?
 Dees liefde (zoo ge'er wilt den regten zin uit trekken)
 Zal u niet anders, als tot eigen kwelling strekken.
 Gy mint uw eigen dood; ach! zijt gy noch zoo blind,
 Dat ge altijd minnen wilt, en blyven ongemint?
 Ei keer tot uw verstand, dat van u schijnt geweeken,
 En ken u zelve, 't zal u aan geen Nimf ontbreken,
 Die hare liefde aan u gewillig zal besteên,
 Ja zelf uw liefde zal verzoeken met gebeên.

M I R T I L L O.

'k Agt zoeter zwaare pijn om Amaril te draagen,
 Als duizend Nimfen in haar plaatze te behaagen;
 En zoo mijn noodlot my dan weigert of verbied,
 Dat ik de zoete Min van Amaril geniet,
 Zoo schik ik al 't vermaak der wereld af te sterven;
 En schoon ik in haar plaats een ander mogt verwerven,
 Kan ik door nieuwe min gelukkig zijn geagt?
 Al had ik schoon den wil, 't ontbrak my aan de magt,
 Al had ik ook de magt, 't zou aan den wil ontbreken,
 Doch zoo 't gebeurt, dat als de tyd wat is verstreeken,
 Myn wille daar toe neigt, en ik de magt beheer

Om

Om dat te komen doen; zoo bid ik doch veel eer,
 Den Hemel, en de Min, dat ze al myn magt verdooven,
 En datze my met een van mijnen wil berooven.

K O R I S K A.

Ei lieve vriend Mirtil, 't schynt gy betoovert zyt,
 Agt gy u zelt zoo klein, om een die u benyd?

M I R T I L L O.

Hy, die niet hoopen kan op eenig medelyden,
 Stelt vrees voor kwelling en verdriet geheel ter zyden.

K O R I S K A.

Myn vriend Mirtil! ik bid u, dat gy voor u ziet,
 Let snedig op uw stuk, bedrieg u zelve niet;
 Ik agt gy noch misschien in ernst niet zult gelooven,
 Dat Amaril u niet bemint, ja daarenboven
 Dat ze u met ernst veragt, in plaats van minnen, haat,
 Wist gy wat zy met my wel dikwils van u praat.

M I R T I L L O.

Dat zijn doch anders niet (wat baat veel tegensprekens!)
 Als van myn trouwe min verliefde zegeteekens,
 Waar mee ik eindelyk noch triumphereen zal,
 Van hemel en van aarde, en van mijn ongeval;
 Van haar gestrengen wil; van al mijn zwarigheden;
 Van ramp en tegenspoed; van pyn, die 'k heb geleden;
 Van 't wreede noodlot, 't welk my dringt in dezen
 nood;
 Van wereld en van al, ja zelf ook van den dood.

K O R I S K A.

Wat zou hy dan wel doen, wanneer hy kwam te weten,
 Dat zyne min haar hert zoo dapper heeft bezeten?
 Mirtillo! ach! hoe deert my dees uw razerny!
 Gy zijt 'er kwalik aan: maar zeg my doch, hebt gy
 Behalven deze Nimf, ooit van uw levedagen,
 Geen andere gevrijd, of liefde toegedraagen?

M I R T I L L O.

't Was Amaril, wiens min my de eerste 't hert ontstal,
 't Is Amaril, wiens min de leste wezen zal.

K O R I S K A.

Zoo hebt gy nooit beproeft, zoo veel ik kan bespeuren,
 Als stuurse wreede min; maar dat u mogt gebeuren,
 Ach! maar een enkle reis de liefelijke smaak

Van

Van heufche en zoete min, vol aangenaam vermaak!
 'k Bid u, verzoek maar eens, laat dat u niet verdrieten,
 Wat zoetigheid het is, weêrliefde te genieten
 Van eene vriendelijke en aangename Maagd,
 De welke uw mint, aanbid, ja meer in 't herte draagt,
 Als gy uw wreede Nimf, uw bittere Amarillis
 Kunt doen, die tegen u ftaag van verkeerde wil is.
 Wat is 't een zoetigheid, als iemand ondervind,
 Dat hy met luft geniet het gene hy bemint!
 En krijgt 't geen hy begeert, wanneer hy kan gevoelen,
 Zijn Nimf, met haren brand zijn brandend hert verkoelen!
 Wanneer zy zeyd, mijn lief! mijn zoete ziel! al't geen
 Ik ben, al wat gy ziet, dat is voor u alleen?
 Mijn jeugt, mijn fchoonheid, en mijn welgemaakte leeden,
 Zal ik aan niemand, als alleen aan u befteeden;
 Dit aangezigt, dit goud, dees boezem ieder dag,
 Word opgepronkt op dat ik u behaagen mag.
 Ja deze mijne borft (mijn hert! mijn lief! mijn leven!)
 Is u veel meer, als my, tot herreberg gegeven;
 Doch dit is altemaal noch maar een naauwe beek,
 Noch maar een kleine plas, of byfter fmalle kreek,
 Ten aanzien van een zee met wijdgestrekte kusten,
 Vol zoets, waar meê de min verzadigt onze lufften;
 Doch daar is niemand, die regt spreekt van deze zaak,
 't En zy hy zelf daar van genooten heeft de fmaak.

M I R T I L L O.

O honderd duizend maal met zegen overgooten!
 Die onder zulken Ster ter wereld is gefprooten.

K O R I S K A.

Maar hoor Mirtil, ik had by na mijn ziel gezeid,
 Daar is een ed'le Nimf, zoo vol van aardigheid,
 Als een van al de geen, die hare blonde vlegten
 Heel geestig na de kunst verçieren kan en hegen,
 Of eene, wel er hand 't goudverwig hair ontbind,
 En op de nieuwe fnof laat zwieren door de wind;
 Zijnde uwe min, zoo wel, als gy de haare, waardig;
 Van al de harderen hoe rijk, hoe eêl, hoe aardig
 Die zouden mogen zijn, vergeefs gemint, verzogt,
 En kommerlijk vervolgt, ja (zoo ik 't zeggen mogt)

Een

Een Nimf, waar door dit Bosch in eere word verheven,
 Die u aanbid en mint, meer als haar eigen leven.
 Mirtillo! zijt gy uu regt wijs en wel beraên,
 Zoo zult gy deze Nimf voorzeker niet verfmaên.
 Gelijk de fchaad'wen ftaag haar lighaam volgen moeten,
 Zoo zalze ook volgen al de fappen uwer voeten,
 Als gy maar spreekt of wenkt, wat uur het wezen mag,
 Zalze u gehoorzaam zijn, als dienstmaagt, nagt en dag;
 Dit ongemeen geluk komt u nu toe te vallen;
 Mirtil ei neem het aan! het kost u niet met allen,
 Noch zugten, noch gevaar, noch traanen, tijd, noch ftond;
 Daar 's geen vermaak zoo zoet in 't heele werlds rond;
 Kan u, met meer gemak, ter wereld iet vermaaken?
 Gy kunt, indien gy wilt, daar nu zoo ligt toe raaken:
 Dees zoetigheid zal naar uw fmaak zijn toegeruft,
 En altijd zijn bereid zoo dikwils als 't u luft:
 Daar 's in de wereld geen zoo grooten fchat te haalen,
 Die die genoegzaam of ten vollen kan betaalen.
 Laat af Mirtillo van dat hoopelooze fpoor,
 Van 't fchichtig vlugtend Wild; u komt wat beters voor.
 Omhels maar die u zoekt, en wil niet eens vermoeden,
 Mirtillo, dat ik u met yd'le hoop zal voeden;
 't Gebieden ftaat aan u, gy meugt, als 't u belieft;
 Spreek maar een woord, gy werd van ftonden aan gerieft;
 Want die met hert en ziel tot u dus is genegen,
 Is niet heel vervan hier.

M I R T I L L O.

Mijn hert voelt geen bewegen

Van min.

K O R I S K A.

Bezoek maar eens, wilt doch geraden zijn,
 En keer dan wederom tot uw gewoone pijn.
 Ten minfte zult gy daar door komen te ondervinden,
 't Zoet van twee harten, die elkander trou beminden.

M I R T I L L O.

Wanneer verdorven fmaak het oordeel heeft verleid, „
 Zoo walgt men, ja men fhrikt van alle zoetigheid. „

K O R I S K A.

Ei lieve! doe het dan om onderftand te geven,
 Aan een, die nu, helaas! doch anders niet kan leven.

Als

Als door de zonne, van uw helder (schoon gezigt;
O wreede! 'k weet, gy zijt genoegzaam onderrigt,
Wat quelling dat het is in arremoe te leggen;
Die zelfs gaat beedlen, weet wat beedlen is te zeggen;
Ach! zoo gy wilt dat u barmhertigheid geschied,
Ten minsten weiger die dan zelf een ander niet.

M I R T I L L O.

Wat voor barmhertigheid heeft iemand voor zijn vrienden,
Die voor zig zelve geen medogentheid kan vinden?
In 't kort Koriska, dit besluit ik in mijn zin,
Zoo lang ik leven zal te draagen trouwe min
Aan die mijn hert bezit; 't zy zoo ze was voordezen,
Of zoo ze nu, 't zy wreed of minnelijk, mag wezen.

K O R I S K A.

Rampzalige Mirtil! zoo bot? en zoo verblind:
Aan wie doch is het, dat ge u trouw zoo vast verbind?
Mijn wit was niet dat ik u tragte te besmetten,
En by uw zwaarigheid meer zwaarigheids te zetten:
Maar lieve vriend, gy zijt te schandelijk verraên;
En ik, om dat ik u bemin, trek my dat aan.
't Valt me onverdraagelijk: maar kunt gy wel vertrouwen,

Dat Amaril zig stuurs en wreed heeft willen houwen
Uit eerbaarheid, of ernst tot deugd; die dat gelooft,
Is al te bot en dwaas en van verstand berooft;
Die plaats is al bezet; nu zal 't wel ligt gebeuren,
Rampzalige, als men licht, dat gy zult moeten treuren.
Hoe is 't? antwoord gy niet met al? of zijt gy stom?

M I R T I L L O.

Ik heb mijn leven nu niet meer in eigendom;
Ik wankel heen en weêr; 'k sta tusschen dood en leven,
't Hert staande in twijfel word vast om gedreeven,
Niet wetende of ik dit gelooven zal of niet.

K O R I S K A.

Gelooft gy my dan niet?

M I R T I L L O.

Gelooft ik al uw praten,
Gy zoud van stonden aan my 't leven zien verlaaten;
Doch is het zoo gestelt, dat ik 't gelooven moet,
Zoo ben ik 't leven wars, ik sterf op staande voet.

K O.

K O R I S K A.

Zoud gy, rampzalig mensch, u zelve zoo doorsteeken?
Verschoon uw leven, om u voor uw dood te wreken.

M I R T I L L O.

Ik weet, 't is misverstand, ik neem het nòch niet aan.

K O R I S K A.

Noch niet? En echter zoekt gy van my te verstaan
Het geen u naderhand verdrieten zal te hooren;
Want de eerbaarheid en trouw, door Amaril verlooren,
Word daar in die spelonk getrouwelijk bewaart;
Daar uw Beminde met haar zoeten Pol vergaart,
Staag met u spot; en daar, terwijl gy niet kunt rusten,
Uw zorg tot saus dient van uw medeminnaars lusten;
En eindelyk, om u te zeggen daar 't op staat,
't Is daar, dat Amaril haar dikwils vinden laat;
Zoek uw getrouwe, zoek uw Amaril niet verder,
Als daar in de armen van een plompen boeren herder:
't Is wel de pyne waard dat gy dus zugt en schreit,
Min haar vry trouwlyk; zoo beloontze uw trouwigheid.

M I R T I L L O.

Koriska! ach! is 't waar, 't geen ik u hoor vertellen?
Moet ik dan eindelyk daar noch geloof in stellen?

K O R I S K A.

Hoe gy meer onderzoekt, hoe gy met ongeduld
Noch slechter hooren en noch arger vinden zult.

M I R T I L L O.

Koriska! hebben dit, helaas! uw eigen oogen
Gezien?

K O R I S K A.

'k Heb 't niet gezien: maar 't staat in uw vermogen
Dat zelf, indien gy wilt, heel vry en onbelet
Te zien; dit is de dag en de uur daar toe gezet:
Indien 't u maar beliest een weinig neêr te duiken,
En schuilen achter een van deze groene struiken,
Zoo zult gy zelf haar zien neêrdalen in dat hol,
En weinig tijds daar na haar schoonen lieven Pol.

M I R T I L L O.

Ben ik mijn dood zoo na!

K O R I S K A.

Zie daar, gelijk ik zeide;
Daar

Daar komtze voet voor voet, langs ginse groene weide;
 Ze komt den Kerkweg af: maar dunkt u niet Mirtil,
 Dat zy nu treed gelijk een dief, die steelen wil?
 Nadien zy 't hert nu heeft vol minnedieverijen?
 Blijf hier, en wagt haar, ik verschuil my hier ter zyen,
 Gy word het eind hier van in korten tijd gewaar;
 Wy zien malkanderen wel wederom daar naar.

M I R T I L L O.

Nu ik zoo na ben aan de waarheid te ondertasten,
 Zal ik me een korten tijd noch van 't geloof ontlasten,
 En daar benevens, nu de waarheid zig ontbloot,
 Opschorten voor een tijd het leven en den dood.

Zevende Uitkomst.

A M A R I L L I S.

„ 't Is nodig dat de mensch, eer dat hy iet zal waagen,
 „ Verschijne voor de Goôn, om raad van hun te vraagen.
 Ik scheidde flus van hier, om na de Kerk te gaan,
 Onzeker in mijn hert van 't geen ik zou bestaan;
 Mijn zinnen voelde ik dat heel met elkander streden!
 Van waar ik nu (God dank) getroost en wel te vreden,
 Hier kome wederom: Terwijl ik yverig daar
 Met bidden bezig was, dogt my, ik wierd gewaar
 Een Goddelijken Geest vrymoedig zig bewegen,
 En spreken in mijn hert: Vrees niet, zijt niet verlegen,
 Ga, Amarillis, heen, ga met vrymoedigheid?
 Dus kom ik wel gemoed, nu my de Hemel leid.
 O moeder van de min! wiens schoonheid hoog te loven!
 Al wat ter wereld schoon genoemd word, gaat te boven!
 Zijt gunstig, bid ik u, zijt gunstig aan de geen,
 Die al haar hulpe nu verwacht van u alleen;
 Wiens ampt is 't derde rond des hemels te bestieren!
 Hebt gy voor dezen ooit beproeft de minnevieren,
 Ontferm u over my, o hemelsche Godin!
 Geleid behendelijk, en spoedig niet te min,
 Den Herder, die 'k in 't hert heb trouwen woord gegeven;
 En gy spelonke, my zoo aangenaam, als 't leven!
 Ontfang in uwen schoot zoo heimelijk en stil
 Dees Dienares van min, dat zy haar wensch en wil

In

In u voltrekken mag: maar waar toe tijd verlooren?
 Dewijl hier niemand is, die my kan zien of hooren,
 Vertoef niet Amaril, tree maar vrymoedig aan,
 Laat 't geen u vreezen doet, vry op de Goden staan.
 Mirtillo! ô Mirtil! indien gy nu kost droomen,
 My hier te vinden, ô! hoe vlytig zoud gy komen?

Agtste Uitkomst.

M I R T I L L O.

Ach! nu ben ik ontwaakt: maar niet dan al te zeer;
 Ik zie maar al te veel, ach! waar ik doch veel eer
 Of nooit geboren, of geboren zonder oogen!
 Wat heeft, ô wreed besluit der Goden! u bewoogen
 My tot op dezen dag te spaaren in het licht?
 Of is 't op dat gy my zoud brengen voor 't gezicht
 Dees uitermaten wreede en droevige vertooning?
 Elendige Mirtil! in de onderaardsche wooning,
 (Geloof ik) is de pijn der zielen niet zoo wreed,
 Als u Mirtil nu is dat droevig hertenleet.
 Nu twijfel langer niet, ô neen! noch uw gelooven
 Zy langer niet geschort, 't blijkt dat gy zijt verschooven;
 Uw Nimf is niet voor u: maar voor een ander vrind;
 Uw eigen oogen zien 't, en uw gehoor bevind
 Dat dit de waarheid is; niet door des werelds wetten,
 De welke al andre 't zoet genot van haar beletten:
 Maar door de liefdewet, de welke u neder drukt,
 En u Mirtil alleen uw zoete Nimf ontrukkt.
 Wreede Amarillis! kost u noch niet vergenoegen
 Mijn arme ziel te doên? moest gy daarby noch voegen
 Het spotten van uw schalke en onstandvaste mond?
 Wiens ongestadigheid maar eenmaal smaak bevond
 In 't by zijn van Mirtil, en van zijn zoetigheden?
 Doch dat is nu vergeefs, die tijd is al verleden.
 Die naam, die noch misschien in uw gedagten staat,
 Door knaging uw 's gemoeds, is zoo van u gehaat,
 Dat gy geweigert hebt, dien 't minste deel te geven
 Van uwe zoetigheid, of van uw weelig leven,
 En hebt hem (wreede Nimf) ter keelen uitgebraakt,
 Om dat hy nooit voorheen was in uw hert geraakt:

H

Maar

Maar wat verhindert u ? of wat mag u beweegen,
 Dat gy, met lijf en ziel u geenzins stelt daar tegen?
 Waar na vertoeft gy noch Mirtillo? Want de geen,
 Die u het leven geeft, die neemt het u met een.
 Zy heeft een ander nu haar leven opgedraagen,
 En kan (elendig mensch!) u 't leven noch behaagen?
 En sterft gy niet terstond? sterf sterf, Mirtillo, heen,
 En kerf den draad van uw elende en smart van een,
 Zoo als die van 't genot uws Liefs is afgekurven;
 Sterf dan Mirtillo, sterf; gy zijt doch als gesturven.
 Uw leven is ten eind; maak ook een eind van druk,
 En springt uit uw verdriet, ô Minnaar! dien 't geluk
 Dus tegen valt! spring uit dit sterven en dit kwijnen,
 Dat u doet leven, om met meerder quaad te pijnen.
 Maar hoe? ik my ter dood begeven zonder wraak?
 'T is best dat ik zoo lang mijn lust tot sterven staak,
 Ter tijd dat ik, die my te onregt ter dood verdrukken,
 Tot mijn geregte wraak het leven mag ontrukken,
 Op dat ik eens een eind mag zien van zoo veel kwaads.
 Sta droefheid aan een zy, maak voor de wraake plaats,
 Meedogentheid moet nu voor spijt en gramschap wij-
 ken;

De dood moet deze reis noch voor het leven strijken,
 Ter tijd, dat van de dood mijn leven wraake doet;
 Nooit drinke deze schicht het ongewroken bloed
 Zijns Heeren: deze hand zal tot meedogentheden
 Daar na, maar tot de wraak eerst haren dienst besteden,
 'k Zal u doen voelen haast, gy zijt dan, die gy zijt,
 Die nu mijn eigen schat geniet, tot mijnen spijt,
 Dat u mijn swaare val in uw verderf zal jaagen.
 'k Hoef verder niet te gaan, als achter deze haagen;
 Hier in zal ik my plat gaan leggen tegen de aard;
 'k Zal hem, zo haast, als hy voor 't hol komt, met'er vaart
 Heel stil op 't onvoorziens van achteren bespringen,
 En dezen mijnen schicht tot in zijn herte dringen:
 Maar zoo 'k nu heimelijk hem doode, zal de smaad
 My niet beschuldigen van lasheid of verraad?
 Gewis, ô ja, het zal, om deze zaak te regten,
 Veel beter zijn met hem in 't openbaar te vegten,
 Daar zal uw dapperheid getuige kunnen zijn,

Van

Van uw geregtig leed en ongeveinsde pijn:
 Maar deze plaats is zeer bekend; daar 's volk met hoopen;
 Ligt mogten op 't gerugt de Herders komen loopen,
 En scheiden ons gevegt, of mogten ligtelijk
 (Het welk noch arger waar) begeeren eenig blijk,
 Of reden des verschils, het welk, zoo ik ontkennen
 Of wat bewimplen wil, zoo zal het volk my schennen,
 En schelden (vrees ik) voor heel trouweloos of quaad,
 En zoo 'k de reden meld, zoo maak ik vasten staat,
 Dat Amarillis naam zal al haar levedagen,
 Van vuile oneerbaarheid geduur'ge vlekken draagen,
 Waar in, al min ik niet, 't geen ik nu word gewaar,
 Zoo min ik 't geen ik heb gewenscht te zien in haar,
 En altijd wenschen zal in haar te mogen speuren,
 Zoo langen tijd, als my noch 't leven mag gebeuren,
 En 't geen de hoop my heeft gescheenen aan te biën,
 En 't gene dat ik had behoort in haar te zien.
 Laat liever dan die guit, die overspeelder sterven,
 Die haar haar eer ontsteelt, en doet my 't leven derven:
 Maar zoo mijn hand hem nu hier op de plaats verstaat,
 Zal dan zijn bloed geen klaar bewijs zijn van de daad?
 Maar hoe? zal ik met vrees de dood dus overweegen?
 Dewijle ik immers zelfs tot sterven ben geneegen?
 Maar zoo men dan op 't lest den doodslag word gewaar,
 Ligt raakt'er de oorzaak van met een in 't openbaar;
 Zoo dat ik wederom hier op 't gevaar moet agten,
 Van eenig quaad gerugt, dat daar uit stond te wagten,
 Voor dees ondankbre Nimf. Wat dan? tree rustig in;
 Bespring hem daar in 't hol; Ha! dat is regt mijn zin,
 'k begeef my daar na toe, stil treënde op myne voeten,
 En zal hem heimelyk op deze plaats ontmoeten,
 In het verborgenste en het alderdiepste gat,
 Gelykerwys ik uit haar woorden heb gevat;
 Regt zoo men in de klip komt na beneden zakken,
 Daar is een groote scheur, bedekt met groene takken,
 Wat na de flinker handt, beneden aan den voet
 Van 't steile hol, waar door men neder klimmen moet;
 Daar moet ik zien zoo stil, als 't mogelijk is te raken,
 En wagten op den tijd om eens een eind te maaken
 Van 't geen daar ik na tragt: myn vyand eerst gedood,
 Zal

Zal ik mijn vyandin gaan werpen in den schoot,
En aan haar beide zoo mijn dulle wraaklust boeten,
Daar na zal 't zelve staal mijn eigen borst doorwroeten,
Zoo zal'er dan van drie een slagting zijn geschied,
De twee door deze schicht, de derde door verdriet.
Ik zal dees wreede Nimf een gruwzaam schouwspel
toon en,

Vol bittren rouw, om haar ondankbaarheid te loonen;
Zoo van den Minnaar, dien zy schendig heeft verraên,
Als van den genen, die haar gunst was toegedaan:
En dees spelonk, waar in haar lust en vreugdbedrijven,
Als in een stil vertrek, verhoolen scheen te blijven,
Zal van twee lieven zijn, en (daar ik meest op merk)
Van beider groote schand, te zamen graf en zerk.
O stapjes! die 'k zoo lang vergeefs heb na getreden,
Zult gy zoo trouwen pad aan my vertoonen heden?
Zijt gy 't, die my geleid na de aangenaame rust?
Ik buig my noch voor u, en volg u na met lust.
Uw woord, Koriska! blijkt waarfchijnlijk voor mijn oogen,
Nu geef ik u geloof, gy hebt my niet bedroogen.

Negende Uikomst.

S A T Y R.

Derft hy Koriska noch gelooven? is hy dol?
En treed hy op haar aan in 't Ericijsche hol?
Hy is voorzeker bot, zoo hy niet kan begrijpen,
Dat haar doortrapte list hem eindelijk zal nijpen:
Maar ik geloof, gy hebt al vast een zeker pand,
Van dat zy u haar woord zal houden, in de hand;
Geloof gy haar, zoo hebt gy haar aan u verbonden
Met vaster knoop, als doe 'k haar vlegten had gewonden
Om bei mijn armen: maar (ik houde 't voor gewis)
Gy bind met haar geen knoop, die vaster houdende is,
Als met schenkaadien: dees eerlooze vyandinne,
Van eerbaarheid, en van opregte en trouwe minne,
Heeft heden zig aan hem verknogt, na haar gebruik,
Van welke eerlooze koop daar binnen nu ter smuik,
De prijs betaalt word. Doch wie kan 't geheim door-
gronden?

de

De Hemel mag u hier wel hebben ingezonden,
Tot mijner wraak, en tot uw welverdiende straf;
Want ik beelde uit zijn woord my zelf niet anders af,
Als dat hy vast gelooft, gelijk haar eigen stappen,
Die hy daar heeft gezien, als wisse teekens, klappen,
Dat zy daar binnen is. Regt nu wat aardigs aan;
Den ingang der spelonk vind ik nu heel geraên
Te stoppen met die groote en swaere steen, die boven
Leid aan den mond van 't hol; die dient'er voor geschoo-
ven,

Op dat van beiden geen daar door ontvlugten kan;
Dan na den Priester toe, die breng zijn dienaars an,
Door de onbekende weg; en langs den berg na buiten;
Doet hy haar vatten en in hegtenisse sluiten;
Maak dat haar vonnis na de wetten zy verschaft,
Op dat ze na verdienst zy met de dood gestraft.
Ik weet wel dat zy heeft beloofd te zullen trouwen
Aan Koridon: maar dat word heimelijk gehouden;
Want ze is voor my bevreesd, om dat ik ben geneigt
Tot wraak, daar mee ik haar zo dikwils heb bedreigt.
Ik zal van deezen dag de zaak zoo wel besteeken,
Dat Koridon, en ik, ons beide zullen wreeken:
Waar toe meer tijds gespilt? 't is noodig tot het stuk,
Dat ik van dezen eik een taejen knippel ruk.
Zie daar heb ik 'er een, die mag'er heel wel tegen,
Om zulken groote steen wat vaardig te beweegen;
O my! hy leid zoo zwaar, en vast, gelijk een muur;
Nu is het noodig dat ik met mijn kragt hem stuur,
En stoot, om hem zoo ver na binnen toe te steeken,
Tot dat hy min of meer is van zijn plaats geweeken.
Zoo zoo, die raad was goed; zoo dien ik ook terstond
Aan de andre zy te doen. Hoe kleeft hy aan den grond!
't Werk is begonnen: maar hoe raak ik noch ten einde?
Hy leid noch even vast; 't valt zwaarder als ik meinde.
Hoe dat ik wrik en stoot, hy leid noch even zwaar;
't Is of de wereld in den steen beslooten waar.
Of zou mijn mannekragt beginnen te verflouwen?
O booze sterren! wat tragt gy my kwaads te brouwen?
Ik wil, ik zal hem nu beweegen door mijn vlijt,
Veryloekte vyandin Koriska, te uwer spijt;

H 3

Ik

Ik had byna gezeid tot spijt van al de vrouwen
 Der wereld, had ik my niet eenigzins weêrbouwen.
 Neyg u tot mijn gebed, ô Pan! Lyceefche Pan!
 Die alle dingen zijt, die alle dingen kan!
 Gy hebt zoo wel als ik, wel eer bestaan te vryen,
 Een dertel hert, daar van gy smaadt hebt moeten lyen;
 Wreekt in Koriska nu, de welke trouwloos leeft,
 De spijt die uwe min voorheen geleden heeft;
 Zoo zal ik hem door kragt van uwe Godheid stooten,
 Alwaar ik henen wil. Daar leid hy; dat 's geslooten;
 Daar is de looze vos (nu ben ik in mijn schik)
 Besloten in haar hol, als in een vaste strik;
 Nu zal men wijd en breed het vuur rondom haar stookten,
 Daar in ik wensch te zien verbranden en verfmoooken
 De quade vrouwen al, zoo trouweloos als valsch,
 Of dat ze in eenen brand geraaken om den hals.

R E Y.

Min, wie kan uw grootheid meeten?
 Mag men u met regt niet heeten
 Wonderwerk en zeldzaam vuur
 Van de wereld en natuur?
 Waar is 't hert zoo rouw geschapen?
 Waar 's een volk by een te raapen,
 Schoon het zeer onstuimig woelt,
 Dat niet uwe kragt gevoelt?
 Of waar is een menich te vinden,
 Diens vernuft zal onderwinden,
 Regt te vatten, met verstand,
 Uwe kragt en uwen brand?
 Wie weet waar de vlammen zwieren,
 Van de onkuifche minnevieren,
 Die met moeijelyke pijn
 Over al ontfteeken zijn?
 't Sterffelijk vernuft zal zeggen,
 Dat al uwe kragten leggen,
 Dat gy leeft en heerfcht na wensch
 In het lichaam van den mensch:
 Maar wie kan dat zeker agten?
 Zal een Minnaar eer betragten,

(De

(De ongetoomde minneluft,
 Zijnde snellijk uit gebluft)
 Zoo zal 't meest altijd gebeuren,
 Dat hem 't minnevier doet treuren,
 Dat hy bleek werd met'er haast,
 Trilt en beeft gelijk verbaast:
 Maar hier zeid de Geest onsterffelijk,
 Dat de liefde, als onverderffelijk,
 In het binnenst van de ziel
 Ooit haar heil'ge woning hiel.
 „Zeldzaam fchepfel, en wat wonders!
 „Van gedaante wat bezonders!
 „Want gy fchijnt een God te zijn,
 „In een menschelyken fchijn;
 „Ziende, zijt gy blind van oogen;
 „Wijs, met zotheid overtoogen;
 „Gy zijt een verward krioel
 „Van verftand en van gevoel,
 „Van begeerte en van de reden,
 „En van veel genegentheden;
 „Doch zoodanig als gy zijt,
 „Uw gebied doet breed en wijd
 „Aarde en hemel zelfs getuigen,
 „Datze voor u moeten buigen:
 „Maar (doch dat ik met verlof
 „Spreek) daar is van hooger stof,
 „En al vry van grooter waarde,
 „Vreemder wonder hier op aarde;
 „Want al 't wonder dat gy doet,
 „Daar de mensch voor fchrikken moet,
 „Kunt gy doch niet anders brouwen,
 „Als door kragt van fchoone Vrouwen!
 „Dus, ô Vrouw! ô fchoone Pronk!
 „Gaaf, die ons de Hemel fchonk!
 „Of veel eer van die den hemel,
 „Met al 't glinfterig gewemel,
 „Van de Sterren overtrekt!
 „'t Welk u voor een fluijer ftrekt,
 „Schepper van u beider wezen:
 „Word u fchoonheid niet geprezen,

H 4

Boven

Boven al de schoonheid zelf
 Van 't azuur gesternt gewelf?
 Daar dat groote Monster flikkert,
 Ciclops een oog, 't welk verblikkert
 De oogen, ja beneemt het licht
 Te eenemaal van ons gezicht,
 Doende, die 'theeft aangekeeken,
 In een diepe blindheid steeken:
 Word hem zugt of praat gevergt,
 Als een leeuw tot quaad getergt,
 Zal hy schrikkelijk met brullen
 Fluks de heele lugt vervullen,
 Zoo dat die geen hemel meer
 Schijnt te wezen: maar veel eer
 Een gewelt van donderslaagen,
 Blixem, storm en hagelvlaagen,
 't Schijnt hy 't, als een legerveld,
 Alles daar in roeren stelt.
 Gy (ô Vrouw!) doet op ons daalen
 Aangenaame minnestraalen,
 Door een Engels zoet gezicht,
 Van twee zonnen, welker licht
 (Als men 't aanziet) niet verhindert,
 Noch ons geen gezicht vermindert,
 Zoo de ziel onstuimig woed;
 Is 'er onlust in 't gemoed,
 Die zijn oog op u kan vellen,
 Kunt gy ligt te vreden stellen,
 Daar uw minnelijk geluit
 Aardig op elkander sluit;
 't Helder licht van beide uw oogen,
 Schoonheid, deugd, en groot vermoogen,
 Houden in u fier gelaat
 Zulken zoeten toon en maat,
 Dat de hemel eer zal wijken,
 Als hem zelve vergelijken,
 Of vertooning doen om strijd
 Tegen u, die Godlijk zijt;
 Even als de hemel zwigten
 Moet met al zijn starrelichten

Voor het Hemelsch Paradijs,
 Dat in schoonheid wint den prijs.
 't Edel dier, het welk wy heden
 Met den naam van mensch bekleeden,
 Daar voor alles schrikt en beeft
 Wat 'er in de wereld leeft,
 Heeft (wanneer 't komt te overweegen
 Uwen staat zoo hoog gesteegen)
 Reden, dat het heiliglijk
 Voor u buig en voor u wijk:
 Maar die 't wel komt te overleggen,
 Wie zal anders kunnen zeggen,
 (Schoon de mensch een heerlicher zy
 Over alles) als dat gy
 Niet min waardig zijt daar tegen
 Scepters en verwinningzegen;
 Ja (dat meer is) gy verkrijgt
 Heerlijkheid, die hooger stijgt;
 „Want hoe meerder de overwonnen
 „Zal in waarden haalen kunnen,
 „Zoo veel hooger is'er stof
 „Tot dees overwinners lof.
 Maar Mirtillo zal op heden
 Toonen wonderlijke reden,
 Van bewijs door regte trouw,
 Voor die 't nooit gelooven wou,
 Dat uw schoonheid, door het minnen,
 Mensch en menschlijkheid kan winnen,
 Zonder eenig valsch bedrog.
 Deze trek ontbrak'er noch,
 Om uw dapperheid te cieren,
 Van de zaaken zoo te stieren,
 Dat gy liefde hebt gewrogt,
 Daar men niet op hoopen mogt.

VIERDE HANDELING.

Eerste Uitkomst.

K O R I S K A .

K heb hert en zinnen staag zoo veel te doen
gegeven,
In 't leiden van de zaak, eer ik 't eenvou-
dig leven
Van dees onnoozle Nimf heb in de strik
gebragt,

Dat ik zoo schielijk flus verrast en onverwagt
Dagt naaulijx aan mijn pruik, die my zoo was bevolen,
Die my de vuile fiel heeft met geweld ontstolen?
En hoe 'k ze weder krijg, ben ik noch geenzins wys.
Wat viel my 't vlugten swaar voor zulken dieren prys,
Daar ik zoo lieven pand te laten was gedwongen!
Maar de onbescheiden hand des rekels diende ontspri-
ngen,

Die, schoon hy dapper, kloek en moedig schijnt te zijn,
Nochtans kleinhertig is, als een verfaagt konijn:
Doch niet te min, hy had my kunnen overlaaden
Met duizend schimpen, en op 't schadelijkst my smaaden;
Ik heb hem staag bespot, alwaar hy stond of zat,
En alzo lang hy bloed in de adren heeft gehad,
Heb ik hem altijd, als een egel, uitgezoogen;
Nu klaagt hy dat mijn min van hem is afgetoogen;
't Is waar, zijn klagte was niet zonder schijn van regt,
Had ik mijn leven ooit mijn liefde op hem gehegt.
Onmooglijk dat men zou belemmeren zijn zinnen,
Met liefde, tot een ding, dat niet is te beminnen.
Het kruid is aangenaam, den genen die het plukt,
Om 't nut en heilzaam sap: 't welk als 't is uitgedrukt,
Zal niemand iets van dat daar overblijft begeeren,
Maar als onnut en vuil terstond den rug toe keeren;
Zoo gaat het ook met hem, dien ik tot aan den grond
Heb uit geperst, al 't geen ik in hem goed bevond;
Wat valt er nu te doen? niet anders (mijns bemerkens).
Als

Als 't uitgeperfte groen te werpen voor de verkens.
 Nu moet ik eens gaan zien, of Koridon niet ook
 In 't hol is atgedaalt. O my! wat's dit voor spook?
 Ik heb mijn leven nooit zo vreemden ding vernoomen:
 Maar ben ik ook ontwaakt? of zou ik dit wel droomen?
 Zoud ik wel dronken zijn? of schemert my 't gezigt?
 't Hol was flus open, nu vind ik het vast en digt
 Gesloten: maar hoe komt (dat lust my wel te weten)
 Die oude zwaare steen van boven neêr gesmeten?
 Zoo schielijk, daar ik niet kan denken dat dees dag
 Aardbeeving is geweest of harde donderslag.
 Nu woud ik dat ik maar kon wetenschap erlangen,
 Of Koridon daar is met Amaril gevangen;
 Indien 't zoo is, ik vraag heel weinig na de rest;
 Hy hoorde nu al ruim te zijn in dit geweest;
 't Is wel zoo lang geleên dat hy van ginder scheide;
 Indien ik regt verstond 't geen my Lizetta zeide.
 Misschien is hy daar in, wie weet hoe 't is gestelt?
 En of Mirtil haar daar niet samen heeft beknelt.
 De liede zijnde in spijt en gramschap eens ontfteeken,
 Beweegt de wereld zelfs, om zig van 't leed te wreeken,
 'k Laat varen dezen steen. Indien de zaak zoo leid,
 Nooit had Mirtillo my behaagelijker feit
 Verrigten kunnen: waar nu Amaril verdweenen
 Uit 't herte van Mirtil, ik in haar plaats verscheenen!
 Noch 't beste is dat ik langs den berg na 't hol toe ga,
 En dat ik van de zaak de waarheid ondersta.

Tweede Uitkomst.

Dorinda. Linco.

D O R I N D A.

Voorzeker, Linco, 'k waar u onbekent gebleven,
 Zoo 'k niet my zelve u te kennen had gegeven.

L I N C O.

Wie zou Dorinda, zo bevallig van gelaat,
 Doch kennen in dit plomp en leelijk boersch gewaad?
 Maar had ik een geweest der Jaagers wreede honden,
 Gelijk ik Linco ben, gy had wel haast bevonden,
 Dat ik u tegen dank, en tot uw groote ellend,
 Niet had dan al te ras en al te wel gekent.

Och

Och och! wat zie ik hier? och! wat wil dit beduijen?

DORINDA.

Dorinda valt in onmagt. Niet anders als een werk van liefde, die met buijen,
En zonderlinge kragt vermeertert mijn gemoet,
En my elendig mensch dees kwelling lijden doet.

LINCO.

Is 't mogelijk, dat zulks alreë kan wedervaaren,
Een dogterken zoo teer, en nog zoo jong van jaaren,
Als gy zijt? want het is noch niet heel lang geseën,
Eer ik noch uit den dienst uws Vaders was getreën,
Dat gy noch waart een kind, dat ik u heele dagen
(Ik mag 't wel zeggen) op mijn armen heb gedraagen;
't Heugt my zoo wel of ik 't nog gistren had gedaan,
Hoe ik allengskens leerde uw teere voetjes gaan,
Hoe ik uw vader en uw moeder leerde vormen;
En gy, de welke (eer noch de liefde u kwam bestormen)
Zoo bloô, zoo schrikkelig waart, staag vlugtende als een
hind',

Van't minst, dat onvoorziens geroert wierd van den wind;
Waer slegts een vogeltjen een takjen mogt beweegen,
Of daar een hagedis van ergens u kwam tegen,
Of daar een blaadje gaf gewemel aan een boom,
En 't minste windeken u bragt in schrik en schroom,
Derft nu bestaan alleen, door berg en bosch te dwaalen,
En vreeft nog hond, nog wild, dat u mogt agterhaalen.

DORINDA.

Die door een minnepijl eens is gewond geweest,
Is voor geen wonden meer ter wereld ooit bevreeft.

LINCO,

Dorinda, 't minnevier moet kragtig in u blaaken,
Nadien 't u tot een man, ja tot een wolf kan maaken.

DORINDA.

Ik wenschte, Linco, dat gy voor uw oogen zaagt,
Hoe dat mijn arme ziel hier binnen word geplaagt;
De welke een wreede wolf, met scherpe en grage tanden,
Als een onnoozel lam verscheurt en maekt te schanden.

LINCO.

Is Silvio de wolf?

DORINDA.

'k Bekën het, nu gy 't raad.

LIN-

LINCO.

Hy zijnde dan de Wolf, hebt gy met dit gewaad
U zelve williglijk verkeert in een Wolvinne,
Op dat (dien gy niet kost beweegen tot uw minne,
In menschelijck gelaat) gy nu beweegen mogt,
Door d'yffelijken schijn van eenig wild gedrogt.
Maar zeg, waar hebt gy dog dit ruige kleed bekomen?

DORINDA.

'k Ging huden morgen vroeg (al waar ik had vernomen,
Dat Silvio zijn volk vast by malkandren bragt,
Om dezen dag te gaan, op de ed'le Zwijnenjagt)
Na 't Erimantsche Bosch, omtrent den voet beneden,
Daar ik, zoo haast ik uit het Eiken bosch kwam treden,
Niet verre hier van daan, een weinig na de beek,
Die van 't gebergte na de laagte neemt zijn streek,
Dat zeer vermaarde beeft, het puik van al de honden,
Des schoonen Silvios Melampo, heb gevonden,
Die daar (na dat ik gis) had zijnen dorst gebluft,
En in de naaste wei een weinig nam zijn rust.
Ik die, wat Silvio maar aangaat, houde in waarde,
Ja zelfs de schaduw van dat schoone beeld aanvaarde;
Ja die mijn zinnen en mijn hert gestadig hang
Aan 't spoor en aan de treën van zijn gezwinden gang,
Bemin ook zijnen hond, daar aan zijn zinnen hangen:
Derhalven ik bestond hem met'er haast te vangen,
Die zonder tegenstand, zoo willig en zoo tam,
Zig herwaarts leiden liet, en binden, als een lam,
'k Ging ondertussen vast bedenken, hoe 'k met eere
Hem wederbrengen mogt tot mijn en zijnen heere;
'k Had hoop, door dit geschenck, daar al zijn zin op leid,
Te winnen zijne gunst en goë genegentheid.
Hier quam hy regt van pas, om op het spoor te naaken
Van zijnen hond, en hier quam hy zijn loop te staaken:
Ach lieve Linco! 'k wil niet al te langen tijd
Verspillen in 't verbaal van alles breed en wijd,
Dat tusschen hem en my die reis is afgelopen;
Maar 't geen ik zeggen zal, zoo kort te samen knoopen,
Als 't doenlijk is, en dit maar zeggen met een woort;
Eerst, na dat ik van hem een tijd lang had gehoord
Veel woorden zonder klem, beloften zonder meenen,

Is hy (ô wreede!) voorts uit mijn gezigt verdweenen,
Met zijn getrouwen hond, vergramt en vol van spyt,
En zoo geraakte ik hem en 't zoete bergloon quijt.

L I N C O.

O stuurſe Silvio! te byſter onmeewaardig!
Maar gy, wat deed gy doen? waart gy niet ook al vaar-
dig

Ontſteeken en vergramt, door zyn bedriegery?

D O R I N D A.

Niet anders dan of 't vier van zynen toorn in my
Verandert wierd in vier van liefde, en door 't vermoogen
Zijns toorens is mijn brand noch hooger op gevloogen;
Ik (ſchoon hy ging ter Jagt) hield noch geſtadig aan,
Een moeilijke weg, zyn ſtappen na te gaan;
En onvoorſiens, niet ver van hier, heb ik gevonden
Lupijn, die 'k hadde kortſ voor heen van my gezonden;
Door dees gelegenheid wierd ik terſtond te raad,
Van my te kleeden in zyn knechtelyk gewaad,
Om zoo de kennis van de Herderen te ontwyken;
En onder 't Harders rot een Herder te gelijken,
Op dat ik zoo de Jagt mogt volgen, en verſpiên
Gelegenheid en tyd, om Silvio te zien.

L I N C O.

Hebt gy in wolfs gedaante u op de Jagt begeeven?
De honden u gezien? en zyt gy noch in 't leven?
Is 't mooglijk dat ik u gezont zie voor my ſtaan?
Dorinda, ô! gy hebt meer als genoeg gedaan.

D O R I N D A.

Zyt, Linco, niet zoo zeer verwondert, dat de honden,
Die tot haars 's Heeren roof verordent was, niet konden
Beſchadigen: ik ſtond bedwelmt en heel verbaaft
By een deel Herders, die daar kwamen met 'er haaft
Geloopen, om na dees vermaarde Jagt te kyken;
Dies vond ik goed wat van de hutten af te wyken,
Vermits mijn lievend oog meer na den Jaager zag,
Als na de Jagt; helaas! 't herte klopt ſlag op ſlag
In myn benauwde borſt, als 't woedend Zwijn zig keerde,
En als myn ſchoone blom, myn Silvio zig weerde.
Ik voelde, dat in al zyn doen en zyn beleid,

Mijn

Mijn ziele liep, ja vloog, met zyn genegenheid:
Maar 't vreeſſelijk gezigt van 't Zwijn, 't welk boven
maaten

Verſchriklyk, groot en ſterk was, deed my haaft verlaaten
Myn alderhoogſt vermaak, dat ik dien zelve ſtond,
In 't aanzien van myn lief, mijn Silvio bevond.
't Was als een ſnelle bui, van ongeſtuime winden,
Die alles wat 'er was, ſcheen ſchielyk te verſlinden;
Huis, planten, boomen zelfs, of wat het kwam te moet,
Dat ſmeet het fluks ter neêr, en trad het met den voet;
Zoo haaft 't geſchaarde rad der doodelijke tanden,
Vol ſchuim en bloed zig keerde, om alles aan te randen,
Zoo zag men honden dood, veel lancien aan tween;
En menſchen tot 'er dood gekwetſt aan lijf en leên.
Hoe dikwils dagt ik, mogt ik met het Wild verdraagen,
Mijn leven voor het lijf van Silvio te waagen;
Hoe vaak woud ik beſtaan te loopen naar het Wild,
Om mijn borſt voor de zyn te geven tot een ſchild;
Hoe dikwils heb ik by my zelve doen gebeden,
Vergeef, ô moedig Zwijn, wileens te rugge treden,
Hou op, 't is meer als tijd, van kwetzen en van doôn:
Verſchoon de teere borſt van Silvio, verſchoon:
Terwijl ik bezig was met bidden en met zugten,
Liet Silvio zyn hond Melampo ſchielyk vlugten,
Gewapent zynde met een hard geſchubt panzier,
Hem hitſende op dat wreede en ſchrikkelyke dier,
't Welk moedig, meer en meer, zyn ſlagting, met be-
zeeren,

En nedervallen van veel honden deed vermeerden,
En had een groot getal van Herders zeer gewond;
Ik kan de dapperheid en deugd van dezen Hond
U niet vertellen; lief hem Silvio, 't is reden;
Zoo dapper heeft hy 't Zwijn, als met beleid, beſtreden,
Gelijk een gramme leeuw, in 't ſtryden met den ſtier,
Nu wijkt den ſcherpen hoorn van 't ongetemde dier,
Dan weder vliegt te moet, tot dat hy hem ten leſten
Van agtren eens beſpringt, en krijgt den rug ten beſten,
En met zyn klauwen dan zoo klemt en knelt de wagt,
Tot hy op 't leſt den ſtier verliezen doet zyn kragt.
De ſterke hond Melamp wiſt aardig van gelijken,

In 't

In't dikwijls draajen zeer voorzigtelijk te wijken;
 Het doodelijk gebit, het zwieren en het slaan,
 Van't onbeschofte Zwijn; in't lest (ô stout bestaan!)
 Zag ik hem 't wreede dier van agteren bespringen,
 Zijn tanden slaande in't oor, daar mee hy 't schein te
 dwingen:

Hy slingerde 't als dul een tijd lang gins en weêr,
 Tot dat het was vermoeit en weerde zig niet meer;
 Derhalven wierd terstond gelegenheid gevonden,
 Om 't groote lichaem, 't welk noch maar met ligte
 wonden.

Geraakt was, nu ter dood te treffen met een pijl;
 Waar over Silvio, Diana met'er yl
 Aanriep, en zeyde, wil doch deze schein bestieren,
 O heilige Godin! 'k zal u ten offer vieren
 Den wreeden kop, en trok een pijl, terwijl hy bad,
 De snelst' van die hy in zijn gulden kooker had;
 Hy, spannende den boog, zoo verhy konde rekken,
 Van't staal tot aan het oor, quam schielijk los te trekken,
 En op dat oogenblik doorschoot hy 't moedig Zwijn,
 Daar hals en linkerschoft vast aan malkandren zijn;
 't Beest storte fluks terneêr, men zag 't zig nauwlijks
 reppen;

Dies mijn bekommert hert weêr moed begon te scheppen;
 Mits ik mijn Silvio nu buiten kommer zag;
 O wel gelukkig Dier! dat u gebeuren mag;
 Te sterven van de hand, die onder schijn van speelen,
 Met zulken zoetigheid, kan menschen herten steelen.

L I N C O.

Maar wat word nu met dit verslagen Beest gedaan?

D O R I N D A.

Dat weet ik niet, daarom kom ik nu herwaarts aan,
 Eensdeels om in 't gedrang geen ongemak te lyen,
 Ten andren, om 't gezigt van alle man te myen;
 'k Geloof zy zullen met het hoofd ten offer gaan,
 Naar de belofenis van Silvio gedaan.

L I N C O.

Maar wilt gy niet dit kleed afleggen?

D o-

D O R I N D A.

'k Wilde garen:

Maar ik heb aan Lupijn gegeven te bewaren
 Mijn kleed en ander tuig, waar mee hy by de bron
 My wagten zou, schoon ik hem daar niet vinden kon;
 Ei Linco! ei mijn vriend! laat my nu niet verleegen,
 Ik bid u, gaa in 't bosch, en zoek hem aller wegen,
 Gy zult hem hier of daar haast vinden, want ik gis
 Onmogelijk dat hy ver van hier te zoeken is;
 'k Zal ondertusschen gaan, en leggen my wat neder
 Te rust in gene struik; Ziet gyze? tot gy weder
 Zult by my komen; want ik heb den gantschen dag
 My zelve zoo vermoeit, dat ik niet langer mag;
 Denk, dat ik met dit kleed naar huiste keeren schroomde.

L I N C O.

'k Ga heen; schein niet van daar, tot dat ik wederkome.

Derde Uitkomst.

Rey. Ergasto.

R E Y.

Gy Herders altemaal, hebt (zoo 'k geloof) verstaan,
 Hoe dat die halve God, de Soone van Montaan,
 Uit hoog gebooren stam, van Hercules gesprooten,
 Ons heden heeft verlost; vermits hy heeft geschooten
 Het vresselijke Dier, dat door zijn schrik by na
 Onveilig heeft gemaakt geheel Arcadia;
 Die nu vast bezig is, het volk by een te haalen,
 Om in den tempel zijn belofte te betaalen;
 En zeker, zoo wy niet ondankbaar willen zijn
 Voor deze weldaad, laat ons trekken eene lijn,
 Laat ons gelijkerhand, zoo haast wy hem ontmoeten;
 Hem met ons hert en tong, als ons verlosser groeten;
 Al is 't schoon dat die eer is een geringe prijs,
 Voor een manhafte ziel; nochtans tot een bewijs
 Van dankbaarheid, is eer altijd de hoogste waarde,
 Die dapperheid en deugd ontfangen kan op aarde.

E R G A S T O.

O droeffelijke schaë! ô bitter ongeval!
 O doodelijke wond, die nooit genezen zal!

I

O scherpe zuure dag, voor ieder te beweenen!

R E Y.

Wat hoor ik daar een stem, vol schriks en klagtig steenen?

E R G A S T O.

O barffe sterren, die ons welvaart en geluk
Vyandig tegen zijt, en laat ons in den druk!
Zoo spotten met de Trou? Ons hoop zoo hoog te zetten?
Om ons door zwaarder val met meerder pijn te pletten?

R E Y.

Is dat Ergasto niet? Hy is het in der daad.

E R G A S T O.

Waarom beschuldig ik den Hemel van dit quaad?
Het is regmatiger dat ik my zelf beschuldig,
Die 't zorglijk t'onder heb alleen zoo onzorgvuldig
(Niet agtende op 't gevaar, op einde noch begin)
Bragt onvoorzigtig by den vuurslag van de Min.
Gy sloegt de vonken zelf, waar uit nu schijnt geboren
Een doodelijke vlam, die nimmer is te smoooren;
Noch weet de Hemel dat ik dit ten goede dagt,
En dat meedogentheid alleen my daar toe bragt.
Rampzalig lievend Paar! elendige Amarillis!
O droeve Tytir! die nu tegen hert en wil is,
En Vader zonder kind! O droevige Montaan!
O Landschap, zonder troost Arkadia! hier aan
Is ons, elendig volk! en u te veel gelegen;
Al wat ik heb gezien, en wat my noch komt tegen,
Elendig altemaal! elendig wat ik zeg!
Elendig wat ik hoor, en wat ik overleg.

R E Y.

O my! wat ongeval geeft daar zoo scherpe neepen?
Daar onzer aller druk en leed in is begreepen?
Komt Herders, laat ons tothem gaan, ik vind het goed;
Zie daar, dat past heel wel, hy komt ons te gemoet.
Ach Goôn! is 't noch geen tijd uw gramschap af te leggen?
Beleefde vriend Ergast! verwaardig ons te zeggen
Wat ongeval daar is; zoo uitermaten wreed,
Dat gy zoo bitterlijk beklagt met hertenleed?

E R G A S T O.

'k Moet vrienden, uw verderf, en mijn verderf met eenen,
Ja de ondergang van gantsch Arcadia beweenen.

R E Y.

R E Y.

O my! wat zegt gy?

E R G A S T O.

Ach! het steunsel leid geveld,
Daar onzer aller hoop zoo vast was op gestelt.

R E Y.

Ei! wil ons naaktelijk, het geen gy zegt, verklaren?

E R G A S T O.

Ach! Tytirs Dogter, die haars Vaders gryze haaren;
Was 't eenige cieraad, waar op die oude Stam,
In zijnen ouden dag, zijn eenig steunsel nam;
Die spruit van d'oude stonk, die doch al was aan 't vallen,
Ja 't eenige geluk en welvaart van ons allen,
Zelf van den Hemel aan den Sone van Montaan,
Waar van ook trouwbelofte op aarde was gedaan,
Om door dit Huwlijk eens, na lang verdrietig wagten,
Arcadiaas behoud en welvaart te betragten;
Die hemelsche Amaril! die wijze en eerbare Maagd,
Die zelf een voorbeeld van de deugd in 't weezen draagd;
Die bloem van reinigheid! die... ach! daar van te spreken,
Trest my zoo kragtig, dat het hert my schijnt te breeken.

R E Y.

Hoe? is die doodt?

E R G A S T O.

Noch niet: maar 't is met haar gedaan,
Gy zult, eer langen tijd, haar na de dood zien gaan.

R E Y.

Ai my! wat hoor ik? ach!

E R G A S T O.

Gy hoort noch niet met allen:
Maar dat zy eerloos sterft, is 't quaadste noch van allen.

R E Y.

Is Amaril haar eer dan kwijt? ei hoe komt dat?

E R G A S T O.

De Pol is op de daad met Amaril gevat;
En blijft gy noch wat hier, zoo zult gy haar gevangen
Zien leiden na de Kerk.

I 2

R E Y.

R E Y.

O al te harde prangen
 "Van deugd en eerbaarheid, voor 't vrouwelijk geslacht!
 "O schaarsse reinigheid by ieder nu verdagt!
 "Rampfalgige eeuwen zalmen dan voortaan geen vrouwen,
 Als die nooit is gevraagt, voor eerlijk mogen houwen?

E R G A S T O.

Gewisselijk men heeft wel reden nu voortaan,
 Om op geen eerbaarheid van vrouwen vast te gaan,
 Nadien nu de eerbaarheid zelfs eerloos word bevonden.

R E Y.

Beleefde Herder, zeg ons doch de regte gronden
 Van deze zaak, ik bid verzwijg ons immers niet.

E R G A S T O.

Ik zal 't u altermaal, gelijk het is geschied,
 Verhalen: Heden is (gelijk gy hebt vernomen)
 Heel vroeg de Priester na den tempel toe gekomen,
 Met dien bedroefden man, den Vader dezer Maagd,
 Wiens ramp en jammer van een ieder word beklagt;
 De welke, zijnde beide op 't alderhoogst geneegen
 De Goden door gebeên met yver te beweegen
 Tot voorderinge van het Huwlijk, dat gemaakt
 Was met hun kindren, daar elk lang na had gehaakt;
 Tot dezen einde alleen, juist op gelijke stonden,
 Elk zyn slagtoffer na den tempel had gezonden.
 Men stakze daadlijk op de altaaren in den brand,
 Met hoffelijke feest, en dienst ter offerhand,
 Vol tekens van geluk; nooit schooner ingewanden,
 Nooitzag men schooner vlam met minberoerte branden:

Een blind Waarzegger gaf door tekens te verstaan,
 Dat hem de geest geroert was; zeggende, Montaan,
 Uw Soone Silvio zal zonder twyfel heden
 Een Minnaar zijn; voorts zei hy, Titir vat mijn reden,
 Uw dogter zal gewis van daag noch zijn de Bruid;
 Ga t'huis, berei de feest, (ô zinneloos besluit!)
 O losse profecy! ô ydelheid van zinnen!
 Gy Wichelaar, zijt blint van buiten en van binnen;
 Waar Titir in de plaats van deze Bruiloftfeest,
 Een droevig uitvaart van een lijk voorzeid geweest,
 Zoo

Zoo mogt gy vrylijk een waarzeggers naam bekleeden.
 d'Omstanders waren al getroost en wel te vreden;
 De Vaders waren met teerhertigheid belaân,
 En weenden, Titir was alreë naar huis gegaan,
 Wanneer zig schielijk in den tempel openbaarden
 Gezigten, die ons 't hert met schrik en angst bezwaarden;
 Men hoorde, 't geen veel quaaDs te duiden is gewoon,
 Als voorboô van de wraak en gramschap van de Goôn:
 Helaas! of ieder niet ontroert was en verslaagen,
 Of ieder stond verbaast door vrees van nieuwe plaagen,
 Daar de aanvang tekens gaf van allerhande goed,
 Ei Herders! overweegt dat zelfs in uw gemoed.
 De Priesters hadden zig in 't groot vertrek geslooten,
 Waar in, dewyl zy vast mettraanen overgooten,
 Wy buiten desgelijks ons heilige gebeên,
 In alle ootmoedigheid met grooten yver deên:
 Zoo quam de Sater daar, die schelm vol looze trecken,
 En zigt in aller haast den Priester zelt te spreken
 Van zaaken van gewigt; dies ik van stonden aan,
 Om dat die zorge my (als gy wel hebt verstaan)
 Bevolen is, hem na den Priester ging geleiden.
 O regte snater, om quaê tyding te verbreiden!
 Wel Vaders (zei hy) zoo dees offerhande niet
 Regt naar behooren, of naar uwen wensch geschied,
 Of zoo geen zuivre vlam verschijnt op uw altaaren,
 Verwondert u des niet, want 't geen is wedervaaren
 In 't Ericijnsche hol, op dezen dag, is wis
 Dat tegen uwe Wet, en niet te zuiver is:
 Een trouweloze Nimf bestaat daar uwe wetten
 Met eerloos overspel heel schandig te besmetten,
 En breekt de trouwe, die ze een ander heeft beloofd;
 Laat slegts uw dienaars met my komen hoeft voor hoeft,
 Zy zullen ze op de daad gemakkelijk betrappen;
 'k Zal hun aanwyzing doen; zy konnen 't niet ontsnappen.
 O menschelijk vernuft! wat zijt gy bot en blind,
 In 't schikken van al 't geen ge u zelve onderwind!
 De Vaders scheenen eerst van rouw ter neêr te zygen;
 Doch, door dees tyding weêr wat beter moed te krygen;
 Zy meenden, dat hun nu de Sater had ontdekt
 De reden, die de Goôn tot gramschap had verwekt,

Waar door zy in 't begin, als opgehouden wierden,
Terwyl zy vast met vrees 't rampduidend Offer vierden;
Dies zei de Priester fluks den Opperdienaar aan,
Dat hy ten eersten met den Satyr zoude gaan,
Om zonder tijdverlies de lievers met hun beiden
Gevangen en geboeit na 't heilig huis te leiden.
Fluks kwam Nikander met al d'Onderdienaars door
Een duistren krommen weg, die hem onlangs te voor
Die schelmische Satyr had vertoont, het hol te naaken,
En daar, met al het rot, van boven in te raaken:
(Helaas!) deeze arme Nimf nu zijnde op 't onvoorzien
Besprongen, kwam verbaast en zeer verschrikt, misschien
Door al 't geflicker van de fakkels, die daar branden
Uit een verborgen hol, om (zoo 'k geloof) de banden
t'Ontvlugten, door het gat, dat door het loos beleid
Des Satyrs, (na dat hy haar zelf had aangezeid)
Gestopt was.

R E Y.

Wat deed hy, terwijl zy bezig waren?

E R G A S T O.

De paden ter spelonk Nikander t'openbaaren
Was niet zoo haast gedaan, of hy vertrok terstond:
't Is niet te zeggen hoe bedwelmt zig ieder vond,
Toen 't Tytirs Dogter was, die ze onverwagt daar zagen.
Men had nog nauwelijx de hand aan haar geslagen
Om haar te binden, of (ik weet voorwaar niet hoe,
Noch waar van daan) Mirtil liep moedig daar optoe,
En schoot een scherpe pijl, daar mee hy van te vooren
Gewapent was, en dagt Nikander te doorbooren;
Die, zooze had geraakt, daar hy die henen schoot,
Of daarze was gemikt, Nikander waar al dood;
't Schijnt, op de zelve stond, terwijl vast de eene mikte,
Dat d'ander agterwaarts een weinig zig verwikte,
Het welk, of by geval, of door goê toeverzigt
Geschied is; hy ontweek de doodelijke schicht,
Die regt voorby de borst vloog, zonder die te raaken,
En kwam 't gevaarlijk staal zijn snelle vlugt te staaken,
In 't hairige gewaad, ja bleef daar in verward,
(ik kan niet zeggen hoe) zoo dat Mirtil benard,
Niet konnende zijn schicht weêr tot zijn wil erlangen,
Met

Met Amarillis van de Dienaars wierd gevangen.

R E Y.

Wat is daar op gevolgt?

E R G A S T O.

Hy zijnde nu gevat,
Wierd na de Kerk gebragt: maar langs een ander pad.

R E Y.

Om wat met hem te doen?

E R G A S T O

Om hem van de eigenschappen
En waarheid van de zaak te beter te doen klappen;
't Kan zijn (wie weet?) dat hem ook straffe word bereid,
Mits hy zijn handen aan de Dienaars heeft geleid;
En nademaal hy met geweld zig heeft verdedigt;
De Priesterlijke magt en hoogheid heeft beleedigt.
Had ik ten minsten hem noch in zijn ongeluk
Wat mogen troosten, tot verzagting van zijn druk!

R E Y.

Waarom kost gy 't niet doen?

E R G A S T O.

Daar word niet toegelaaten
Aan d'Onderdienaars met doodschuldigen te praten,
Alzoo 't de Wet verbied; derhalven heb ik my
Van al het ander volk begeven aan een zy,
Om in den Tempel door een andre weg te raaken,
De Goôn te bidden, dat dees jammerlijke zaaken,
Dit onweêr van verdriet, dees droeve duistre logt,
Door hun bestier mag zijn tot beter stand gebrogt.
Mijn lieve Herders, ik beveel u voorts de Goden,
En vrede zy met u: doch eerst moet ik u nooden,
Dat gy te samen uw gebeên by de onze voegt.

R E Y.

Dat zal geschiên, zoo haast als Silvio vernoegt
Zal wezen van den dienst, dien wy met groote reden
Aan zulken braaven Heer zijn schuldig te besteeden.
O Goôn van 'thoogste rond! ach! toont ons nu ter tijd,
Dat gy zoo toornig niet, als wel barmhertig zijt.

I 4

Vierde

Vierde Uitkomst.

K O R I S K A.

Komt nu met heerlijkheid, ô juichende lauwrïeren!
 Mijñ hoofd, tot teken van mijn overwinning, cïeren;
 Nu ik in 't minneveld gelukkiglijk van daag
 Gevogten heb, daar van ik nu de zege draag;
 Nu hemel, aard, natuur, geluk en konst op heden,
 Het noodlot zelfs, ja vriend en vyand voor my streden;
 Die booze Satyr zelfs, die my zoo schendig haat,
 Die my vervloekt, kwam my zelf met zijn hulp te baat,
 Niet anders, dan of hy niet hadde konnen leven,
 Indien hy my zijn deel van gunst niet had gegeven:
 Mijñ raad had Koridon zeer na in 't hol gedrukt,
 Doch beter heeft het lot Mirtil daar in gerukt:
 Want hier meê zal de schuld meer schijn van waarheid
 krijgen,
 Men zal ook Amaril met zwaarder kwaad betijgen:
 En schoon Mirtillo nu met haar gevangen zy,
 Die zaak lijd weinig last; hy raakt wel ligt weêr vry;
 Want de overspeelster moet alleen de straffe lijden.
 O groote zegen! die my 't herte doet verblyden!
 O Minneloogens! regt my zegetekens op;
 Uw kragten stijgen nu tot in den hoogsten top,
 Verboven de natuur, en toonen zig almagtig,
 In deze borst en tong: maar zijt gy wel gedagtig,
 Koriska, dat het hier geen tijd is lang te staan?
 Waar na vertoeft gy noch? gaa, pak u hier van daan,
 Tot dat op dezen dag uw medevrysters leven
 Tot zoening van de Wet ten offer zy gegeven:
 Want ligt geestze u de schuld van 't geen zy heeft misdaan,
 Om, als onschuldig, van de straffe vry te gaan;
 Ook zal de Priester ligt, eer dat hy noch zal waagen
 Haar iets te doen, u na de waarheid willen vraagen;
 „Vlugt dan Koriska, vlugt, ten eersten; want de mond,
 „Waar van de woorden op onwaarheid zijn gegrond,
 „Brengt ligtelijk een mensch in groot gevaar van schanden,
 „Zoo hem geen vlugge voet kan redden uit de banden:
 'k Ver-

'k Verschuil my dan in 't bosch, en kom niet wederom,
 Tot dat ik in 't genot van minnevreugden kom:
 Wat heil bestraalt mijn hart! wie heeft zijn leven stukken
 Van zulk een stout bestaan zoo dapper zien gelukken?

Vijfde Uitkomst.

Nikandro. Amarillis.

N I K A N D R O.

Wat harder hert moet hy wel hebben! of veel eer
 Geen hert, noch menschelijk gevoel, die van uw zeer
 Bedroefde stand, ô Nimf! rampzalig en ellendig,
 En van uw grooten val, geen hertenleedinwendig,
 Door medelijden voelt! Een schadelijker val,
 Als iemand, die 't hem best verstaat, bedenken zal:
 Alleen een Nimfte zien, daar 't wezen van zou tuigen,
 Dat ieder mensch voor haar eerbiedig hoort te buigen,
 Gevangen en geboeit; een schoone jonge Maagd,
 Die (zoo 't uitwendig schijnt) een hemels wezen draagt,
 Wiens Goddelijke glans de wereld doet verpligten,
 Haar schoonheid offerhande en tempels op te rigten;
 Dat dees als offer zelfs ten tempel werd geleid?
 Wie ziet dat, zonder dat hy 't zelve droef beschreit?
 Maar, die noch weet, van wat geslagt gy zijt gebooren,
 En tot wat eind dat uw geboorte was beschooren;
 Ook daar en boven, dat gy Tytirs dogter zijt,
 En tot een zwagerin Montano toegewijd,
 Bei d'aldertreflijkste aanzienlijkste Heeren
 Van gantsch Arcadia, die 'k noemen mag met eeren,
 (Ten aanzien van hun deugd en ongemeen verstand):
 Wat zeg ik? Herders? neen, maar Vaders van het Land:
 Een Nimf zoo wijd vermaart, zoo vol bevallikheden!
 Zoo magtig en zoo rijk, zoo schoon van lijf en leden!
 En daar gy noch zoo ver, noch zulken ruimen tijd,
 (Na 't oogmerk van natuur) van 't eind uw's levens zijt;
 Nu bezig zijnde met den weg ter dood te baanen!
 Ach! die dit alles ziet, en niet versmelt in traanen,
 Met bitter hertenleed, 'k agt hem geen mensch te zijn;
 Maar eer een wild gediert in menschelijken schijn.

A M A R I L L I S.

Kwam deeze ellend my toe door eigen schuld, Nikander!
 Had ik (als gy gelooft) bedreven 't een of 't ander
 Met voordagt, even als het heeft een schijn van quaad,
 Het zou my nergens na zoo zwaar zijn, met'er daad
 Te sterven voor de schuld; want 'tzou met regt wel passen,
 Dat mijn onreine ziel wierd door mijn bloed gewassen,
 Op dat de gramschap van de Goôn ter neêr gelegd,
 Met eenen wierd voldaan het menschelijke regt;
 Zoo wierd mijn droeve ziel wel ligt gestelt te vreden;
 'k Nam met een innerlijk gevoel (na regt en reden)
 Van mijn verdiende dood, (al doodende 't verstand)
 Dan heel gewilliglijk het sterven by der hand;
 Ik zou my wreedelijk op 't vreedzam Veer begeven,
 Om daar door in te gaan tot veel vreedzamer leven:
 Maar 't is Nikander, my (helaas!) te grooten druk,
 Dat ik gevoert ten top van allerlei geluk,
 Zoo jong bejaart, ter dood zoo schielijk word gedrongen,
 En zonder mijne schuld te sterven word gedwongen.

N I C A N D R O.

Ach! wou de Hemel, dat de menschen tegen u
 Gezondigt hadden, in de plaats, van dat haar nu
 De Goden, door uw feit, beleedigt vinden moeten,
 De schaade, die uw naam leed, waar veeler te boeten,
 Als hunne Godheid (die zoo zwaar beleedigt is)
 Nu weder word verzoent. Ook kan ik voor gewis
 Niet zien, dat eenig mensch is oorzaak uwer schaaden:
 Gy zelfs hebt deze imaad op uwen hals gelaaden.
 Zeg Nimf; zijt gy dan met den overspeelder niet
 Alleen in een spelonk beslooten, t'saam verspied?
 Waart gy den zoone van Montano niet verbonden,
 Door Trouwbelofte, die gy eerloos hebt geschonden?
 En noch onschuldig zijn t' hoe kan ik dit verstaan?

A M A R I L L I S.

Het zy zoo 't wezen mag, het geen ik heb gedaan,
 Alwaar 't een mislag, 'k heb de Wet niet overtreden,
 'k Ben zonder schuld, hoe wel my schuld word opge-
 streden.

N I

N I C A N D R O.

Of der naturen wet, Mint als't u komt te pas,
 Misschien (naar uw verstand) niet overtreden was,
 Zoo hebt gy egter ('t welk gy geenzins kond ontkennen)
 Bestaan der Goden en der menschen Wet te schennen,
 Die ons dees woorden heeft geboden: Min alleen,
 Die 't u geoorloft is te minnen, anders geen.

A M A R I L L I S.

Indien men vastelijk voor waarheid moet gelooven,
 Dat wat ons wedervaart, moet komen van daar boven,
 De Hemel heeft voor my misdaan, ik zeg 't rond uit,
 De menschen desgelijks, want 't heimelijk besluit
 Der Goôn, en anders niet, kan my te draagen dwingen
 De straffe van een fout, die andere begingen.

N I C A N D R O.

O Nimf! wat zeggy daar! betoom, betoom uw tong,
 Die door te grooten spijt doet al te grooten sprong,
 En is alreê vervoert ter plaatze, daar der vroomen
 Godvrugtig diep gepeis ter naauwer nood dert komen:
 Geeft aan geen sterren schuld, wy zelve zijn de geen, „
 Die al ons eigen ramp en ons elende smeên. „

A M A R I L L I S.

Den Hemel kan ik min beschuldigen met reden,
 Als 't eigen noodlot, vol van harde strengigheden:
 Maar noch veel meer, als dat, en alles wat'er leeft,
 Beschuldig ik die my zoo valsch bedroogen heeft.

N I C A N D R O.

Beschuldig niemand; want gy hebt u zelfs bedroogen.

A M A R I L L I S.

Dat's waar: maar iemands list heeft my in 't net getoogen.

N I C A N D R O.

't Is geen bedrog, wanneer men wil bedroogen zijn. „

A M A R I L L I S.

Heb ik dan in uw zin zoo schaamteloos schijn?

N I C A N D R O.

Dat zeg ik niet: maar 't werk gevraagd, zal zelve spreken.

A M A R I L L I S.

Het werk is vaak van 't hert een zeer bedrieglijk teeken. „

N I

N I K A N D R O.

„ Men kan het werk wel zien : maar 't herte ziet men niet.

A M A R I L L I S.

„ 'T is zeker, dat men door 't verstand ook 't herte ziet.

N I K A N D R O.

„ 'T verstand, gevoeleloos, heeft niet dan blinde lichten.

A M A R I L L I S.

„ Het redeloos gevoel doet recht voor onregt zwigten.

N I K A N D R O.

„ De reden heeft geen regt, daar 't feit in twijfel staat.

A M A R I L L I S.

Het zy zoo 't wil, mijn hert is onbewust van kwaad.

N I K A N D R O.

Wie anders heeft, als gy u zelfs, in 't hol doen treden?

A M A R I L L I S.

Mijn ligt gelooven, en onnoozle eenvoudigheden.

N I K A N D R O.

Hebt gy uw eer een vriend betrouwt, die u bedroog?

A M A R I L L I S.

Geen Minnaar was 't, maar een vriendin, die my bewoog.

N I K A N D R O.

Maar wat vriendinne doch? uw min met lust belaadent?

A M A R I L L I S.

De zuster van Ormijn, die my dus heeft verraaden.

N I K A N D R O.

Hoe zoet is 't als men met zijn Minnaar werd verraên!

A M A R I L L I S.

Mirtil was, zonder dat ik 't wist, in 't hol gegaan.

N I K A N D R O.

Maar gy, hoe kwaamt gy doch daar in? en tot wat einde?

A M A R I L L I S.

't Is zulks, dat ik Mirtil daar niet te vinden meinde.

N I K A N D R O.

Gy zijt al overtuigt, hebt ge anders geen bescheid.

A M A R I L L I S.

Men vraag Mirtillo zelfs na mijn onnozelheid.

N I K A N D R O.

Hem? die zelfs oorzaak is van 't geen hier is bedreeven?

A M A

A M A R I L L I S.

Laat zy, die my verried, bescheid der waarheid geven?

N I K A N D R O.

Hoe kan men op het woord van trouweloozen staan?

A M A R I L L I S.

Zoo zal ik zweeren in den name van Diaan.

N I K A N D R O.

Uw zweeren geld nu niet, de daad maakt u meeneedig;

'k Ga rond; wagt niet dat ik met vleijen u bevredig,

Op dat, als 't grootste werk genomen word ter hand,

Gy niet blijft overtuigt door eigen onverstand;

Al 't gene dat gy zegt zijn doch maar enkel droomen.

Nooit wascht het water schoon geschept uit vuile stroo-
men.

Een onregtvaardig hert spreekt nooit de waarheid regt: „

Beschuldigt u de daad, zoo mee al 't geen gy zegt „

Tot uw ontschuldiging: gy waart schuldig te betragten

U voor 't verliezen van uw reinigheid te wagen,

Meer, als van uw gezigt. Waar toe doch tijd gespilt?

't Schijnt dat ge u zelve met voordagt bedriegen wilt.

A M A R I L L I S.

Moet ik dan sterven? ach Nikander! zoo te sterven?

Ach! zoo te sterven? daar ik niet eens mag verwerven

Dat iemand my verhoor, of mijne zaak bepleit?

Is my dan alle hulp zoo plotzelijk ontzeid?

Ben ik van alle hoop dan heel en al verschooven?

Word my alleen dees laatste in ramp en rouw bedooven,

Medogentheid tot mijn geselschap toegevoegt!

Die my, als hulpeloos, in 't minste niet vernoegt?

N I K A N D R O.

Nu Nimf, 't is al genoeg, stel maar uw hert te vreden,

En was uw wijsheid op de loop in 't overtreden,

Toon nu ten minsten, dat u geen kloekmoedigheid

Ontbreekt, in 't draagen van de straf u opgeleid;

En nademaal gy van den Hemel zijt gesprooten,

Zoo laat uw oogen na den Hemel zijn ontslooten;

Al wat ons wedervervaart, dat komt ('t zy goed of quaad) „

Alleen van boven, door der Goden wyzen raad, „

Gelijk de stroomen uit springaders komen vloeijen, „

En

- „ En even, als men 't kruid ziet uit den wortel groejen.
 „ Al't geen hier schijn van quaad heeft, en ons dapper smert,
 „ Daar steeds al't goede met veel quaads gemengelt werd,
 „ Dat 's goed daar boven, en 't zal onsten goede komen,
 „ Ter plaats, daar 't hoogste Goed zijn wooning heeft genomen.

Die groote Jupiter zal't tuigen voor gewis,
 Dien geen gedachte van den mensch verborgen is;
 De eerwaarde Godheid, van die magtige Godinne,
 Weet hoe haar dienaar in zijn hart is droef van zinne
 Om uwen wil, en is beklemt met bitter leet
 En raakt mijn zeggen u, o Amarillis! weet
 Dat ik gedaan heb, als gemeenlijk in 't genezen,
 De hand des meesters, die meedoogend hard moet wezen;
 Die diepe wonden met een yzer ondertast,
 Doorzoekt de holligheid, daar by de meeste last
 Van doodsgevaar vermoed. Dies stelt uw hertte vreden,
 Hou op van wederstaan, 't is lang genoeg gestreeden,
 Met 't gene by de Goôn van u geschreven staat.

A M A R I L L I S.

- O vonnis al te wreed! het welk of 't in der daad,
 In Hemel of op aarde, of elders zy' geschreven,
 Voor al, den Hemel kan men daar geen schuld af geven;
 Want in den Hemel kent men mijn onschuldig bloed:
 Maar (laas!) wat baat my dat? als ik doch sterven moet:
 Ach! dit 's die harde weg zoo moeilijk te betreden;
 Nicander! dit 's (helaas!) de kelk vol bitterheden.
 Ach! om de deernis, die 'k in u met my bemerk,
 Ik bid u, leid my noch zoo haast niet na de Kerk;
 Ai lieve! wagt noch wat, ai wacht noch, mag het wezen!

N I C A N D R O.

- „ O Nimf! ô Nimf! al die zoo zeer voor 't sterven vreezen,
 „ Elk oogenblik schijnt haar een nieuwe dood te zijn;
 „ Waarom verkracht gy dus 't gevoelen van uw pijn?
 „ Het meeste kwaad, daar ons de dood meê schijnt te krenken,
 „ Is zeker anders niet, als op den dood te denken;
 „ En hoe, die sterven moet, zich eer ter dood begeeft,
 „ Hoe hy zich zelven eer de dood ontstoolen heeft.

A M A

A M A R I L L I S.

Misschien krijg ik noch hulp tot voorstand van mijn leven:
 O Vader! Vader! hebt gy my dan ock begeven?
 Ach lieve Vader van een een'ge Docter! laat
 Gy my zoo sterven heel ontbloot van hulp en raad?
 Laat my ten minsten dan de leste kus genieten;
 Want een en 't zelve zwaart zal 't bloed van twee vergie-

ten;
 De wond, ô Vader! die uw waarde Dogter moet
 Ontfangen, zal gewis doen storten Vaders bloed.
 O Vader! (zoete naam geweest in tijd verleden)
 Nooit heb ik u vergeefs om eenig ding gebeden.
 Neemt gy de Bruiloftfeest uw 's Dogters zoo ter hand,
 Die 's morgens is de Bruid, en 's avonds d'offerhand?

N I C A N D R O.

Hou my niet langer op, ei Nimf! waar toe dit lellen?
 Hoe meugd gy dus vergeefs u zelfs en andre kwellen?
 Kom, gaan we na de Kerk, het is al meer dan tijd,
 Nadien mijn tempeldienst geen uitstel langer lijd.

A M A R I L L I S.

Vaar wel boffchaadje dan, de welke altijd voor dezen
 My pleegt op 't hoogste zoet en aangenaam te wezen:
 O boffchen! die my zijt tot groot vermaak geweest,
 Ontfangt dees laatste zugt, tot dat mijn koude geest,
 Door 't ongeregtig zwaart van 't lichaam afgenomen,
 Tot uwe schaduw, die 'k bemin, zal weder komen;
 Want in de hel komt nooit een ziele zonder schuld;
 De wanhoop van een ziel word nooit om hoog gedult.
 Mirtillo! ach Mirtil! 'k mag wel eiendig agten
 Den dag, waar in ik eerst nam plaats in uw gedagten;
 Rampzalig agt ik ook dien dag, dien droeven dag,
 Wanneer ik u Mirtil 't eerst van mijn leven zag;
 Dewijl mijn leven (u, als 't eigen, aangenaamer)
 Uw leven wezen moest, op dat het nu bekwaamer
 Zou de oorzaak kunnen zijn van mijn gewisse dood;
 Word zoo, om uwent wil, (wie dagt op zulken nood?)
 Verwezen? sterft nu zoo een, die haar wreed wou toonen,
 Om haar onnoozle ziel ontschuldig by te woonen?
 O! hoe ben ik voor my, veel te yverig van geest,
 En wederom voor u, te klein van hert geweest!

My

My had ver best geweest, of zondigen of loopen:
Hoe 't gaat, 'k moet zonder vrugt dit met den dood be-
koopen,

En zonder schuld, daar mee men my bekladden wil,
En zonder u mijn hert! ach sterf ik myn! Mirtil!

N I K A N D R O.

*Ama-
rillus
swijmt,
het leste
woord
Mirtil
met
kennen-
de heel
uit
spre-
ken.*

Voorzeker, ja zy sterft: ô Nimf te zeer ellendig!
Helpt mannen! helpt! staat by! komt laat ons haar behendig
Gaan ondersteunen, en zoo houden, datze zit.
O treffend ongeval! wat vreemder ding is dit?
In 't noemen van Mirtil, dien zy te roepen meinde,
Geeft zy den geest, en brengt haar leven zoo ten einde:
Door liefde en droefheid, daar zy mede was belast,
Door vreeze van de dood is nu het zwaart verrast.
O jammerlijke Nimf! Ze is echter noch in 't leven;
Het kloppen van haar hert wil levensteekens geven.
Laatze ons gaan brengen aan de naast gelegen bron,
Of 't beurde dat men haar bedwelmde geesten kon
Verwekken door dekou des waters: maar te weten,
Of 't by een ieder zal een werk der wreetheid heeten;
Barmhertigheid te doen aan een die sterft van rouw?
Op dat het wreede zwaart haar niet doen sterven zou?
Hoe 't wezen mag of niet, elk help na zijn vermogen;
Elk toon voor dezen tijd een hertelijk meêdogen;
Om haar nu hulp tot haar verkwikking aan te biên;
't Geen noch toekomstende is word by de Goôn voorzien.

Seste Uitkomst.

*Rey van Jagers. Rey van Herders: gaande na
den Tempel, om 't hoeft van 't wilde Zwijn
aan Diana te offeren.*

R E Y van J A G E R S.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die tot verwondering zoo wreede monsters slaat!

R E Y van H E R D E R S.

Gy hebt, hooggebooren spruit!
't Erimandsche Wild verslagen,
Dat dit land niet kon verdragen,

En

En zijn woeden is gestuit.
't Scheen onwinnelijk te wezen,
Doe 't noch leefde; wie zou niet
Angstig schrikken, beeven, vreezen,
Die 't vervaarlijk Hooft beziet;
't Schijnt (van 't leven zijnde ontbloot)
Noch te woeden en te raazen,
En noch niet dan schrik te blaazen,
Van een byster wreede dood.
Dit is 't heerlijk zegeteeken,
Dit 's een heerlijk werk gedaan
Van hem, die men nu vry reeken,
Voor ons halven God voortaan.
Herders laat ons doch te zaam;
Alle jaar den dag van heden,
Vrijelijk tot vreugd besteden,
En verheffen zijnen naam.

R E Y van J A G E R S.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die, tot verwondering, zoo wreede monsters slaat!

R E Y van H E R D E R S.

Edel, heerlijk, hooggebooren
Jongeling! die stout en koen
't Leven waagt, daar 't scheen verlooren,
Om een ander dienst te doen,
Gy zijt op de regte baan,
Die ons na de deugd doet stijgen:
„Want'er, eer wy die verkrygen,
„Sweet en arbeid voor moet gaan.
„'t Schijnt de Goden te behaagen,
„Dat ter wereld yder man
„Vry veel ongemaks moet draagen,
„Eer hy rust verkrijgen kan.
„'t Slegt en vrugteloos gemak,
„Vyand van he: arbeiden,
„Kon nooit zulken rust bereiden,
„Daar geen onrust inne stak.
„Moeite en arbeid zijn de sporen
„Tot de deugd en reinen lust;

K

„Daag

„Daar uit word alleen geboren,
„Regt gemak en ware rust.

REY van JAGERS.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die, tot verwondering, zoo wreede monsters slaat!

REY van HERDERS.

Heerlijk hooggeboren Held!
Die dit land, van die 't bezaaten,
En den lantman gantsch verlaaten,
Weêr in vrugtbre schoonheid stelt.
Huisman blijf nu niet staan gaapen,
Ga nu henen vry en vrank,
Dat de ploeg, die was aan 't slaapen,
Weder ga zijn ouden gank.
Strooit het zwangre zaad in de aard,
En verwacht ter regte tijden
Vrugten, die gy met verblijden
Van uw zuuren arbeid gaart.
Daar zijn nu geen felle tanden,
Die u 't koren ondersneên,
Noch geen voeten meer voor handen,
Die 't u schadelijk vertreên.
Nu behoeft gy niet benouwt,
Noch (gelijk gy waart voor dezen)
Yemand moejelijk te wezen,
Om uw 's levens onderhoud.

REY van JAGERS.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die, tot verwondering, zoo wreede monsters slaat!

REY van HERDERS.

O! hoe word uw trotse luister
Van den Hemel toegelacht!
Die, het geen voor ons was duister,
Zag, en heeft in 't licht gebragt.
't Zwijn was mooglijk wel zoo groot
En berugt van schrik daar neven,
't Welk Alcides in zijn leven
Heeft verwonnen en gedood,

Schoon

Schoon dit waar van lijf en leden,
Ruim zoo magtig en gevreesd,
Egter waar 't van u bestreden,
Enter neêr gevelt geweest.
Zoo 't niet waar uw eerste togt,
Spruitende uit die Hemelsche ader
Van uw overgrootevader,
Die 't wel driemaal had verzogt.
Dit's uw jonge dapperheden
Nu noch maar een speelen'gaan,
Die gy zult daar na besteeden,
In meer monsters te verstaan.

REY van JAGERS.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die, tot verwondering, zoo wreede monsters slaat!

REY van HERDERS.

Heerlijk en lofwaardig kind!
Die de deugt en vromigheden,
Met godvrugtigheid, als leden,
Van een lichaam samen bind!
Laat doch uw genadige oogen
Over dees belofte gaan,
O Godinne van vermogen!
U, van Silvio gedaan!
Ziet den trotsen wreeden kop,
Die u schijnt aan alle zyden
Met verwaantheid te bestrijden,
't Uwer spijt om hoog in top.
Die met witte kromme tanden,
Hard gewapent en voorzien,
Schijnt uw hoornen aan te randen,
En den oorlog aan te biên.
Wel dan groote Jagtgodin,
Heeft het u belieft de zwichten
Dezes Jongelings te rigten
Naar uw Goddelijken zin;
't Is voorzeker meer als reden,
Dat de prijs van zijnen strijd,

K 2

Doet

Door uw hand gewonnen, heden
U ook werde toegewijd.

REY van JAGERS.

O dapper Jongeling! ô regt Alcides zaad!
Die tot verwondering zoo wreede monsters slaat!

Zevende Uitkomst.

KORIDON.

Tot noch toe ben ik zeer in twyfel blyven hangen,
Niet wetende of ik voor de waarheid dorst ontfangen,
't Geen my de Sater, van Koriska, heeft gebragt,
Uit vrees of my zyn praat geveinst en valsch bedagt,
Had schande mogen doen, of leet, om dat zyn zeggen
My scheen te verre van de waarheid af te leggen;
Want in de zelve plaats, daar ik met haar alleen
Had moeten zyn, indien geen loogen is het geen
My door Lizetta wierd berigt, van harent wegen,
Daar is zy, met haar Pol, nu schielijk vast gekregen;
En 't is waarschylijk; 'k hou dit teeken voor gewis,
Waarom mijn hert nu ook al vry bekommert is;
Want hier de mond van 't hol zoo vast te zyn geslooten!
En zulken zwaaren steen daar voor te zyn gestooten!
Ik vind het zoo my flus de Sater heeft gezeid.
Hoe dikwils heb ik, ô Koriska! overleid,
Als gy zoo dikwils zyt, door onvoorzigig mallen,
Dan hier, dan daar, in d'een of d'ander strik gevallen;
Zoo wierd ik door 't gevoel wel aan uw polsgewaar,
Dat eindelijk uw val zoo treffende en zoo zwaar
Zou wezen, dat gy ligt het opstaan zoud vergeten;
Vermits uit al uw doen was klaarlijk af te meten.
Dat al uw valsch bedrog en leugens zonder tal
U brengen moesten tot zoo doodelijken val;
Dit kost in uw voorzien, die niet berooft van zinnen,
Of niet te zeer verblind was, door onmatig minnen.
't Is dapper goed voor my, dat ik wat heb gewagt,
En dat mijn Vader my wat ophield onvoordagt.
O slegthoof! als ik ben, ik kon het niet verzetten,
't Scheen my groot ongelijk geschiedde, door 't verletten;
India

Indien ik op den tijd ter degen had gepast,
Die my Lizetta van te vooren had belast,
Mogt ligt een vreemd geval my heden overkomen.
Wat raad nu? Zal ik niet, met wraaklust ingenomen,
Gaan doen haar overlast, en wreken deze spijt?
Hoewel de eerbiedigheid geen vinnig wreken lijdt.
Ja, als ik heel de zaak met ernst ga overweegen,
Ben ik tot deernis meer als tot de wraak genegen.
Is 't mogelyk dat gy noch vind meedogentheid
Met haar, dewelke u heeft bedroogen en verleid?
Doch als het alles is met reden overwoogen,
Heeft zy haar zelve noch veel meer als u bedroogen,
Mits zy trouwloozelyk verlaat, die haar altijd
Zyn ongeveinsde min en trouw heeft toegewijd;
Mits zy haar zelve heeft, als tot een prooi gegeven
Aan eenen vreemdeling, een Herder slegt van leven,
Een ligte vink, een die men morgen ligt bezeft,
Dat haar in trouwloosheid en leugens overtreft.
Wat dan? zal ik gaan heen om 't vuile stuk te wreken,
Dat in zig zelve schijnt vol felle wraak te steeken?
Wraak, die de gramschap zelfs zoo verte boven gaat,
Dat duldelooze spyt tot medelyden slaat?
Gy zyt bespot: ô neen, zy heeft u eer gedraagen,
Dies heb ik stof te meer my zelve te behaagen,
Dewyl ik van een vrouw zoo hevig word versmaad,
Dewelke leeft en groeit steeds in haar eigen kwaad;
Die haar noch niet verstaat de wetten van het minnen,
Noch van gemint te zyn; maar altijd zet haar zinnen
Op die 't minst waardig is, en is afkeerig weêr
Dien, wins beleeftheid haar bewyft de meenigste eer.
Zeg Koridon! kunt gy dan geen beweeging voelen,
Om uw gemoed met wraak van deze smaad te koelen?
Hoe kan 't dan wezen, dat de droefheid van 't verlies
En schaê, ten minsten niet de wraakzugt in u blies?
't Is zeeker, dat ik nooit Koriska heb verkooren;
Want zy myn eigen nooit geweest is hier te vooren:
Ik vind my zelve weêr, die eerst verlooren was.
Een vrouw te derven, die ligtvaardig, en zoo ras
Gereed heeft kunnen zyn haar liefde te verleggen,
Kan niemand groot verlies of schaê te wezen zeggen.

Spreekt
tegen
zig zel-
ven.

Het gene dan, dat ik verlooren heb, wat is't?
 Een schoonheid zonder eer, een hoest, dat zinnen mist;
 De borst is zonder hert, 't hert zonder ziel van binnen;
 Of is'er noch een ziel, ze is trouloos in het minnen.
 Dus, als men 't altemaal ter deeg en wel doorziet,
 Zoo is't een yd'le schim, een spook, en anders niet;
 Een doode romp van min, die eerst wel scheen te blinken,
 En morgen, uit geput van levens kragt, zal stinken.
 Zal dit my tot verlies en schadelijkē druk
 Gercekend zijn? ô neen; 't is aangenaam geluk,
 En heugelijke winst. Nu schoon, zy kwam t'ontbreken,
 Zijn al de vrouwen met Koriska ons ontweeken?
 Of zal 't aan Nimsen u gebreken, Koridon,
 Veel deugdelijker als Koriska wezen kon?
 Veel geeltiger als zy? ja veel meer eere waardig?
 Eer zal 't haar schorten aan een minnaar zoo goetaardig,
 En trouw, als Koridon zig heeft getoont aan haar,
 Die zy niet waardig was. Zoo 'k nu wraakgierig waar,
 En na des Saters raad, haar trouw, aan my verbonden,
 Wou gaan beklagen, die zy trouwloos heeft geschonden;
 Daar waar geen twijfel aan, haar leven waar ten eind:
 Maar 't hert leid veel te hoog; 't is zoo niet eens gemeint;
 Zou d'ongestadigheid der vrouwen dat ontroeren?
 Dat waar te hoog gezet d'ontrouwigheid der hoeren;
 't Waar voor haar ligten aart een veel te groot geluk,
 Indien ze in 't manlijk hert zich kon, met pijn en druk,
 Of met verstoeten van den vrede, of met het breeken
 Van voorspoed, aan een ziel, zoo hooggeboren, wreeken.
 Wel aan, dat heden dan Koriska leef door my,
 Of (beter zeide ik) niet door my gestorven zy:
 Zy mag haar leven voor een ander nu voltrekken;
 Haar leven zelf zal my voor wraak genoeg verstrekken.
 Zy leve dan in haar oneerlijke smaad;
 Zylve haren Pol, bevrijd van mijnen haat.
 Ik voel noch eer in 't hert met haar een mededogen,
 Als dat ik word van hem tot yverzugt bewoogen.

Agtste Uitkomst.

S I L V I O.

Godinne! ha Godin! die geen Godinne zijt,
 Als van een ydel volk, het welk, als blind, zijn tijd
 Verkwist in ledigheid, en met onreine zielen,
 Die gansch onheilig voor uw voeten nederknielen,
 Ja bouwen tempels en altaaren t'uwē eer:
 Wat zeg ik tempels? daar't toevlugten zijn veel meer
 Van vuil oneerlijk werk, om haar godlooze trekken
 Met de eeretitel van uw Godheid te bedekken:
 Gy daar en boven geeft (onzuivere Godin!)
 Het volk den ruimen toom, tot vuile onkuisse min;
 Op dat in schande van eens anders snoode werken,
 Uw lasterlijke schand te minder zy te merken.
 O redens vyandin! de welke zonder rust,
 In 't werk der duisternis u steelsgewijs verlust:
 Orechte zielverderf! die door al's werel'ds enden,
 Het menschelijk geslagt bekommert met elenden!
 O Dochter van de zee! wiens ongestuimen aart
 Niet duister toont, dat u dat monster heeft gebaart:
 Wel zijt gy waardig van de zee te zijn gebooren;
 Want in 't beginfel, om de menschen te bekooren,
 Vleid gy met zagtelucht van hoope, en lokt haar aan:
 Maar doet in 't hert daar na zoo fellen storm ontstaan,
 Van kommerlyk ontroert, en rusteloos verlangen,
 Van zugten en gekerm, met traanen langs de wangen;
 Dat gy de moeder zijt van storm en dolligheid,
 En dat gy niet dankwaad aan ieder een bereid,
 Zie, in wat ramp hebt gy dit lievend Paar gedompelt!
 Met welk een smart hebt gy de elendige overrotpelt!
 Ga heen, nadien ge u van almachtigheid beroemt,
 Verlos nu (zoo gy kunt) dees Nimf ter dood gedoemt.
 Ha trouwlooze Godin! ga heen, verlos het leven,
 Van die gy door uw zoet fenijn nu hebt vergeven,
 En voort ter dood gebragt. O dag! gewenschte dag!
 Die ik voorwaar op 't hoogst gelukkig agten mag:
 Toen ik mijn rein gemoed aan u heb opgedraagen;
 Mijn heil'ge Koridon! mijn Cintia! de dagen

Mijns levens, houd ik u voor mijn Godin alleen;
 Gy zyt de Godheid, die 'k aanbid, en anders geen;
 Uw werk hier op der aard is de eëlste zielen stichten,
 Gelyk uw hemelsch licht schynt boven de andre lichten.
 O! hoe veel zekerder en loffelijker is
 't Werk uw'er vrienden, als men 't in gelykenis
 Stelt tegen de oeffening van die in ramp begraaven
 Altijd elendige en onkuisse Venus slaaven:
 Uw dienaars ziet men vaak, o heylige Diaan!
 Door wakkere oeffening de wilde Swynen slaan;
Adonis. De hare in tegendeel (gelijk men ziet gebeuren)
 Die laten zig van 't Wild elendelijk verscheuren.
 O boog! mijn magt! mijn vreugd! o pylen! gy zyt mijn
 Onwinbre kragt, wel aan, dat hier nu vry verschijn
 Dat yd'le spook van min met zijn vervroude schichten,
 En vegte om prijs, met u, wiens punt hem zal doen
 swichten.

Maar hoe? my dunkt dat ik my zelve heel vergeet,
 En 't laffe guitjen al te grooten eer toe meet.
 Zie daar, op dat gy 't geen ik zegge meugt bezeffen;
 Zoo zal ik dies te meer mijn stemme gaan verheffen.
 Alwaar 't schoon dat ik maar een roetje by my droeg,
 Om u te geesselen, 'twaar my genoeg. *Genoeg.*
 Wie spreekt daar? Echo? of Kupido, op zijn beste,
 En volgt den Echo? Zijt gy 't eerste, of 't leste? 't *Leste.*
 Gy komt heel wel te pas; ik zogt u: zijt gy daar;
 Ik twyfel of ik mis, dan of 't is waar. 't *Is waar.*
 Was 't dan uw Moer, die op Adonis zoo vervaarlijk
 Verliefde? of de Godin? 't lest loof ik swaarlijk *Waarlijk.*
 Al wel: zoo 't u beliest: zoo is 't dan die Godin,
 Die byzit was van Mars, die tot onkuisse min
 Alde Elementen en de Sterren heeft bewoogen;
 Is 't als ik zeg? of heeft men ubeloogen? *Logen.*
 Dat snakken door den wind is gansch geen swaare last;
 Schuil langer niet; kom voor den dag, sta vast. *Sta vast.*
 Zyt gy van 't Egte bed? of maar een Bastaart van de
 Steeds geile Venus, die zoo minlijk brande; 'k *Brande.*
 Gy brand: nochtans gy zyt (ik houd u voor te bot)
 Geen Soon van Mulciber, dien lammen God. *Me God.*
 Wat is 'er dan, dat u met Godlijke eer bepeerelt?
 Meer

Meer als 't onzuiver hert van al de wereld? *Wereld.*
 De wereld? Zijt gy dan die schrikkelijke quant,
 Die zig zoo dapper wreekt, met onverstand? *Verstand.*
 Wat straffe geeft gy, die met opgezette zinnen,
 U wederspannig zijn, en haten 't Minnen? 't *Minnen.*
 Een diamant is nooit zoo hard, als 't hert my is;
 En my doen minnen? neen, dat 's ongewis, *Gewis.*
 O Zot! wanneer komt my de liefde (geef eens reden)
 In 't eerbaar hert, met zoo veel dertelheden? *Heden.*
 Is 't mogelijk dat de min zoo schielijk 't hert bezit?
 En dat men, als verdwaast, een Nimf aanbid? *Aanbid.*
 Wat voor een Nimf heeft magt te steigren tot die glori,
 Dat ik ze aanbid? wie krijgt doch dees victori? *Dori*
 O jonge bengel! die maar halve woorden braakt;
 Gy meent Dorinda; heb ik 't niet geraakt? *Geraakt.*
 Dorinda: nimmer was de wolf het lam zoo nijdig,
 Als ik met lijf en ziel Dorinda ben partydig.
 Wiens kragt ter wereld zal zoo sterk en magtig zijn,
 Die met geweld beheerscht en dwingt de mijn? *De mijn.*
 Maar voor wat pijlen of wat boog is dat ik gruwe?
 Of meent gy dat het ligt zou zijn voor d'uwe? *d'Uwe.*
 Mijn eigen pijl en boog? hoe kan ik dat verstaan?
 Of meent gy die door kragt van geilen lust te slaan?
 Of zal men die door 't vier, dat gy weet aan te steken,
 Geheel verderven? of aan stukken breeken? *Breeken.*
 Myn wapenen aan tweën, zig kanten tegen my?
 Wie zalze breeken? zeg eens, ik? of gy? *Of gy.*
 Daar aan bemerk ik, dat 't verstand u is ontzonken;
 Ga, neem een slaapien op, gy zyt voorzeker dronken:
 Al 't gene dat gy spreekt heeft reden noch bestier?
 Zegt waar dit wonder doch geschien zal, hier? *Al hier.*
 O loskop! als gy zyt, zie daar, ik ga vertrekken,
 Hoe schoon zult gy van daag voor een Propheet ver-
 strekken,
 Met 't lijf vol sterke wijn? waar uit ik 't vonnis strijk,
 Dat gy den Goden zijt heel ongelijk. *Gelijk.*
 Maar zagt! my dunkt dat ik daar in die digte struiken
 Iet graauws, ik weet niet wat, 't lijkt wel een wolf,
 zie duiken;
 Voorwaar 't gelijkt een wolf: noch zie ik 't daar voor an,
 Ook

Ook is hy dapper groot, zoo veel ik merken kan.
 O dag! my toegeleid door 't voorbeschik der Goden,
 Om 't een en 't ander Wild te schieten en te dooden:
 Wat gunst is dit? Godin! hoe zegent gy zoo mild,
 Dat ik op eenen dag sla tweederlei grof Wild?
 Maar waar toe (mijn Godin!) hier langer tijd verlooren?
 Zie deze pijl heb ik in uwen naam verkooren,
 Die 'k oordeel voor de snelste en snedigste van sneb,
 Van al de gene, die 'kin mijnen kooker heb.
 Die pijl beveel ik u, ô eeuwige Schutterste!
 Ontneemze de fortuin, op dat uw hand die perffe
 Op 't zekerste in het Wild, gun die bestering van
 Uw groote Godheid, die doch nimmer missen kan.
 Dies ik belofte doe, den roof ter offerhanden,
 Op uw altaaren met een dankbaar hert te branden.
 O wonder schoone schoot! dat 's op een hair gemikt,
 Ter plaatze daar de hand en 't oog die had geschikt.
 Had ik de zwijnspret hier, om hem de rest met eenen
 Te geven, eer hy vlugt, en raakende op de beenen,
 Begeeft zig boschwaart in: maar hebbende anders geen
 Geweer, zal ik hem zien te treffen met een steen.
 Wat zijn de steenen dun gezaait in deze perken,
 Gins leit'er juist noch een, zoo veel ik kan bemerken;
 Maar waarom hier zoo zeer naar wapenen gevroet,
 Daar ik gewapend ben in vollen overvloed?
 Zoo ik hem met dees pijl noch levend raak inwendig.
 Ai my! wat speur ik daar? ach! nu ben ik elendig;
 Rampzaal'ge Silvio! wat hebt gy daar gemaakt?
 Een Herder onder schijn van eenen Wolf geraakt.
 O ramp! ô wreed geval! wat heb ik hier bedreeven?
 Te moeten in verdriet voortaan elendig leeven!
 My dunkt dat ik hem ken, dien armegoeden knegt.
 Daar komt'er Linco by, die helpt hem wat te regt,
 Die zoekt, ten besten dat hy kan, hem t'ondersteunen,
 Hy regt hem op, en laat hem op zijn armen leunen.
 O pijl vol scherpe rouw! ô wensch vol ongeluk,
 Maar, ô! de Godheid, die als oorzaak van mijn druk,
 U zoo wou stieren, en mijn wenschen wou verhooren,
 Loopt in rampzaligheid u beide ver te voeren.
 Ik schuldig zijn van dat een mensch zijn bloet vergoot?
 Ik

Silvio
schiet
Dorinda.

Ik oorzaak zijn, helaas! och! van eens anders dood!
 Ik, die om welvaart voor een ander te bejaagen,
 My nimmer heb ontzien mijn leven zelfs te waagen?
 Hoe willig heb ik staag, met wat een mild gemoed,
 Tot dienst van ieder een, versmaad mijn eigen bloed?
 Ga, leef nu zonder glans; het sterven waar u nutter,
 Onheil'ge Jager, als gy zijt! onreine Schutter!
 Werp weg 't geweer. Helaas! zijn ramp en zijn verdriet
 Is zeker groot: maar noch zoo groot als 't myne niet.

Negende Uitkomst.

Linco. Silvio. Dorinda.

L I N C O.

Mijn dogter, schik u doch; 'k heb deernis met uw karmen;
 Dorinda, droeve maagd, rust vrylijk op mijn armen.

S I L V I O

Ai my! wat hoor ik? is 't Dorinda, die ik schoot,
 O my elendig mensch! help Goden! ik ben dood.

D O R I N D A.

O Linco! 'k moet u voor mijn tweeden Vader agten.

S I L V I O.

Ach! 't is Dorinda; daar 's niet anders van te wagten;
 O stemme, en ô gezicht!

D O R I N D A.

O Linco! wel te regt

Is deze last u van de Goden opgelegd,
 Van my te helpen; want zoo haast ik was gebooren,
 Hebt gy mijn eerste snik en schreijen moeten hooren;
 Nu zult gy ligt ook in mijn uitterste oogenblik
 Ontfangen moeten van mijn dood de leste snik.
 'k Heb in uw armen eerst, als in een wieg gelegen;
 Die 'k nu voor 't leste tot mijn dootbaar heb verkreegen.

L I N C O.

O dogter! dogter! die 'k gestadig heb bemint,
 Met meer genegtheid, dan of gy waart mijn kind:
 Mijn tong word sprakeloos; en wat ik wil vermaanen,
 Versmelt de droefheid van uw pijn in brakke traanen.

S I L

SILVIO.

Hoe komt dat de aarde zig niet opent, (ach ik walg Van 't leven) en my flokt dus levend in haar balg?

DORINDA.

O Linco! die nu schijnt mijn lyden half te draagen, Ik bid u, sta wat stil, en houd wat op van klaagen; Want 't een vergroot de wond, en 't ander mijn verdriet.

SILVIO.

Beklaagelijke Nimf! voorzeker gy geniet Een bitter loon voor liefde.

LINCO.

Indien ik 't regt doorgronde, (Hou moed mijn dogter) 't is geen doodelijke wond.

DORINDA.

Ik storf, zoo sterflijk als ik ben, heel ligt terstont, Wist ik ten minsten maar wie my dus heeft gewond.

LINCO.

Men zoeken niet, die 't kwaad begaan heeft, na te jaagen; Laat tot genezing van de wond maar zorge draagen; „ Want wonden wierden nooit genezen door de wraak.

SILVIO *Spreekt tegen zig zelven.*

Wat doet gy? blijft gy noch hier staan gelijk een staak? Zult gy wel derven noch verschynen voor haar oogen? Hebt gy dat hert wel? of is u de schaamte ontvloogen? Ontvlugt vry Silvio de wel verdiende straf; Ga henen, wijk van die wraaknemende oogen af; Vlied voor 't regtvaardig zwaart haars stems, of 't zal u krenken:

Ach! 't is me onmogelijk; ik kan ook niet bedenken, Op wat manier, of wat nootwendigheid my dringt, En wederhoud; het schijnt, daar is iet dat my dwingt, En wil van hooger hand my met geweld gebieden, Te loopen tot het geen daar van ik hoor te vlieden.

DORINDA.

Ach! zoo te sterven! en niet weten wie my dood?

LINCO.

Wie? Silvio gaf u dees doodelijke schoot.

DORINDA.

Is 't Silvio? ô my! hoe weet gy 't?

L I N C O.

LINCO.

Zijne schichten

Zijn my te wel bekend.

DORINDA.

Ik voel mijn pyn verligten; O lieflijk sterven! heeft my Silvio gewond?

LINCO.

Zie daar, daar is hy zelf; en op dees zelve stond Ziet me aan zijn wezen wel dat hy als onverduldig, Zig met de daad betigt, en kent zig zelve schuldig.

Nu zy den Hemel dank, ô Silvio! dat gy Dees boschen menigmaal, met groote slaverny Hebt door en weder door geloopt onvoordagtig, Met boog en pylon, die gy rekt voor almachtig, En hebt van stonden aan een meesterschoot gedaan; Zeg eens, die nooit u woud van Linco laten raên, Maar waart genegen op zijn Silvios te leven, De schoot, die gy nu zoo behendig hebt gegeven, Was die na Silvios of wel na Lincos raad?

O Jongman! die te veel op eigen wijsheid staat! Had gy geloofd den raad van dezen ouden suffer; Rampzalge als gy zijt! En sterft nu deze Juffer, Wat 's van uw leven dan? 'k Weet dat gy zeggen zult, Het was een misverstand, en meent zoo van de schuld Ontlast te zijn, om dat gy dagt een wolf te raaken; Of meent gy, dat u zal onschuldig kunnen maaken, Dat wel een Jongeling somtijds een schootje schiet Door wispeltuurgheid, eer hy noch regt verspied, Of 't eenig Wild gediert is, of een mensch: daar neven, Wat Geiten Herder, of wat Boer hebt gy uw leven Gezien, die ook niet was gekleed op dat fatsoen? Den genen, die 't verstand wil plukken al te groen, „ Zal van onwetentheid nooit rype vrugt ontbreken. „ Of meent ge in deze ramp nu by geval te steeken? O! dat 's maar ydelheid; want zulke tegenspoên, Zoo nieu, zoo zeldzaam, daar wy geenzins op vermoên, Verkrijgen we altemaal (dat moeten wy gelooven) Door Goddelijke kragt, ons toegeschikt van boven. Zie! hoe de Hemel walgt, van dat uw trots gemoed Onlydelijk versmaad, en schopt als met de voet,

*Linco
loopt
na Sil-
vio, en
spreekt
hem
aan.*

De

De min de wereld, en al 't menschelijk beweegen;
 Want de alderhoogste Goon zijn nimmermeer genegen
 „ Om iemand huns gelijk te dulden hier op aard;
 „ 't Gaat vast dat iemand (schoon by dapper is vermaard
 „ in vromigheid en deugd) de Goon niet kan behaagen,
 „ Die daar op meent een trots en moedig hert te dragen.
 Hoe nu zoo spraakeloos! daar gy doch hier te voor
 Waart onverdraagelijk en niemand gaaft gehoor?

DORINDA.

Ik bid u Silvio, wil Lincos praat niet agten,
 Want hem is onbekent met wat byzondere kragten,
 Of met wat heerschappy, van leven en van dood,
 Ooit Silvio mijn hert in liefdes naam gebood.
 Schoon gy my hebt gewond, wie kan zig daar aan stoo-
 ten?

Gy hebt het gene, dat u toebehoort, geschooten.
 En uw gezwinde pijl heeft anders niet doorboort,
 Als 't eigen doelwit, dat tot uwen pijl behoort.
 Uw handen hebben wel gevolgt, na haar vermogen,
 De stijl en 't regt gebruik van uw bevallijke oogen.
 Aanschouw nu Silvio! die gy zoo vinnig haat,
 Is naar uw wensch en wil in dees bedroefden staat.
 Gy wenschte haar gewond; zy heeft de wond ontfan-
 gen:

Gy wenschte haar ten buit; hier is de buit gevangen.
 Gy hebt ook eindelijk na hare dood getragt;
 Ze is ook (gelijk gy ziet) zoo na ter dood gebragt.
 Wat zoud gy doch van haar noch meer begeeren konnen?
 Of meent gy kan Dorinde u noch iet grooters gunnen?
 O wreede Jongeling! ach onbarmhertig hert!
 Die nimmer hebt geloofd wat wond en wateen smert
 De liefde om uwen wil heeft in my konnen maaken;
 Kond gy nu deze van uw eigen hand verzaaken?
 En hebt gy nimmermeer geloofd, dat ik een vloed
 Uit de oogen heb gestort, van traanen vol van bloed?
 Gy zult ten minsten uw geloof niet langer schorten,
 Van 't bloed, dat gy my nu ziet uit mijn zyde storten.
 Is niet uw aardigheid, meedogentheid en lust
 Tot deugd, (die met u schijnt geboren) uitgebluft,
 Zoo weiger my doch niet, (dat bid ik u begeerlijk)

O ziele! veel te wreed, maar weder schoon en heerlijk,
 Dat by mijn leste snik een zuchtje zy gevoegt;
 Een zuchtje maar voor 't lest, daar benik mee vernoegt:
 O vriendelijke dood? ô zoet en zalig sterven!
 Zoo 'k van u, met een woord verzagting mag verwer-
 ven.

Een heusch mewaardig woort: mijn ziele gaat met vreên.

SILVIO.

Dorinda! zal ik u de mijne noemen? neen?
 Want ik kan u doch voor de mijne niet verkiezen,
 Dan even op dien tijd, als ik u moet verliezen,
 En nu, wanneer gy zijt van my gewond ter dood,
 Waart gy de mijne niet toen ik u 't leven bood?
 Ik zal u niet te min nu mijn Dorinda noemen:
 Want gy zult mijne zijn, in spijt (dat derf ik roemen)
 Van mijn wreed ongeval. Is 't met uw leven niet,
 't Zal wezen met mijn dood. Al 't geen ge ook in my ziet,
 Is willig en bereid om al uw leed te wreken:
 Met dit geweer heb ik u doodelijk doorsteeken;
 Gy, met het zelve, neemt my 't leven weder af:
 Ik heb u wreed geweest; zijt my weêr hard en straf;
 Ik kan doch anders niet, als wreedheid weêr begeeren;
 Ik heb u trots veragt; ik zal my weêr verneeren:
 Ach! zie uw dienaar, die voor u geboogen leid,
 Geknielt, en u aanbid, met groote eerbiedigheid.
 Ik bid u, dat gy my de misdaad wilt vergeven;
 'k Bid om vergiffenis, maar gansch niet om mijn leven.
 Zie daar, ik geef u zelfs de pylen en de boog;
 Tref my daar mede, niet de handen, noch het oog,
 Die schuldig zijn, vermits die haarten dienst begaven,
 Van mijn onnooz'le wil: maar wil de borst doorgraaven.
 Tref vry dit monster, 't welk doorgaans met onbescheid
 Was vyand van de min, en van meedogentheid.
 Zie hier mijn bloote borst, tref zonder te verschoonen,
 't Hert, dat zig tegen u zoo wreed heeft willen toonen.

DORINDA.

Ik Silvio die borst doorschieten, met uw schicht?
 Onnoodig was 't my die te brengen voor 't gezicht,
 Schoon gy begeerde dat ik daar mée voort zou vaaren.
 O wonder schoone klip! waar op alreê de baaren

Van

Van traanen en de wind vol klaagelijk geluit,
 Van mijn vergeefs gezugt, vaak hebben afgestuit.
 Zou 't waar zijn dat gy leeft, of aassem doet vervliegen?
 Voelt gy meedogentheid? of zoud ik my bedriegen?
 Doch zijt het geen gy zijt; het zy van beiden een,
 Of wel een zagte borst, of harde marmersteen;
 Ik echter laat my niet verleiden door mijn oogen,
 Dat ik door schijn van wit albast zou zijn bedroogen;
 Als uw en myne Heer noch heden is geweest,
 Door'tgeen hem scheen in't oog te zijn een reedloos beest.
 Ik u doorschieten? neen, de liefde mag u treffen;
 Want wat kan ik voor my doch grooter wraak bezeffen,
 Als dat ik van u mogt een minnaar zien gemaakt!
 Gezegende uur! doen 'k in uw Min eerst heb geblaakt?
 Gezegent zy de dag, gezegent zijn de vlaagen,
 Van traanen, van verdriet, en van 't angstvallig klaagen.
 Ik wil my over u niet wreken; want gy zyt
 Al takken aan de kroon mijn eere toegewyd,
 Beleefde Silvio! die u komt nederbuigen
 Voor een, die u wil voor haar eigen Heer betuigen,
 Ik bid u, stel u doch niet als een dienaar aan;
 Of wilt gy van Dorinde een dienaar zyn voortaan,
 Sta op zoo haast als zy 't u met een wenk betekent;
 Dit zy voor 't eerste pand van uwe trouw gerekent;
 Het tweede, dat gy leeft. Laat vry geschieden al
 Dat in den Hemel mag geschreven zyn; zoo zal
 Nochtans mijn hert, door min gestadig in u leven
 Ik kan my niet ter dood ('t en zy gy leeft) begeven;
 En zoo gy 't agt te zijn een ongeregte zaak,
 Dat heden deze wond zou blyven zonder wraak;
 Laat die met straf, aan die 't gedaan heeft, zyn ge-
 wroken,
 't Was deze boog die 't deed; die boog dan zy gebroken.
 De straf val op de boog; die heeft de moord begaan;
 Derhalven zy de boog alleen te niet gedaan.

L I N C O.

O vonnis gantsch beleeft, en niettemin regtvaardig!

S I L V I O.

Roubarend hout! gy zijt die straf wel dubbel waardig,
 Die gy nu zult voldoen: zie daar! ik breek u vast

Aan

Aan stukken, op dat gy geen menschen meer verrast,
 En geenen levensdraad meer breeken moogt, na dezen,
 Ik breek uw pees, dies zal uw kragt vernietigt wezen;
 Ik lever u weêrom, onnut, onbruikbaar hout,
 Gelijk gy zijt geweest voor dezen, aan dit wout.
 Gy pijlen, die 'k vanaart en wreetheid broeders reeken
 Des genen, die de zij zoo vinnig heeft doorsteeken
 Van mijn Beminde, ach! ach! zoo menig als gy zijt;
 Niet eene blijft 'er heel; 't is reden dat gy lijdt.
 Gy zijt geen pylen meer; ik heb u nu vernedert,
 Tot stokjes „ te vergeefs gewapent en gevedert.
 Tot veeren zonder scherp: tot scherp onnut voortaan.
 Gy zeide het, o min! hier onder deze blaên,
 In schijn van d'Echo, my voorzeggende de waarheid.
 O Goddelijke magt, van ongemeene klaarheid!
 O! gy der menschen, ja der Goden dwingeland!
 Eertijds een vyand, nu een heer van mijn verstand!
 Agt gy 't u eer te zijn, te hebben kunnen temmen,
 Een trots hardnekkig hert? ik bid u toe te stemmen,
 Dat ik bevrijd zy voor de pijlen van den dood,
 Die ligt met eenen trek zou slepen in haar schoot,
 Dorinde niet alleen: maar nevens mijn Dorinde
 Ook my, die my nu gantsch van u verwonnen vinde;
 Zulks, dat de dood (zoo die Dorinde nu verflind)
 De min betriomfeert, die alles overwint.

L I N C O.

Zoo dat gy beide nu doorschooten word bevonden:
 O welgezegende en zeer aangename wonden!
 Maar weêr veel scherper, als ooit wonden zijn geweest,
 Indien op dezen dag Dorinda niet geneest
 Laat ons gaan doen ons best; zoo blijft de zaak verborgen.

D O R I N D A.

Ei Linco! trouwe vriend! ik bid u, wil bezorgen,
 Dat ik in dit gewaad niet worde t'huis gebragt.

S I L V I O.

Hebt gy, Dorinde, dan een andre plaats bedagt,
 Als 't huys van Silvio, tot rust en tot verschooning?
 Voorzeker neen; gy word noch heden in mijn woning,
 't Zy levendig, 't zy dood, mijn Bruid: In allen schijn

L

Zal

Zal Silvio, 't zy dood of levend, met u zijn.

L I N C O.

O Goôn! hoe wel is dit ter regter tijd beschooren,
Nu Amarillis met haar leven heeft verlooren
Haar Huwlijk en haar eer! O welgezegend Paar!
De Goden zegnen u van boven voor en naar.

D O R I N D A.

Ach Silvio! 'k ben moede, ik kan my niet wel rigten
Op dees verwonde zy.

S I L V I O

Laat doch den moed niet zwigten;
Ik weet nog raad: leun vry op ons, en hou u vast:
Wy zijn uw steunfel, gy ons aangenaame last.
Kom Linco! reik me uw hand!

L I N C O.

Zie daar's mijn hand al vaardig.

S I L V I O.

Hou nu mijn hand wel vast; wy zullen t'samen aardig,
Met uw en mynen arm, dit stellen min nog meer,
Dan of't een zetel waar; zit hier Dorinda, neër:
Wil met uw regter arm daar Lincós hals omvangen,
Terwijl uw slinker blijft vast aan den mijnen hangen;
Schikt u allengskens doch, ten besten dat gy kond,
Op dat de zijde, die zoo zwaarlijk is gewond,
U, mijn Dorinda! niet zoo hard en bitter smerte.

D O R I N D A.

O wreede punt! daar van de pijn my treft aan 't herte.

S I L V I O.

Ei schik u met gemak, mijn Lief! mijn waarde schat!

D O R I N D A.

'k Zit (dunkt my) nu zoo wel als ik mijn leven zat.

S I L V I O.

Nu Linco! zie wel toe, tree vaste en zekre stappen.

L I N C O.

Laat gy maar uwen arm verwikken nog verslappen;
Tree regt en vast; 't is u wel noodig; pas wel op.
Dit's andere triumf, als was die wreede kop
Van 't zwijn.

S I L V I O.

Hoe is het doch? voelt gy de pijn noch steeken?

D O R I N D A.

Voorzeker ja 'k mijn Hert! maar niet te min ik reeken
Dat in uw armen my geen steeken hinder doet:
Maar 't is my aangenaam en 't sterven suikerzoet.

R E Y.

O gulden eeuw! met deugd beperelt!
Wanneer de nieugebooren wereld
Verkoos de melk tot onderhoud,
En tot haar wieg het groene woud;
Wanneer 't gediert bleef onvermindert,
En 't vrugtbaar vee nog onverhindert
En onbeschadigt was in 't groen,
Gewoon zijn jongen op te voên;
Wanneer de menschen hier op aarden
Nog gantsch niet schrikten voor de zwaarden;
Ook niemand vreesde, door senijn
Vergeven, of gedood te zijn;
Geen zinnen vol bekommelingen,
Als dekzels voor ons oogen hingen;
In dezen tijd nog opgezwigt,
Voor't eeuwigschynend Zonnelicht.
Maar nu verwintert zelfs de reden,
In wolken en in duysterheden,
Van ons verstand; dies volgt daar uit,
Dat zig de Hemel voor ons sluit.
Dit's oorzaak dat men nu de landen
Door vreemdelingen aan ziet randen;
En door 't uitlandig dennenhout
De zee gestadig word gebouwt.
Al dat hoogdravend ydel snoeven
Van titels, staande op losse schroeven,
Van vleijery, en vuil bedrog,
't Welk de onbedagte menschen (dog
Verkeerdelijk en onbedreven)
Den schoonen naam van eere geven;
Had noch geen volle heerschappy,
Gebruikte nog geen tyranny,

In 's menschen hert. En om in 't minnen
 Opregte zoetigheid te winnen,
 In bosch of wei, by 't wollig vee,
 Was ieder Minnaar even reê,
 Om ongewoonen last te draagen:
 Die zielen hadden haar behaagen
 In 't goede, en hielden onbesmet
 Een reine trouw voor hare wet.
 Zy zorgden in haar groene jaaren,
 Vooral haar eere te bewaaren,
 Dien de eerbaarheid dees lesse las,
 „Te Minnen daar 't geoorloft was.
 't Was toen, dat me in de groene weiden,
 Met zoete waters afgescheiden,
 Het spel, 't vermaak, en 't danssen nam,
 Voor wettelijke minnevlam:
 Noch Nimf, noch Herder wist van veinzen,
 De woorden volgden hun gepeinzen;
 Hun ja was ja, hun neen was neen;
 De tong en 't hart was altyd een.
 Want Hymen kost de zoete kusjes
 Toen vaster hegten met de lusjes;
 Vermits doen elk alleen genoot,
 In reine liefde een reinen schoot.
 En zoo daar waren looze vossen,
 In holen, waters, of in bosschen,
 Die haar gestoolen min ter smuyk
 Ooit brengen wilden in 't gebruik,
 Die vonden wreede warffe zinnen,
 In plaats van vriendlijk wederminnen;
 Een man was man en minnaar saam,
 Dees hadden bei maar eenen naam.
 Verdorven eeuw, al te onbestendig!
 Die met uw vuil vermaak, behendig
 Bedekt het gene dat men hiel
 Voor 't eêlste deel van onze ziel!
 Die, om den dorst van ons verlangen
 Te lesschen, leert het wezen prangen,
 Tot veinzen, als de zonde in 't hert
 Den ruimen toom gegeven wert.

Dus weet ge uw netten uit te strekken,
 Met bloemen en met loof te dekken.
 Gy dekt uw minnekosery
 Met heilig werk, en raakt zoo vry.
 „Schijn schijnt ver boven deugd gerezen,
 „En 't leven schijnt een konst te wezen:
 „'t Schijnt eer te wezen dat men snoept,
 „Wanneer men 't maar niet luide roept.
 O heilige eer! wier groote gaaven
 Zijn in 't grootmoedig hert begraven;
 Schep in ons hert en ingewand
 Een rein en loffelijk verstand.
 Gy! die beheerscht de koninkrijken,
 Keer weder! laat uw goedheid blijken
 Aan deze landen, die doch nu
 Zijn ongelukkig zonder u;
 Wil uwe prikkelen ontdekken,
 Om door uw kragten op te wekken
 De genen, die nu heel vervaakt,
 Als in een doodslaap zijn geraakt,
 En door hun lasheid ingezwolgen,
 Nalatig zijn u na te volgen;
 Waar door de lof van 't oud geslagt
 Gantsch in vergeting word gebragt:
 „Ei laat ons hopen; want de elenden
 „Zyn door het hopen af te wenden;
 „Laat ons doch hopen meer en meer;
 „Al daalt de Zon, zy rijft wel weer.
 „De hemel zijnde voor onze oogen
 „Met donkre wolken overtoogen,
 „Heeft menigmaal heel onvoordagt
 „Het schoonste weder voortgebragt.

VYFDE HANDELING.

Eerste Uitkomst.

Uranio. Carino.

URANIO.

- » **A**L waar men met'er woon ter wereld zig
 begeeft,
 » 't Is even goed, indien me'er wel en vre-
 dig leeft;
 » Een wijs kloekhartig man zal over al ver-
 nagten,
 » Die heel de wereld voor zijn Vaderland kan agten.

K A R I N O.

- Uranio dat's waar; 'k weet door ervarentheid
 Te spreken van die zaak, met grondig goet bescheid.
 'k Was jong, als ik bestont uid Vaders huis te scheiden,
 Ik had wat anders voor als 't grove vee te weiden,
 Of 't land te ploegen; dies heb ik zoo hier, zoo daar,
 Als vreemdeling, mijn tijd versleten menig jaar.
 Nu keer ik wederom, heel oud en grijs van haren,
 Van daar ik scheide, toen die blond en jeugdig waren.
 » Wat aangenaamer ding is ook het Vaderland,
 » Voor een, die niet is heel berooft van zijn verstand!
 » Het menschelijk geslacht heeft van natuur ontfangen
 » Genegentheden, om geduurig te verlangen
 » Na 't Vaderland, het schijnt dat dees genegendheid
 » Steeds in den mensch (ik weet niet hoe) verborgen leid,
 » Die nimmermeer veroud; maar altijd schijnt te leven,
 » Waar van de zeilsteen ons gelijkenis zal geven,
 » De welke, schoon die word voor eenen ruimen tijd,
 » Van Schippers, die ter zee gaan doolen breed en wijd,
 » Gebragt ter plaatse daar Apollo komt te daalen,
 » Dan weder daar hy ryft op nieuw met nieuwe stralen,
 » Dees haar verborgen kragt, waar doorze't Noorden kiest,
 » Welk deel zy altijd mint, ter gener tijd verliest.
 » Alzoo, die verre van zijn Vaderland gaat doolen,
 » Bezoekende Oost en West, de Noord en Zuider poolen.

Al

Al is 't ook dat hy lang woont in een ander land, „
 Dees ingebooren zugr, die hem, als met een band „
 Gestadig trekt ter plaats van daar hy is gebooren, „
 Die blijft in hem, en gaat ook nimmermeer verlooren. „
 O schoon Arcadia! daar is in mijnen zin
 Geen ander land, dat ik zoo zeer, als u bemin:
 't Zy zoo vermaakelijk, zoo schoon en zoo geprezen,
 Als 't mag; noch zult gy my veel aangenaamer wezen.
 Ik raak u met den voet, ô heerlijk Vaderland!
 Maar niet te min ik buig voor u met mijn verstand:
 O milde moeder! schoon ik waar tot in uw paalen
 Onwetend blindeling van buiten komen dwaalen,
 Zoo had ik egter u noch even wel gekent;
 Want alzo haast ik ben gekomen hier omtrent,
 Zoo voelde ik in mijn bloed door de aderen beweegen,
 Iet, dat daar onbekend verborgen had gelegen,
 Het welk zoo vriendelijk met u kwam over een,
 Met zulk een kragt, dat al myn bloed door al mijn leên
 Het voelde met vermaak. Gy dan, die tegenheden,
 En ongemak hebt op den weg met my geleden,
 De reden eischt, dat ge in 't genieten van de rust,
 En van de zoetigheid, u nevens my verlust.

U R A N I O.

Ik heb u 't ongemak in 't reizen helpen herden:
 Dat 's waar: maar van de vrugt kan my geen deel ge-
 werden,
 Nu gy ter plaatze zijt gekomen in uw land,
 Daar uw vermoeide leên, veel meer 't vermoeit verstand,
 Nu mogen rusten: maar ik willende u geleiden,
 Als vreemdeling zoo ver van de arme hut gescheiden,
 En van mijn huisgezin noch armer, heel t'ontvreên,
 Kom hier nu u slepen na mijn afgesloofde leên,
 Door zulken langen weg: 't is waar, ik kan met rusten
 't Vermoeide lichaam noch wel eenigzins verlusten:
 Maar mijn vermoeide geest trekt zig dat geenzins aan;
 Want denkende op de plaats, daar ik nu kom vandaan,
 En denkende op het geen ik agter heb gelaten,
 Ook op de moeilijkheid, van wegen en van straten,
 Die 'k noch zal moeten gaan, eer ik tot ruste kom,
 Zoo weet ik niet wie my in dezen ouderdom,

Zoo ligt, als gy myn vriend, uit Elis had getoogen,
Niet wetende wat u voor reden heeft bewoogen,
Om my te trekken in zoo ver gelegen land.

K A R I N O.

Uranio! gy weet, mijn aangenaamste pand
Mirillo, van de Goôn, my tot een zoon voor dezen
Gegeven, kwam hier ziek, om weder te genezen;
Het welk al is geleên twee maanden, of wat meer;
Zich schikkende daar in na mynen raad, of eer
Na raad der Goden, door 't orakel ons gegeven;
Die was, hy zoude niet genezen van zijn leven,
Als door de lucht alleen van 't land Arcadia.
Ik nu, (die niet vermogt zoo lang verlangen, na
Zoo lieven pand, zoo ver van huis) heb weer vernomen,
Door de eige stem, wanneer Mirtil zou weder komen;
» Die my tot antwoord gaf: Keer weder met geduld
» Na 't oude vaderland, daar gy voozeker zult
» Met uwen lieven vriend Mirtil gelukkig wezen;
» De Hemel heeft hem daar bewaart, en uitgelezen
» Tot groote dingen: maar dat niet een enkel woort,
» Hier van zy buiten 't land Arcadia gehoord.
Gy dan Uranio! mijn trouwe metgezelle!
Die 'k in 't getal van al mijn beste vrienden telle;
Die, wat my wedervoer, geluk of tegenspoed,
Met my gestadig hebt gedraagen zuur en zoet.
Laat uw vermoeide leên voor eerst tot rust geraaken,
Ligt komt'er iets, waar door de geest zig zal vermaaken.
Indien ik van de Goôn met zegen word bekroont,
Zoodanig als my van den Hemel word vertoont,
't Zal zonder onderscheid gemeen zijn voor ons beiden.
Want schoon al 't groot geluk Karino kwam te leiden
Tot eenig zoet vermaak; 't waar zeker min als niet,
Indien Uranio moest leven in verdriet.

U R A N I O.

Indien al de arbeid en de last, om u gedraagen,
U (mijn Karino!) maar geduurig mag behaagen,
Zoo heeft de moeite zelfs haar loon al meê gebragt.
Maar zeg my de oorzaak eens, die u met zulken magt
Trok van u vaderland, dat gy zoo houd in waarden,
En u bewoogen heeft zoo langen reis t'aanvaardden?

K A

K A R I N O.

Een jong en jeugdig hert, de digtkonst toegedaan,
Begeerig naar een wijdvermaarde plaats te gaan,
Om door een goed gerugt op hooger trap te stygen.
'k Was graag om buiten 's lands meer luister te ver-
krygen;

My dogt, 't was te gering, dat mijn gezwinde geest,
Hier in dit land alleen geprezen had geweest;
En dat Arkadia, daar in ik was gebooren,
Mijn gaven en mijn konst alleen had moeten hooren;
Als grenzen al te naauw voor de aanwas van mijn stijl;
Derhalven heb ik my begeeven voor een wijl
Na 't hof van Piza en van Elis, om by heeren
Van grooter aanzien, magt, en adel te verkeeren,
Waar door men ligt bekomt een heerlijken glans;
Daar zag ik Egon met een schoonen lauwerkrans
Geçiert; een weinig tijds daar na met schoon scharlaa-
ken,

Gestadig in de deugd uitmuntende, als een baaken.
't Scheen, Phæbus zelfs wierd door zijn helder licht getart;
Dies ik aan zijnen naam, eerbiedig harp en hart
Heb opgeoffert. Nu, nadien ik was gekomen
Ter plaats, daar heerlijkheid haar woonplaats had ge-
nomen,

Had ik behoort te zijn op 't hoogste vergenoegt,
My ziende, 't wit, daar 't hert na tragte, toegevoegt:
Had my (gelijk 't geluk my diende in aardfche zaken)
De Hemel alzoo wel een kenner willen maaken
Van zegen en geluk, zoo had ik wat gespaart,
En tegen de oude dag den zegen wat vergaart.
Voorts hoe ik naderhand, om Argos en Micenen
Te zien, van Elis weêr en Piza ben verdweenen;
Alwaar ik (even als ik had gedaan voorheen)
Een aardfche Godheid heb gedient en aangebeên;
Indien ik 't altemaal beschryven zou, met reden,
Dat ik geduurig heb in slaverny geleden;
't Aanhooren van de zaak zoude u verdrietig zijn,
En my zou 't lang verhaal weêr geven nieuwe pijn.
Dit wil ik maar alleen u met een woord doen hooren;
'k Heb al mijn arbeid en de vrugt daarvan verlooren;
Ik

Ik fchreef; ik weende; ik zong; ik ftond in ligten brand;

'k Bevroos zoo hard als ys; ik liep; 'k hield wederftand;
Ik moest verdraagen; 'k was dan droevig, dan weêr blyde;
Nu hoog, dan laag; nu hier; dan weêr aan de ander zyde;
Nu hatelijk veragt, dan waard en aangenaam,
Gelyk men 't yzer tot veel dingen heel bequaam
In 't eiland Delfos weet te fmeden en te maaken,
Zoo wel tot hoog beflag als tot geringe zaaken:
Ik heb geen moeite ontzien, noch geen gevaar gevreeft;
'k Heb alle ding gedaan, en niet met al geweest.
't Veranderen van plaats, van ftaat, gedagte en leven,
Van zeden, en van hair, heeft my niet konnen geven
Verandring van geluk; op 't lefz heeft my behaagt
Mijn eerfte vryheid, die 'k doen dikwils heb beklaagt.
Nu zijnde door 't verdriet, by na gefcheurt aan enden,
Verliet ik Argos, met haar grootsheid, vol elenden,
En quam door Piza, weêr na 't oude Vaderland,
Daar ik myn wooning vond, zoo als voorheen in ftand;
Alwaar ik van de Goôn door ongemeenen zeegen,
(Dies zy hun lof en dank) heb gunftelijk verkreegen
Mijn aangenaamen vriend Mirtillo, die mijn hert
Trooft, en vergeten doet mijn lang geleden fmert.

U R A N I O.

Gelukkig duizend maal, en noch wel duizend maalen,
„ Die zijn verftand zoo kan in middelmaat bepaalen,
„ Dat hem, dooryd'le hoop, verbuiten ftreek of maat,
„ Van 't middel matig goed geen vrugt verlooren gaat.

K A R I N O.

Maar wie had ook geloof tot kleinder ftaat te raaken,
In 't midden van zoo groote en treffelijke zaaken,
Ik hadde zeeker van mijn leven niet vertrouwt,
Noch armer, als ik was, te worden onder 't goud.
Ik meende dat het volk in koninklijke hoven,
Zoo ver al de andren in beleeftheid ging te boven,
Als 't meerder is voorzien van rijkdom en van ftaat,
Waar door beleeftheid krijgt haar luifter en cieraad;
Maar ik vond 't anders. 't Is een volk beleeft in 't fpree-
ken;

Een

Een volk van naam; maar 't zal meeft aan de daad ont-
breeken.

Het toont een zoet gezigt en vriendelijk gelaat:
Maar 't heeft meedoogentheid, als vyand, in den haat.
Hoe moedig dat in zee de barffe baren rollen,
Noch is 't veel wreeder, en in hoogmoed meer gezwollen.
Dit volk heeft anders niet als de uitterlijke fchijn;
Het oog fchijnt vriendelijk: maar zijn gedagten zijn
Vol haat en nijd. Zy zien wel regt met bei hun oogen;
Maar 't hert ziet over dwars, waar door men werd be-
droogen.

Wanneer men aldermeeft u smeekt en vleit te hoof,
Dan is men alderverft van trouw en van geloof.
Dat elders deugd is, word daar voor gebrek gehouwen:
Die daar de waarheid fpreekt, en gaat ter goeder trouwen;
Diens doen opregt is; die daar zonder veinzen mint;
Of die men ongeveinf medogende bevind;
d'Opregte onnozelheid des herten en der handen,
Die door de onfchenbre trouw zig zelve wil verpanden,
Word daar by ieder een van klein verftand geagt,
En als een botten uil bespot en uitgelagt.
De lift, de dievery, het rooven en 't bedriegen,
(Als 't met godvrugtigheid maar is bekleeld) het liegen;
Ja 't goed vergaaren met zijns naaftens fchade en val,
(Als 't maar tot voordeel ftrekt) dat agt men niet met al.
Zelfs iemand van zijn eer door lafteren ontblooten,
Indien men daar meê kan zijn eigen eer vergrooten,
Dit alles agt dat volk van trouweloozen aart,
Voor treffelijke deugd, ten hoogften pryzens waard.
Verdienften, vromigheid, noch zelfs eerbiedigheden,
Van ouderdom, van ftaat, van wetten, of van zeden,
Ja geen befchaamtheids toom, geen opmerk, geen
ontzag,
Van liefde, noch van bloed, of wat'er wezen mag;
Gedachteniffe van ontfangene gefchenken,
Of wat men eindelijk ter wereld kan bedenken;
Geen ding zoo treffelijk, zoo eerlijk, noch zoo hecht,
In deugd verplicht; geen ding zoo heilig, noch zoo regt,
Dat door de eergierigheid niet lichtlijk word gefchon-
den,

Of

Of door begeerlijkheid onfchenbaar werd bevonden,
Ik daarentegen, die doorgaans heel wel geruft
Eenvoudig leefde, van haar konften onbewuft,
Heb staag mijn open hert, en alle mijn gepeinzen,
In 't voorhoofd opentlijk gedraagen, zonder veinzen.
Nu denk eens, of ik niet een doelwit ben geweest
Voor pijlen van de nijd, die ik niet heb gevreesd?

URANIO.

„Wien kan 't van nu voortaan ter wereld wel gelukken,
„Dewijl wy zien de deugd zoo van de nijd verdrukken?

KARINO.

O mijn Uranio! had ik van dien tijd af,
Wanneer mijn Zanggodin zig nevens my begaf
Op reis, als wy gelijk van hier naar Argos gingen;
Zoo veel gelegenheid gevonden om te zingen,
Als ik wel reden om te fchrijven heb gehad;
'k Had met zoo hoogen ftijl, miffchien wel angevat
De wapenen, en de eer mijns Heeren te doen klinken,
Dat (fchoon Homerus lof Achilles eer doet blinken)
Mijn Heer had stofs genoeg gehad op dezen tijd,
Achilles met zijn lof te laten onbenijd;
Ja zelfs mijn vaderland, 't welk moeder fchijnt te wezen
Van 't ongelukkig rot der zwanen, had voor dezen
Al voor de tweede reis, door mijn digtrijken geest,
Met lauwerkransfen, vol cieraat, gekroont geweest;
Maar, ô al te onbeleeft en zeer verflimde tijden!
De digtkonft is nu heel door tegenspoed in 't lyden.
„De zwanen zoeken nu goê spijs, een zoete lugt,
„En zagte woonplaats, en men is niet meer bedugt,
„Of zeer bekommert om Parnassus te betreden;
„En die op 't noodlot, of zijn ongelegentheden
„Veel tiert of buldert, krijgt wel ligt een fchorre keel,
„Verliest zijn spraak, zijn zang en aangenaam gekweel.
Maar nu, 't is meer alstijd, ik dien my te verkloeken,
Om na mijn zoeten vriend Mirtillo te gaan zoeken
Wat vind ik federt mijn vertrek verandering!
Ik vind hier 't wezen heel vernieut in alle ding,
Zoo dat ik naauwelijks aan velden, of aan wegen,
Arcadia beken; doch daar 's niet aan gelegen:
Kom flegts Uranio ftap noch wat rustig an,

Met

Met vrolijkheid; want nooit zal 'taan een reizend man
Of vreemdeling, die maar een tong heeft om te fpreken,
(Hy reize waar hy wil) aan goed gelei ontbreken:
Doch 't zal niet ongerijmt zijn, dat gy voor een tijd
In de eerste herberg rust, want gy zeer moede zijt.

Tweede Uitkomst.

Titiro. Bede.

TITIRO.

Mijn dogter! wat zal ik nu 't eerst van u befchrijven?
Uw leven? of uw eer? 'k Beklaage meest van beiden
Uw eer: 't is waar, u heeft een Vader voort gebragt,
Die fterflijk is: maar van een eerelijk geflagt.
In plaats van 't uwe, moet ik dan mijn eigen leven
Beklaagen, mits het my tot heden is gegeven,
Om u, van leven en van eer te zien ontbloot.
Montaan! daar 's niemand, die mijn dogter brengt ter
dood,
Als gy alleen, met uw verkeert verftaan gekakel,
En yd'le woorden van 't bedriegelijk orakel;
En met uw zoon, die als een vyand van de min,
De min veragt, en ftelt mijn dogter uit zijn zin.
Ach! hoe veel zekerder gaat nu mijn overleggen,
Als 't gene dat u fcheen 't orakel te voorzeggen.
Eer is te fwak voor liefde in dogters ongepaart:
Die veelrijds, als ze alleen zijn, kwalijk zijn bewaart.

BODE.

Is hy niet overleên, of hebben hem de winden
Niet in de lucht gevoert, zoo hoorde ik hem te vinden:
Maar, mis ik niet, voorwaar daar komt hy, dien ik zocht:
't Is hy voorzeker, nu ik 't minfte daar op dogt.
Rampzaal'ge Vader! ô! die 'k noch ten langen leften
Hier vinde; my te laat: maar weinig t'uwen beften,
En voor u veel te vroeg. Ik breng u met'er vaart
Heel nieuwe tyding aan.

TITIRO.

Wat brengt uw tong? het zwaard
Waar mee mijn dogter is onthalt?

Bo.

B O D E,

Ja, niet veel minder,
Dan egter dat noch niet: maar hoe komt doch van ginder
Die tyding hier zoo haast?

T I T I R O.

Maar leeft zy noch?

B O D E.

Zy leeft
Zoodanig, dat zy keur van dood en leven heeft.

T I T I R O.

Gezegt moet gy zijn, die komt tot mijn verblyding!
En trekt my van de dood, in 't leven, met uw tyding.
Wat hindert nu dat zy mijn dogter niet ontslaan?
Nadien hier 't leven word te kiezen toegestaan?

B O D E.

't Schijnt dat zy sterven wil.

T I T I R O.

Wat dwaasheid mag haar raaden,
Dewijl zy leven mag, haar leven te versmaden?

B O D E.

Een anders dood. Zoo gy haar opzet niet verbreekt,
'Zoo is het al vergeefs, wie dat haar bid of spreekt.

T I T I R O

Waarom dan hier vertoeft? en niet daar heen geloopt?

B O D E.

Wagt noch een weinig, want de kerk is noch niet open;
Weet gy dan nog niet, dat dien dorpel niemand moet
Betreên of raaken, als een Priesterlijke voet;
Voor dat men 't offer, na behoorlijk toebereiden,
Brenge uit de kerk, om na de altaaren toe te leiden?

T I T I R O.

Maar of van haar de dood met kragt wierd voortgezet?

B O D E.

Het kan niet niet zijn; daar word te vlytig opgelet.

T I T I R O.

'k Wou dat gy my terwijl degantsche zaak vertelde,
En na de waarheid ongeveinst voor oogen stelde;
Verzwijgt doch niet met al.

B O-

B O D E.

Uw dogter kwam zoo haast

Niet voor den Priester, vol van droefheid en verbaast,
(O yflijk schouwspel!) of zy heeft een vloed getoogen
Van traanen, 'k zegge niet uit al de omstanders oogen,
Maar zelfs (dat zweer ik) uit de zuilen van de kerk,
De traanen barsten voort uit ieder harde zerk.
Het scheen in waarheid, dat die harde zwaare steenen,
Door innerlijk gevoel, begonden sterk te weenen.
Uw dogter was (helaas!) al in een korten stoot,
Beschuldigt, overtuigt, en voorts gedoemt ter dood.

T I T I R O.

O mijn elendig kind! hoe waren zy zoo jagtig?

B O D E.

De schuldbewyzing was haar tegenweêr te kragtig:
Ook zeeke Nimf, die zy tot een getuige riep
Van haar onnozelheid, was daar, noch waar men liep,
Te vinden: ook het geen zigin de kerk vertoonde,
Kon geenzins lyden dat men langer haar verschoonde.
Daar zag men teekens zoo wanschapen en zoo wreed,
Vol schrik en angst, zo vreemd en zeldzaam, als men weet
Dat ooit vernomen zijn van dien dag, toen de vlaagen
Van 's Hemels toornigheid hard dreigden 't land te
plaagen

Tot wraake van de min des Priesters van Diaan,
Amintas, die zig van Lúcrina vond verraan;
't Welk de eenige oorzaak is van ons ellendigheden:
De heilige Godin zweet bloed uit al haar leden;
Ja de aarde schud en beeft, het heilig hol geeft uit
Een yffelijk gehuil, een brullend ongeluit,
En doodlijk zugten, 't welk zoo vuilen stank uitaassemt,
Dat in de hel geen stank zoo vuil, zoo yfflijk waassemt.
De Priester was alreede in Priesterlijk gewaad,
Met al 't gewyde rot gekomen op de straat;
En van den tempel al een stukweegs afgescheiden,
Om uwe dogter na 't altaar ter dood te leiden;
Als haar Mirtillo zag en ernstelijk verzogt,
Dat hy zelfs met zijn dood haar 't leven geven mogt.
Ach! (riep hy overluid) ontslaat haar wreede banden!

Die

Die veel te onwaardig zijt te knevlen deze handen;
Ik stel me in uw geweld, op dat ge in plaats van haar,
Naar uw believen, my meugt brengen na 't altaar:
En moest men Amaril Diaan ten offer geven,
Zoo offer ik nu zelfs aan Amaril mijn leven.

T I T I R O.

O zeer beleefde daad! ô mannelijk gemoed!
O Minnaar, die de trouw uw 's herten blijken doet!

B O D E.

Maar luister! gy zult nu noch vreemder dingen hooren;
Zy, die zoo zeer bevreesd was voor den dood te vooren
Op 't spreken van Mirtil, wierd in een oogenblik,
Als onverwinnelijk, en zeide, zonder schrik:
Meent gy Mirtillo my te geven, met uw sterven,
Het geen ik zonder u terstond zou moeten derven?
O valsch mirakel! fa! komt dienaars op de been!
Waar na vertoest men? leid my na de altaaren heen.
Ach! zei Mirtillo weêr, 'k begeerde nooit mijn dagen,
Dat uw meedoogen my zoo grooten gunst zou draagen.
Ach wreede! keer ras; want dees mededoogentheid,
Zoo verre van 't opregt meedoogen afgespreid,
Verdappert mijn verdriet, doet de ongenugt vermeeren,
En in my veel te veel het beste deel verzeeren.
My komt het sterven toe: 't komt niemand toe, dan my,
Zei Amarillis, 't is ook reden dat ik ly,
Nadien niet gy, maar ik ben door de wet verwezen;
Dus is 'er tusschen hen een hooge twist gerezen,
Zy scheenen beide voor den dood niet meer bevreesd,
Of 't leven sterven, 't sterven leven waar geweest.
O lofsijk lievend Paar! ô welgeboren zielen!
Waar voor men eeuwiglijk eerbiedig hoort te knielen;
O liefde! beide in dood en leven vast gegront!
Al had ik zoo veel stems en tongen in den mond,
Als starren zyn om hoog, als menigten van zanden
Te vinden zouden zijn op de Oceaansche stranden;
Zy zouden stem en spraak verliezen altemaal,
Indien ik van uw lof zou doen een vol verbaal.
O eeuw'ge dogter van den Hemel! vol van klaarheid!
Die 's menschen werk den tijd ontsteelt! wil doch na
waarheid,

Al 't geen hier is geschied, vergaderen te saam,
En na verdiensten, op dat eeuwiglijk de saam
Van dees getrouwe min mag in de wereld blyven;
In harde diamant met letteren te schryven.

T I T I R O.

Hoe wierd haar doodelijk verschil daar na geflist?

B O D E.

Mirtil kreeg d'overhand; ô wonderlijke twist!
De doode won den strijd; die leefde moest verliezen,
En scheen voor 't leven graag het sterven te verkiezen,
Vermits de Priester zei, ga Nimf, ga nu vry heen,
Bedaar u, zijt gerust, en stel uw hert te vreên,
Want die zig aanbied om in iemands plaats te sterven,
Kandoorgeen ander mensch het leven weêr verwervens;
Zoodanig is daar van 't gebod van onze wet:
De Priester, ziende dat uw dogter was ontzet,
Gaf daadlijk last, dat ze in bewaring wierd genomen,
Om van haar groot verdriet de wanhoop voor te komen,
Ik heb de zaaken daar gelaten op dien stond,
Toen my Montaan, om u te zoeken, herwaarts zond.

T I T I R O.

Eer zal men vinden dat geen heuvelen zig cieren „
Met groen en jeugd'g kruid; ja d'oeveren der rivieren „
Van 't riekende gebloemt ontbloomt, des zomers staan, „
En in de zoere lent de bosschen zonder blaên, „
Als eene schoone Nimf, die 't bloeijen van haar jaaren „
Slijt zonder liefde, en niet genegen is te paaren. „
Maar Boode! indien wy hier noch langer blyven staan,
Hoe word ons 't uur bekend om na de kerk te gaan?

B O D E.

Al vry wat beter hier, als elders, of wat verder;
Want dit 's de regte plaats, daar deze goede Herder
Ten offer komen moet.

T I T I R O.

Waarom niet in de kerk?

B O D E.

De straffe word gedaan ter plaats van 't zondig werk,

T I T I R O.

Waarom dan niet in 't hol, zo 't kwaad daar is gebrouwen?

B O D E.

Het ſchijnt, de Hemel moet zelf d'offerhande aanschouwen.

T I T I R O.

Uit wien doch hebt gy dees verborgentheid gevat?

B O D E.

Uit d'Opperprieſter zelfs, die my verhaalde, dat Amintas, welkers trouw zoo heerlijk is gebleeken, En zijn Lucrina, die door trouwelooze ſtreeken Hem ſchandelijk verliet, zoo mede in d'open logt, Ter offerhande, voor d'altaaren zijn gebrogt.

Derde Uitkomst.

*Rei van Herders. Rei van Prieſters.
Montano. Mirtillo.*

R E I VAN H E R D E R S.

O dogter van Jupijn, daar al de Goôn voor zwigten!
O zuſter van de zon, die in den eerſten throon
Des hemels helder ſchijnt, en zijt van daar gewoon
De blinde wereld, als een tweede zon, te lichten!

R E I VAN P R I E S T E R S.

Gy, die met uw gematigt licht,
En met uw levendige ſtraalen,
Maakt dat uw 's broeders hitte zwicht,
En doet uw zegen op ons daalen,
Waar door de voedende natuur,
Haar vrugt gelukkig baart, na wenschen,
Ja maakt door Goddelijk beſtuur
De wereld rijk van vee en menſchen:
Die de aard met ſchoone vrugt beplant,
Verrijkt met alderhande dieren,
Die in het water en op 't land,
Ook in de lucht geſtadig zwieren.
Gy die den overgrooten brand
Weet in een andre maat te ſtellen;
Wil dus uw toorn, die op het land
Ontſteeken is, ter nedervellen!

R E I

R E I VAN H E R D E R S.

O ſchoone dogter van den grooten Jupiter!
O zuſter van de zon, die in den eerſten hemel,
Gelijk een tweede zon, met ſlikkerend gewemel,
De blinde wereld licht, meer als de ſchoonſte ſter.

M O N T A N O.

Gewyde dienaars, gaat d'altaaren voorts bereiden;
Gy Herders! zult uw zang vernieuwen tuſſchen beiden,
Geëindigt zijnde, maakt al weêr een nieuw begin,
Aanroepende den naam der magtige Godin.

R E I VAN H E R D E R S.

O dogter van Jupijn, daar al de Goôn voor zwigten!
O zuſter van de zon, die in den eerſten throon
Des hemels helder ſchijnt, -van daar gy zijt gewoon
De blinde wereld, als een tweede zon, te lichten!

M O N T A N O.

Vertrekt nu Herders, met mijn dienaars aan een zy,
En niemand koome eer ik hem roepe weêr by my. *De
Reien
binnen.*
Manhaftig Jongeling, die om een ander 't leven
Te ſchenken, zijt bereid het uwe te begeven;
Sterf gy maar wel getrooft, want met een korten ſnik
Die 't ſlegte volk (zoo 't ſchijnt) voor ſterven geeft een
ſchrik,

Zult gy onſterffelijk uw ſterven zelfs ontglyn,
En als de tijd, gewoon ons leven te benyen,
Na duizend jaar, en noch na duizend jaren zal
Vermindert hebben zijn gewoonelijk getal,
Van groote namen, die lang zullen zijn vergeten,
Dan zal volkomentlijk noch al de wereld weten
Te ſpreken van de trouw, door u zoo droef vervult,
Daar van ge als voorbeeld hier geſtadig leven zult.
Maar nademaal de Wet 't ſlagtoffer heeft verboden
Te ſpreken, bid ik dat, eer ik u kom te dooden,
Of eer gy knielende ter aarde neder zijgt,
Gy, zoo ge iets zeggen wilt, nu ſpreekt, en daar na zwijgt.

M I R T I L L O.

O vader! alhoewel uw hand afmaait de bloeme
Mijns levens, 't helpt my noch, dat ik u vader noeme:
Ik laat mijn lichaam wel aan d'aarde; maar de geest
Aan

M 2

Aan die mijn leven is: maar my bekommert meest,
 Indien mijn Amaril haar zelve komt t'ontlyven,
 Gelijk zy dreigt, wat dan van my zal overblijven?
 O! wat valt my de dood vermaakelijk en zoet,
 Indien 'er niet in my als 't sterfelijk sterven moet!
 Want ik voel myne ziel naar 't sterven niet verlangen.
 Maar mag zoodanig een meedoogentheid onfangen,
 Dien d'overtollige meedoogentheid gebod,
 Zich zelve zonder schuld, te geven in den dood?
 Uw vaderlijke gunst gelief wel agt te geven,
 Dat doch mijn Amaril zig niet verkort het leven.
 Laat my met deze hoop na 't beter leven gaan,
 En laat nu met mijn dood mijn noodlot zijn voldaan:
 Op dat het door mijn smert zijn gramfchap wat vermindert,

En als ik dood zal zijn, ach! dat het dan verhindert,
 Dat mijn verliefde ziel, gefcheiden van de leên,
 Ten minften in haar leef, en zig met haar vereên;
 Nadien my 't noodlot in mijn leven kwam beletten,
 De liefdeband, met haar vereenigt, vast te zetten.

MONTANO

't Is kwaad genoeg dat ik van fchreijen my bedwing.
 Hoe is onsmenschlijkheid zoo broos en zoo gering!
 Nu zoon, hou goeden moed, al 't geen gy moogt
 begeeren,

Belooft ik u te doen; dat meer is, 'k wil u zweeren,
 By dit grijsbaarig hooft, en tot een zeker pand,
 Van 't geen ik u beloof, zie daar! daar is mijn hand.

MIRTILLO.

Nu voel ik dat mijn hert getrooft is door uw reden,
 Nu sterf ik ook getrooft, en kom zoo tot u treden:
 Kom Amaril! ontfang Mirtil uw trouwen vrind,
 'K wensch dat ge uw Herders ziel nu aan uw herte bindt;
 Nu in den zoeren naam van mijn zoete Amarillis,
 Mijn spraak en leven t'saam hier te eindigen mijn wil is;
 Dies buig ik nu mijn knien, ter doot, voor 't vinnig staal;
 En daar mee zwijg ik ftil.

MONTANO.

Gaat, stelt niet langer uit, de vlammen op te wekken,
 Sa dienaars al te maal!
 En

En om van d'offerhande een zoeten damp te trekken,
 Stort riekende oly, mirrhe en wierook op 't altaar,
 Op dat de zoete reuk daar van ten hemel vaar.

REI van HERDERS.

O dogter van Jupijn! daar 't alles voor moet zwigten,
 O zuster van de zon, die in den hoogften throon
 Des hemels helder fchijnt, van daar gy zijt gewoon
 De blinde wereld, als een tweede zon, te lichten!

Vierde Uitkomst.

Carino. Montano. Nikandro. Mirtillo.

Rei van Herders.

KARINO.

Hoe? zoo veel huizen? van zoo weinig volks bewaart?
 Doch (heb ik 't wel) gins staan ze in eenen hoop vergaart.
 O my! wat grooter fchaar! wat menigte van luiden!
 Hoe feestelijk, hoe rijk gekleed! wat mag 't beduiden?
 Voorzeker ik geloof, men doet daar offerhand.

MONTANO.

Nikander! stel my voorts de goude kruik ter hand,
 Waar in de zoete vogt van Bacchus is befloten.

NIKANDRO.

Daar is de kruik.

MONTANO.

Zoo moet 't onnoozel bloed vergoten,
 O heilige Godin, verzagten uw gemoed,
 Als dees gestorte vogt doet minderen den gloed
 En vonken van dit vuur: die kruik nu weggenomen,
 En laat my voorts daarna de zilvre Kelk toekomen.

De
 Priester
 giet de
 wijn in
 't vuur
 op 't
 altaar.

NIKANDRO.

Daar is de kelk, mijn Heer.

MONTANO.

Gelijk dit water ftuit
 De hitte van dit vier, en bluscht de vlammen uit;
 Zoo worde nu gebluscht de gramfchap, en her wreken,
 Door een ontrouwe nimf, in uw gemoed ontsteeken.

De
 Priester
 giet
 water
 in 't
 vuur.

KARINO.

Dit's offerhande: maar ik zie 't slagtoffer niet.

M 3

MON-

M O N T A N O.

Al dat voor af moest zijn gedaan, is nu geschied,
Hier aan ontbreekt nu niet, als 't eind voort uit te werken;
Geef my nu 't zwaart.

K A R I N O.

My dunkt, ik daar begin te merken,
Een, die van achtren schijnt geen quaë gelijkenis
Te hebben naar een mensch, (zoo ik my niet vergis)
En zit geknielt op de aard; ik zou voorzeker achten,
Dat zy dien armen bloet en offer zullen slagten;
Ach ach! ellendig mensch! 't is als ik heb gelooft;
Ik zie, de Priester heeft de hand al op zijn hooft.
Elendig vaderland! was u nu zoo veel jaaren,
Niet mogelijk den toorn des Hemels te bedaaren?

R E I van H E R D E R S.

O schoone dogter van den grooten Jupiter!
O zuster van de zon! die in den eersten hemel,
Gelijk een tweede zon, met flikkerend gewemel,
De blinde wereld licht, meer als de schoonste ster!

M O N T A N O.

Wraaknemende Godin! het schijnt 't is uw behaagen,
Met openbare straf verborgen schuld te plaagen;
't Mag onveranderlijk, van eeuwigheden aan,
Dus in voorzienigheids geheim beslooten staan:
Dewijl de heete brand van uw geregtigheden,
Gestadig dorstig naar ons welvaart hier beneden,
Noch door Lucrines bloed niet heel is weg gedrenkt,
Drink dit onnoozel bloed des offers, en gedenkt,
Dat, die vrywillig zig u te offeren gezint was,
Een minnaar is niet min in trouwheit, als Amintas,
Dien ik op uw altaar hier heiliglijk vertoon,
Om zoo van stonden aan tot uwer wraak te doën.

R E I van H E R D E R S.

O dogter van Jupijn, den magtigsten der Goden!
O zuster van de zon, die met u klaar gezicht,
Gelijk een tweede zon, de sterren schijnt te doodden,
En uit den eersten thron de blinde werelt licht!

M O N

M O N T A N O.

Ai my! hoe voel ik nu mijn hert en al mijn leden
Vermurwen, en haarmet meedogentheid doorkneden!
Ik voel een vreemde schrik vast binden mijn verstand:
Het schijnt dat ik 't niet dert bestaan, en dat mijn hand
Niet magts genoeg heeft om het zwaart om hoog te
ligten.

K A R I N O.

'k Wou dat rampzalig mensch wel eenster deeg bezigten,
En dan voorts henen gaan; want in zoo wreeden zaak
t' Aanschouwen, neem ik dog in 't minste geen vermaak.

M O N T A N O.

Wie weet (al daalt de zon, de bron der levens kragten)
Of 't niet een misflag is, een menschenoffer slagten,
Met 't aanzigt na de zon? en of daarom in my
De kragt des lichaams en gemoeds bezweken zy?
Derhalven dient gy wel terstont, op mijn begeeren,
Uw stervend aangezigt wat na den berg te keeren.
Zoo zoo, nu is het wel.

*Mir-
tillo
keert
zig na
den
berg.*

K A R I N O.

O jammer! ô verdriet!

Wat zie 'k? is dit mijn zoon? is dit Mirtillo niet?

M O N T A N O.

Nu zal ik 't kunnen doen.

K A R I N O.

Voorwaar hy is 't.

M O N T A N O.

Aan 't heffen,
En wikken van het zwaart, schijnt dat die slag zal treffen!

K A R I N O.

O heilig dienaar! ach! hou op, wat wilt gy doen?

M O N T A N O.

En gy onheilig man! wie raad u doch zoo koen,
Dat gy dit heilig zwaart bestaat te wederhouwen
Met uwe losse hand? dat mogt u ligt berouwen.

K A R I N O.

Ach ach Mirtillo! ach! mijn vriend! mijn waardste pand!
U, hier t'omhelzen in dees jammerlijken stand!

M 4

N 15

N I K A N D R O.

Baldadige oude gek, loop voor de koekkoek henen.

K A R I N O.

Dit had ik nooit geloofd.

N I K A N D R O.

Staa af, en weet met eenen,

Dat met onreine hand te raaken is verboon,
Het geen ten offer is geheiligt voor de Goon.

K A R I N O.

'k Mag ook my zelven wel een vriend der Goden agten,
Nadien ze als met de hand my hier ter plaatze bragten.

M O N T A N O.

Nikander! stil; hoor eerst wat hy te zeggen heeft,
En dat hy dan vertrek.

K A R I N O.

O Priester zeer beleeft!

Zeg, eer het zwaart den draad zijns levens komt te kerven,
Waarom dees jongeling zoo jammerlijk moet sterven?
Dat bid ik u door die Godin, die gy zelfs eert.

M O N T A N O.

Dewijl gy by zoo groot een Godheid my bezweert,
'k Moest godloos wezen, zoo ik my niet liet beweegen!
Maar eer ik u dat zeg, wat's u daar aan gelegent

K A R I N O.

Meer als gy meent.

M O N T A N O.

Om dat hy willig zonder schuld,
Eens anders straffe met zijn eigen dood vervult,

K A R I N O.

Nadien dees jongling voor een ander dan zou sterven,
Zoo sterf ik ook voor hem: laat my de gunst verwerven,
Dat door meedoogentheid, in plaats van hem, de slag,
Dit mijn bouvallig hooft ter neder vellen mag.

M O N T A N O.

Ai vriend! gy suft.

K A R I N O.

Maar wat kan u doch schaên of baten,
Dat my geweigert word, 't geen hem word toegelaten?

M O N

M O N T A N O.

Gy zijt een vreemdeling.

K A R I N O.

En of ik 't nu niet waar?

M O N T A N O.

't Mogt even wel niet zijn; zoo waar 't nog even naar.
Die voor een ander komt zijn leven aan te bieden,
Kan door een ander weêr het sterven niet ontvlieden.
Maar zeg, wie zijt gy dan? Indien het zeker gaat,
Dat gy geen vreemdeling zoudt zijn; want uw gewaad
Tuigt geen Arcadier.

K A R I N O.

'k Ben nochtans hier geboren.

M O N T A N O.

Dat ik u ooit hier zag komt my geenzins te voren.

K A R I N O.

Dit 's egter 't land, daar ik het leven eerst ontving;
Ik ben de vader van dien armen jongeling.

M O N T A N O.

Gy vader van Mirtil? Hoe komt gy met dit mallen,
U eigen zelfs, en ons zoo moeielijk te vallen?
Staa af van stonden aan; dit vaderlijk gekoos
Maakt ligt onze offerhand te niet of vruchteloos.

K A R I N O.

Och waart gy vader!

M O N T A N O.

Ik ben vader, en (dat meer is)
Eens een'gen zoons, tot wien mijn liefde wonder teer is,
Dien ik (alwaar hy 't zelf) zoo wel zou vaardig staan
Te doen, als heden moet aan d'uwen zijn gedaan.
Die voor 't gemeene niet verwerpt zijn eigen voordeel,
Kan 't Priesteramt niet regt bedienen, na mijn oordeel.

K A R I N O.

Ten minsten, eer hy sterft, gun dat ik hem eens kus.

M O N T A N O.

Dat noch veel minder.

K A R I N O.

Ach! mijn lieve bloet! hoe dus
Verhard en wreed! dat gy, hoe zeer ik u ook nader,
Noch taaf noch teeken geeft aan uw bedroefden vader?

M I R

M I R T I L L O.

Ik bid u vader, stel u hert geruſt voortaan!

M O N T A N O

O wy elendige! helaas! wat gaat ons aan?
Het offer is beſmet.

M I R T I L L O.

Hoe kon ik doch het leven
Hoogwaardiger beſteên, dat gy my hebt gegeven?

M O N T A N O.

Ik mogt wel denken, dat de vaderlijke rouw
Het noodig zwygen noch op 't leeft verbreeken zou.

M I R T I L L O.

O my ellendig menſch! wat heb ik my vermeten?
Hoe was my zoo de wet van 't zwygen ook vergeten?

M O N T A N O.

Maar waar na wagt men nu? ſa dienaars tijt te werk,
Gaat, leid in aller haaft hem weder na de kerk,
Brengt hem op nieuw weêr in de heilige kapelle,
Op dat hy 't geen hy heeft beloofd aldaar herſtelle;
Brengt, als gy wederkeert met eenen my ter hand
Nieuw water, nieuwe wijn, nieuw vuur ter offerhand,
Om alles weder op een nieuw te gaan verhaalen:
Maar rept u vlytig, want de zon is al aan 't daalen.

Vijfde Uitkomst.

Montano. Karino. Dameta.

M O N T A N O.

Gy oude man, die ons op ongelegen tijt
Zoo laſtig valt; dank vry den Hemel, dat gy zijt
Een vader, zonder dat, 'k had u (dat zweer ik waarlijk
By dit mijn heilig hoofd) om dat gy nu zo zwaarlijk
Misbruikt hebt ons gedult, doen voelen dezen dag,
Hoe veel de gramschap en de toorn in my vermag;
Weet gy wie dat ik ben? Weet gy niet dat de roede
Tot ſtraffe van de quaên, en voorſtand van de goede,
Aan niemand, als aan my, gegeven is alhier,
Waar meede ik 't geestelijk en 't wereldlijk beſtier?

K A R I N O.

„Het bidden om genaê verſtoort geen Overheden.

MON-

M O N T A N O.

Ik hebbe dezen dag te veel van u geleden,
Endat heeft u gemaakt heel onbeſchoft en ſtout.
Weet gy niet dat de toorn, hoe dat die meer verout, „
En hoe die langer kookt in een regtvaardig herte, „
Zoo veel te meer verwekt een ſchadelijke ſmerte? „

K A R I N O.

Nooit is de gramschap in 't manhaft gemoed geweest „
Een dulligheid, gelijk een woedende tempeeft: „
Het is niet anders, als een lucht vol dapperheden, „
Die blazende in de ziel, wanneerze met de reden „
Op 't naauwſt vereenigt is, de zelve dan ontwaakt, „
En ſtouter, als voorheen, tot vroome daaden maakt. „
En moet ik dan van uw genade zijn verſteeken,
Ten minſten laat my geen geregtigheid ontbreeken,
Die kunt gy my doch niet ontzeggen, als verpligt;
Want die zelfs wetten geeft, en 't regt ten oirbaar ſtigt, „
Die is aan ieder deel der zelve ook vaſt gebonden; „
En hoe gy van gebied word magtiger gevonden, „
Hoe dat gy vlytiger ten dienſt moet ſtaan bereid, „
Den genen, die van u verzoekt geregtigheid. „
En zie, ik bid u nu geregtigheid te pleegen;
Indien mijn bidden u daar toe niet kan beweegen,
Gedenk dan die te doen om uwes zellefs wil,
Want ge onregtvaardig zijt, in 't dooden van Mirtil.

M O N T A N O.

Ik onregtvaardig zijn? hoe zoo? dat moeft ik weten.

K A R I N O.

Hebt gy my niet gezeit, of is het u vergeten?
Dat hier te land ooit was een ongeoorloft ding,
Op te offeren het bloed van eenen vreemdeling.

M O N T A N O.

't Is waar, ik heb 't gezeit, ik hou dat niet verhoolen,
En 'k heb gezeit het geen de Hemel heeft bevoolen.

K A R I N O.

Wel aan dan, dien gy nu ter offerhand wilt doên,
Is hier een vreemdeling.

M O N T A N O,

Hoe dat? is 't niet uw zoôn?

K A-

K A R I N O.

Ai! laat dat zoo genoeg zijn; tragt niet meer te hooren.

M O N T A N O.

Of meent ge om dat hy hier te land niet is gebooren?

K A R I N O.

„Die geerne 't meefte wift, word dikwils 't minfte vroed.

M O N T A N O.

Hier word in't minfte niet de plaats verftaan, maar't bloet.

K A R I N O.

Ik noem hem vreemdeling, want 'tis geen van mijn looten.

M O N T A N O.

Hoe kan hy zijn uw zoon, niet zijnde uit u gefprooten?

K A R I N O.

Geen teelinge; geen zoon; dat 's zeker en gewis.

M O N T A N O.

Zegt gy my niet dat hy van u gebooren is?

K A R I N O.

Ik zei, hy was mijn zoon: maar niet uit my gebooren.

M O N T A N O.

Gy hebt door grooten rou verftand en zin verlooren.

K A R I N O.

Had ik verftand, noch zin, ik voelde geen verdriet.

M O N T A N O.

Ge ontlegt my, dat gy boos of zot zijt, echter niet.

K A R I N O.

Men ziet geen boosheid met de waarheid zig verbinden.

M O N T A N O.

Doe my Mirtil uw zoon, en niet uw zoon, bevinden.

K A R I N O.

Uit liefde is hy mijn zoon: maar geenzins van geboort.

M O N T A N O.

Wel aan dan, is 't uw zoon, wat reden ftijft uw woord
Van vreemdeling? En is hy niet uw zoon; veel minder
Zijt gy geregtigt ons zoo merkelyken hinder
Te doen in onzen dienst; dies hoe gy 't draait of buigt,
Gy blijft doch (vader, of geen vader) overtuigt.

K A R I N O.

„Een die zig eenigzins in woorden heeft verzonnen,
„Blijft daarom niet altijd van waarheid overwonnen,

M O N T

M O N T A N O.

't Vertroutwen heeft een einde, en al 't geloof is uit, „
Van die zijn praat doorgaans zoo tegenftrydig luit. „

K A R I N O.

Ik zeg u ander maal, en daar by zal ik blyven,
Dat onregtvaardig is het geen gy wilt bedryven.

M O N T A N O.

Dees onregtvaardigheid wensch ik, dat heel en al,
Op dit mijn hoofst, en 't hoofst van mynen zone val.

K A R I N O.

't Zal u berouwen.

M O N T A N O.

Neen; het zal u zelfs berouwen,
Komt gy 't voltrekken van mijn dienst te wederhouwen.

K A R I N O.

'k Roep Goôn en menschen tot getuigen dezer daad.

M O N T A N O.

't Mag wezen, dat gy roept de Goôn, die gy verfmaad.

K A R I N O.

Wilt gy niet hooren; d'aarde en hemel hoor mijn reden;
My hoore die Godin, die hier word aangebeden.

Ik zeg, die hoore my, en geef getuigenis,
Dat deeze een vreemdeling, en myne zoon niet is;
En dat gy, zoo gy met uw werk meent voort te vaaren,
Ontheiligt al den dienst der godgewyde altaaren.

M O N T A N O.

O Hemel! help ons met dien onbeschoften man!
Is hy dan niet uw zoon, wie is zijn vader dan?

K A R I N O.

Wat mensch zyn vader is kan ik u geenzins zeggen.
Ik ben het egter niet: dat 's niet te wederleggen.

M O N T A N O.

Gy praat vast uit en in. Is 't maagfchap dat gy weet?

K A R I N O.

Ook niet.

M O N T A N O.

Van waar komt dan dat gy hem zoneheet?

K A R I N O.

Om dat ik van dien dag, doen ik hem heb gekregen,
Hem, als mijn eigen zoon, met liefde toegenegen,

Tot

Tot dezen ouderdom, heb in mijn huis gehoed,
En als mijn lieven zoon geleert en opgevoed.

M O N T A N O.

Hebt gy hem dan gekogt? of met geweld genomen?
Of zegt my waar, of hoe, gy daar aan zijt gekomen?

K A R I N O.

Hy wierd my in het land van Elis, daar ik woon,
Van eenen vreemdeling geschonken tot een zoon.

M O N T A N O.

Hoe kwam die vreemdeling daar aan, laat dog eens horen?

K A R I N O.

Ik had het kind aan hem geschonken daar te vooren.

M O N T A N O.

Gy doet my lachen, en vertorent my met een,
Gaf hy u 't geen gy hem geschonken had voor heen?

K A R I N O.

Ik heb hem anders niet geschonken, als het zyne,
Hy, door beleeftheid, schonk my 't weêr, zoo wierd het
't myne.

M O N T A N O.

En gy, nu gy my tot uw beuzelingen trekt,
Van waar had gy dan 't kind? antwoord eens onbedekt.

K A R I N O.

'k Had kort te vooren 't kind by avontuur gevonden
In d'uitgang van den vloed Alfeus, rondom stonden
Veel Mirtefruiken, door haar zoeten reuk befaamt,
En daarom heb ik ook het kind Mirtil genaamt.

M O N T A N O.

O gy zijt afgeregt op fabels te verziern:
Maar zeg eens, zijn 'er in uw land ook wilde dieren?

K A R I N O.

Hoe zoo?

M O N T A N O.

Om dat het kind van 't wild niet was verſcheurt.

K A R I N O.

Maar onderſtaa doch eerst hoe alles is gebeurt.
Een hooge snelle vloed, te wonder om te zeggen,
('t Schijnt) had het kind gebragt tot in die Mirteheggen,
En

En daar ter neêr gezet, gelijk als in den schoot
Eens eilands, 't welk rondom, als met een wyde floot
Befchermt was.

M O N T A N O.

O gy zijt in 't liegen niet min aardig,
Als in 't oppronken van de leugen, snel en vaardig.
Maar was de vloed dan zoo meedoogend en geschikt,
Dat 't kind daar in niet is verzonken, noch gestikt?
Zijn in uw land dan zoo beleefde watervloeden,
Dat zy de kindren zelf befchermen en behoeden?

K A R I N O.

Het kind lag in een wieg gerust en wel te pas,
Als in een schuitjen, dat daar toe bescheiden was,
En was rondom bezet met biezen, stroo en blaaren,
Gelijk die hooge vloên afloopende vergaaren,
Waar door het, zonder dat daar eenig mensch op dagt,
Heel veilig rondom in die struiken wierd gebragt.

M O N T A N O.

Hoe ! lag het in een wieg?

K A R I N O.

'k Heb 't in een wieg gevonden.

M O N T A N O.

En was 't een jonge zoon? in luijeren gewonden?

K A R I N O.

Een kind, dat schoon en zoet was, tot verwondering.

M O N T A N O.

Hoe lang is dat geleên?

K A R I N O.

Maak eens uw reekening;

Het negentiende jaar moet nu verlopen wezen,
Van toen die hooge vloed zoo schielijk was gerezen.
't Is even zoo veel jaar geleden, reeken ik.

M O N T A N O.

Ai my ! wat voel ik daar een ongemeene schrik
My kruipen door 't gebeent?

K A R I N O.

Nu weet hy niet te spreken,

O moedige gewoont ! hardnekkige gebreeken
Van 't hooggeboren volk, dat voor geen mensch oit wijkt,
Zelfs, als zyn ongelijk door klaare reden blijkt.

Gy

Gy meent met uw verftand ons zoo ver t'overtreffen;
 Als boven ons uw magt en midd'len zig verheffen:
 Hy voelt zig overtuigt, en kan ik aan zijn doen,
 Zijn morren binnens monds, en mompeling bevroên,
 't Smert hem; en kost hy 't noch tot fchijn van waarheid
 trekken,

Hy zou de fchuld van zijn hardnekkigheid bedekken.

MONTANO.

Maar nu, de man, daar gy van spreekt, wat eigendom
 Of magt had hy op 't kind? antwoord my wederom:
 Of was 't zijn zoon?

KARINO.

Dat weet ik niet.

MONTANO.

Was hy voor henen

U nooit bekend geweest, of ergens meer verfcheenen?

KARINO.

Dit is al weêr wat nieuws: ik weet'er niet meer van.

MONTANO.

Zoud gy hem kennen noch?

KARINO.

Ja: zag ik maar den man.

Hy fcheen wel uiterlijk aan wezen, kleed en zeden;
 Een plumpe Herder, zwart van hair en grof van leden;
 'Zoo middelmatig lang, ruig, fteekelig van baart,
 En boven d'oogen, lang en vry wat dik gehaart.

MONTANO.

Sa Herders al te maal, kom hier met al mijn knechten.

DAMETA.

Mijn Heer, wy zijn alhier, wat is'er te verregten?

MONTANO.

Ziet nu, wien deze man het alderbeft gelijkt.

KARINO.

'T is hy, die met u spreekt, dien hy gantsch niet ontwijkt,
 Van wezen, van gezigt, van spraak, van baart, van haaren;
 My dunkt, ik zou die voor den zelve wel verklaaren;
 Daar is geen twyfel aan, dat is de zelve man,
 En zedert twintig jaar, (zoo veel ik merken kan)
 Heeft hy niet van zyn hair het eerste zwart verlooren,
 Daar ik geworden ben veel gryzer als te vooren.

MONTANO.

MONTANO.

Vertrekt weêr altemaal; Dameta! blijf gy staan:
 Zeg, kent gy dezen man? zie hem ter degen aan!

DAMETA.

Ja, dunkt my: maar van waar, of hoe, kan ik niet raaken.

KARINO.

Dat zal ik altemaal hem wel indagtig maaken.

MONTANO.

Maar laat Dameta noch wat praaten eerst met my;
 Vriend! belg u niet zoolang te gaan wat aan een zy.

KARINO.

Ik wil om uw gebod te doen, niet gaan, maar vliegen.

MONTANO.

Kom! antwoord my Dameet! maar wagt u wel van liegen.

DAMETA.

O Goôn! wat zal dit zijn?

MONTANO.

't Is twintig jaar geleên,

Dat gy gezonden wierd door al de plaatfen heen,
 Waar door Alfeus stroomt: weêr komende uit die hoeken,
 Daar gy toen (dog vergeefs) mijn kind had loopen zoeken,
 Dat toen het water, met de wieg, had weg gevat,
 Zei gy my doen niet, dat gy 't niet gevonden had?

DAMETA.

Maar waarom vraagt gy dit?

MONTANO.

Past myne vraag t'ontbinden:

Zei gy niet dat gy 't kind toen niet had kunnen vinden?

DAMETA.

't Is waar, ik heb 't gezeid.

MONTANO.

Wat is 't dan voor een kind,

Dat gy in Elis gaaft ter fchenk aan dezen vrend,
 Die u hier heeft gekent, of is u dat vergeten?

DAMETA.

Zoo oud een man, als ik, hoe zou ik dat noch weten?

't Is twintig jaar geleên

MONTANO.

Hy is zoo oud als gy.

En hy gedenkt het wel.

N

D A-

D A M A T A.

't Is enkel razerny.

M O N T A N O.

Waar zigt gy vreemdeling, die my dit openbaarde?
Wy zullen 't zien.

K A R I N O.

Alhier.

D A M E T A.

Och waart gy onder de aarde!

M O N T A N O.

Is dit de Herder niet, die 't u gefchonken heeft?
Spreek vry.

K A R I N O.

Hy is het zelf, zoo zeker als gy leeft.

D A M E T A.

Wat is 'er, dat gy weet te zeggen van dit fchenken?

K A R I N O.

Gy zult (daar twyfel ik niet aan) noch wel gedenken,
Dat in den tempel, des Olympfchen Jupiters,
Alwaar 't Orakel u gegeven had een verfch
Antwoord, (gy ftaande op u vertrek) ik u kwam tegen,
En vraagde u na befcheid der teekenen, van wegen
Het gene gy daar zegt; daar op gaaft gy befcheid,
Dies heb ik u van daar regt na mijn huis geleid,
Daar gy 't kind in de wieg vond wel te pas, in 't leven,
En hebt vrywilliglyk my dat ter fchenk gegeven.

D A M E T A.

Wat is uw zeggen dan?

K A R I N O.

Het zelve kind, dat gy

My doen gegeven hebt, is van dien tijd by my
Gevoedt en opgebracht, ja voor mijn zoon gehouwen.
Dat is de jongeling, die 'k hier in doods benouwen,
Zoo jammerlyk, (helaas!) zie voor 't altaar geknielt,
Verwezen, om te zyn ter offerhande ontzielt.

D A M E T A.

O'kragten van 't geheim!

M O N T A N O.

Noch al geveinfde ftreeken?
Zeg of 't de waarheid is 't geen gy den man hoort fpreken?

D A

D A M E T A.

'k Wensch my zoo zeker dood, als 't gene dat hy zaid,
Waaragtig is.

M O N T A N O.

U word niet minder toegeleid;

Indien ik u, in 't geen ik u noch meen te vraagen,
Op leugenen bevind: Wat reden deed u waagen,
Aan iemand vreemts ter fchenk te geven zulken fchat,
Daar gy gantsch geen voogdy of eigendom aan had?

D A M E T A.

Mijn Heer, ai! zoekt de zaak niet verder te doorploegen;
Ai neen! om Gods wil neen! laat dit u zoo vernoeogen.

M O N T A N O.

'k Heb nu meer wetensluft, hoe 't alles is gefchied,
Alsooit; en houd gy my noch op? en fpreekt gy niet?
'k Zweer u, indien ik noch eens na de zaak moet taalen,
Zoo zigt gy dood.

D A M E T A.

Mijn Heer, ik zal 't u gaan verhaalen;
Nadien 't Orakel zei, dat 't kind, dat ik daar vond,
Zoo 't ooit zyn vader t'huis quam, in perijkl ftond,
Van door zijns vaders hand, voor 't zwaart te moeten
buigen.

K A R I N O.

't Is zoo; daar was ik by; dies kan ik dat getuigen.

M O N T A N O.

Ai my! daar is alreê maar al te klaaren blyk,
En d'uitkomft van de zaak is openbaar, gelijk
Ik ook bevind, al 't geen gefchied is, met mijn droomen,
En 't voorbefchick der Goôn wel over een te komen.

K A R I N O.

Wat fhort'er nu noch aan? Begeert gy noch al meer
Verklaring van de zaak?

M O N T A N O.

Ik ben maar al te zeer

Van alles onderrigt. Had gy wat meer gezwegen!
'k Heb al te veel verftaan: had ik zoo zeer van wegen
Die zaak niet onderzocht! och of gy doch wat min
Geweten had! ach! ach! ik leer met droeven zin,
Dat ik van u verdriet en ongeluk op heden,

N 2

Nood-

Noodzaakelijk met u in wisseling moet treden,
 Uw vaderlijke liefde en innerlijke smert,
 Is nu de mijne, en treft my 't binnenste van 't hert.
 Dit is mijn eigen zoon: ik vrage nu niet nader.
 O jammerlijke zoon van een bedroefden vader!
 O zoon! de vloed was al t'onmenschelijk en wreed;
 U roovende van my! maar tot mijn grooter leet,
 Heeft 't water u verschoont, nu gy ter offerhanden
 Moet steryen voor 't altaar, door eigen vaders handen,
 En drenken met uw bloed, door eigen vryen wil,
 Den grond uw 's vaderlands.

K A R I N O

Gy Vader van Mirtil?

O wonder! op wat wijs hebt gy hem dan verlooren?

M O N T A N O.

Die wreede vloed, daar van gy my flus iets deed hooren,
 Heeft hem van ons gerukt. O aangename schat!
 Gy waart behouden doen ik u verlooren had.
 Maar nu verlies ik u, zoo haast gy zijt gevonden.

K A R I N O

O eeuwig voorbeschik, onmooglijk te doorgronden:
 Met wat een hoogen raad zijn dees toevallen al,
 Zoo groot, zoo wigtig, en zoo menig in 't geral,
 Besloten, tot den dag van heden, op te schorten,
 Om in een oogenblik die reffens neêr te storten!
 Gy hebt iets groots bevat, waar voor ik ben bedugt,
 En zwanger zijnde van een wonder vreemde vrugt,
 Zult gy, of groote vreugd, of groote droefheid baaren.

M O N T A N O.

De droom voorzei my, dat my dit zou wedervaaren.
 Bedriegelijke droom, in 't quaad maar al te waar,
 Maar in het goede veel te groot een leugenaar!
 Dit was dat ongemeen ontydig mededoogen,
 En d'onverwagte schrik, die schielijk kwam gevloogen
 Door alle mijn gebeente, in 't heffen van het zwaart.
 Ik hou voorzeker, dat natuur zelfs was vervaart,
 Ja stak de walg, en wierd met groote schrik bevangen,
 Van dien veyloekten slag, door 's vaders hant t'erlangen.

K A

K A R I N O.

Maar hoe? meent gy dan nog te nemen by der hand,
 En uit te voeren deeze onbillijke offerhand?

M O N T A N O.

Hier mag door andre hand geen mensch ten offer sterven.

K A R I N O.

Zal dan de Vader 't kind den draad des levens kerven?

M O N T A N O.

Dat heeft ons onze wet geboden zoo te doen.
 En wie zou zulke een kragt van liefde in 't herte voên,
 Dat hy de schuld des doods een ander zou vergeven,
 Dewelke Amintas wou betaalen met zijn leven?

K A R I N O.

Boosaardig noodlot! ach wie had dit ooit gedagt?

Ach! waar toe hebt gy my rampzalig mensch gebragt?

M O N T A N O.

Om van twee vaderen 't onmatig medelyen,
 Op 't leste noch te zien tot manneslagt gedyen;
 Het uwe ziet alleen op uw gemeenden zoon,
 Mirtil; het mijne stijgt tot boven voor de Goôn.
 Gy loochenende, dat hy was uit u gebooren;
 Dagt hem te bergen: maar nu hebt gy hem verlooren.
 Ik zogt, en meende uw zoon te doôn: nu word ik vroet,
 Dat ik mijn eigen zoon hier vind en dooden moet.

K A R I N O.

Dit is dat monster vol van yffelijke schrikking,
 Geboren van 't geheim der eeuwige voorschikking.
 O wreed geval! Mirtil! ô levens zoetigheid!
 Is dit het gene my 't Orakel heeft voorzeid?
 Is dit een middel tot verbetering van zaaken?
 Is 't zoo, dat ge in mijn land my wilt gelukkig maaken?
 O zoon! my arm oud man eertijds in allen nood
 Een troost! en hope! nu mijn traanen en mijn dood!

M O N T A N O.

Laat dat geweên voor my, dat is my toebescheien,
 Karino! want ik moet mijn eigen bloed beschreien.
 Ach! hoe mijn eigen bloed? daar 't my de wet beveelt
 Te storten? Ach! waar toe heb ick u dan geteelt?
 Ach zoon! waar toe zijt gy geboren? om te toonen,
 Dat u de vloed wou door medoogenheit verschoonen?

N 3

En

En 't leven schonk? op dat (ô ramp! ô scherpe rou!)
 Uw wreede vader zelfs u dat benemen zou?
 Onsterffelijke Goôn des grooten hemels, buiten
 Der welker hoogen raad en eeuwig voorbesluiten,
 Geen golfjen in de zee, geen windjen in de logt,
 Geen blaadjen op het land, zig ooit beweegen mogt!
 Waar in heb ik zoo zwaar my tegen u misdraagen?
 Dat beide, ik en mijn zaad, vervallen in de plaagen
 Van 's hemels gramschap? Doch indien ik heb misdaan,
 Waar in heeft dan mijn zoon zoo grooten fout begaan,
 Dat gy 'them niet vergeeft? en om uw leed te wreken,
 My niet van stonden aan, ô Jupiter! door 't vier
 Van uwen bliexem slaat, en scheiden doet van hier?
 Vertoeft uw schicht, mijn zwaart zal my niet lang
 verschoonen,

En 't droeve voorbeeld van Amint van nieuws vertoonen.
 Eer zal de zoon noch zien zijn vader omgebracht,
 Als dat de zoon zal zijn door 's vaders hand geslagt.
 Sterf dan Montano, sterf; het komt u toe te sterven;
 Want heden kan de dood u hulpe doen verwerven.
 O Goôn! (maar weet ik wel wat Goôn ik zeggen moet?
 Of van den Hemel? of van d'onderaardschen gloet?)
 Die door den rouw beweegt mijn hopelooze zinnen!
 Nadien 't u zoo beliest, zoo heb ik nu hier binnen
 Uw dulle razerny begrepen in mijn hart.
 'k Begeer niet anders als den dood in deze smart.
 Ik tragt na 'teind, en voel door droevige overgangen,
 Dat ik na d'uitgang van mijn leven moet verlangen;
 De rouw bevangt my, die 't verlangen staag vergroot?
 't Schijnt dat ik laafnis vind, in 't loopen na den doot.

K A R I N O.

Ach oud elendig man! gelijk door 't helder schynen,
 Veeltijds een grooter licht een minder doet verdwynen,
 Zoo doet de groote rouw, de droefheid en de smert,
 Die 'k uwent halven ben gevoelende in mijn hert,
 Verminderen mijn pijn, ja heeft by na met eenen
 Mijn droefheid uitgebluft, de welke schijnt verdwee-
 nen.

Ach! gy zijt waard, dat al de wereld u beklagt,
 En van uw ongeval groot medelyden draagt.

Zelfe

Zelfe Uitkomst.

Tirenio. Karino. Montano.

T I R E N I O.

Kom zoon! kom haast u doch, gaa met gewisse treden,
 Op dat ik blindeling met d'oude zwakke leden
 U veilig volgen mag, en niet te struiklen kom,
 Langs dezen steilen weg gantsch hompelig en krom:
 Gy zult mijn blinden voet nu voor het oog verstrekken,
 Gelijk ik 't oog, om uw verstant den weg t'ontdekken.
 Als gy zult komen voor den Priester, blijf dan staan.

M O N T A N O.

Is 't niet Tirenio die daar komt herwaarts aan?
 Wiens agtbaarheid voorwaar ten hoogsten is te loven,
 Die blind is op der aarde, en alles ziet daar boven:
 't Moet buiten twijfel zijn een zaake van gewigt,
 Die hem veroorzaakt hier te komen in 't gezigt,
 Van die te voren hem in jaren en in dagen,
 Noch hier, noch elders, als in zijne Celle zagen.

K A R I N O.

'k Wensch dat het al den Goôn believ', dat zijn bejag
 U tot verblyding en tot voordeel strekken mag.

M O N T A N O.

Wel vader! komt gy hier? dit dunkt my vry wat wonders;
 Gy uit de kerk? Waar heen? Of wat brengt gy byzonders?

T I R E N I O.

Waar heen? alleen tot u, en vraagt gy wat ik doe?
 Ik breng u hier wat nieuws, en zoek wat nieuws daar toe.

M O N T A N O.

Maar hoe? hier worden noch de Priesters niet vernomen?
 Waarom zijn zy met u niet herwaarts aangekomen?
 En brengen 't offer weêr gereinigt, met het goed
 Dat ik tot d'offerhand van nieuws gebruiken moet?

T I R E N I O.

Hoe dikwils helpt den mensch de blindheid zijner oogen, „
 Om veel te zien! vermits de ziel dan ingetoogen, „
 En in zig zelfs verzaamt; vry van door 't oogenlicht „
 Te doolen, in hem scheidt een helder * Lynx gezicht. „

N 4

Heel

* Lynx, het scherpzigtigste van alle viervoetige dieren: naar de
 getuigenisse van Plinius in het 28 boek van de Dieren, het
 8 hoofdstuk, en Horatius in het tweede boek zijner Gezangen.

„Heel zwaare en onverwachte uitkomsten veler dingen,
 „Montano, hoort men niet ligt over 't hoofd te springen.
 „Men speurt in 's menschen doen een goddelijk beleid:
 „Men handel met geen Goôn in tegenwoordigheid:
 „Zy staan den sterveling niet in perloon ter spraake;
 „Maar zoo daar is een groote of wonderlijke zaake,
 „Die 't blinde volk toeschrijft 't geval, 't zy goet of quaad;
 „Dat is niet anders als een goddelijke praat.
 „Zoo laat zig onder ons de stem der Goden hooren.
 „Een stemme, zeg ik, stom voor aller menschen ooren;
 „Maar diese wel verstaat, en in zijn herte sluit,
 „Hoort daar van in de ziel een wonder klaar geluit.
 „Vier dubbeld, ja zesvoud gelukkig word bevonden,
 „Die deze godspraak kan verstaan en net doorgronden.
 Nikander stond gereed, om, volgens uw gebod,
 Te leiden herwaarts aan het gantsch gewyde rot;
 Maar in den tempel kwam my vry wat nieuws voor ooggen,
 't Welk my, de Priesters op te houden heeft bewoogen:
 Een zaake, die my doch zoo vreemd en ongemeen,
 Als even op dien tijd, u dezen dag verscheen;
 Het was (ik weet niet wat) dat tusschen vrees en hopen
 Verwart, (ik weet niet hoe) my 't lichaam had door-
 kroopen.

En hoe ik 't min begrijp, of 't goed of quaad beduid,
 Hoe dat ik grooter goed, of kwaad daar in besluit.

MONTANO.

Het geengy niet verstaat, kan ik, tot mijn bedroeven,
 (Helaas elendiglijk!) verstaan, en moet het proeven:
 Maar zeg my of'er iets voor u verborgen is,
 Die dringt tot binnen in der Goôn geheymenis?

TIRENIO.

„O zoon! waar 't goddelijk gebruik van propheteeren
 „Een zaake, die de mensch kon doen na zijn begeeren,
 „Zoo waar 't een gaave van natuur altijd geweest,
 „En niet des hemels. 'k Voel in mijn beroerden geest,
 „Dat God de waarheid my als nog niet wil ontblooten,
 En een geheimnis in den boezem houd gesloten.
 Derhalven kom ik hier, op dat ik van de zaak,
 Door zeker onderrigt, tot beter kennis raak.
 Welk is de man, die hier zig zelve komt verklaren;

(Indien

(Indien ik immers door Nikander 't wedervaaren
 Heb recht en wel verstaan) voor vader van de zoon,
 Die men beslooten had ter offerhand te doôn?

MONTANO.

Gy kent hem al te wel: maar als gy zult bevinden!
 Wie 't is; en dat het is een van uw beste vrienden,
 Tirenio, wat zal 't u dan verdrietig zijn?

TIRENIO.

'k Prijs uw meedogentheid: 't is menschelijk, de pijn „
 En droefheid van een vriend, met deernis te beklagen: „
 Maar maakt dat ik hem spreek, ik heb hem wat te vraagen.

MONTANO.

De Hemel (merk ik nu) heeft in u opgeschort
 De kragt van prophecy, wel eer u ingestort,
 De vader, dien gy zoekt, en dien gy tragt te spreken,
 Die ben ik zelfs, dat's ons nu klaar genoeg gebleeken:

TIRENIO.

Zoud gy de vader zijn, van die men is van zin
 Te doôn en t'offren voor de groote Jagtgodin?

MONTANO.

Van dien verwezen zoon ben ik de droeve vader.

TIRENIO.

Van, die zig hier betoont zijns eigen lijfs versmader?
 Dien trouwen Herder? die zig in den dood begeeft,
 En willig sterft, op dat een ander door hem leeft?

MONTANO.

Van dien, dewelke met zijn sterven houd in 't leven,
 Dien, welkers leven hem niet als de dood zal geven.
 Van hem, die, naast aan God, hem eerst het leven gaf.

TIRENIO.

En is dat waar?

MONTANO.

Vraag hem daar na.

KARINO.

Ter goeder trouwen,

Al 't geen hy heeft gezeid meugt gy voor waarheid
 houwen.

TIRENIO.

Wie zijt gy, die daar spreekt?

K A.

K A R I N O.

Karino, die als hoofd,

En vader van Mirtil, tot nu toe ben geloof.

T I R E N I O.

Zou dit het kind wel zijn, het welk u door de stroomen
Van dien vermaarden vloed voor dezen is ontnomen?

M O N T A N O.

Ach! 't is gelijk gy zegt, daar is geen twyfel aan.

T I R E N I O.

En gy een vader zoo rampzalig zijn Montaan!

O groote blindheid des verstands, der aardfche volken!

" In wat een diepen nacht en dikke duifre wolken
" Der dwalingen is ook gefladig het gezigt
" Van onze ziel bedwelmt, eer dat het is verligt
" Door u, ô hoogfte Zon! Ach arme ftervelingen!
" Pocht niet op uw verftand, roemt niet van groote dingen;
" Want is in onze ziel verftaande of ziende magt,
" Die geeft den Hemel ons: maar niet ons eigen kragt.
" Die komt ons na den wil der Goden, van daar boven,
" Die ons, als 't hun belieft, daar weder van berooven.
" Montaan! nu merk ik dat gy blinder zijt van geeft,
Als ik mijn leven lang van oogen ben geweest.
Wat gunft of tooverwerk mag u doch zoo verblinden,
Dat gy verhindert zijt te zien en t'ondervinden,
Indien het waar is, dat (gelijk ik heb gehoord)
Die ed'le jongeling uw zoon is van geboort:
Dat gy een vader zijt, zoo van 't geluk gezegent,
Zoo van de Goôn bemint en vriendelijk bejegent,
Als in de wereld ooit een mensch te vinden was,
Die zonen heeft geteelt. Zie hier op komt te pas
't Geheim, het welk dus lang de Hemel hield verborgen;
Zie hier dien blyden dag, zoo lang met zoo veel zorgen,
Met traanen en met bloed van ieder een verbeid.
Zie hier 't gelukkig eind van onze zwarigheid.
Montaan! waar zijt gy nu? keer weder tot uw kragten:
Is u, is u alleen ontgaan uit uw gedagten
't Woord des Orakels, zoo gelukkig, zoo bekend,
Dat gantsch Arkadie noch draagt in 't hert geprent?
Doet u den blixem niet verftaan (de welke u heden
Toont onverwagt uw zoon) des Hemels donderreden?

„ Ver.

„ Verwagt geen einde van u kwaad,

„ Voor dat'er twee van Hemels zaad..

Mijn herte fchreit van vreugd, en fchiet met volle ftraalen

Zijn vreugdetraanen uit: ik voel die nederdaalen

In zulken overvloedt, dat ik niet fpreken kan.

De woorden leggen klaar. Verwagt geen einde van...

„ Verwagt geen einde van uw kwaad,

„ Voor dat'er twee van Hemels zaad

„ Door liefde zijn aan een gebonden,

„ En van een trouweloze vrouw,

„ Door eens getrouwen Herders trouw,

„ Verbetert werden d'oude zonden.

Maar nu Montano! zeg, de Herder, daar me af praat,

En die nu fterven moest, is die geen hemelfch zaad,

Geboren zijnde uit u? Was Amarillis mede

Geen hemelfch zaad? Ik bid u, zeg eens wat haar dede

Met zulken vafte band verëenen, als de Min?

't Is waar, dat Silvio, met beider oudren zin,

Aan Amarillis wierd, als met geweld verbonden;

Doch fteeds is zijne min zoo ver van huis bevonden,

Dat, daar de minneknoop behoorde vaf gemaakt

Te zijn; hy tegen haar is in den haat geraakt:

Maar zoo gy deze zaak komt grondig t'overleggen,

Zoo vind gy, dat al 't geen 't geheim heeft willen zeggen,

Onwederfprekelijk, en met een vaf befluit,

Op niemand anders als Mirtil kan zijn geduid.

Waar is zijn leven ooit zoo trouwe min gebleeken,

Die na Amint kan zijn, by deze vergeleeken?

Wie was'er, na Amint, foo trouw en goed van wil,

Dat hy voor zijne Nimf wou fterven, als Mirtil?

Dit 's d'ongeveinfde trouw van dien getrouwen Herder,

Die d'oude zonde van Lucrina zoo veel verder

In waarde en prijs verwint, dat haar ontrouwe lift,

Door dees meewaardigheid geheel word uitgewift.

Deez vreemde handeling, zoo wonderlijk om hooren,

Verzoent veel meer, als 't bloed van menschen, 's Hemels

tooren.

Hier door word 't eeuwig regt nu weder toegepaf

Al 't geen 't ontnomen was door vrouwen overlaf.

Hierom mogt hy zoo haaf niet in den tempel komen,

Om

Om daar van zijn belofte (als eerst was voorgenomen)
 Vernieuwing te doen: want ik vernam, dat al
 De vreemde teekens van toekomend ongeval,
 En 't bloedig zweeten van het eenwig beeld verdweenen;
 d'Aardbeving stilde zig, de stank en 't naare steenen,
 Dat uit het heilig hol des kelders wierd gehoord,
 Houd al te famen op, en daar uit komt nu voort
 Een zoete lugt van reuk, zoo lieflijk en geurig,
 Een aangenaam geluit, van zang, zoo wonder keurig,
 Als ik geloof dat zelfs de hemel van zig geeft.
 Indien den hemel ook geluit of aaslem heeft.
 O alderhoogste Goôn! door wier voorzienigheden
 Dit alles is geschied; och of nu van mijn reden
 Elk woortjen waar een ziel, en dat ik t' uwer eer,
 Die heden al te saam ten offer bragt, ja meer;
 Noch zoud ik na mijn pligt geen dankbaarheid be-
 toonen,

Voor zulken grooten gaave, ik zwijge van beloonen!
 Ik kome dan voor u, ô hoogste Majesteit!
 Om met geboogen knien in alle nedrigheid,
 Ten besten dat ik kan, u dankbaarheid te geven.
 Wat ben ik u doch niet al schuldig, dat gy 't leven
 My heden hebt vergunt? ik ben oud hondert jaar:
 Maar nooit was my bekend, als nu, wat leven waar.
 Want 't leven, dat my nooit was aangenaam voor dezen,
 Dunkt my nu wonder zoet en aangenaam te wezen;
 My dunkt, dat dezen dag mijn leven eerst begint.
 My dunkt, ik ben gelijk een nieuwgeboren kind.
 Maar hoe? waar toe den tijd versleten met dees woorden,
 Die nu tot nutter werk gebruikt te zijn behoorden?
 Kom zoon! regt my weêr op; ik kan dees oude leên,
 Door zwakheid, zonder u, niet regten op de beên.

MONTANO.

Ik voel, Tirenio, mijn hert van vreugde springen:
 Maar schrikkelijk vermengt met veel verwonderingen;
 't Is waar mijn hert is wel inwendig zeer verheugt:
 Maar zoo, dat ik gantsch geen gevoelen heb van vreugd:
 't Schijnt mijn beroerde ziel niet kan uitwendig toonen,
 De vreugdetogten, die daar schijnen in te wonen,
 Vermits een magtige verbaastheid my verdooft,

Waar

Waar door ik gantsch van mijn gevoelen schijn berooft.
 O zeldzaam wonderwerk des Hemels, noit te voeren
 Gezien! ja die gelijk nooit iemand kwam ter ooren!
 O medelyden! ô genaê der Goôn! waar van
 Geen mensch een voorbeeld of de weerga toonen kan!
 O land Arcadia! geen land zoo zeer gezegent,
 Van alle die de zon met haren glans bejegent!
 O zalig land! waar in de hemel scheidt vermaak;
 Uw welvaart is my zulk een aangename zaak,
 Dat ik de mijne niet gevoel: ja dat de zegen
 Van mijn beminden zoon my geenzins kan beweegen,
 Dien ik tot twee maal toe verlooren heb gehad,
 En twee maal wederom gevonden: boven dat
 Van my, die uit een poel van naare ellendigheden,
 Schijn in een afgrond van volkomen vreugd te treden:
 Terwijl ik denk om u, vergeet ik heel en al
 Mijns eigen herts vermaak, het welk in dit geval
 Een drupjen in de zee van uw vermaak moet schijnen,
 Dat me ongevoelijk ziet heen vloeien en verdwijnen.
 O zegenrijke droom! geen droom: maar voor gewis
 Een goddelijk gezigt dat my verscheenen is!
 Hier is nu 't geen gy zeid, dat namelijk na dezen,
 Arcadia zou schoon en wel gezegent wezen.

TIRENIO.

Waar na vertoeft men noch? Montano laat ons gaan,
 De hooge Hemel wil, noch wagt van ons voortaan,
 Geen menschenoffer meer: de wraakzugt is geweeken;
 De tijd van gramschap en van straf is nu verstreeken:
 't Is tijd nu van genaê, van liefde en anders niet,
 En weet voorzeker, dat ons Cintia gebied,
 In plaats van 't doodelijk afschrikkelig offerflagten,
 Na 't huwelijk van dit gezegend Paar te tragten.
 Maar hoe veel tijds is 't eer de zon nog onder gaat?

MONTANO.

Een uur of weinig meer.

TIRENIO.

Is 't zeker alzo laat?

Laat u van stonden aan weêr in den tempel vinden,
 Om Titirs dogter aan uw zoon in de Egt te binden;
 Op dat zig 't einde van ons ongeval besluit,

En

En dat verlietde paar zy bruidegom en bruid;
 Dat Silvio dan voorts zijn Amaril geleide
 Tot in zijns Vaders huis, alwaar noodwendig beide
 Dees halve Goden, eer de zon noch onder gaar,
 Te famen moeten zijn gevoegt in de Egtenstaat:
 Dit's Hemels wil, dies dient de tijd wel waargenomen.
 Kom zoon, breng my weêr heen van daar wy zijn geko-
 Montano, volg my. (men.)

MONTANO.

Maar Tirenio! zie toe,
 Dat wy de Wetten niet nadeelig zijn; want hoe
 Kan zy Mirtil haar trouw beloven buiten zonden,
 Die zy te voren heeft aan Silvio verbonden?

KARINO.

Dees trouwbelofte blijft aan Silvio gedaan;
 Want, volgens 't geen ik van uw dienaar heb verstaan,
 Mirtil heeft van den dag, wanneer hy wierd gebooren,
 Den naam van Silvio gehad, daar na verlooren,
 Toen hy my wierd vereert; als hy met beider wil,
 In plaats van Silvio geheeten wierd Mirtil.

MONTANO.

Ach! dat is waar, het komt my nu wel in gedagten;
 Want, om den grooten rouw een weinig te verzagten,
 Veroorzaakt door 't verlies van my zoo waarden lchat,
 Heb ik dien zelyen naam in 't tweede kind hervat.

TIRENIO.

Gy twijfelde te regt, de zaak was vry gewigtig:
 Wel aan nu volg my, zoon: kom, lei my wat voor-
 zigtig.

MONTANO.

Karino, kom, laat ons nu na den tempel treên.
 Mirtil heeft nu voortaan twee vaders, hem gemeen.
 Montaan heeft deezen dag een eigen zoon gevonden,
 Karino word hem als een broeder toegezonden.

KARINO.

Uit liefde mag ik wel zijn vader zijn gezeid,
 En broeder van Montaan; maar uit eerbiedigheid,
 Zal t'aller tijd Karijn uw beider dienaar blijven.
 Zoo schijnt uw heusheid mijn vrymoedigheid te stijven,
 Om u te bidden, dat mijn medgezel en vriend,

Uw

Uw vriendelijk onthaal benevens my bevind;
 Want zonder hem agt ik my zelven niet met allen.

MONTANO.

Doe al wat u geliest, het zal my wel gevallen.

KARINO.

O eeuwig Wezen! wat een magtig onderscheid
 Is tusschen 't Godlijk onbegrijpelijk beleid,
 En tusschen uwen weg, die niemand kan doorgronden,
 Door welken staag ons word uw zegen toegezonden;
 En tusschen onsen weg, wiens kromte altijd bedriegt,
 Waar door ons menschelijk vernuft ten hemel vliegt.

Zevende Uitkomst.

Koriska, Linco.

KORISKA.

Zoo heeft dan Silvio zijn harde stuurse zinnen,
 Wanneer me 'er mist op dogt, begeven tot het minnen:
 Maar Linco, 'k bid u, zeg eens hoe 't met haar verging?

LINCO.

Men bragtze aan Silvio, wiens moeder haar ontving,
 Die zig voor overvloed van traanen niet kon hoeden;
 Of 't vreugd of droefheid was, kost ik niet regt bevroeden:
 't Is waar, zy was verblijd met regt om dat zy zag
 Haar zoon tot bruidegom; maar maakte zwaar beklag,
 Om die bedroefde ramp, aan deeze Nimf weervaren,
 Schoonmoeder zijnde van twee slegtgestelde Snaren:
 Zy weende zeer, om dat nu de eene ging ter dood,
 En de andre, door de wonde, ook was in stervens nood.

KORISKA.

* Is Amarillis dood?

LINCO.

Ik zeg, zy zoude sterven,
 Zoo liep 't gerugt alom, en daarom kom ik zwerven
 Omtrent den tempel, om Montaan in dezen druk
 Te troosten; 't schijnt zijn ramp vermengt is met geluk;
 Want word een zwagerin hem door de dood ontnomen,
 Zie, heden is hem weêr een andre t'huis gekomen.

K O.

Koriska
 en *Linco*
 komen
 al pra-
 tende
 op 't
 Toon-
 neel,
 als of
 zy van
 die
 zaak te
 voren al
 hadden
 begon-
 nen te
 praten.
 * Die
 vraagt
 zy zoo
 keel,
 of haar
 in 't
 minste
 daar
 niet aan
 gelegen
 was.

K A R I N O.

Dorinde is dan niet dood, na dat gy my verklaart?

L I N C O.

Dood? neen voorzeker; 'k wensch dat gy zoo levend waart;

Ik wensch u zoo verblijd en in uw schik te wezen.

K A R I N O.

Was hare wond dan niet onmogelijk te genezen,
En doodelijk?

L I N C O.

Alwaar Dorinda dood geweest,
Zy waar weêr levendig geworden: zoo geneest
De min van Silvio; hy toont zig heel meewaardig.

K A R I N O.

En door wat artseny genas hy haar zoo vaardig?

L I N C O.

Ik zal 't u van 't begin verhaalen; heb geduld;
'k Verzeker u, dat gy wat wonders hooren zult.
Daar stond een groot getal van mannen en van vrouwen,
Rondom de zwakke Ninf, om hand aan haar te houwen;
Elk met een bevend hert: maar niemand, als alleen
Haar Silvio, mogt haar genaaken, ook niet een.
De hand, de lieve hand, (riep zy met vollen monde)
Die my getroffen heeft, geneze myne wonde;
Daar over 't volk vertrok: wy bleven tot op 't lef,
De moeder, Silvio, en ik; elk deed zijn best,
De tweede met goê raad, de derde met zijn handen:
Na dat die stoute gast vrymoedelijk de banden
Van 't bloedige gewaad behendig had ontdaan,
Tot op het naakt yvoor, sloeg hy zijn handen aan
De pijn, die dapper diep en vast stak in de wonde,
Verzoekende of hy die behendig ligten konde;
De looze schagt (ik weet niet of hy trok te stijf,
Of hoe) die volgde strak: maar 't yzer bleef in 't lijf.
Hier kwam de zorg, met angst, in ernst het hert te nypen;
Want 't yzer stak te diep, 't was met geen hand te grypen,
Schoon dapper afgerigt, onmogelijk door dwang
Van eenig werktuig of een scherpgebekte tang,
Daar uit te ligten; dog 't is waar, men kon door snyden,
Den onbekenden weg der wonde wel verwyden,

Om

Om t'onderzoeken waar zig 't yzer had geplant;
Dit moest noodwendig zijn: maar die verliefde hand
Van Silvio scheen door meedoogentheid te schroomen,
Aan zijn Beminde, tot zoo wreeden dienst te komen,
Al die Cupido wond, geneest zijn moeder weêr,
Maar zulken wreeden raad gebruikt zy nimmermeer.
Al 't welke onaangezien, zoo scheenen de gedagten
Van 't minnend jonge dier, haar pyne te verzachten,
Om dat ze in handen was van Silvio, haar lief;
Die nog geen moed verloor, maar voort zijn stem verhief,
En sprak, ô wreede punt! gy zult daar in niet blijven?
'k Zal u, met minder moeite, als gy gelooft, verdrijven.
Denk vry, dat, die u heeft geschooten, daar gy steekt,
Om u te trekken uit die plaats, geen magt ontbreekt.
'k Wed ik my van die schaê, die 'k nu door 't jaagen lyde,
Eer lange door 't gebruik van 't jaagen weêr bevryde:
Daar is een kruid, dat noch in mijn gedachten leit,
Het welk zeer wel bekend is aan de wilde geit,
Waar door zy haar, hoe zwaar geschooten, kan genezen,
De zelve heeft het ons, natuur haar aangewezen;
't Was niet heel ver van hier. Met liep hy tot den naast
Gelegen heuvel; daar hy 't plukte, en met'er haast
Weêr komende by ons, her zelve brak aan stukken,
Om zo bekwamelijk het sap daar uit te drukken,
Dit ondermengde hy met zaad van Eizenkruid,
En met de wortel van Centaurien, waar uit
Hy ging (ô wondre kragt!) een zachte plaaster maaken,
Die leid hy op de wond; de pijn begoft te staaken;
Voorts was het bloed gestremt, en na een korte wyl
Kwam, zonder moeite of finert, het yzer van de pijn,
Zoo haast hy met zijn handt daar aan begon te roeren,
Zich, als gehoorzaam, uit de wond te laten voeren.
Zy krijgt haar kragten weêr; waar op de wond geneest,
Als of ze door geen pijn was ooit geraakt geweest,
Die doch niet doodlijk was, om met verstand te praaten:
Want hebbende den baik gantsch ongeraakt gelaaten,
Was 't zonder het gebeente in 't minste te beschaên,
Regt door de spieren heen, tot in de zy gegaan.

K O R I S K A.

'kHoor u van groote deugd en kragt van kruiden spreken:
Hoewel

Hoewel ik deze Nimf vry meer gelukkig reken.

L I N C O.

Hoe 't tuffchen deze twee voort afgeloopen zy,
Kan ik niet zeggen; maar 't inbeelden ftaat ons vry.
Dorinda heeft nu haar gezondheid weêr gekreegen,
En kan haar op die zijde alreê zoo wel beweegen,
Dat zy van Silvio, daar twijfel ik niet an,
Tot allerlei gebruik zig nu wel dienen kan.
Daar by geloof ik nog, Koriska, 't geen gy mede
Veel ligt gelooft, dat zy meer als op eene ftede
Gewond is: maar gelijk 't geweer is tweederley,
Dat haar getroffen heeft, zoo is'er tuffchen bei
De wonden onderscheid: de pijn is onverdraaglijk,
En wreed van de eene, maar van d'andre zeer behaaglijk:
Ja de eene toegeheelt, word wederom gezond,
Daar d'andre in 't tegendeel nooit haar genezing vond.
Die flukfche gaff had luft, een Jager zijnde, in 't fchieten,
Nu mag hy, Minnaar zijnde, ook fchietens luft genieten.

K A R I N O.

O Linco! 'k hoor wel dat gy noch die Linco zijt;
Zoo groen en minneziek, als in voorleden tijd.

L I N C O.

Dat 's waar, die ben ik nog van hert en van gedagten;
Maar, ô vriendinne, niet na mijn voorgaande kragten:
Niet tegenstaande dat ik daaglijks kan bevroên,
Dat in dees oude romp de luft blijft even groen.

K O R I S K A.

Nu Amaril is dood, dient vorder wel vernomen,
Wat mijn beminden vriend Mirtil is overkomen.

Agtfte Uitkomst.

Ergasto. Korisca.

E R G A S T O.

O dag vol wonderheên! ô dag! ô zoete dag
Van liefde, van genaa, van vreugde en zoet gelach!
O wel gelukkig land! ô hemel vol van zegen!

K O R I S C A,

Daar zie 'k Ergasto regt van pas my komen tegen.

E R.

E R G A S T O.

Dat heden alle ding betoone groote vreugd;
De lucht, de hemel, 't vier en d'aarde zy verheugt;
De gantsche wereld lach; dat onze vrolijkheden
Zich rugtbaar maaken, en doordringen tot beneden,
Zoo dat'er in de hel, voor d'eindelooze pijn,
Op dezen blyden dag noch tijd noch plaats mag zijn.

K A R I N O.

Hoe blijde is deze man! wat oorzaak mag'er wezen?

E R G A S T O.

O zoet, ô zalig bosch! nadien gy vaak voor dezen
Met droevig zagt geruisch, al zugtend hebt geweest,
En uwe klagten met ons klagen hebt verëent;
Verbly u nu met ons; en laat met een ontspringen,
(Om 't wedervaaren, en de zoetigheid te zingen,
Van dit gezegend en gelukkig lievend Paar)
Zoo vele tongen, als'er bladren zijn, die daar
Door 't vriendelijk gelach van d'aangenaame winden,
Al fpeelende haar vreugd aan onze vreugd verbinden.

K A R I N O.

Hy fpreekt voorzeker van Dorinde en Silvio:
De zaak wel overleid, zoo vind ik my van noô
Te toonen dat ik leef. Hoe haast zijn droefheids kraanen
Verftopt! hoe haast verdroogt de bron van onze traanen!
Maar daar de blijdschap is, word vreugd op vreugd ge-
hoopt,

Die, alseen sterke vloed, geduurig overloopt.
Schijnt niet alreê de dood van Amaril vergeten?
Daar zwijgt men af, als had men nooit van haar geweten:
Men zorgt maar hoe men best by 't zoet gezelschap raakt,
Elk voegt zig gaarne by het gene 't hert vermaakt:
't Is ook heel wel gedaan, zich tot de vreugd te wenden;
Want 's menschen leven is doch al te vol elenden.
Waar mag Ergasto gaan met zulk een vrolijkheid?
Zou 't wel ter bruiloft zijn?

E R G A S T O.

Hebt gy niet van 't geluk en zeldzaam overkomen,
Dat 's regt en wel gezeid.
O 2 Van

Van een verliest en zeer gelukkig Paar vernomen?
Van vreemder zaak hebt gy, Koriska, nooit gehoord.

K O R I S K A.

'k Heb dat met groot vermaak, terstond van woord tot
woord,

Verstaan uit Linco, 't welk mijn droevige gedagten,
Van Amarillis dood niet weinig deed verzagten.

E R G A S T O.

Wat? Amarillis dood? Hoe dus? Van wat geval
Is 't dat gy spreekt? Of meent gy dat ik spreken zal?

K O R I S K A.

Ik meen van Silvios vereening met Dorinde.

E R G A S T O.

Wat? van Dorinde? wat? van Silvio? 'k Bevinde
Dat gy tot noch toe van de zaak in 't minste niet
Verstaat, vermits mijn vreugd uit hooger wortel schiet:
Ik meen van Amaril en van Mirtil te spreken;
Een huwelijk, dat ik voor veel volmaakter reeken;
Een Paar zoo wel te vreên, in blijdschap zoo vernoegt,
Als ooit ter werelt heeft de liefde aan een gevoegt.

K O R I S K A.

Is Amaril niet dood?

E R G A S T O.

Hoe? dood? neen, ze is in 't leven;
Gezond en wel te pas, heel vrolijk, en daar neven,
Tot meer verwondering, Koriska! ze is de bruid.

K O R I S K A.

Ai ai! waar toe die praat? my dunkt gy lacht my uit.

E R G A S T O.

Hoe? meent gy dat ik spot? gy zijt voorwaar bedroogen,
Blijf maar een weinig staan, zoo ziet gy 't voor uw oogen.

K O R I S K A.

Was dan haar vonnis, om te sterven, niet gevelt?

E R G A S T O.

Zy was verwezen: maar wierd haast weêr vry gestelt.

K O R I S K A.

Vertelt gy droomen? of droom ik in mijn gedagten?

E R.

E R G A S T O.

Gy zult haar (zoo 't u maar beliest hier wat te wagten)
Met haar getrouwen en gezegenden Mirtil,
Zien komen uit de kerk, daar zijn ze een weinig stil;
En hebben, om te saam in d'Egtenstaat te leven,
De troubelofte alreede elkanderen gegeven.
Gy zult het lieve Paar terstond voorby zien gaan,
Regt van den tempel, na de wooning van Montaan;
Om daar de zoete vrugt van kommer en verdrukken,
Door min zoo lang geleên, in vollen oogst te plukken.
Koriska! ô, had gy gezien de groote vreugd!
Had gy gezien, hoe 't volk van herte was verheugt!
Had gy gehoord 't geluit van juichen en van roepen!
De tempel is gepropt vol van ontelbre troepen;
Mans, vrouwen, jong en oud, ja kindren op den hals;
Gewyde, leeken; 't is eên mengelmoes van als;
De menschen zijn by na van blijdschap uit hun zinnen;
Elk, met verwondring, tragt bekwame plaats te winnen,
Om dit gelukkig en gezegend Paar te zien;
M'omhelst, men komt haar eer, geluk en zegen biên.
Hier prijft men haare deugd en haar godvrugtig wezen;
Daar word de deugd van haar standvastigheid geprezen,
D'een prijft haar gaven van den hemel wonder hoog,
Een ander stelt haar aangeboorne voor het oog;
De heuvelen, berg en dal, ja zelfs de vlakke velden,
Doen elk haar best, om door haar wederklank te melden,
Dees trouwen Herders lof, en heerlijken naam:
O wonderlijk geluk eens minnaars! dien de faam
Tot in den hemel draagt, dewelke schein beschooren,
Tot de arme herders staf, en schielijk word verkooren,
Tot eenen halven god; die uit den wreeden strik
Des doods, in 't leven vliegt in eenen oogenblik;
Ja komt zijn uitvaart, die hy vreesde niet t'ontschuilen,
Voor eenen bruilofsdag, zoo onverwagt, te ruilen.
Dit 's wel een dapper groot en wonderlijk geval,
Koriska; maar gy hoort tot noch toe niet met al:
Maar dat hy, die geniet, voor welke hy te voeren,
Zeer gaarne, ja met vreugd, zijn leven had verlooren;
Die, zeg ik, die met hem zoo vaardig niet alleen
Met trouwe Min, maar ook met sterven heeft gestreên:

O 3

En

En nu in d'armen van een zoete Nimf te loopen,
 Wiens leven hy voorheen zocht met zijn dood te koopen?
 Dit is een toeval, dit 's een zoetigheid, een staat,
 Die ons gedagten en verstand te boven gaat;
 En gy Koriska, kond gy noch zoo stemmig blyven?
 Is 't mooglijk, dat ik u geen vreugde zie bedrijven?
 En dat ge inwendig niet voelt voor uw Amaril
 Een blijdschap, even als ik voele voor Mirtil?

K A R I N O.

Van herte ben ik bly: 't zijn ongehoorde dingen;
 Zie daar, ik kan van vreugd mijn zelyven naauw bedwin-
 gen.

E R G A S T O.

O had gy Amaril, die schoone maagd gezien,
 Toen zy haar witte hand Mirtillo kwam te biën,
 Tot pand van hare trouw, en hy haar, tot een teiken,
 En pand van trouwe min, zijn hand kwam toe te reiken.
 Een kusje wonder zoet, maar aardig en beleeft,
 Zoo dat het niet een mensch te regt begrepen heeft,
 Gaf zy hem, of zy nam 't; 'k weet niet hoe ik 't moet zeggen;
 Gy waart van zoetigheid, als dood daar blyven leggen.
 Wat 's purper? niet met al. Komt roozen voor den dag!
 Of wat voor verw natuur of konst vertoonen mag;
 Haar zoete kaakjes gaan uw schoonheid ver te boven,
 De welke schaamte hield in bloedrijk root bedooven,
 Bedekt als met een schild; waar door hy, die haar kwam
 Te treffen met een kus, meer kuffenskracht vernam.
 Waar tegen zy wat schein te willen wederstreven,
 Kwanzuis, als of ze haar ter vlugt had willen geven;
 Het welk haar deed, als door een heusch en wijs beleid,
 De kus ontmoeten met veel meerder zoetigheid.
 Waar over ieder een in twyfel is gebleven,
 Of nu dit kusje was genomen, of gegeven.
 Zoo geestig wierd die kus, met wonderlijke kunst,
 Geplukt en toegestaan, door onderlinge gunst.
 Dit zoet gelaten van wat agterwaarts te wijken,
 Was een beleefde neen, daar 't willen in kon blyken;
 Dit doen was met profijt en zoete roovery
 Vermengt: zy wierd berooft, en deed daar voordeel by;
 Een

Een weigren gantsch beleeft, een weigren zelfs begeerig,
 Na 't gene datze gaf, waar van ze was afkeerig;
 't Was een verbieden, doch gantsch tegen haar gemoed;
 Tot dezen aanval zelfs genegen zijnde, en zoet;
 Zoo dat de roover zelfs, die 't kusje schein te rooven,
 In 't rooven was berooft, eer 't iemand kon gelooven.
 't Was staan en vlugten bei, het welke 't rooven zeer
 Aendrong. O zoete kus! ai my! ik kan niet meer.
 Koriska; ach! ik loop door snuffen alle hoeken,
 Om voor my zelyven zoo terstond een bruid te zoeken,
 Want niemand kan een regtvermaaken scheppen in
 Dit hoogste zoet, of hy voelt vlammen van de Min.

K A R I N O.

Is 't zoo hy zeyd: al 't geen uw schalkheid had beschooren,
 Koriska, word van daag gewonnen of verlooren.

Negende Uitkomst.

Rei van Herders. Koriska. Amarillis. Mirtillo.

R E I VAN H E R D E R S.

Kom Himen! ondersteut ons wensch, en vreugdezang,
 En geeft dit minnend Paar geluk zijn leven lang;
 Bescherm, ô Himen, en gelei dees halve goden,
 En sluit den vasten knoop van eeuwigheid geboden.

K O R I S K A.

Ach! 't is maar al te waar, hier ben ik in bedugt:
 Elendige als gy zijt! hier maait gy nu de vrugt:
 Van all uw ydelheên: ô ydele gedagten!
 O ongerechtig, ô bedriegelijk betragten!
 Heb ik niet na de dood van een onnozel mensch
 Heel vieriglijk gehaakt, om na mijns herten wensch,
 Mijn ongetoomden wil, en wulpschen lust te boeten?
 Ach! was ik ook zoo wreed? zoo blindeling te wroeten?
 Ach! ach! wie is hier die my de oogen open doet?
 Ha my rampzalige! wie zie 'k in mijn gemoed?
 De schrik der zonde, die 'k nu voel in 't herte wroegen,
 Die zig eerst toonde in schijn van zegen en vernoegen.

R E I VAN H E R D E R S.

Kom Himen ! onderftut ons wensch en vreugdezang,
 En geeft dit minnend Paar geluk zijn leven lang;
 Bescherm, ô Himen, en gelei dees halve goden,
 En fluit den vaften knoop van eeuwigheid geboden;
 O trouwe Herder! zie; ai! zie, na zulk een vloed
 Van traanen en geklag, van angst en regenſpoed,
 In wat een hoogen ſtaat komt u 't geluk te zetten?
 Is 't deze niet, die u, van hemel, aard en wetten,
 Van 't wreede noodlot, van haar reinheid zonder maat,
 Van haar beloofde trouw, van uw geringen ſtaat,
 En ſlegte kleinigheid, daar in gy waart gekomen,
 Ja noch op 't leſte van de dood zelfs was ontnomen?
 Zie hier de welke aan u, als eigen, zich verbind;
 Dit lieflijk aangezicht, van ieder zoo bemint,
 Dees lieve boezem, dees twee zielbewegende oogen;
 Dees handen zoo volmaakt, met ſchoonheid overtoogen,
 Al 't gene gy hier ziet en hoort; of dat gy raakt,
 Daar gy voor dezen vaak vergeefs hebt na gehaakt,
 En menigmaal gezugt, is u ten loon gevallen,
 Voor uw onwinbre trouw; en zegt gy niet met allen?

M I R T I L L O.

Hoe kan ik ſpreken, daar my noch is onbekent,
 Of ik wel leef? en zie 't geene ik meen hier omtrent
 Te voelen en te zien? En zou 't aan ſpraak ontbreken,
 Zoo laat mijn Amaril mijn alderzoetſte ſpreken;
 Vermits mijn ziel, en war in my beweging heeft,
 In niemand anders, als in Amarillis leeft.

R E I VAN H E R D E R S.

Stort, groote Himen, uwen zegen
 Op onzen wensch en zegenzang;
 Gelei voorſpoedig aller wegen
 Dit edel Paar zijn leven lang.
 Begunſtig dog dees halve goden,
 Uitmuntende in godtzaligheid;
 De knoop, die 't noodlot heeft geboden,
 Zy nu, ô Himen! vaſt geleid.

K O

K O R I S K A.

Wat doet gy noch by my, ô praal vol ſlimme laagen?
 Verraderlijk cieraad! om elk te doen behaagen,
 Dees ſnoode romp, en dees mijn afgerigte leën;
 O vlekken van de ziel! wijkt nu van my; gaat heen!
 Gy hebt my lang genoeg beſpot en lang bedroogen:
 Nu werp ik u ter aarde, en ſmyt u uit mijn oogen;
 Want ghy maar aarde zijt: 'k heb met een loſſen zin,
 U wapenen gemaakt van mijn onkuiſche min,
 Een ruimen tijd, 't is waar: nu wil ik u verbreeken;
 'k Maak u aan d'eerbaarheid ten roof en zegenteeken.

R E I VAN H E R D E R S.

O Himen! zegen doch ons wensch en zegenzang;
 En geeft dit minnend Paar geluk zijn leven lang;
 Bescherm, ô Himen, en gelei dees halve goden,
 En fluit den vaften knoop, dien 't noodlot heeft geboden.

K O R I S K A.

Maar waar na wagt gy noch, Koriska? 't is nu tijd
 Dat ge om vergeving van uw misdaad u bevlijt;
 Wat doet gy noch; of is 't dat u de ſtraf doet vreezen?
 Neen; tree vry toe; de ſtraf kan doch niet grooter wezen,
 Als uwe ſchuld is. * O driemaal gelukkig Paar!
 De gunſt des hemels en der aarde al even naar;
 Dewijl het noodlot u zoo ver om hoog doet ſtygen,
 Dat d'aardsche magt voor u moet ſtuipen en moet nygen:
 Zoo is 't wel reden dat zich voor u nederbuigt
 Die, welke zich bevind ten hoogſten overtuigt,
 Van dat zy tegen u zich zelf heeft willen ſterken,
 En tegen 'traadsbeſluit der Goën door kwaade werken.
 Ach Amarillis! ik beken met hert en mond,
 Dat ik heb lief gehad die in uw herte ſtond;
 Maar gy geniet hem; doch te regt; gy zijt het waardig,
 Uw Herder is zoo vroom, zoo trouw en zo goetaardig,
 Als ooit een Herder was. En gy Mirtillo krijgt
 De deugdelijkſte Nimf, die ver te boven ſtijgt,
 In heuſheid, eerbaarheid, en alle goede zeden;
 Al die ter wereld ooit geweest zijn, tot op heden;
 Geloof vry 't geen ik zeg, want ik door mijn beleid,
 Aan d'een en d'andere zy, van trouw en eerbaarheid,

* Koris-
 ka valt
 Mir-
 tillo en
 Ama-
 rillis te
 voet.

De

De proeffsteen ben geweest. Maar Nimf, ai! hoor my spreken,

Eer gy op my begint in gràmſchap uit te breeken,
Aanſchouw doch 't wezen van uw lieven bruidegom;
Daar zult gy zien de kracht en redenen, waarom
Ik zoo gezondigt heb: daar zult gy zien geſchreven
Volkomen kragt, om my dees zonde te vergeven;
Ik bid u in den naam van uw zoo lieve pand,
Vergeef my dit uit min veroorzaakt misverſtand.
O minnend Amaril! 't waar regt, nu min te dulden,
En dat min by u vond vergevinge van ſchulden,
Nu gy haar vlamme proeft.

A M A R I L L I S.

'k Vergeef 't u niet alleen,
Koriska! maar ik heb u lief, meer als gemeen,
Niet lettende op uw doen, als oorzaak van 't voorgaande:
Maar op 't gelukkig eind alleen mijn oogen ſlaande.
„Niet tegenſtaande 't vier en 't yzer pijn aandoet,
„Geneeft het iemand, 't is hem aangenaam en zoet.
„Gelukkig was 't bedrog en uw verraderijen;
Luft u nu vreugd, zoo komt u nevens ons verblyen.

K O R I S K A.

'k Ben bly genoeg, om dat gy my de ſchuld vergeeft,
Waar door mijn hert weêr ruſt en kragt verkregen heeft.

M I R T I L L O.

'k Vergeef u ook de ſchuld van al uw valsſch bedrijven:
Maar niet uw moeilijck en al te lang verblyven.

K O R I S K A.

Leeft lang: zijt door de zorg des Hemels ſteeds behoed,
Die geef u ſta'ge vreugd, in plaats van tegenspoed.

R E I VAN H E R D E R S.

Geef, groote Himen, uwen zegen,
Tot onzen wensſch en vreugdezang;
Gelei voorſpoedig aller wegen
Dit edel Paar zyn leven lang;
Begunſtig doch dees halve goden,
Uitſteekende in godvruchtigheid;
De knoop, die 't noodlot heeft geboden,
O Himen, zy nu vaſt geleid.

Tiende

Tiende Uitkomst.

Mirtillo. Amarillis. Rei van Herders.

M I R T I L L O.

Ben ik dan zoo gewoon tot traagheid en vertoeven,
Dat ik me in 't midden van de vreugd noch moet be-
droeven?

Had deze ſtaçy ons, met haren loomen tred,
Op dezen langen weg, noch niet genoeg verlet?
Moest ons Koriska noch op deze plaats ontmoeten?
En hindren andermaal den voortgank onzer voeten?

A M A R I L L I S.

Gy hebt ook grooten haaf.

M I R T I L L O.

Mijn lief! mijn waarde ſchat!

'k Ben noch niet zonder zorg: ik beef noch alſeen blad;
En ik kan tot dees tijd noch niet voorzeker houwen,
Dat ik mijn lief bezit: daar 's ook niet op te bouwen,
Voor dat mijn vader, in mijn wooning, door de trouw,
Mijn Amaril my heeft gemaakt tot egte vrouw.
My dunkt, al 't geen ik zie, is anders niet als droomen;
't Welk, om de waarheid regt te ſpreken, my doet
ſchroomen;

My dunkt, dat my de ſlaap word reis op reis geklooft,
En dat gy dan, mijn ziel, u zelve my ontroof.

'k Wou ik door andre proef mogt zoo veel kennis
raapen,

Dat dit zoet wakker zijn wat anders is als ſlaapen.

R E I VAN H E R D E R S.

Kom Himen! zegen doch ons wensſch en zegenſang,
En geef dit lievend Paar geluk haar leven lang;
Beſcherm, ô Himen! en gelei dees halve goden,
En ſluit den vaſten knoop, die 't noodlot heeft geboden.

R E I.

O welgelukkig Paar! dat traanen hebt gezaait,
En nu een rijpen oogſt van vrolijk lachen maait:
Gy hebt door veel verdriets, gemengt met bittre klagten,
't Be-

't Bewegen uws gemoeds doen slyten en verzagten,
 O brooze sterfeling, vol dikke duisternis!
 Leer hier, wat regt vermaak en regte droefheid is.
 Leer hier, dat alle vreugd niet altijd is ten goeden,
 Noeh ook ten kwaaden, 't kwaad, daar uit wy schaë ver-
 moeden:
 Daar is geen zoo volmaakte, opregteen waare vreugd,
 Als die na lyden word gebooren uit de deugd.

E I N D E.

N A R E D E N

N A R E D E N

over den

GETROUWEN HERDER.

DE Getrouwe Herder is anders niet in zelfstandigheid als een rampzalig Minnaar, door middel van getrouheid gekoomen tot den hoogsten trap van gelukzaligheid.

De Minnaar is de Mensch, dewelke van nature genegen is om gelukzalig te wezen, en zoo lang hy zoodanig is kan hy geen gelukzaligheid hebben, vermits hem ontbreekt het gene daar hy na verlangt: aangezien door de liefde verstaan word gebrek, waar over Plato aan de zelve de armoede tot een moeder gaf, zijnde de zaake zoo gelegen dat de Minnaar nooit zoude minnen, 't en ware hy van noode hadde het gene hy bemint.

Hier van daan komt dat de Juffrouwen zo zeer na haar doen verlangen, om dies te meer gemint te wezen, jaa zoo, dat zy van de Minnaars, doch met groot ongelijk, wreede genoemd werden: want die wreedheid is niet anders als liefde, en een verborgen konst om zig te doen beminnen.

Amarillis is de gelukzaligheid, gelijk die door Virgilius in zijn Poëtische Herderzangen voor de stad Roome afgebeeld was.

Deze

Deze gelukzaligheid is niet anders als de deugd, de welke niet kan verkregen worden van den genen die de zelve niet bemind, en geen arbeid doet om die te verkrijgen.

De arbeid bestaat in 't strijden tegen de bewegingen des gemoeds, de zelve t'overwinnen, en te bedwingen onder de gehoorzaamheid van de reden.

Welke bewegingen uitbrengen deze twee zoo zeer vermaarde hoofdstukken, hier boven aangeroert. 't Eene is 't vermaak, 't ander de droefheid; in de welke geheel en al bestaat de maniere van dit werk.

Dat Mirtillo de droefheid overwint, is niet noodig te verklaren; om dat 'er in den heelen Getrouwen Herder geen ding min twijfelagtig is als dit.

Dat hy 't vermaak wederstaat, getuigt Koriska. Wat stelt zy niet al in 't werk, wat bedriegelijke vonden van geil vermaak brengt zy niet al te voorschijn, om hem tot overtredinge te brengen!

De trouwe in hem is 't ligt van de reden, het welk gezuivert zijnde van overtollige bewegingen des gemoeds, den weg baant tot het goede werk.

Daar nevens is hy sterk, niet vreezende te sterven, en gematigt, niet latende zig zelven overwinnen van de streelingen der lusten.

Hy is mild, vermits hy zijn leven geeft, om Amarillis te behouden, dat is de gelukzaligheid te verkrijgen.

Hy

Hy is grootmoedig, want in den levensstrijd wijkt hy niet.

Hy is zedig, want hy bekent tegen Ergasto dat hy zoo groot een vrouwe niet waardig is.

Hy is zagtmoedig; want wraak zoekende, valt hy niet plotzelijk op eenige zaake, die eenige schande zoude kunnen bybrengen aan zijne Beminde.

Hy verhoovaardigt zich niet; hy is niet onbeschaamt, dewijl hy zeide:

't Hert wil wel wat groots verwerven, Maar zal 't iet groots bestaan, 't zal veeltijds kwalijk derven.

En eindelijk, hy is regtvaardig, zoo wel, om dat alle deugden in hem zijn, als om dat hy met den prijs zijns bloeds den Goden wil voldoen.

Zie hier den volmaekten mensch afgebeeld in Mirtillo, de welke weldoende, met verdragen en schuwen, verkrijgt zijn Amarillis, dat is de gelukzaligheid.

In de drie Jonkvrouwen is uitgebeeld dierlei liefde: natuurlijke, eerlijke, en onbeschaamde of oneerlijke.

Dorinda spreekt na dat haar gemoed haar beweegt; en gaat te werk zonder konst en zonder bedrog, met natuurlijke eenvoudigheid.

Koriska mind beestagtig, bewoogen zijnde door niet alleen wellustige, maar ook onbeschaamde, boosaardige, en wreede dulligheid.

In Amarillis spenrt men het regte wezen

van

van verstand en vrouwelijke eerbaarheid.

Met welke drie Jonkvrouwen wel over een komen drie diergelijke Minnaars.

Met Dorinda, die natuurlijk mint, Silvio, die natuurlijk haat, het welk ook waarschijslijk is; want zoo haast de beweginge des medelijdens die natuurlijke strafheit verteert had, minde hy terstont.

Met de waardigheid en deugd van Amarillis komt over een de deugd van Mirtillo.

Met de beestagtigheid van Koriska, de liefde van een beest, dat is van den wanschapen Sater, haar gelijk zijnde, de welke in een oogenblik mint en niet mint, en zoo ze tot haar oogmerk niet komt, de liefde in haat verandert.

Zoo doet niet Mirtillo, de allervolmaakste Minnaar, dewelke hoe minder hoop hy heeft, hoe meer hy mint. Een wonderlijke leeringe, die ons onderwijst te volherden in 't goed voornemen, en al hoewel wy schijnen nog verre te zijn van te verkrijgen het gene daar onze herten na verlangen, dat wy egter niet moeten blijven stil staan, nog kleinbhartig worden, maar hoe langer hoe getrouwer en stantvastiger ons quijten in het weldoen.

E I N D E.

compl. m.
lettre porte. en 5 pl y ^{14/2/39}

23

